

VYHODNOCENÍ KONCEPCE

dle zákona č. 100/2001 Sb.,
o posuzování vlivů na životní prostředí,
ve znění pozdějších předpisů

**„Strategie rozvoje Moravskoslezského
kraje 2019-2027“**

*Ostrava
Září 2019*

OBSAH

ÚVOD	12
1 OBSAH A CÍLE KONCEPCE, JEJÍ VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM	14
1.1 Obsah koncepce	14
1.2 Cíle koncepce	20
1.3 Vztah k jiným koncepcím	29
2 INFORMACE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ A JEHO PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE	32
2.1 Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území	32
2.1.1 Základní demografické charakteristiky a zdravotní stav obyvatel	32
2.1.2 Geologie, horninové prostředí a surovinové zdroje	41
2.1.3 Klimatické poměry	43
2.1.4 Ovzduší	45
2.1.5 Voda	53
2.1.6 Příroda a krajina	59
2.1.7 Staré ekologické zátěže	69
2.1.8 Odpady	70
2.1.9 Půda	71
2.1.10 Lesy	74
2.1.11 Hluk	76
2.1.12 Kulturní památky	76
2.1.13 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	78
2.1.14 Vývoj životního prostředí bez provedení koncepce	79
3 CHARAKTERISTIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V OBLASTECH, KTERÉ BY MOHLY BÝT PROVEDENÍM KONCEPCE VÝZNAMNĚ ZASAŽENY	80
4 VEŠKERÉ SOUČASNÉ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ JSOU VÝZNAMNÉ PRO KONCEPCI, ZEJMÉNA VZTAHUJÍCÍ SE K OBLASTEM SE ZVLÁŠTNÍM VÝZNAMEM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	81
4.1 Významné problémy životního prostředí v dotčeném území	81
4.2 Současné problémy životního prostředí vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí	83
4.3 Současné problémy v oblasti veřejného zdraví	83
4.3.1 Znečištění ovzduší	83
4.3.2 Hluk	84
5 CÍLE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ STANOVENÉ NA MEZINÁRODNÍ, KOMUNITÁRNÍ NEBO VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI, KTERÉ MAJÍ VZTAH KE KONCEPCI A ZPŮSOB, JAK BYLY TYTO CÍLE VZATY V ÚVAHU BĚHEM JEJÍ PŘÍPRAVY, ZEJMÉNA PŘI POROVNÁNÍ VARIANTNÍCH ŘEŠENÍ	86

5.1	Přehled cílů ochrany životního prostředí souvisejících koncepčních materiálů	87
5.1.1	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	87
5.1.2	Strategický rámec ČR 2030.....	87
5.1.3	Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020	88
5.1.4	Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025	89
5.1.5	Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR (2009)	89
5.1.6	Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1	91
5.1.7	Národní program snižování emisí ČR	93
5.1.8	Státní energetická koncepce	94
5.1.9	Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR	95
5.1.10	Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR	95
5.1.11	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu.....	96
5.1.12	Program předcházení vzniku odpadů (2014)	96
5.1.13	Plán odpadového hospodářství ČR (2015-2024).....	97
5.1.14	Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020	98
5.1.15	Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století	98
5.2	Stručný přehled oborových/resortních strategických dokumentů Moravskoslezského kraje, které byly využity při hodnocení Strategie	99
5.2.1	Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje (Aktualizace č. 1, 2018)	99
5.2.2	Program zlepšování kvality ovzduší – zóna Moravskoslezsko – CZ08Z.....	100
5.2.3	Program zlepšování kvality ovzduší – aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek – CZ08A.....	101
5.2.4	Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje 2016-2026.....	101
5.2.5	Plán oblasti povodí Odry	102
5.2.6	Plán oblasti povodí Moravy.....	102
5.2.7	Územní plán Ostravy (zařazen na základě ZZŘ)	103
5.3	Způsob stanovení referenčního hodnotícího rámce v oblasti ŽP.....	104
5.4	Sada referenčních cílů životního prostředí	104
6	ZÁVAŽNÉ VLIVY (VČETNĚ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, POZITIVNÍCH A NEGATIVNÍCH VLIVŮ) NAVRHOVANÝCH VARIANT KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	106
6.1	Hodnocení Vize Strategie	106
6.2	Hodnocení vlivů strategických oblastí změn a strategických projektů	106
6.2.1	Postup hodnocení	106
6.3	Hodnocení Strategie jako celku.....	149
7	VYHODNOCENÍ MOŽNÝCH PŘESHRANIČNÍCH VLIVŮ KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	151

8	VÝČET DŮVODŮ PRO VÝBĚR ZKOUMANÝCH VARIANT A POPIS, JAK BYLO POSUZOVÁNÍ PROVEDENO, VČETNĚ PŘÍPADNÝCH PROBLÉMŮ PŘI SHROMAŽĎOVÁNÍ POŽADOVANÝCH ÚDAJŮ	152
8.1	Výběr zkoumaných variant.....	152
8.2	Popis provedení posouzení vlivů koncepce na životní prostředí	152
8.3	Problémy při shromažďování požadovaných údajů.....	153
9	STANOVENÍ MONITOROVACÍCH UKAZATELŮ (INDIKÁTORŮ) VLIVU KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	154
9.1	Monitorování vlivů realizace koncepce na životní prostředí	154
9.2	Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) životního prostředí	154
9.3	Návrh mechanismu monitorování	155
9.4	Návrh environmentálních indikátorů.....	155
10	POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, VYLOUČENÍ, SNÍŽENÍ A KOMPENZACI VÝZNAMNÝCH NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH PŘI PROVÁDĚNÍ KONCEPCE	158
10.1	Opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci potenciálně negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce	159
10.2	Opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů strategických oblastí změn a strategických projektů	159
11	STANOVENÍ INDIKÁTORŮ (KRITÉRIÍ) PRO VÝBĚR PROJEKTŮ.....	162
11.1	Environmentální kritéria pro výběr projektů	162
12	VLIVY KONCEPCE NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	164
13	NETECHNICKÉ SHRNUÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ	166
14	SOUHRNNÉ VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ STANOVENÝCH ZÁVĚREM ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ A VYJÁDŘENÍ OBDRŽENÝCH KE KONCEPCI Z HLEDISKA VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	170
14.1	Přehled vyjádření obdržených ke Koncepci	170
14.2	Vypořádání vyjádření obsahujících připomínky a doporučení.....	171
14.3	Vypořádání požadavků vyplývajících ze zjišťovacího řízení	175
15	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ VČETNĚ NÁVRHU STANOVISKA KE KONCEPCI.....	178
	SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ	187

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Posouzení vlivu koncepce na EVL a PO soustavy NATURA 2000

Příloha č. 2: Plná moc

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Prioritní tematická oblast 1 – Podnikavější a inovativnější kraj.....	23
Tabulka 2: Prioritní tematická oblast 2 – Vzdělanější a zaměstnanější kraj.....	24
Tabulka 3: Prioritní tematická oblast 3 – Zdravější a soudržnější kraj	25
Tabulka 4: Prioritní tematická oblast 4 – Čistější a zelenější kraj.....	26
Tabulka 5: Prioritní tematická oblast 5 – Propojenější a chytřejší kraj	27
Tabulka 6: Prioritní tematická oblast 6 – Atraktivnější a kulturnější kraj.....	28
Tabulka 7: Charakteristiky klimatických oblastí ČR dle Quitta (1971).....	44
Tabulka 8: Hodnoty emisí hlavních znečišťujících látek v MSK v letech 2008-2017 (ČHMÚ, 2019).....	46
Tabulka 9: Korespondence migračních koridorů savců s vymezením národního a regionálního ÚSES (LÖW, 2016).....	65
Tabulka 10: Ptačí oblasti na území Moravskoslezského kraje (AOPK ČR, 2019)	67
Tabulka 11: EVL na území Moravskoslezského kraje (AOPK ČR, 2019).....	67
Tabulka 12: Staré ekologické zátěže s největší rizikovostí v Moravskoslezském kraji (SEKM, 2019).....	70
Tabulka 13: Podíl odpadů odstraněných skládkováním v letech 2009-2017 (VISOH, 2019).....	71
Tabulka 14: Zalesňování pozemků v MS kraji (ČSÚ, 2017)	74
Tabulka 15: Referenční cíle ochrany životního prostředí	104
Tabulka 16: Hodnocení jednotlivých strategických oblastí změn a strategických projektů.....	109
Tabulka 17: Návrh environmentálních indikátorů.....	155
Tabulka 18: Referenční cíle a environmentální kritéria pro výběr projektů	162
Tabulka 19: Referenční cíle ochrany životního prostředí	166
Tabulka 20: Přehled obdržených vyjádření	170

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Struktura návrhové části I	16
Obrázek 2: Struktura návrhové části II	17
Obrázek 3: Implementační struktura (zjednodušená verze)	19
Obrázek 4: Vize pro Moravskoslezský kraj 2030+	21
Obrázek 5: Klíčová slova vize pro rozvoj Moravskoslezského kraje 2019-2027	22
Obrázek 6: Věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v letech 2007 a 2017 (ČSÚ, 2018)	33
Obrázek 7: Změna počtu obyvatel v procentech vůči původnímu počtu v ORP Moravskoslezského kraje v letech 2010-2030 (IRI, 2015).....	34
Obrázek 8: Úmrtnost na 100 000 osob, rok 2017 (ČSÚ, 2019).....	34
Obrázek 9: Střední délka života při narození, rok 2017 (ČSÚ, 2019).....	35

Obrázek 10: Standardizovaná úmrtnost podle příčin smrti a kraje bydliště (na 100 000 osob), rok 2017 (ÚZIS ČR, 2018a).....	36
Obrázek 11: Úmrtnost na vybraná onemocnění (na 100 000 osob), rok 2017 (ÚZIS ČR, 2018a)	37
Obrázek 12: Hospitalizovaní v nemocnicích podle kraje bydliště, rok 2017 (ÚZIS ČR, 2018b).....	38
Obrázek 13: Podíl nezaměstnaných osob, průměrná hrubá měsíční mzda, rok 2017 (dle dat ČSÚ)	40
Obrázek 14: Počet pacientů léčených v ambulantních psychiatrických zařízeních pro užívání alkoholu podle kraje sídla zdravotnického zařízení, rok 2017 (ÚZIS ČR, 2018b).....	41
Obrázek 15: Vývoj těžby (tis. t), 2000-2017	42
Obrázek 16: Plocha dotčená těžbou a rekultivace po těžbě (ha), 2017	43
Obrázek 17: Hodnoty emisí hlavních znečišťujících látek v MSK v letech 2002-2017 (CENIA, 2018a).....	47
Obrázek 18: Vývoj emisí z vyjmenovaných stacionárních zdrojů znečišťování (tis. t.rok ⁻¹), 2008–2017 (CENIA, 2018a).....	48
Obrázek 19: Vývoj emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů z dopravy (index, 2000 = 100), 2000–2017 (CENIA, 2018a).....	49
Obrázek 20: Oblasti s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví, 2017 - zdroj dat ČHMÚ (CENIA, 2018a).....	50
Obrázek 21: Průměrná roční koncentrace SO ₂ v roce 2017 (ČHMÚ, 2019)	50
Obrázek 22: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací NO ₂ , 2013 – 2017 (ČHMÚ, 2019).....	51
Obrázek 23: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM ₁₀ , 2013-2017 (ČHMÚ, 2019).....	51
Obrázek 24: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM _{2,5} , 2013-2017 (ČHMÚ, 2019)	52
Obrázek 25: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací B[a]P, 2013-2017 (ČHMÚ, 2019)	52
Obrázek 26: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzenu, 2013-2017 (ČHMÚ, 2019).....	53
Obrázek 27: Jakost vody v tocích Moravskoslezském kraji, 2016-2017 (CENIA, 2018a).....	54
Obrázek 28: Kvalita koupacích vod v Moravskoslezském kraji v koupací sezoně 2016 (CENIA, 2018a)	55
Obrázek 29: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) v Moravskoslezském kraji (geoportal.gov.cz, 2019).....	56
Obrázek 30: Podíl obyvatel připojených na vodohospodářskou infrastrukturu ve srovnání s celorepublikovými průměry (%), 2000–2017 (CENIA, 2018a).....	57
Obrázek 31: Spotřeba pitné vody (l.obyv. ⁻¹ .den ⁻¹), 2000–2017 (CENIA, 2018a)	57
Obrázek 32: Záplavová území přirozené povodně na území Moravskoslezského kraje (geoportal.msk.cz, 2019).....	58
Obrázek 33: Zvláště chráněná území na území Moravskoslezského kraje (CENIA, 2018a)	60
Obrázek 34: Evropsky významné lokality na území Moravskoslezského kraje (CENIA, 2018a)	69
Obrázek 35: Struktura využití území v MS kraji (tučně vyznačená hranice kraje) a podíl zemědělské půdy na ploše okresu (%) v roce 2017 (CENIA, 2018a)	72
Obrázek 36: Vývoj ekologického zemědělství (počet, %), 2006-2017.....	73
Obrázek 37: Erozní ohroženost zemědělské půdy v rámci obcí (EKOTOXA, 2018)	73
Obrázek 38: Vývoj druhové skladby lesů v MSK (%) v letech 2000, 2010 a 2017 (CENIA, 2018a)	74

Obrázek 39: Evidovaný objem smrkového kůrovcového dříví v Česku v roce 2016 (LOS VÚHLM, 2018)..... 75

ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
B(a)P	Benzo(a)pyren
BVZCHD	Biotopy vybraných zvláště chráněných druhů
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CO	Oxid uhelnatý
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
dB	Decibel
EIA	Posuzování vlivů záměru na životní prostředí
EU	Evropská unie
EVL	Evropsky významná lokalita (Natura 2000)
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ITI	Integrovaná teritoriální investice
KO	Komunální odpad
L_{dvn}	Hlukový indikátor pro den-večer-noc
L_n	Hlukový indikátor pro noc
LV	Limitní hodnota
MZCHÚ	Maloplošná zvláště chráněná území
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATURA 2000	Soustava chráněných území Natura 2000, která je tvořena evropsky významnými lokalitami (EVL) a ptačími oblastmi (PO)
NH_3	Amoniak
NO_x	Oxidy dusíku
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
NPÚ	Národní památkový ústav
O/K/F-M	Aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek
OSN	Organizace spojených národů

ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelný zdroj energie
PCB	Polychlorované bifenylly
PM ₁₀ / PM _{2,5}	Suspendované částice do aerodynamického průměru 10 µm nebo 2,5 µm (prašný aerosol)
PO	Ptačí oblasti (Natura 2000)
PP	Přírodní památka
PR	Přírodní rezervace
PUPFL	Pozemek určený k plnění funkce lesa
REZZO	Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší
SEA	Posuzování vlivů koncepce na životní prostředí
SEKM	Systém evidence kontaminovaných míst
SEZ	Staré ekologické zátěže
SO ₂	Oxid siřičitý
SPŽP	Státní politika životního prostředí
SR MSK	Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027
SWOT analýza	Analýza silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TZL	Tuhé znečišťující látky
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VISOH	Veřejné informace o produkci a nakládání s odpady
VKP	Významný krajinný prvek
VOC	Těkavé organické látky (angl.: <i>Volatile Organic Compounds</i>)
VZCHÚ	Velkoplošná zvláště chráněná území
ZCHÚ	Zvláště chráněná území
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZZŘ	Závěr zjišťovacího řízení
ŽP	Životní prostředí

NÁZEV KONCEPCE:

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027

PŘEDKLADATEL:

Moravskoslezský kraj
28. října 117
702 18 Ostrava

OPRÁVNĚNÝ ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE:

prof. Ing. Ivo Vondrák, CSc.
hejtman
28. října 117
702 18 Ostrava
tel.: +420 595 622 173
e-mail: ivo.vondrak@msk.cz

Kontaktní osoba:

Ing. Miriam Šustková
Krajský úřad Moravskoslezského kraje
odbor regionálního rozvoje a cestovního ruchu
28. října 117
702 18 Ostrava
tel.: +420 595 622 543
e-mail: miriam.sustkova@msk.cz

OPRÁVNĚNÝ ZÁSTUPCE ZPRACOVATELE VYHODNOCENÍ:

RNDr. Radim Misiáček
Fojtská 574
739 24 Krmelín
tel.: +420 739 460 212
e-mail: r.mis@raddit.cz

Návrh Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 byl zpracován společností BeePartner a.s.

DRŽITEL AUTORIZACE A ODPOVĚDNÝ ŘEŠITEL:

Mgr. Zdeněk Frélich

Držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací a posudků ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů; číslo osvědčení: 39949/ENV/14.

Platnost osvědčení odborné způsobilosti do 20. 7. 2024.

ŘEŠITELSKÝ TÝM (V ABECEDNÍM POŘADÍ DLE PŘÍJMENÍ DALŠÍCH ČLENŮ TÝMU):

RADDIT consulting s.r.o.

Martina Blahová

Mgr. Zuzana Karkoszková

RNDr. Radim Misiaček

Mgr. Lenka Trojáčková

EKOTOXA s.r.o.

Mgr. Zdeněk Frélich držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací a posudků ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů; číslo osvědčení: 39949/ENV/14 ze dne 30. 6. 2014.

autorizovaná osoba k provádění posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (číslo osvědčení 101346/ENV/09, které bylo prodlouženo dne 21. 10. 2014, č. j. 73460/ENV/14)

Mgr. Pavla Škarková

ÚVOD

VÝCHODISKA

Předložené vyhodnocení návrhu koncepce „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027“ (dále také jen Vyhodnocení koncepce či Vyhodnocení) je zpracováno na základě § 10e a §10f zákona číslo 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Vyhodnocení koncepce vychází z obsahu přílohy č. 9 citovaného zákona. Procedura posuzování vlivů na životní prostředí pro uvedenou koncepci probíhá v souladu s § 22, písm. d) zákona, v působnosti Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá povinnost posoudit, zda provádění koncepce může významně ovlivnit evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti zařazené do soustavy Natura 2000 a pokud ano, do jaké míry a jaká opatření je nutno přijmout. Na základě žádosti předkladatele byla k návrhu koncepce vydána stanoviska níže uvedených orgánů ochrany přírody:

- Krajský úřad Moravskoslezského kraje – Odbor životního prostředí a zemědělství
- Ministerstvo životního prostředí – Odbor výkonu státní správy IX
- AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa Chráněné krajinné oblasti Poodří
- AOPK ČR, Regionální pracoviště Olomoucko, Správa CHKO Jeseníky
- AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Beskydy
- Újezdni úřad Libavá

Ze stanovisek MŽP – odboru výkonu státní správy IX, AOPK ČR – RP Správa CHKO Poodří, AOPK ČR – RP Olomoucko, Správa CHKO Jeseníky a AOPK ČR – RP Správa CHKO Beskydy vyplynulo, že nelze vyloučit významný vliv koncepce na lokality soustavy Natura 2000. Autorizovanou osobou bylo proto zpracováno Posouzení vlivů koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, plynoucí z vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také naturové hodnocení, nebo Posouzení vlivů na EVL a PO). Příslušný dokument je součástí Vyhodnocení jako příloha číslo 1.

Základním dokumentem pro zpracování Vyhodnocení koncepce je návrh „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027“, předložený zhotoviteli v srpnu 2019, a další koncepční podklady a informace. Dále byly využity konzultace s orgány veřejné správy, literární a mapové podklady a zkušenosti zpracovatelů při zpracování jiných vyhodnocení SEA. Hlavní použité materiály jsou uvedeny v kapitole „Seznam použitých podkladů“. Ke zpracování kapitoly 2 Vyhodnocení byly v souladu s § 10b, odst. 3, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů, využity také existující podklady.

Soulad uvedené koncepce s povinnostmi vyplývajících ze zákonných ustanovení byl konfrontován s platnou právní úpravou. Existují-li další závažné skutečnosti, které by na posuzování koncepce mohly mít zásadní vliv, nebyly zpracovateli Vyhodnocení koncepce v době jeho zpracování známy.

PŘEDMĚT POSOUZENÍ A VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Předmětem posouzení je návrh „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027“, zahrnující správní území Moravskoslezského kraje.

PROCES POSUZOVÁNÍ, VČETNĚ ZAJIŠTĚNÍ PŘÍSTUPU K INFORMACÍM A ÚČASTI VEŘEJNOSTI

Procedura posouzení koncepce probíhá v působnosti Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Zapojení veřejnosti probíhá v souladu s obligatorními kroky stanovenými zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Dokument „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027“ byl zpracováván dle principů strategického plánování rozvojových dokumentů se zapojením klíčových aktérů rozvoje území do jeho přípravy, především prostřednictvím pracovních skupin, zástupců Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, místní samosprávy, firem, univerzity či nevládních organizací, ale také platform, sdružení a dalších. Při zpracování Strategie byly využity existující partnerství a ustanovené struktury v rámci Regionální stálé konference Moravskoslezského kraje a ITI. Do přípravy strategie byla zapojena také široká veřejnost.

OBLIGATORNÍ KROKY PROCEDURY DO DOBY PŘEDLOŽENÍ VYHODNOCENÍ

Oznámení koncepce ve smyslu § 10c) zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo předkladatelem koncepce předloženo příslušnému úřadu. Oznámení bylo v souladu s požadavkem odstavce 2, § 10c) citovaného zákona¹ příslušným úřadem zveřejněno, zasláno dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 20. 5. 2019.

Na základě Oznámení a vyjádření doručených k Oznámení byl příslušným úřadem vydán dne 20. 6. 2019 Závěr zjišťovacího řízení, který mimo jiné stanovil obsah a rozsah Vyhodnocení nejen v rozsahu základních zákonných požadavků, daných § 2, § 10b) a přílohou č. 9 zákona, ale také nad tento rámec, se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení. V souladu s požadavky zákona byl Závěr zjišťovacího řízení zveřejněn.

PLÁNOVANÉ OBLIGATORNÍ KROKY PROCEDURY PO PŘEDLOŽENÍ VYHODNOCENÍ

Zveřejnění návrhu koncepce, včetně jejího Vyhodnocení, a jeho zaslání příslušným úřadem dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům dle § 10f), odstavce 2 citovaného zákona.

Veřejné projednání návrhu koncepce dle § 10f), odstavec 4 citovaného zákona, nebude-li dle § 10f, odst. 2 od veřejného projednání upuštěno.

Vydání stanoviska k posouzení vlivů návrhu koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví příslušným úřadem na základě upraveného návrhu koncepce (včetně jejího Vyhodnocení), vyjádření k němu podaných a veřejného projednání (nebude-li od něho upuštěno, viz výše) dle § 10g), odstavec 1 citovaného zákona.

Schválení koncepce se zohledněním podmínek stanoviska, resp. odůvodněním v případě, že podmínky nebyly zohledněny.

Zveřejnění schválené koncepce a prohlášení dle § 10g, odst. 6 citovaného zákona.

¹ Není-li uvedeno jinak, je dále v tomto textu zákonem vždy míněn zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

1 OBSAH A CÍLE KONCEPCE, JEJÍ VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 (dále také jen „SR MSK“ nebo „Strategie“ či „koncepte“) je střednědobý strategický dokument a vytyčuje směr a hlavní cíle Moravskoslezského kraje na období 2019-2027. Protože však některé změny budou viditelné až s odstupem mnoha let, představuje rok 2030 jen důležitý milník v procesu rozvoje kraje, ke kterému směřuje dlouhodobá vize. Strategie má pomáhat spojovat klíčové aktéry za společným cílem, usnadnit komunikaci, být nástrojem řízení pro dosahování vyšší efektivity, účinnosti a hospodárnosti při vynakládání veřejných prostředků.

Strategie vychází z dlouhodobé vize, určuje prioritní témata rozvoje, stanovuje strategické oblasti změn, kterých chce kraj dosáhnout, navrhuje opatření a typové aktivity, i návrhy strategických projektů, které mají k dosažení cílů vést, a popisuje, jak chce strategické změny řídit, monitorovat a hodnotit. Strategii rozvoje schvaluje zastupitelstvo kraje, které také zajišťuje a kontroluje její plnění.

Zaměření strategie je zároveň opřeno o dlouhodobou vizi vedení kraje, o koncepte a strategické dokumenty na krajské, národní a evropské úrovni, o analytické podklady a o studie, šetření a názory a podněty obyvatel Moravskoslezského kraje všech věkových skupin ze všech koutů regionu, včetně názorů studentů středních škol.

Protože toto Vyhodnocení tvoří přílohu návrhu Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 (návrhu koncepte), která je zveřejněna současně s Vyhodnocením, je návrh koncepte popsán ve Vyhodnocení stručně, a to pouze v rozsahu přiměřeném jeho účelu.

1.1 Obsah koncepte

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 nahradí současnou Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje 2009-2020 (respektive její aktualizaci pro roky 2014-2020).

Dokument je rozdělen na 3 části - analytickou, návrhovou (strategickou) a implementační část.

Analytická část – Zpráva o Moravskoslezském kraji

V rámci analytické části byly socioekonomická data a informace vybrány a posouzeny v šesti prioritních tematických oblastech (klíčových směrech), kterými jsou:

- Podnikavější a Inovativnější kraj
- Vzdělanější a Zaměstnanější kraj
- Čistější a Zelenější kraj
- Zdravější a Soudržnější kraj
- Propojenější a Chytřejší kraj
- Kulturnější a Atraktivnější kraj

Těchto šest oblastí vyplynulo ze syntézy prioritních témat uvedených v relevantních konceptech a strategických dokumentech na krajské, národní i evropské úrovni. Jedná se o tyto dokumenty:

- Víceletý finanční rámec Evropských strukturálních a investičních fondů pro léta 2021-2027
- Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského, Karlovarského kraje – Restart
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

- Vize 2024 - Nová energie pro Moravskoslezský kraj
- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje 2010-2020
- Návrh Koncepce rozvoje venkova Moravskoslezského kraje
- Strategie ITI Ostravské aglomerace

Pro každou tematickou oblast byla vytvořena pracovní skupina, kterou tvořili členové z řad expertů, místních klíčových aktérů a zástupců Moravskoslezského kraje. V každé z pracovních skupin byl nominován garant, s jehož pomocí byly definovány strategické (klíčové) oblasti změn, které byly projednány v rámci pracovních skupin. Struktura strategických oblastí změn se odráží také ve struktuře doporučení pro návrhovou část, a předznamenává tak strukturu strategického rámce v návrhové části Strategie.

Struktura analytické části je vedle úvodu, základních informací o kraji, metodologické části, a socioekonomického profilu členěna dle výše zmíněných šesti prioritních tematických oblastí. Každá kapitola obsahuje zdůvodnění důležitosti daného tématu, hlavní zjištění v dané oblasti, stručnou analýzu SWOT, doporučení pro návrhovou část, popis nejdůležitějších zjištění a mapy, grafy a tabulky. Cílem dokumentu není přinést vyčerpávající souhrn dat, trendů a srovnání, ale poskytnout jejich reprezentativní výběr s cílem přiblížit zajímavosti a trendy i těm, kteří se agendou strategického plánování běžně a do hloubky nezabývají.

Návrhová (strategická) část

Návrhová část obsahuje následující klíčové části:

- **Dlouhodobá vize rozvoje Moravskoslezského kraje 2030+**
- **Tři hlavní strategické směry rozvoje kraje na roky 2019 až 2027 – „superpriority“ - kterými jsou:**
 1. PODNIKÁNÍ - #podnikavější, #inovativnější, #propojenější a #chytřejší kraj
 2. LIDÉ - #vzdělanější, #zaměstnanější, #zdravější, #soudržnější a #kulturnější kraj
 3. PROSTŘEDÍ - #čistější, #zelenější a #atraktivnější kraj

Dva nejvýznamnější ukazatele změny pro dlouhodobé měření úspěšnosti v realizaci Strategie rozvoje a naplňování vize:

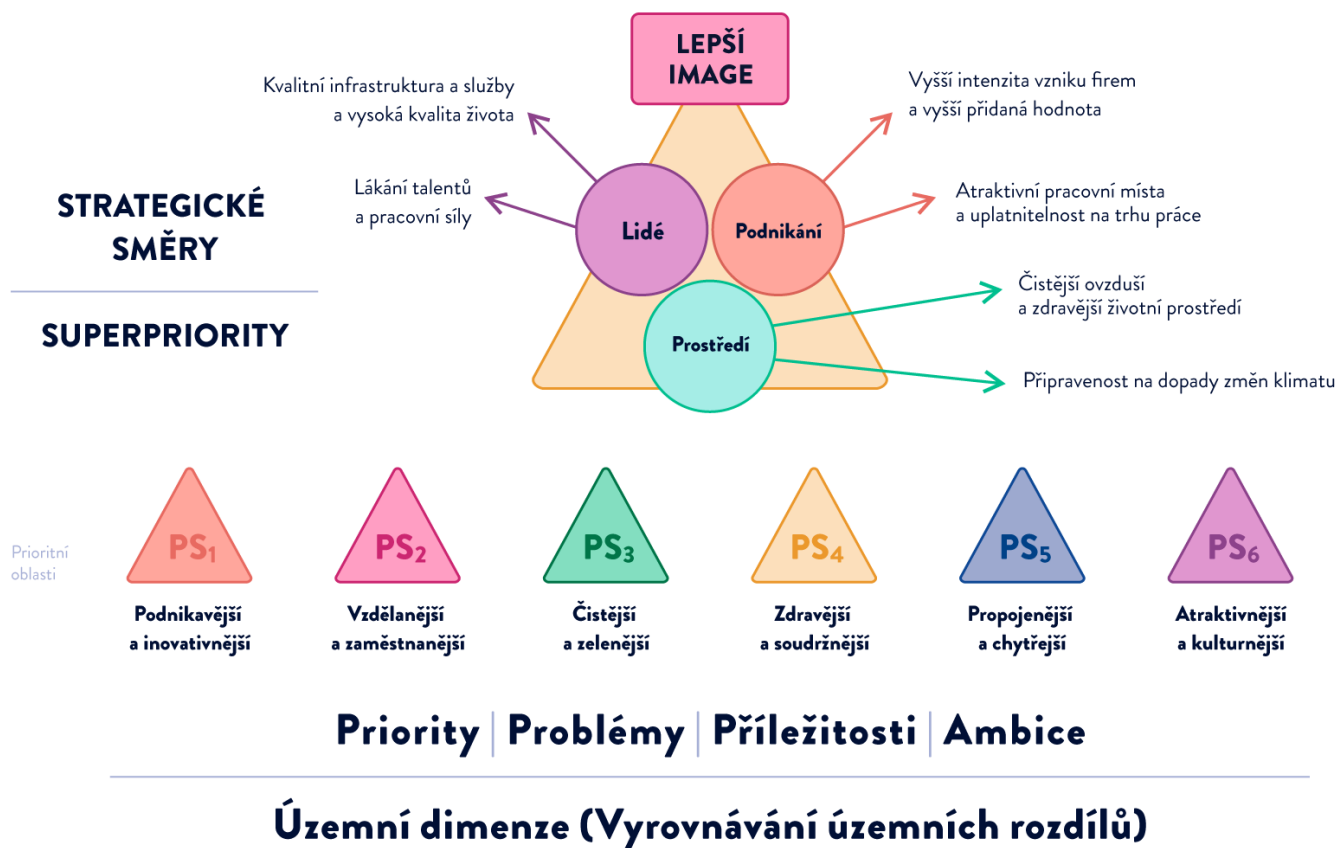
1. Zastavení odlivu obyvatel z kraje
 2. Lepší image kraje
- 6 prioritních tematických oblastí, obsahujících celkem 28 strategických oblastí změn, jejichž strukturu tvoří:
 - Strategický cíl
 - Požadovaná změna
 - Návrhy opatření a typových aktivit
 - Klíčové indikátory
 - Vazba na krajské koncepce
 - Návrhy strategických projektů

Tematické oblasti jsou východiskem a integrální součástí organizačního zajištění procesu realizace Strategie rozvoje kraje. Tyto tematické oblasti jsou dále rozvedeny prostřednictvím souboru strategických cílů, opatření a typových aktivit. Dále se každá tematická oblast člení na 3 – 6 strategických oblastí změn.

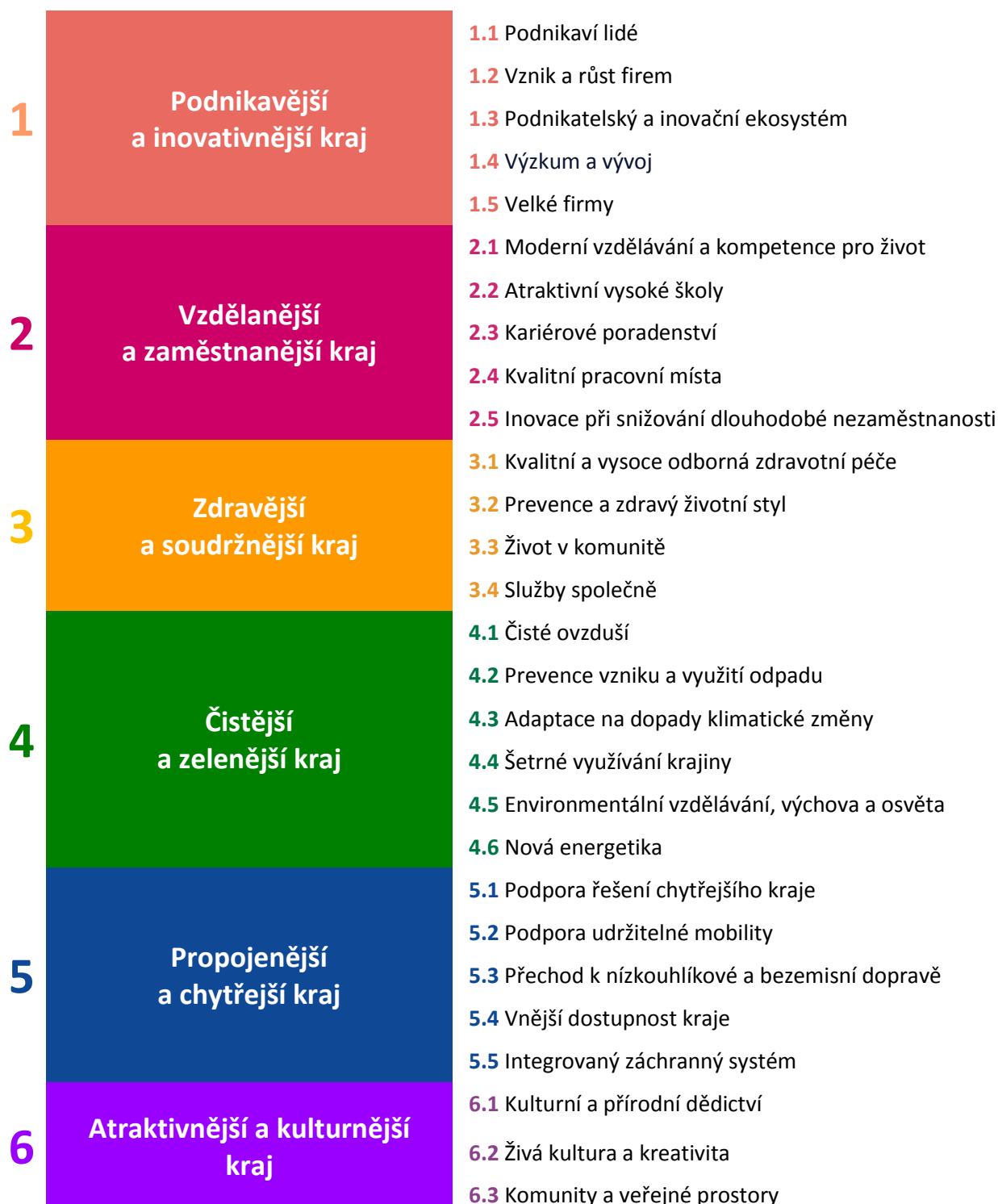
Struktura návrhové části je graficky zobrazena na následujících obrázcích (Obrázek 1 – Obrázek 2).

STRATEGIE Moravskoslezského kraje 2019-2027

struktura návrhové části



Obrázek 1: Struktura návrhové části I



Obrázek 2: Struktura návrhové části II

Implementační (strategická) část

Implementace Strategie bude postavena na třech základních principech:

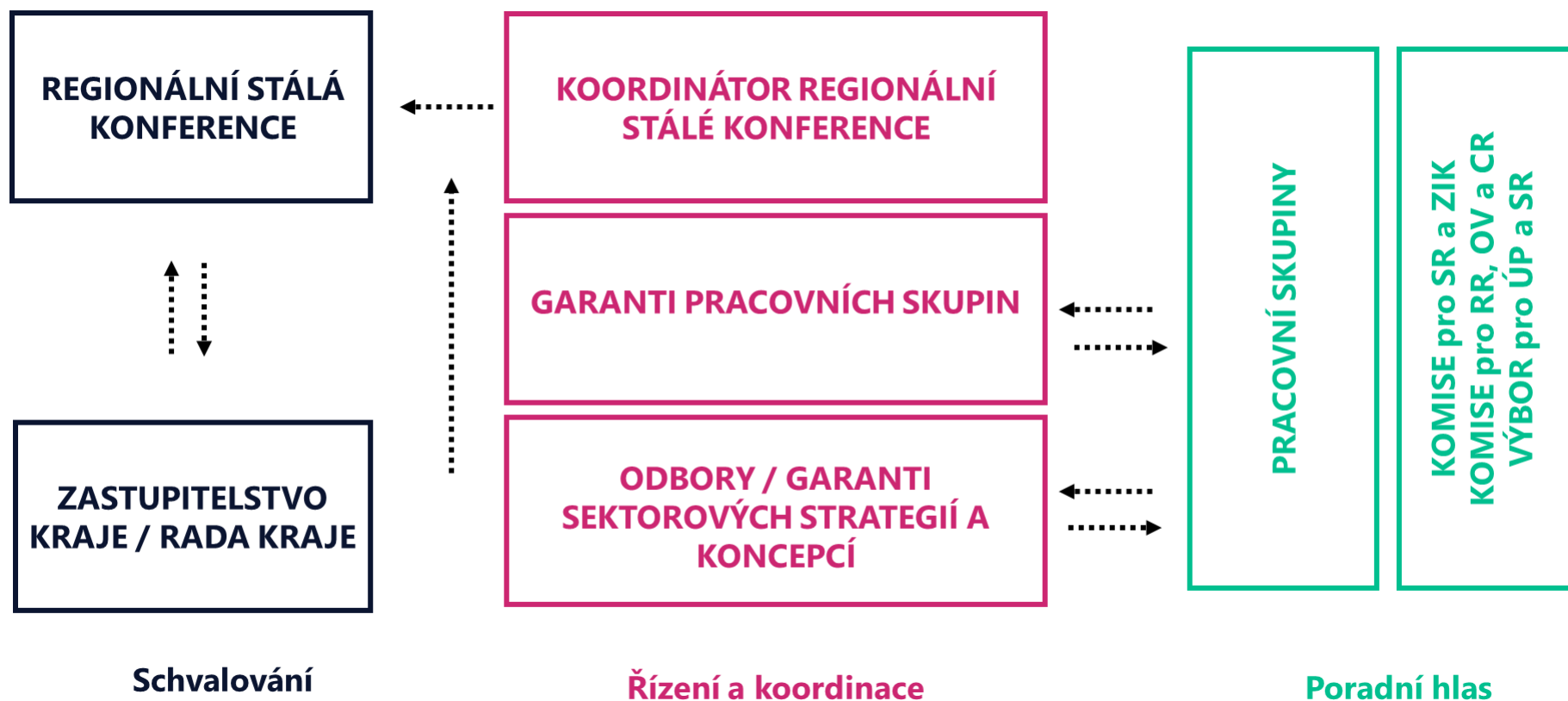
- otevřenost – platforma permanentní diskuse pod značkou #hrajeMSKrajem, zaštitěnou Odborem regionálního rozvoje a cestovního ruchu a Oddělením komunikace a strategického marketingu, umožňující jednotlivým zainteresovaným subjektům i obyvatelům kraje sdělit jejich názor ke

klíčovým bodům obsahu strategického dokumentu v průběhu celého procesu jeho implementace a navrhovat projekty a sdílet podněty pro naplňování strategických cílů

- zpětná vazba - pravidelným monitoringem bude možné velmi pružně vyhodnotit naplňování cílů, aktivit a projektů akčního plánu a delegované úkoly a vyhodnocovat posun v jednotlivých strategických oblastech změny. Každá ze strategických oblastí změn obsahuje klíčové indikátory k měření úspěšnosti a návrh doplňkových indikátorů pro případné detailnější vyhodnocování v rámci specifických témat.
- publicita - komunikace strategických změn a plánovaných projektů tak, aby se strategické priority staly vlastní většině zájmových skupin a obyvatel regionu. Komunikace bude probíhat průběžně, obyvatelé a klíčoví aktéři budou pravidelně informováni o vývoji ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik Moravskoslezského kraje i o míře plnění cílů a aktivit Strategie rozvoje.

Zjednodušenou implementační strukturu lze vidět níže (Obrázek 3).

Aktuální informace o celém procesu zpracování Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 jsou dostupné také na webových stránkách <http://www.hrajemskrajem.cz/>, facebookových stránkách Hrajemskrajem či instagramu #hrajemskrajem.



Obrázek 3: Implementační struktura (zjednodušená verze)

1.2 Cíle koncepce

Vize pro Moravskoslezský kraj po roce 2030 je formulována následovně:

S NOVOU ENERGIÍ MĚNÍME ŽIVOT V KRAJI

=

Jedinečná kultura a otevřenost ke spolupráci - #hrajeMSKrajem

Kraj přitahující talenty a nabízející kompetentní pracovníky

Nejvýznamnější technický a technologický pól růstu v ČR

Intenzivní inovace a vysoká přidaná hodnota podnikání

Atraktivní a dobře placená pracovní místa

Čisté ovzduší a zdravé životní prostředí

Vyšší dynamika vzniku nových firem

Nízkoemisní hospodářství

Kraj špičkových služeb

Prostě nová image

Vize pro Moravskoslezský kraj ukazuje, v čem by měl být Moravskoslezský kraj výjimečný po roce 2030, a má tím ambici motivovat k co nejširší spolupráci pro dosažení společných cílů.

Strategie rozvoje kraje je plánovaná na roky 2019-2027. Protože však některé změny budou viditelné až s odstupem mnoha let v různé fázi vývoje, představuje rok 2030 jeden důležitý milník v procesu rozvoje kraje, ke kterému směřuje dlouhodobá vize.

Níže jsou uvedeny vize pro jednotlivé strategické super priority (Obrázek 4) a klíčová slova vize pro rozvoj kraje (Obrázek 5).

Vize pro Moravskoslezský kraj 2030+ S NOVOU ENERGÍÍ MĚNÍME ŽIVOT V KRAJI

PODNIKÁNÍ	LIDÉ	PROSTŘEDÍ
<p>#podnikavější #inovativnější #propojenější #chytřejší</p>	<p>#vzdělanější #zaměstnanější #zdravější #soudržnější #kulturnější</p>	<p>#čistější #zelenější #atraktivnější</p>
<p>Firmy v kraji budou patřit k lídrům v inovacích a budou součástí globálního businessu.</p>	<p>Kvalita života poroste nejrychleji v ČR a kraj bude nabízet špičkové a unikátní služby evropské kvality.</p>	<p>V kraji bude zdravé životní prostředí a čisté ovzduší.</p>
<p>Hospodářská transformace bude úspěšně dokončena, kraj už nebude spojován s uhlím. Lidé všech generací a různých odborností budou podnikavější, více firem bude součástí globálního businessu, některé se stanou lídry ve svém oboru. Z kraje se budou exportovat chytrá řešení postavená na průmyslovém know-how, na digitalizaci a perspektivních odvětvích. Hybnou silou ekonomiky budou inovativní služby a produkty, díky nimž zde budou vznikat atraktivní a dobře placená pracovní místa s vysokou přidanou hodnotou..</p>	<p>V kraji nebude problém najít zajímavou a dobře placenou práci, která bude odpovídat požadavkům a schopnostem zájemce o práci. Školy a další instituce budou mít k dispozici nástroje a služby, které budou umět propojovat poptávku firem a nabídku pracovních sil. Ve srovnání s ostatními regiony bude kraj jeden z nejatraktivnějších s ohledem na kvalitu vzdělávání, sociální a zdravotní služby a bydlení za dostupnou cenu.</p>	<p>Bude věnována pozornost kvalitě životního prostředí. Lidé ve všech částech kraje budou mít srovnatelné podmínky pro kvalitní život s kterýmkoliv místem v Evropě. Mladí, aktivní a talentovaní lidé budou mít dostatečné důvody zůstat v regionu, budou se cítit jeho nedílnou součástí a budou spoluvytvářet jeho novou identitu. Atraktivní životní prostředí bude součástí image kraje.</p>
<p>LEPŠÍ IMAGE</p> <p>Kraj bude pověstný šířením nových nápadů, dobré nálady a bude mít pozitivní pověst, přistěhovat se do kraje bude trendy.</p>	<p>Kraj bude na návštěvníky působit přátelsky a bude plný příjemných překvapení. Bude stále rozvíjet svou schopnost pořádat špičkové akce světového významu v kultuře i sportu, nabízet a pečovat o své přírodní a kulturní dědictví, bude podporovat nové neotřelé a odvážné nápady, kreativitu, včetně výjimečných architektonických počínů. Vybudoje si pozitivní image. Kraj bude lákat nadstandardními podmínkami a špičkovými službami k podnikání, k práci a k bydlení napříč celým regionem pro všechny, kteří mají chuť se seberealizovat.</p>	

Obrázek 4: Vize pro Moravskoslezský kraj 2030+

Vize pro Moravskoslezský kraj 2030+

#klíčová_slova

DOBŘÍ ŽIVOT

přistěhovat se do kraje je trendy

#lákový_kraj #jsem_součástí #zůstávám
#příjemné_překvapení_na_první_pohled
#kraj_má_dobré_jméno #lepší_image
#všude_dobře_v_kraji_nejlépe

PODNIKAVOST A TVOŘIVOST

hodnoty tvoříme více hlavou, ale i šikovnými rukama

#součástí_globálního_businessu #leadership #zdroj_inspirací
#chytrá_specializace #výkonný_inovační_ekosystém #úspěšné_firmy
#MSIC #inovativní_nápady #noví_techologičtí_lídři
#vysoká_přidaná_hodnota #prostor_pro_experimentování
#komerčně_využitý_výzkum_a_vývoj

ZÁBAVA A ODPOČINEK

bavit se nás baví

#aktivní_cestovní_ruch #pestrá_živá_kultura
#péče_o_přírodní_krásy_a_kulturní_památky
#estetické_veřejné_prostranství #architektura
#rozvíjející_se_kulturní_a_kreativní_odvětví
#komunitní_život #sport #MSTOURISM

MÍSTO PRO SEBEREALIZACI

pracovitost a učenlivost je pro nás přirozená

#dobře_placená_atraktivní_práce #perspektiva #modernizace #pracovitost
#vzdělávání_celý_život #studenti #dobrá_kariéra #potenciál_v_lidech
#MSPAKT #práce_mě_baví #odbornost #flexibilita #inovativní_služby
#uplatnitelnost #spolupráce #renomé #vysoká_zaměstnanost

DOSTUPNÉ SLUŽBY A PÉČE O POTŘEBNÉ

fungují kvalitní, dostupné a moderní veřejné služby

#zdravý_životní_styl #kvalitní_péče #špičkové_zdravotnictví #život_v_komunitě
#dostupné_sociální_služby #spolehlivý_záchranný_systém
#sociální_podnikání #aktivní_stárnutí #elektronizované_zdravotnictví #bydlení

UDRŽITELNÉ PROSTŘEDÍ

zdravé ovzduší a prostředí

#čisté_ovzduší #lídrem_v_oběhovém_hospodářství
#udržitelné_hospodaření_s_vodou #šetrnost
#udržovaná_krajina #trvale_udržitelný_rozvoj
#řešení_pro_nakládání_s_odpady #adaptabilita
#předcházení_vzniku_odpadů #ekologická_odpovědnost
#chráněná_cenná_území #biodiverzita

MODERNÍ INFRASTRUKTURA

úspora času a peněz a export chytrých řešení

#prospěšné_chytré_techologie #ICT #sítě #informace
#vysokorychlostní_datová_síť #datové_centrum
#bezemisní_doprava #udržitelná_mobilita #komfort #IZS
#bezpečnost #vysokorychlostní_tratě #cyklodoprava
#rozlištěn_letišť #napojení_na_TEN-T #propojenost

OD UHLÍ K NÍZKÝM EMISÍM A VODÍKU






transformace k novým technologiím

#nízkouhlíková_ekonomika #nový_energetický_mix
#pohornická_krajina #úspěšné_revitalizace #MSID
#nízkoemisní_a_bezemisní_techologie #vodík #MEC






Obrázek 5: Klíčová slova vize pro rozvoj Moravskoslezského kraje 2019-2027

Prioritní tematické oblasti jsou spolu se strategickými oblastmi změn, strategickými cíly, opatřeními a typovými aktivitami rozepsány v tabulkách Tabulka 1 – Tabulka 6. Pro některé strategické oblasti změn byly stanoveny také strategické projekty.





Tabulka 1: Prioritní tematická oblast 1 – Podnikavější a inovativnější kraj

Podnikavější a inovativnější kraj					
Strategický cíl	1.1 Podnikaví lidé	1.2 Vznik a růst firem	1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém	1.4 Výzkum a vývoj	1.5 Velké firmy
	Osobní zkušenost se zahájením podnikání u 15 % obyvatel kraje ve věkové kategorii 25–44 let	Zvýšení počtu firem se sídlem v kraji mladších 10 let s 25 a více zaměstnanci	Zařazení kraje mezi TOP10 regionů v regionu střední a východní Evropy dle dynamiky růstu znalostní intenzity ekonomiky	Zvýšení podílu kraje na veřejných výdajích na výzkum a vývoj v České republice v období 2022–2027 na alespoň 6 %	Růst exportu velkých firem z kraje v období 2020–2027 o 10 % vyšší než růst exportu z celé České republiky ve stejném období
Opatření / typové aktivity					
	a) Zlepšit image podnikání b) Zajistit nabídku kvalitních služeb pro začínající podnikatele c) Zavést podnikatelskou gramotnost ve všech stupních vzdělávání	a) Zajistit služby a infrastrukturu pro začínající podnikatele b) Posílit manažerské kompetence vedení malých a středních firem c) Zvýšit internacionalizaci malých a středních firem d) Rozšířit nabídku atraktivních podnikatelských nemovitostí	a) Dosáhnout mezinárodní excelence v regionální inovační politice b) Posílit spolupráci mezi firmami vedoucí k nové přidané hodnotě c) Rozšířit a více zužitkovat spolupráci firem se strategickými partnery veřejného sektoru d) Identifikovat oblasti strategické specializace a v nich rozvíjet sdílenou infrastrukturu posilující konkurenční výhody místního podnikatelského prostředí	a) Podpořit mezinárodní výzkumnou excelenci v tematických oblastech s již existující kritickou masou výzkumníků a výsledků b) Zvýšit vzájemné přínosy ze spolupráce firem a veřejných výzkumných organizací c) Všestranně rozvinout třetí roli univerzit a tím posílit jejich vliv na společnost v kraji	a) Aktivně zapojit úspěšné velké firmy z kraje do realizace Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje b) Podporovat sdílené kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj c) Vytvořit nové obory na vysokých školách, které budou propojeny s firmami d) Vytvořit strategické výzkumné aliance e) Spoluvytvářet brand a prostředí atraktivního kraje pro práci a začínající podnikatele

Tabulka 2: Prioritní tematická oblast 2 – Vzdělanější a zaměstnanější kraj

Vzdělanější a zaměstnanější kraj					
Strategický cíl	2.1 Moderní vzdělávání a kompetence pro život	2.2 Atraktivní vysoké školy	2.3 Kariérové poradenství	2.4 Kvalitní pracovní místa	2.5 Inovace při snižování dlouhodobé nezaměstnanosti
	Zlepšení připravenosti absolventů, kteří vstupují na trh práce	Zvyšování podílu obyvatel kraje s vysokoškolským vzděláním	Lepší využití osobního potenciálu a odpovídající pracovní uplatnění obyvatel	Růst produktivity, průměrné mzdy a nabídky dobře placených pracovních míst	Snížení podílu dlouhodobě nezaměstnaných
					
Opatření / typové aktivity	<ul style="list-style-type: none"> a) Podporovat odborné vzdělávání b) Podporovat a rozvíjet spolupráci zaměstnavatelů a škol c) Podporovat polytechnické vzdělávání všech věkových skupin d) Podporovat výuku cizích jazyků, zejména angličtiny, podporovat rozvoj digitálních a matematických dovedností e) Podporovat rozvoj měkkých kompetencí a dovedností všech věkových skupin f) Snižit administrativní zátěž škol a učitelů, zvýšit kapacity pro rozvojové aktivity ve vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> a) Zlepšit studijní nabídku univerzit a posílit internacionalizaci b) Podporovat talenty c) Posílit marketing a zapojit regionální partnery d) Zlepšit spolupráci škol a firem e) Zatraktivnit studentské prostředí, zkvalitnit zázemí pro studenty i pedagogy (včetně zahraničních) 	<ul style="list-style-type: none"> a) Zvyšovat dostupnost služeb kariérového poradenství pro všechny cílové skupiny b) Rozvíjet systém podpory kariérového poradenství s vazbou na stávající aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> a) Podporovat flexibilitu pracovních míst, podporovat uplatnění osob na lépe placených pracovních místech a vznik těchto pracovních míst b) Zajistit špičkové experty pro regionální trh práce, vytvořit dobré podmínky c) Využít kvalifikovaných zahraničních pracovních sil na regionálním trhu práce, podpořit integraci zahraničních pracovníků d) Zvýšit počet státních institucí v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> a) Propagovat a podporovat společenskou odpovědnost firem b) Připravit opatření zacílená proti nelegální práci a předlužení c) Zvyšovat kvalifikaci a posilovat mobilitu pracovní síly d) Spolupracovat s úřady práce při cílení aktivní politiky zaměstnanosti






Tabulka 3: Prioritní tematická oblast 3 – Zdravější a soudržnější kraj

Zdravější a soudržnější kraj				
Strategický cíl	3.1 Kvalitní a vysoce odborná zdravotní péče	3.2 Prevence a zdravý životní styl	3.3 Život v komunitě	3.4 Služby společně
	Komplexní navýšení kvality odborné zdravotní péče v kraji	Realizace 2 projektů Telemedpoint v geograficky odlehlejších lokalitách a zavedení dotačních programů na podporu zdravého životního stylu a na podporu vývoje a propagace mHealth aplikací	Rozvoj komunitních služeb umožňujících život v přirozeném prostředí s využitím přirozených zdrojů	Vytvoření sítě kvalitních a dostupných sociálních služeb odpovídající skutečným potřebám občanů kraje
Opatření / typové aktivity				
	<ul style="list-style-type: none"> a) Zajistit základní zdravotní péči a kvalitní zdravotnický personál b) Modernizovat majetek nemocničních zařízení c) Pořizovat a obnovovat přístrojovou techniku nejen v oblasti návazné péče d) Zajistit vznik spolupracujících sítě urgentních příjmů, poskytující kvalitní podklady pro léčbu a diagnostiku e) Podporovat vyšší specializaci nemocnic s cílem dalšího zkvalitnění péče a redistribuce odborných kapacit f) Podporovat další spolupráci všech nemocnic v kraji g) Dále rozšiřovat elektronizaci zdravotní péče, tzv. eHealth h) Podporovat a rozvíjet geriatrickou a následnou péči i) Podporovat a rozvíjet primární péči v souladu s plánovanou reformou j) Rozvíjet hospicovou a paliativní péči 	<ul style="list-style-type: none"> a) Nabízet nové preventivní programy podporující zdravý životní styl či včasnou diagnostiku závažných onemocnění b) Podporovat pohybové a sportovní aktivity v rámci preventivních programů c) Podporovat využití nových digitálních technologií a postupů v oblasti personalizované medicíny a domácí péče d) Širší zapojení technologie mobilního zdravotnictví (mHealth) e) Budovat a rozvíjet centra prevence f) Vytvářet a podporovat antiobezitogenní prostředí s důrazem na zdravou výživu 	<ul style="list-style-type: none"> a) Rozvíjet sociální podnikání b) Podporovat vznik tranzitních pracovních míst c) Podporovat vznik komunitních center a rozvíjet jejich činnost d) Zapojovat veřejnost do plánovacích procesů e) Rozvíjet neformální péči včetně náhradní rodinné péče f) Rozvíjet služby umožňující setrvání lidí v komunitě g) Podporovat příklady dobré praxe v oblasti komunitního rozvoje h) Podporovat dobrovolnictví a neformální péči i) Podporovat samostatné bydlení u osob s mentálním a zdravotním postižením j) Podporovat dostupné bydlení k) Podporovat formalizovanou a neformalizovanou péči 	<ul style="list-style-type: none"> a) Rozvíjet kapacity pobytových a terénních služeb pro seniory b) Rozvíjet kapacity v terénních a ambulantních službách pro osoby s duševním onemocněním c) Rozvíjet sítě služeb a aktivit pro rodiny a pro osoby s poruchou autistického spektra včetně podpory systému včasné péče pro děti s PAS d) Pomáhat s nastavením vnitřních procesů u poskytovatelů sociálních služeb vedoucích ke zvyšování kvality a sebeevaluaci e) Využívat asistivní technologie v sociálních službách f) Rozvíjet inovativní aktivity aplikované sociální práce ve spolupráci s univerzitami




Tabulka 4: Prioritní tematická oblast 4 – Čistější a zelenější kraj

Čistější a zelenější kraj						
Strategický cíl	4.1 Čisté ovzduší	4.2 Prevence vzniku a využití odpadů	4.3 Adaptace na dopady klimatické změny	4.4 Šetrné využívání krajiny	4.5 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	4.6 Nová energetika
	Trvalé snižování rozlohy území kraje, v němž jsou překračovány limity koncentrací hlavních škodlivin v ovzduší	Příprava na plnění cílů odpadového hospodářství EU	Adaptace většiny měst kraje, venkova i území pohornické krajiny na klimatickou změnu	Využití atraktivních a přírodně cenných území kraje při posilování pozitivní změny image kraje	Rozvíjet EVVO s cílem lepšího zapojení veřejnosti do řešení problematiky životního prostředí kraje	Transformace energetického mixu Moravskoslezského kraje směrem od závislosti na uhlí k soběstačnosti a využívání nízkoe emisních a obnovitelných zdrojů energie
Opatření / typové aktivity	a) Zlepšit kvalitu informací o znečištění ovzduší b) Nadále snižovat emise z malých zdrojů znečišťování ovzduší (domácí topeniště) c) Spolupracovat s Polskem na snížení přeshraničního přenosu škodlivin d) Snižovat emise velkých průmyslových a energetických zdrojů e) Snižovat emise z dopravy f) Snižovat emise v zemědělství	a) Podporovat prevence vzniku odpadů b) Přizpůsobit nakládání s komunálním odpadem cílům Evropské unie c) Podporovat řešení v oblasti likvidace a recyklace nebezpečných odpadů	a) Zlepšit adaptaci kraje na dopady klimatické změny b) Zlepšit kvalitu vody v tocích c) Snižovat vliv na klima v energetice d) Snižovat vliv na klima v dopravě e) Podpořit adaptaci cestovního ruchu na dopady klimatické změny	a) Chránit a šetrně využívat krajinu b) Snižovat fragmentaci krajiny dopravními stavbami c) Rozvíjet aktivity cestovního ruchu mimo zvláště chráněná území d) Zajistit udržitelné využívání krajiny, zvýšit podíl ekologického zemědělství pro zvýšení, nebo zachování atraktivit území, využít obnovitelné zdroje energie	a) Leadership kraje v oblasti EVVO b) Zapojování veřejnosti do řešení problematiky životního prostředí	a) Koncepční dokumenty b) Platforma pro energetický systém c) Propojení firem d) Výzkumné aktivity e) Řešení pro deficit výroby elektrické energie f) Připravenost na Národní akční plán g) Energetický potenciál hlubinných dolů h) RE:START i) Osvěta uživatelů ve smyslu nakládání s energií j) Přenos dobré praxe k) Komunitární programy EU

Tabulka 5: Prioritní tematická oblast 5 – Propojenější a chytřejší kraj

Propojenější a chytřejší kraj									
5.1 Podpora řešení chytřejšího kraje		5.2 Podpora udržitelné mobility		5.3 Přechod k nízkouhlíkové a bezemisní dopravě		5.4 Vnější dostupnost kraje		5.5 Integrovaný záchranný systém	
Vytvářet nejlepší příklady využití ICT technologií a inovací a šetřit s jejich pomocí obyvatelům regionu čas a peníze a současně zvyšovat kvalitu prostředí, ve kterém žijí		Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy na dopravní obslužnosti kraje		Snížení emisí CO ₂ v dopravě		Zahájení výstavby vysokorychlostní železniční trati a provozu linky do letištního uzlu mezinárodního významu		Kraj bude disponovat úplnou funkční sítí integrovaných záchranných center a bude prosazovat kroky vedoucí k zajištění nástrojů prevence rizik a chování obyvatel za mimořádných situací	
									
a) Vytvořit páteřní datovou infrastrukturu propojující KÚ a jeho příspěvkové a obchodní organizace b) Rozvíjet kapacity Moravskoslezského datového centra c) Zajistit podmínky k vytváření sítě internetu věcí a jejího využití d) Vybudovat veřejnou Wi-Fi v budovách kraje, krajských organizací a na dotovaných linkách dopravců e) Udržet vysokou kvalitu poskytovaných služeb krajského úřadu pomocí elektronizace f) Udržet vysokou kvalitu řízení a služeb kraje s využitím chytrých technologií g) Zajistit informovanost obyvatel kraje a poskytnout otevřená data		a) Zajistit prolnutí cílů a synergií Plánování městské mobility na úrovni plánů udržitelné mobility měst a krajské koncepce dopravy b) Podporovat integrovaný dopravní systém a rozvíjet dopravní obslužnost c) Podporovat výstavbu multimodálních uzlů a zastávek včetně parkovišť typu P+R a B+R d) Podporovat dobudování cyklistických tras na regionální úrovni a podporovat jejich propojení e) Dostavět silniční síť podle aktualizované Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury f) Připravit a realizovat úpravy nevyhovujících křižovatek silnic g) Zavádět telematická zařízení zajišťující plynulost veřejné dopravy		a) Podporovat zavádění vozidel na vodíkový pohon ve veřejné hromadné dopravě b) Zajistit obsluhu stávající elektrické trakce a dále ji rozšiřovat c) Modernizovat a rozvíjet drážní infrastrukturu elektrické trakce d) Umožnit rozvoj infrastruktury pro trolejbusovou dopravu a parciální trolejbusy v městské hromadné dopravě e) Podporovat výstavbu nabíjecích stanic pro elektrobusesy f) Jít příkladem v zavádění nízkouhlíkové a bezemisní dopravy na úrovni krajské korporace		a) Zajistit dostupnou leteckou dopravu b) Podpořit rychlou dostupnost Prahy, Brna a Vídně c) Podpořit vysokorychlostní železniční tratí d) Podpořit napojení na Transevropskou dopravní síť TEN-T		a) Prosazování zájmů krajských složek IZS na národní úrovni b) Podpora složek IZS při realizaci aktivit, včetně podpory při vyjednávání o spolufinancování s centrálními orgány a dalšími subjekty c) Podpora kraje se všemi složkami IZS při dokončování sítě integrovaných výjezdových center a další související infrastruktury těchto složek	

Tabulka 6: Prioritní tematická oblast 6 – Atraktivnější a kulturnější kraj

Atraktivnější a kulturnější kraj			
Strategický cíl	6.1 Kulturní a přírodní dědictví	6.2 Živá kultura a kreativita	6.3 Komunity a veřejné prostory
	Posílení udržitelného rozvoje a atraktivitu území a revitalizace a konverze památkově hodnotných staveb, muzeí, galerií, divadel, knihoven, kulturních zařízení a dalších objektů tak, aby nově, nebo inovativně sloužily veřejnosti	Vytváření podmínek pro nová pracovní místa v kulturně kreativních odvětvích a zvýšení podílu kulturních a kreativních odvětví na regionální ekonomice	Zvýšení aktivity komunit a spolků zapojených do rozvoje území
Opatření / typové aktivity			
	<ul style="list-style-type: none"> a) Zvýšit efektivní a udržitelné využívání památek, muzeí a kulturní infrastruktury b) Podporovat mobilitu, vzdělávání a síťování v oblasti kulturního rozvoje c) Podporovat udržitelný cestovní ruch v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> a) Zvýšit kvalitu řízení kultury b) Mapovat potenciál kulturních a kreativních odvětví c) Vytvářet podmínky pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví d) Podporovat inovativní kulturní projekty s vysokou přidanou hodnotou pro kraj 	<ul style="list-style-type: none"> a) Posilovat roli občanské společnosti a komunitně vedený místní rozvoj, aktivizovat místní potenciál b) Regenerovat veřejné prostory a využívat veřejný prostor jako místo pro komunitní a akce (Města a obce pro lidi) c) Podpora znevýhodněných oblastí Moravskoslezského kraje

1.3 Vztah k jiným koncepcím

Cíle navrhované v rámci této Strategie by měly být v souladu s cíli vybraných strategických a programových dokumentů, především těch, které byly či jsou připravovány pro období 2021+.

Při zpracování uvedené koncepce byly respektovány všechny dostupné relevantní dokumenty na úrovni EU připravované pro příští programové období, z nichž mezi nejdůležitější patří návrh zaměření Kohezní politiky EU po roce 2020. Přestože uvedený návrh zatím ještě není schválen, jeho pět tematických investičních cílů by se už nemělo měnit. Jejich přehled je uveden v kap. 5 v souvislosti s tvorbou referenčních cílů životního prostředí.

Strategie má vztah také k dalším dokumentům zpracovaným na mezinárodní úrovni. Globální rozvojovou iniciativou je především Agenda OSN pro udržitelný rozvoj (Agenda 2030), která stanovuje Cíle udržitelného rozvoje do roku 2030.

Na národní úrovni lze jako klíčovou koncepci uvést Strategický rámec Česká republika 2030, který je zastřešujícím rozvojovým dokumentem ČR, z něhož vychází Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ je podkladem pro krajské rozvojové koncepce, které by měly rozpracovávat její priority ve větším detailu, s ohledem na potřeby kraje. Dalším základním dokumentem, definujícím priority ČR ve vztahu k novému programovému období, je Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020 a aktuálně připravovaná Dohoda o partnerství 2021-2027.

Strategie vycházela při návrhu super priorit a prioritních tematických oblastí ze stěžejních koncepčních dokumentů, kterými jsou Vize 2024 – Nová energie pro Moravskoslezský kraj, Sektorové strategie a koncepce Moravskoslezského kraje, Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského, Karlovarského kraje (RE:START), Strategie ITI Ostravské aglomerace a výše jmenovaných dokumentů.

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na mezinárodní úrovni:

- Kohezní politika EU po roce 2020

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na národní úrovni:

- Aktuální verze Rámcové pozice ČR k budoucnosti kohezní politiky EU,
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027,
- Strategický rámec ČR 2030,
- Národní dokument pro územní dimenzi,
- Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020,
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025,
- Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR
- Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č.1,
- Politika ochrany klimatu ČR,
- Národní program snižování emisí ČR,
- Státní energetická koncepce ČR,
- Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Program předcházení vzniku odpadů (2014)
- Plán odpadového hospodářství ČR 2015-2024,
- Dopravní politika České republiky pro období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050,
- Program rozvoje venkova,
- Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020,
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. Století

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na **krajské** úrovni:

- Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského, Karlovarského kraje (RE:START)
- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje (Aktualizace č. 1, 2018),
- Strategie ITI Ostravské aglomerace
- Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje 2017-2023 „Chytřejší kraj“,
- Program zlepšování kvality ovzduší – zóna Moravskoslezsko – CZ08Z
- Program zlepšování kvality ovzduší – aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek – CZ08A
- Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje (2003),
- Politika životního prostředí Moravskoslezského kraje,
- Koncepce strategie ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje,
- Územní studie Cílové charakteristiky krajiny Moravskoslezského kraje,
- Analýza zranitelnosti Moravskoslezského kraje vůči dopadům klimatické změny,
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Moravskoslezského kraje,
- Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje 2016-2026
- Plán oblasti povodí Odry
- Plán oblasti povodí Moravy
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje,
- Koncepce rozvoje zemědělství a venkova Moravskoslezského kraje,
- Strategie řízení cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji,
- Koncepce zdravotní péče v Moravskoslezském kraji,
- Aktualizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015 – 2020,
- Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2017-2021,
- Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje na období 2015-2020

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na **místní** úrovni:

- Územní plán Ostravy (zařazen na základě ZZŘ)

2 INFORMACE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ A JEHO PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE

2.1 Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území

Moravskoslezský kraj leží na severovýchodě České republiky a tvoří jednu z jejích okrajových částí. Na severu a východě hraničí s polskými vojvodstvími – Slezským a Opolským, na jihovýchodě s Žilinským krajem na Slovensku. V rámci krajského uspořádání ČR sousedí na západě s Olomouckým krajem a na jihu se Zlínským krajem (ČSÚ, 2017).

Moravskoslezský kraj má rozlohu 5 428 km². Více než polovinu území kraje zaujímá zemědělská půda, na dalších téměř 35 % se rozprostírají lesní pozemky (především v horských oblastech Jeseníků a Beskyd) (ČSÚ, 2017; CENIA, 2018a). Nejvýše položeným místem je Praděd (1 491 m n. m.) v pohoří Jeseníky a nejnižším místem je soutok řek Odry a Olše (195 m n. m.) u Bohumína na hranici s Polskou republikou.

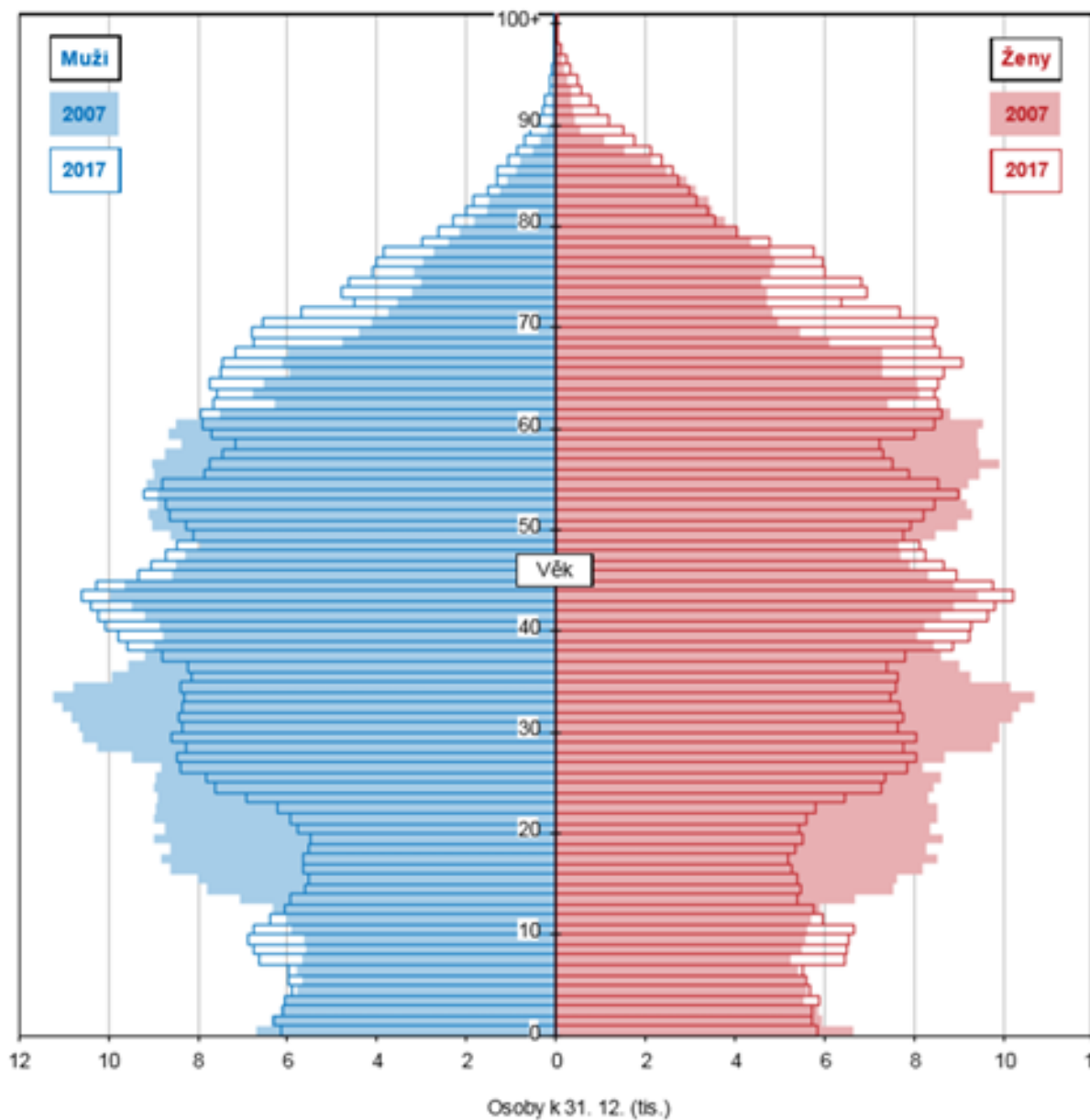
Moravskoslezský kraj je počtem 1 205 tis. obyvatel třetí nejlidnatější kraj v ČR, se svými 300 obcemi patří k regionům s nejmenším počtem sídel. Hustota osídlení 222 obyv./km² přesahuje týž údaj pro celou ČR - 135 obyv./km² (ČSÚ, 2018).

2.1.1 Základní demografické charakteristiky a zdravotní stav obyvatel

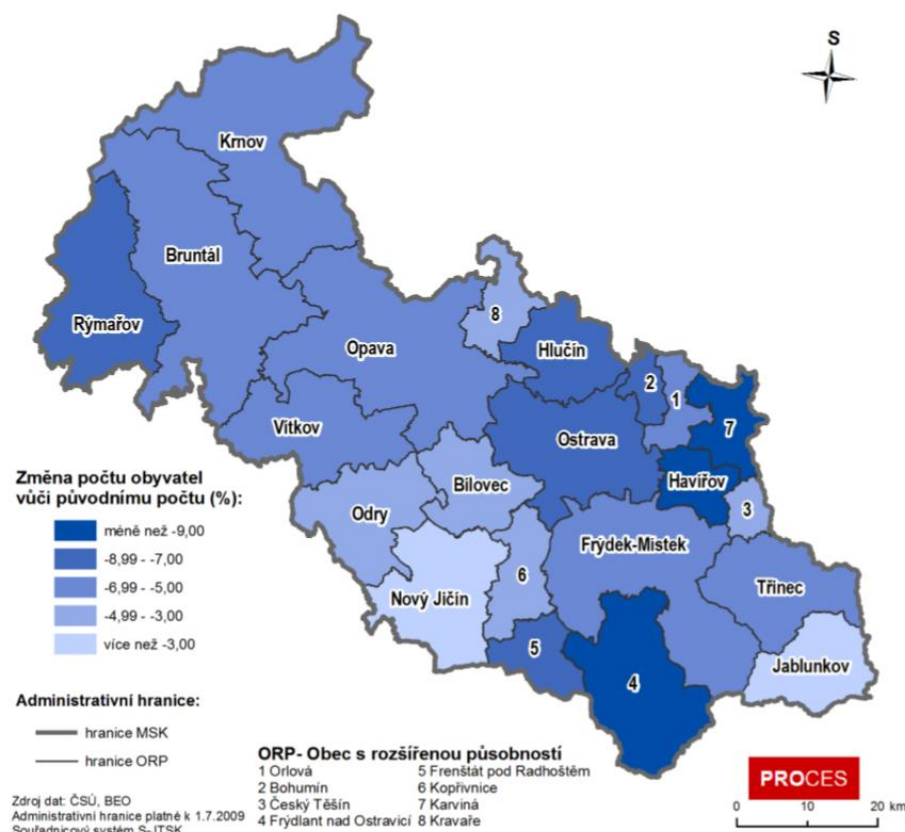
V Moravskoslezském kraji je celkem 300 obcí, z toho 22 obcí s rozšířenou působností. Moravskoslezský kraj je počtem 1 203 tis. obyvatel třetí nejlidnatější v ČR, se svými 300 obcemi však patří k regionům s nejmenším počtem sídel. Tomu odpovídá i hustota osídlení 222 obyvatel na km², přičemž týž údaj pro celou ČR je 135 obyvatel na km². V obcích do 499 obyvatel bydlí jen necelá 2 % obyvatel, většina obyvatel kraje (téměř 59 %), což je v rámci ČR výjimečné, žije ve městech nad 20 tisíc obyvatel. V krajské metropoli Ostravě žije přes 290 tis. obyvatel, tj. zhruba čtvrtina obyvatel kraje. Koncentrace obyvatel do velkých měst, která je pro tento kraj typická, souvisí i se specifickými socioekonomickými a zdravotními charakteristikami kraje. Dalšími velkými městy s počtem obyvatel nad 50 tisíc jsou Havířov, Opava, Frýdek-Místek a Karviná.

V Moravskoslezském kraji žilo k 31. 12. 2017 celkem 1 205 886 obyvatel, z toho 591 343 mužů (49,0 %) a 614 543 žen (51,0 %), v tom 182 087 osob (15,1 %) do 14 let, 792 722 osob (65,7 %) ve věku od 15 do 64 let a 231 077 osob (19,2 %) starších 65 let. Věkový ukazatel „index stárání“, který je dán poměrem počtu obyvatel ve věku nad 65 let k počtu dětí do 14 let činí v ČR 126,9 %.

Stejně jako v celé České republice, i zde je patrné výrazné stárnutí populace. Probíhá zde podobně jako v celé ČR proces demografického stárnutí, kdy roste počet obyvatel v postproduktivním věku (nad 65 let) a snižuje se podíl obyvatel v předproduktivním věku (0-14 let). Průměrný věk v roce 2009 zde byl 40,2 let, v roce 2018 již 42,7 let. V roce 2030 se předpokládá pokles počtu obyvatel na území Moravskoslezského kraje v některých oblastech až o 9 %, na celkovou hodnotu 1 010 243 obyvatel. Populace v Moravskoslezském kraji bude, bez případné migrace zvenčí nebo změny míry plodnosti v pozitivním směru, stárnout. V roce 2030 budou četnější starší věkové kategorie, naopak podstatně méně četné budou v roce 2030 kategorie mezi 15. a 39. rokem života a také nejmladší věková kategorie do 4 let (IRI, 2015). Z dlouhodobého hlediska je Moravskoslezský kraj ztrátovým regionem ČR, neboť u něj dochází k odlivu obyvatel (ČSÚ, 2018; ČSÚ, 2018b).



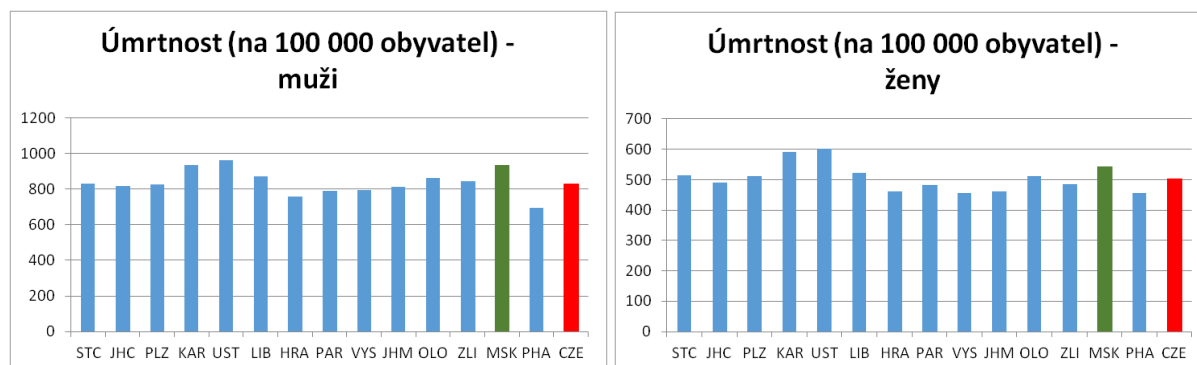
Obrázek 6: Věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v letech 2007 a 2017 (ČSÚ, 2018)



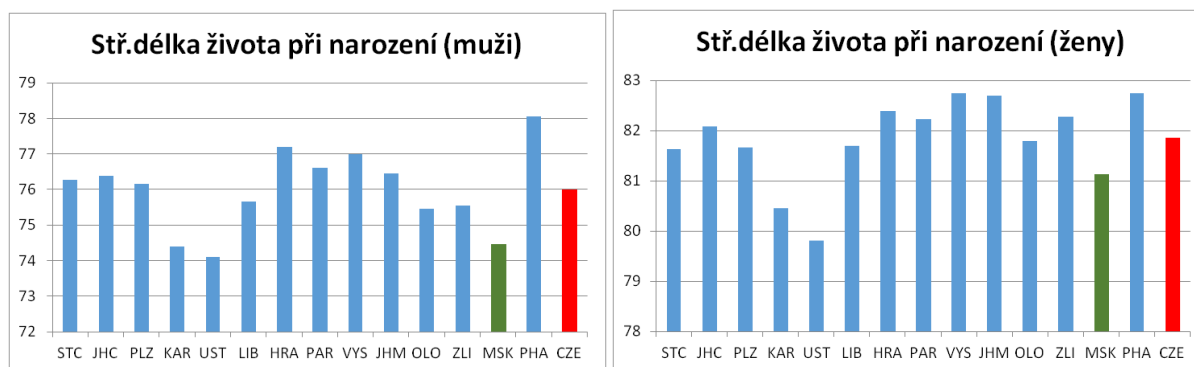
Obrázek 7: Změna počtu obyvatel v procentech vůči původnímu počtu v ORP Moravskoslezského kraje v letech 2010-2030 (IRI, 2015)

Zdravotní stav

Moravskoslezský kraj patří spolu s Ústeckým a Karlovarským krajem dlouhodobě k oblastem s nejvyšší úmrtností v rámci České republiky. To potvrzují i následující grafy, na kterých je uvedena aktuální situace v roce 2017. S vysokou úmrtností souvisí i nízká střední délka života, chlapci narození v Moravskoslezském kraji v roce 2017 mají očekávanou střední délku života 74,5 roku, zatímco celorepubliková hodnota je 76 let a v Praze dokonce 78 let. Dívky narozené v roce 2017 mají očekávanou střední délku života 81,1 let, celorepublikově 81,9 let a v Praze 82,8 let.

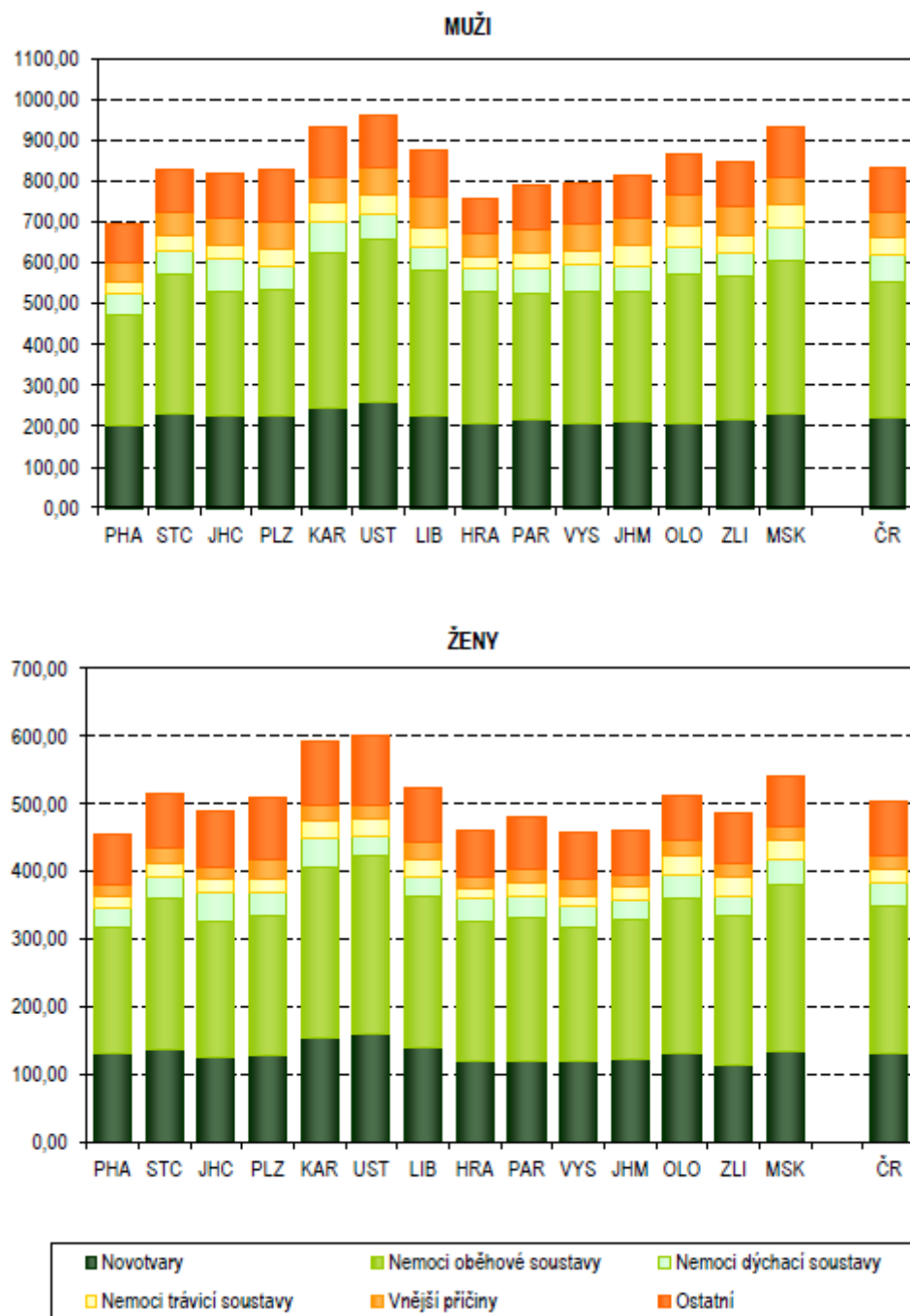


Obrázek 8: Úmrtnost na 100 000 osob, rok 2017 (ČSÚ, 2019)

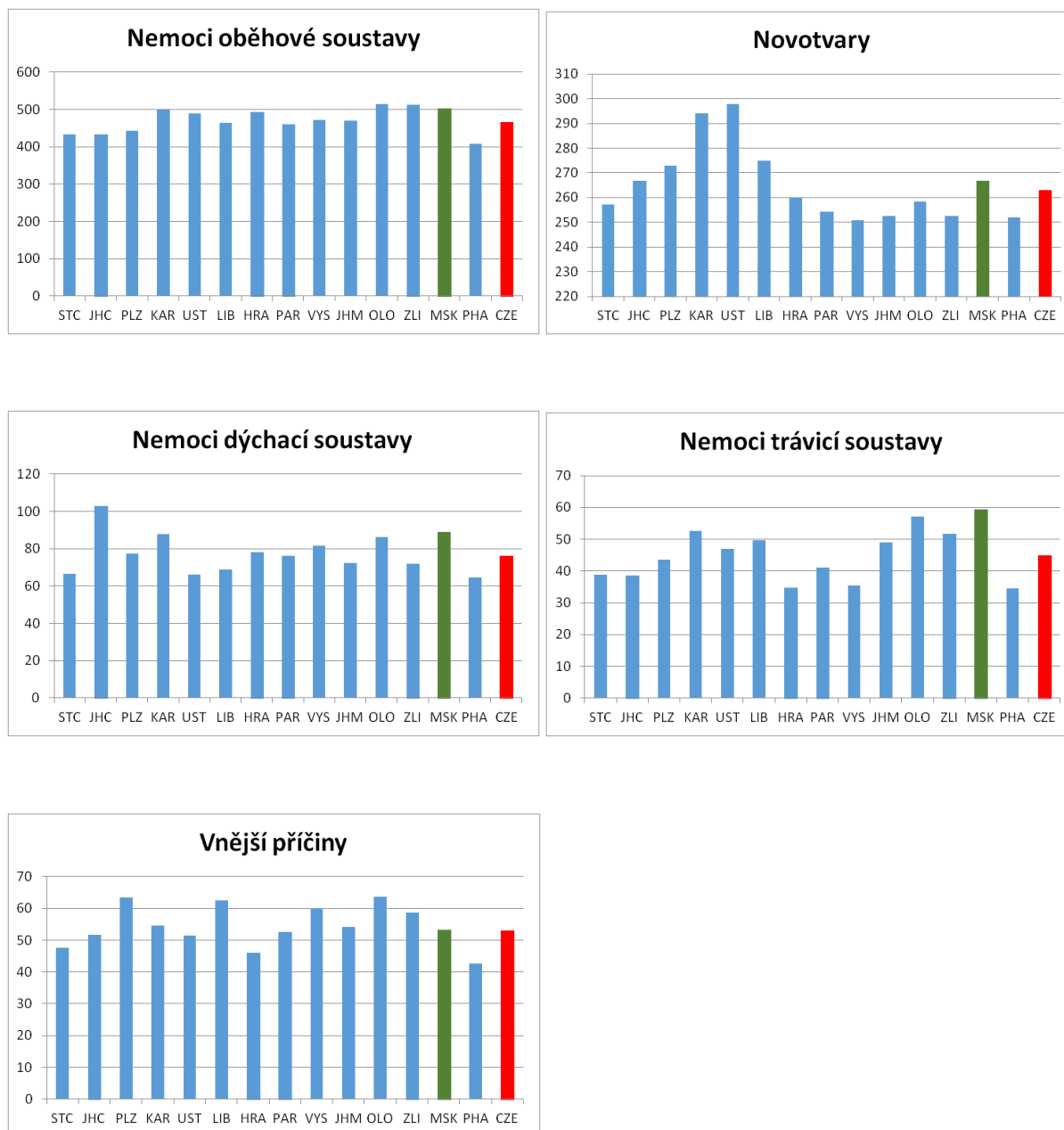


Obrázek 9: Střední délka života při narození, rok 2017 (ČSÚ, 2019)

Nejčastější příčinou úmrtí v Moravskoslezském kraji byly v roce 2017, stejně jako v celé ČR, nemoci oběhové soustavy. Druhou nejčastější příčinou úmrtí byly novotvary, následují nemoci dýchací a trávicí soustavy, vnější příčiny. Protože je zde obecně vyšší úmrtnost, tak i jednotlivé příčiny úmrtí dosahují vyšších hodnot než je celorepublikový průměr. Zřetelné je to například na nemocech trávicí soustavy.



Obrázek 10: Standardizovaná úmrtnost podle příčin smrti a kraje bydliště (na 100 000 osob), rok 2017 (ÚZIS ČR, 2018a)



Obrázek 11: Úmrtnost na vybraná onemocnění (na 100 000 osob), rok 2017 (ÚZIS ČR, 2018a)

Počet případů hospitalizací je v Moravskoslezském kraji průměrný (21 628 hospitalizací na 100 000 obyvatel), sice mírně převyšuje celorepublikový průměr (20 876 hospitalizací), nedosahuje však maximálních hodnot, které jsou např. v Ústeckém kraji (více než 24 000 hospitalizací).

Kraj, okres Region, district	Počet případů hospitalizace Cases of hospitalisation						Průměrná ošetřovací doba ve dnech Average duration of stay in days
	absolutně number			na 100 000 obyvatel per 100 000 inhabitants			
	celkem	muži	ženy	total	males	females	
Česká republika ¹⁾	2 210 635	985 955	1 224 680	20 875,7	18 933,1	22 755,3	6,1
Hl.m.Praha	208 091	91 179	116 912	16 174,3	14 587,3	17 673,9	6,7
Středočeský	271 300	120 756	150 544	20 159,6	18 177,1	22 092,3	6,1
Jihočeský	142 853	64 051	78 802	22 349,4	20 310,7	24 334,8	5,8
Plzeňský	117 215	53 195	64 020	20 236,4	18 539,1	21 902,6	6,7
Karlovarský	64 476	28 845	35 631	21 774,6	19 726,2	23 773,2	5,7
Ústecký	198 273	86 007	112 266	24 152,0	21 122,7	27 133,3	5,8
Liberecký	97 611	43 616	53 995	22 137,3	20 116,0	24 092,9	6,9
Královéhradecký	102 748	46 193	56 555	18 652,7	17 035,7	20 220,3	6,9
Pardubický	104 707	48 095	56 612	20 243,3	18 794,6	21 661,8	6,8
Vysočina	114 515	50 952	63 563	22 512,9	20 176,3	24 816,7	5,5
Jihomoravský	240 832	107 653	133 179	20 401,2	18 601,9	22 131,8	6,7
Olomoucký	139 433	61 891	77 542	22 022,7	19 981,0	23 978,3	5,5
Zlínský	130 343	57 795	72 548	22 355,8	20 233,7	24 393,9	5,8
Moravskoslezský	261 145	117 140	144 005	21 628,4	19 788,1	23 398,5	5,7

¹⁾ Včetně bezdomovců a cizinců i s krátkodobým pobytem

¹⁾ Incl. the homeless and foreigners with short time stay

Obrázek 12: Hospitalizovaní v nemocnicích podle kraje bydliště, rok 2017 (ÚZIS ČR, 2018b)

Celkově lze říci, že Moravskoslezský kraj patří v rámci České republiky k oblastem s **nejvyšší úmrtností** a **nejnižší střední délkou života**. V hlavních příčinách úmrtí je zde kopírován celorepublikový trend, kdy hlavní příčinou úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy. Nemocnost sledovaná podle hospitalizací je průměrná, otázkou je nemocnost neevidovaná v centrálních databázích, tedy taková, která není řešena v pobytových zdravotnických zařízeních, ale jen ambulantně nebo v domácím prostředí.

Determinanty zdraví

Jde o vlivy, které rozhodují o zhoršení, udržení či zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva. Jedná se o široké spektrum podmínek, které zahrnují individuální vlastnosti lidí, jejich činností, chování, životní styl, sociálně ekonomické a kulturní podmínky, dostupnost zdravotnických služeb a v neposlední řadě i faktory vnějšího prostředí. Zdraví jedince je podmíněno z 50% jeho životním způsobem, z 20% životním prostředím, z dalších 20% je dáno genetickým základem a z 10% jej ovlivňují zdravotnické služby.

Životní prostředí

Vybrané determinanty životního prostředí jsou podrobně popsány v dalších kapitolách. Zde jsou uvedeny pouze hlavní závěry pro jednotlivé složky životního prostředí, které mohou mít významnější vliv na lidské zdraví.

Pitná voda

Většina obcí v Moravskoslezském kraji je napojena na vodovod, procento napojení v rámci kraje činí 99,9 % trvale bydlících obyvatel. Pitná voda pro zásobení obyvatel z veřejných vodovodů je dodávána zejména prostřednictvím nejrozsáhlejší vodárenské soustavy v České republice – Ostravského oblastního vodovodu. Problematika dostupnosti kvalitní pitné vody nepředstavuje z hlediska zdraví lidí v dané oblasti závažný problém.

Kvalita ovzduší

Kvalita ovzduší je zde dlouhodobě velmi špatná. Svůj příspěvek zde mají všechny hlavní zdroje znečištění, tedy průmysl, doprava, lokální topeniště a dálkový transport (z Polska). Vše ještě umocňují špatné rozptylové podmínky, které jsou dány morfologií terénu.

I přesto, že v posledních letech zde došlo ke zlepšení imisní situace, jsou zde **stále překračovány imisní limity pro ochranu zdraví**, což bezesporu **ovlivňuje** nemocnost a kvalitu života populace. Nehledě na to, že populace si zde nese **zátěž z minulých let**, kdy byly koncentrace znečišťujících látek v ovzduší řádově vyšší. Tyto látky mají mj. i mutagenní a teratogenní účinky a jejich působení se nemusí projevovat akutní nemocí, ale chronicky a subchronicky a poruchami v genetické informaci se může účinek přenášet na další generace.

Hluková zátěž

Podle výsledků 3. kola strategického hlukového mapování ČR je nejvýznamnějším zdrojem hluku v ČR silniční doprava. V Moravskoslezském kraji jsou nejvýznamněji zatíženy oblasti v okolí hlavních silničních tahů, ale také v okolí železnic a ve vlastní ostravské aglomeraci.

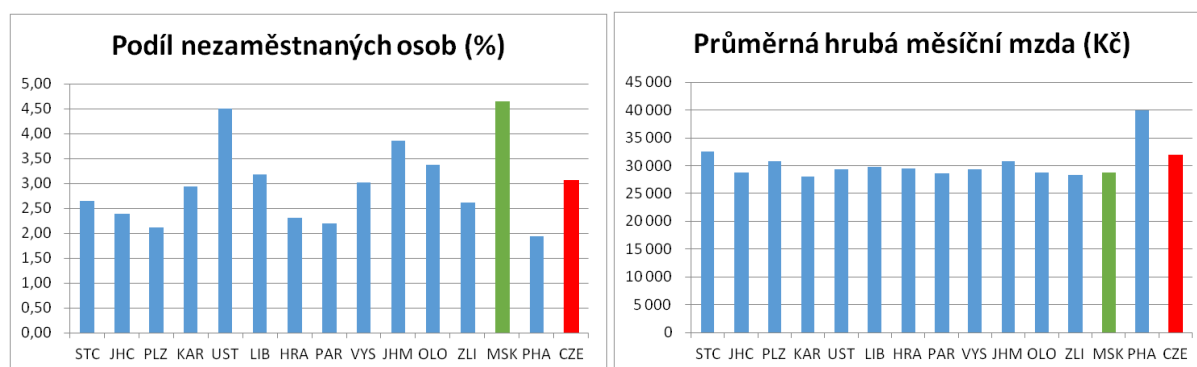
Negativní účinky hluku na lidské zdraví je možné s určitým zjednodušením rozdělit na orgánové účinky, rušení činností (spánku, řečové komunikace, osvojování řeči a čtení) a vlivy na subjektivní pocity (obtěžování). Specifické účinky se projevují poruchami činnosti sluchového analyzátoru. U nespecifických účinků dochází k ovlivnění funkcí různých systému organismu, často se na nich podílí stresová reakce a ovlivnění spánku a vyšších nervových funkcí. Hluk tak může přispět ke spuštění nebo urychlení vlastního patologického děje u chorob s multifaktoriálními příčinami. Za dostatečně prokázané nepříznivé zdravotní účinky hluku v denní době je v současnosti považováno poškození sluchového aparátu, vliv na kardiovaskulární systém a nepříznivé působení na osvojování řeči a čtení u dětí. V noční době tj. v době spánku a fyziologické regenerace jsou za dostatečně prokázané považovány změny fyziologických reakcí (kardiovaskulární aktivita, EEG zaznamenaná aktivita mozku...), poruchy spánku a zvýšené užívání léků na spaní. Omezené důkazy jsou např. u vlivu hluku na hormonální a imunitní systém, na některé biochemické funkce, ovlivnění placenty a vývoje plodu, nebo u vlivu na mentální zdraví sociální chování a výkonnost člověka. U nočního hluku jsou omezené důkazy navíc (kromě výše uvedených) u vlivu na kardiovaskulární systém, obezitu, poruchy duševního zdraví, následné pracovní úrazy a zkrácení očekávané délky života.

Socioekonomické determinanty

Socioekonomické faktory ovlivňují významně životní způsob a styl jedince. Ve vztahu ke zdraví se obecně předpokládá, že vyšší ekonomická úroveň vede ke kvalitnímu životnímu stylu. Toto tvrzení však není jednoznačné, např. alergická onemocnění jsou nyní diskutována ve smyslu „hygienické

hypotézy“, kdy přílišná a úzkostlivá hygiena v domácnostech s malými dětmi vede k jejich vyšší náchylnosti k alergickým onemocněním. Dalším příkladem opačného vztahu mohou být finančně vysoce ohodnocená zaměstnání, která ovšem přinášejí vypjaté stresové situace, nepravidelné a nevyvážené stravování, nedostatek pohybu a tím i vysoké riziko kardiovaskulárních onemocnění.

Moravskoslezský kraj dlouhodobě vykazuje jednu z **nejvyšších** hodnot **nezaměstnanosti** v ČR. **Průměrné mzdy** za období 2017 v Moravskoslezském kraji byly pod celorepublikovým průměrem.

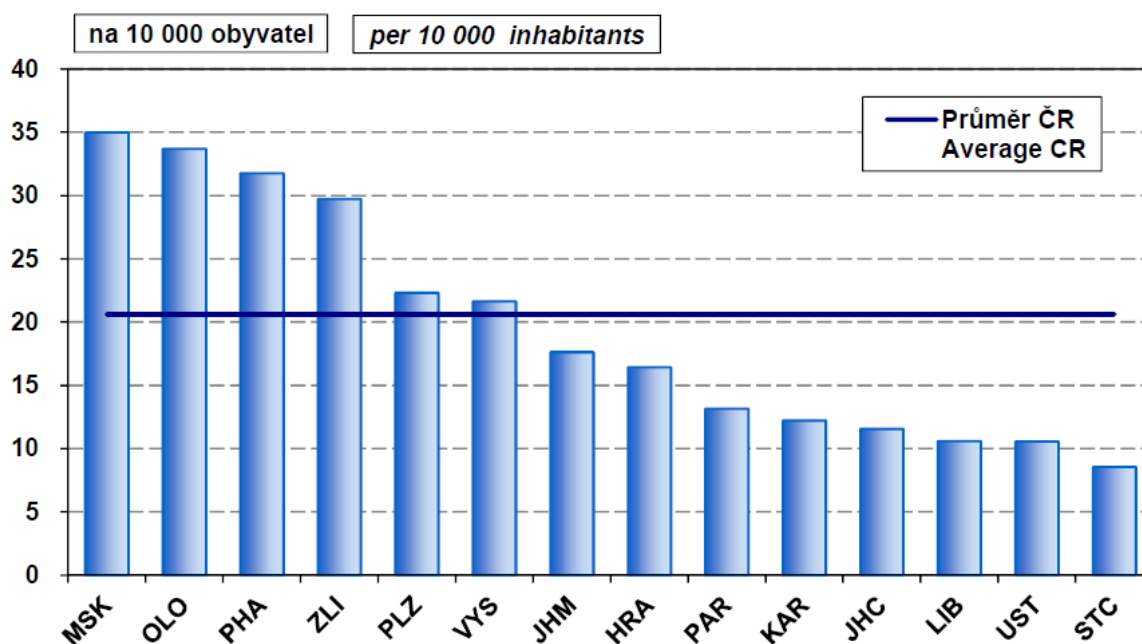


Obrázek 13: Podíl nezaměstnaných osob, průměrná hrubá měsíční mzda, rok 2017 (dle dat ČSÚ)

Nabídka **sociálních služeb** na území kraje je poměrně pestrá, koncentruje se především ve velkých městech. V roce 2018 zde bylo provozováno 4 852 lůžek v domovech pro seniory, 2 169 lůžek v domovech se speciálním režimem. I přesto se však sociální služby **nestačí přizpůsobovat** stále rostoucím požadavkům. Stárnoucí populace vyžaduje kvalitní péči tak, aby bylo seniorům umožněno žít v důstojných podmínkách a zajistit jim pokud možno co nejdelší kvalitní život. Nejde totiž jen o celkovou délku života, ale o jeho kvalitu. Realitou jsou dlouhé čekací doby na umístění klienta do vhodného zařízení, pro klienty s kombinovanými diagnózami je navíc obtížné najít zařízení, které je ochotno/schopno péči o ně zajistit.

Kvalita **vzdělání** je také jedním faktorem, který má vliv na životní styl populace. V současné době je přístup ke vzdělání umožněn v podstatě každému zájemci, škol všech typů je dostatek, naopak mnohdy mají problém získat dostatečný počet studentů. Pozornost je potřeba věnovat sociálně slabým a vyloučeným rodinám, které je potřeba podpořit a motivovat k tomu, abych jejich dětem bylo umožněno studovat, záslužná je také činnost dobrovolníků, kteří pomohou dětem v počátcích vzdělávání, kdy děti nemají dostatečnou podporu v rodině.

Se socioekonomickou situací souvisí i sociopatologické chování jedinců (závislosti, kriminalita, dluhové pasti apod.). Situace v Moravskoslezském kraji může být ilustrována na následujícím grafu, kdy Moravskoslezský kraj má **prvenství** v rámci ČR v **počtu léčených alkoholiků**. Lze důvodně předpokládat, že počty neléčených alkoholiků jsou s mnohonásobně vyšší.



Obrázek 14: Počet pacientů léčených v ambulantních psychiatrických zařízeních pro užívání alkoholu podle kraje sídla zdravotnického zařízení, rok 2017 (ÚZIS ČR, 2018b)

Kriminalita patří v MSK v rámci ČR k vyšším, v průběhu času lze ovšem zaznamenat klesající počty registrovaných trestných činů (z 56 194 v roce 1993 na 23 465 v roce 2018).

Zdravotní péče

Dostupnost a kvalita zdravotní péče má v celkovém vlivu na lidské zdraví až 10% podíl. V České republice je obecně velmi dobrá dostupnost zdravotní péče, její kvalita se liší v jednotlivých oblastech a je často komplikovaná špatným organizačním fungováním jednotlivých zdravotnických zařízení, která se potýkají s nedostatkem personálu, velkou administrativní zátěží a nedostatkem financí. Obecně má ale každý občan umožněn přístup k potřebné zdravotní péči.

Vybavenost zdravotnickými službami je v Moravskoslezském kraji **velmi dobrá, zejména ve větších městech**. Je pochopitelné, že v místních podmínkách, zejména u malých obcí, je přímá dostupnost zdravotnických služeb omezená.

Z uvedených determinantů, které mohou mít negativní vliv na lidské zdraví, je pro dané území důležitá špatná kvalita ovzduší a vysoká hluková zátěž, kdy v obou případech dochází k překračování hygienických limitů pro zdraví lidí. Dalším z faktorů, které přímo i nepřímo ovlivňují negativně zdraví lidí, jsou špatné socioekonomické podmínky.

2.1.2 Geologie, horninové prostředí a surovinové zdroje

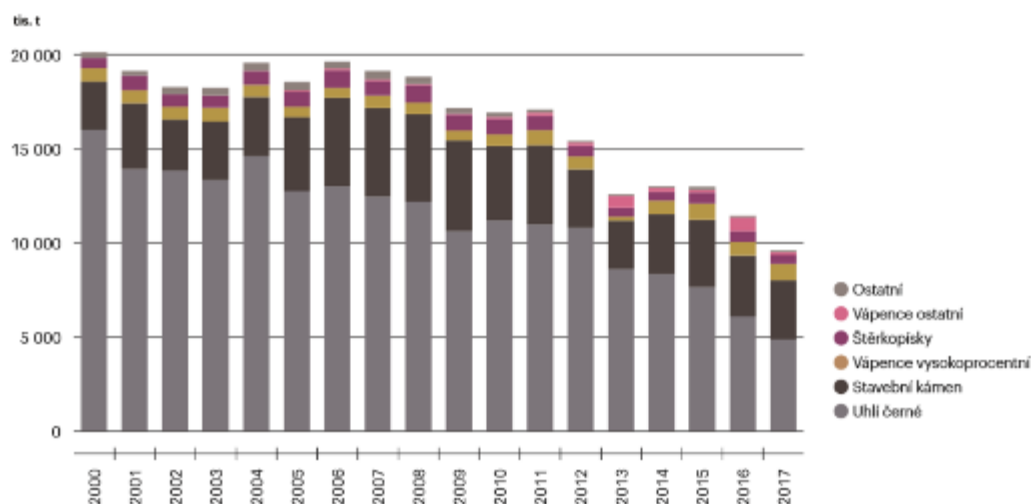
Moravskoslezský kraj se rozkládá na styku Českého masivu a Karpatské soustavy, geologická stavba kraje je tedy složitá. Český masív je na území MSK reprezentován oblastí moravskoslezskou. Na V okraj Českého masivu byly od J a JV hlavně během mladšího terciéru – miocénu nasunuty příkrovy mezozoických a terciérních hornin, tj. tzv. flyšové Karpaty (ty jsou součástí malého úseku vnější části Západních Karpat vyskytujících se na území ČR) (www.geologie.vsb.cz, 2019).

V Moravskoslezském kraji se vyskytují bohaté zásoby nerostných surovin, jejichž těžba probíhá nebo probíhala v minulosti. Jedná se především o černé uhlí, dále zemní plyn, zejména vázaný na černouhelné sloje, štěrkopísky, cihlářské suroviny, stavební kámen, vápence, sádrovec, ale také polymetalické rudy, měděné rudy, zlatonosné rudy i ropa. Nejvýznamnější nerostnou surovinou na území kraje je černé uhlí české části hornoslezské pánve (MSK, 2019).

Mezi lety 2000–2017 objem těžby černého uhlí v kraji klesal, v roce 2017 ho bylo v kraji vytěženo 4,9 mil. t, což je o 69,6 % méně než v roce 2000. Meziročně poklesla těžba černého uhlí o 19,8 % (Obrázek 15), je to důsledek dlouhodobého trendu utlumování těžby.

Dalšími významnými těženými surovinami jsou stavební kámen (3,1 mil. t v roce 2017), vysokoprocentní vápenec využívaný pro chemický, sklářský, potravinářský, gumárenský a keramický průmysl, a v hutnictví, odsiřování či výrobě vápna nejvyšší kvality. (869 tis. t v roce 2017), ostatní vápence používané k výrobě cementu, vápna či odsiřování spalin (151 tis. t v roce 2017) a štěrkopísky (479 tis. t v roce 2017). Vývoj objemů těžby těchto surovin kolísá v závislosti na stavební výrobě, která velmi citlivě reaguje na změnu národní ekonomiky.

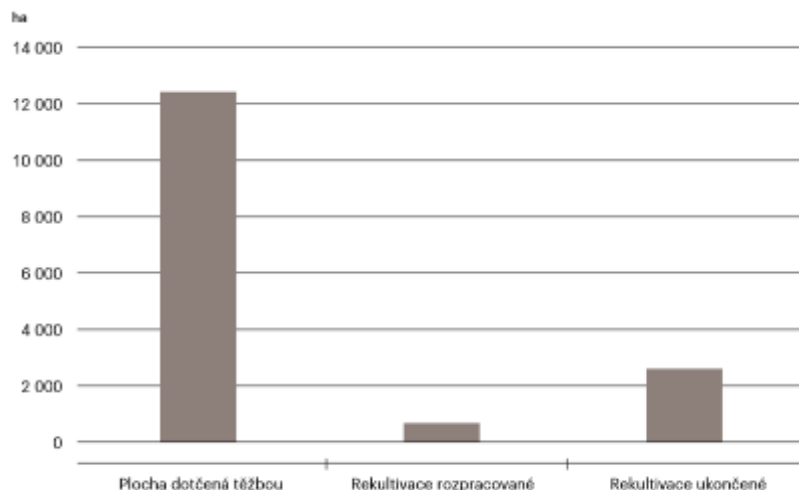
V kategorii Ostatní je zahrnuta těžba zemního plynu (61 tis. t v roce 2017), sádrovce (7 tis. t v roce 2017), kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu (15 tis. t v roce 2017) a cihlářské suroviny (15 tis. t v roce 2017). Do roku 2010 se zde těžila ještě ropa a do roku 2003 také karbonáty pro zemědělské účely (CENIA, 2018a).



Zdroj: ČGS

Obrázek 15: Vývoj těžby (tis. t), 2000-2017

V roce 2017 činila plocha dotčená těžbou v Moravskoslezském kraji 12 421,7 ha – tj. 2,3 % rozlohy kraje. Dále zde v tomto roce bylo 671,5 ha rozpracovaných rekultivací a 2 607,0 ha ukončených rekultivací (Obrázek 16) (CENIA, 2018a).



Zdroj: ČGS

Obrázek 16: Plocha dotčená těžbou a rekultivace po těžbě (ha), 2017

2.1.3 Klimatické poměry

Na území Moravskoslezského kraje se dle Quitta (1971) vyskytují mírně teplé klimatické oblasti MT2, MT3, MT7, MT9, MT10, v hornatých částech kraje na SZ (Jeseníky) a JV (Beskydy) chladné klimatické oblasti CH4, CH6 a CH7. Charakteristiky jednotlivých klimatických oblastí jsou uvedeny v následující tabulce (Tabulka 7).

Tabulka 7: Charakteristiky klimatických oblastí ČR dle Quitta (1971)

Číslo oblasti	MT2	MT3	MT7	MT9	MT10	CH4	CH6	CH7
Počet letních dnů	20 až 30	20 až 30	30 až 40	40 až 50	40 až 50	0 až 20	10 až 30	10 až 30
Počet dnů s průměrnou teplotou 10° a více	140 až 160	120 až 140	140 až 160	140 až 160	140 až 160	80 až 120	120 až 140	120 až 140
Počet mrazových dnů	110 až 130	130 až 160	110 až 130	110 až 130	110 až 130	160 až 180	140 až 160	140 až 160
Počet ledových dnů	40 až 50	40 až 50	40 až 50	30 až 40	30 až 40	60 až 70	60 až 70	50 až 60
Průměrná teplota v lednu	-3 až -4	-3 až -4	-2 až -3	-3 až -4	-2 až -3	-6 až -7	-4 až -5	-3 až -4
Průměrná teplota v červenci	16 až 17	16 až 17	16 až 17	17 až 18	17 až 18	12 až 14	14 až 15	15 až 16
Průměrná teplota v dubnu	6 až 7	6 až 7	6 až 7	6 až 7	7 až 8	2 až 4	2 až 4	4 až 6
Průměrná teplota v říjnu	6 až 7	6 až 7	7 až 8	7 až 8	7 až 8	4 až 5	5 až 6	6 až 7
Průměrný počet dnů se srážkami 1mm a více	120 až 130	110 až 120	100 až 120	100 až 120	100 až 120	120 až 140	140 až 160	120 až 130
Srážkový úhrn ve vegetačním období	450 až 500	350 až 450	400 až 450	400 až 450	400 až 450	600 až 700	600 až 700	500 až 600
Srážkový úhrn v zimním období	250 až 300	250 až 300	250 až 300	250 až 300	200 až 250	400 až 500	400 až 500	350 až 400
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	80 až 120	60 až 100	60 až 80	60 až 80	50 až 60	140 až 160	120 až 140	100 až 120
Počet dnů zamračených	150 až 160	120 až 150	120 až 150	120 až 150	120 až 150	130 až 150	150 až 160	150 až 160
Počet dnů jasných	40 až 50	40 až 50	40 až 50	40 až 50	40 až 50	30 až 40	40 až 50	40 až 50

Pro území ČR byly zpracovány predikce vývoje změny klimatu. Mezi hlavní budoucí trendy patří:

- Postupný nárůst průměrných ročních teplot
- Nejvýraznější oteplení v letních měsících
- Mírné snížení množství srážek v letních měsících
- Četnější období bezsrážkových období
- Častější a intenzivnější výskyt extrémních meteorologických jevů – povodní, příválových srážek, období sucha, požárů, apod.

Klima se však v MS kraji, stejně jako na území celé ČR mění. Na území MS kraje se v budoucnu očekává zvýšení průměrných teplot ve všech měsících roku, s výrazným nárůstem zejména v období července až září.

Co se týče srážkových úhrnů, v zimním období se předpokládá zachování současného stavu – tj. srážkové úhrny by měly zůstat do konce 21. století zachovány v obdobné výši – s ohledem na nárůst teplot však ubude sněhových a přibude dešťových srážek. Výraznější nárůst srážek je předpokládán v jarním období (duben, červen) a částečně i v podzimních měsících (říjen, listopad). Výraznější pokles je předpokládán naopak v letních měsících (červenec, srpen, září). Nejvíce by mělo ubývat srážek v srpnu a září (EKOTOXA, 2018).

Zde uvádíme přehled hlavních rizik, které lze na území MSK v souvislosti s klimatickou změnou předpokládat:

- Posun vegetačních pásů, lepší podmínky pro šíření škůdců, vyšší náročnost obnovy lesa, chřadnutí lesních porostů na nevhodných stanovištích a související negativní ekonomické dopady v oblasti lesního hospodářství. Nevhodné podmínky pro pěstování smrku především v 3.-5. LVS a omezené podmínky v 6. LVS.
- Sucho a snížení zásoby vody v půdě, stres suchem, snížení průtoků ve vodních tocích, pokles hladin vodních zdrojů.
- Nárůst průměrné roční teploty vody, rychlejší průběh většiny nežádoucích chemických reakcí a bakteriálních procesů, snížení kvality vody, ovlivnění kyslíkových poměrů, změny společenstev ve vodních tocích.
- Vlivem vysokých teplot a četnějším a intenzivnějším vlnám veder zvýšení úmrtnosti a vyšší zdravotní rizika pro obyvatele, zejména pro zranitelné skupiny (senioři, chronicky nemocní, děti), zhoršení podmínek pro pohodu/kvalitu života obyvatel. Zvýšení nároků na zdravotní péči.
- Ohrožení životů a majetku díky mimořádným událostem, škody na hospodářství a veřejné infrastruktuře (dopravní a technické sítě).
- Posun ski-areálů do vyšších nadmořských výšek a střety se zájmy ochrany přírody. Zkracování sezóny zimních sportů a zhoršení sněhových podmínek. (EKOTOXA, 2018).

2.1.4 Ovzduší

Z hlediska znečištění ovzduší patří Moravskoslezský kraj stále mezi nejvíce zatížené oblasti v České republice. Tato skutečnost se v současné době týká především aglomerace, ale v letech s nepříznivým rozptylem škodlivin, zejména v zimních měsících, jsou limity škodlivin v ovzduší překračovány i v dalších oblastech kraje. Ovzduší je znečišťováno kombinací emisí všech hlavních zdrojů škodlivin: z průmyslu a energetiky, dopravy, vytápění domácností (lokální zdroje), a za určité meteorologické situace také přenosem škodlivin z katowické aglomerace, která je považována za jedno nejvíce znečištěných území Evropy (problematika přeshraničního znečišťování ovzduší musí být řešena na úrovni reprezentací států,

resp. v rámci mechanismů EU. Situaci však mohou napomoci také přímé kontakty mezi reprezentacemi kraje a vojvodství).

Kvalitu ovzduší dále ovlivňuje typ osídlení, morfologie terénu v Ostravské pánvi a její uzavřenost z jižní a západní strany. Nejzávažněji se tyto vlivy projevují ve střední a severovýchodní části kraje (Ostravsko, Karvinsko a Třinecko) (CENIA, 2018a).

2.1.4.1 Emisní situace

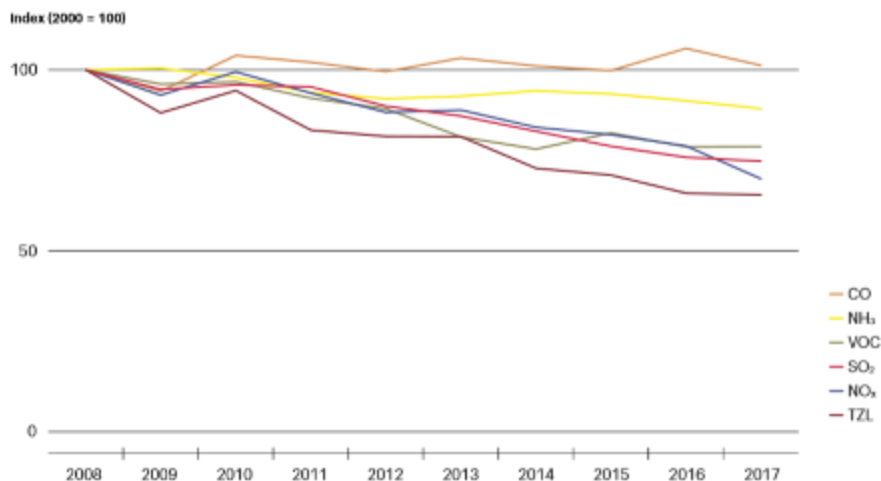
Dle ČHMÚ došlo v posledních letech k významnému poklesu emisí v kraji, zejména z průmyslu a energetiky, a částečně také z lokálních zdrojů znečištění (vytápění domácností – viz „kotlíkové dotace“) – viz Tabulka 8. Největší pokles emisí byl zaznamenán mezi roky 2008-2017 u emisí TZL, o 33,2 %, naopak emise CO mírně vzrostly (o 1,3 %).

Tabulka 8: Hodnoty emisí hlavních znečišťujících látek v MSK v letech 2008-2017 (ČHMÚ, 2019)

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
	[t/rok]					
2008	9574,80	23116,10	28851,60	181312,80	30081,70	4142,70
2009	8440,60	21869,80	26849,00	170694,70	28904,90	4164,60
2010	9034,80	22166,20	28708,60	188571,20	29108,10	4057,00
2011	7983,80	22039,20	27010,80	185176,20	27732,80	3885,70
2012	7818,20	20803,00	25483,80	180501,60	26867,50	3813,00
2013	7808,40	20181,10	25654,10	187328,10	24513,40	3841,90
2014	6973,80	19205,10	24274,80	183350,70	23502,10	3904,30
2015	6793,50	18253,30	23706,20	181131,00	24836,70	3867,90
2016	6315,90	17536,10	22802,20	192134,50	23704,70	3791,60
2017	6260,77	17294,00	20322,20	183625,00	27208,20	3464,00

Na základě doporučení MŽP ČR v případě zpracování předchozích SEA jsou použity také údaje organizace CENIA, které se v některých případech liší od údajů vykazovaných ČHMÚ. Rozdíly mohou vznikat mj. použitím nové metodiky výpočtu emisí, která není reflektována v předchozí řadě trendů vývoje emisí. Proto je u všech údajů důsledně uváděn zdroj.

Dle Zprávy o životním prostředí v Moravskoslezském kraji pro rok 2017 (CENIA, 2018a) emise znečišťujících látek v MSK v období 2008-2017 kolísaly, celkově však klesaly (Obrázek 17). Největší pokles v průběhu hodnoceného období byl zaznamenán u emisí TZL, o 34,5 %, naopak emise CO mírně vzrostly (CENIA, 2018a).



Emise TZL, VOC a NH₃ z plošných zdrojů byly do krajů rozpočteny odborným odhadem.

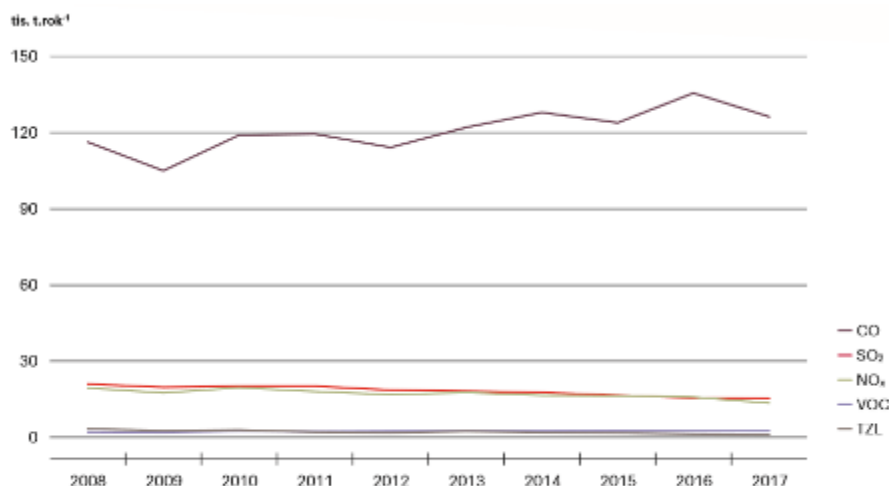
Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 17: Hodnoty emisí hlavních znečišťujících látek v MSK v letech 2002-2017 (CENIA, 2018a)

Moravskoslezský kraj má 2. nejvyšší emisní zátěž na jednotku plochy kraje, a v případě emisí CO téměř 4krát vyšší oproti celorepublikovému průměru. Emise TZL vyprodukované v Moravskoslezském kraji (celkově 6,3 tis. t v roce 2017) pocházely především z malých stacionárních zdrojů, zejména z vytápění domácností (73,0 %). Emise SO₂ (celkově 17,3 tis. t) a emise NO_x (více než 20 tis. t) byly emitovány především velkými průmyslovými a energetickými provozy včetně výroby elektřiny a tepla (88,3 %, resp. 66,6 %).

Emise NH₃ s celkovou produkcí 3,7 tis. t (dle ČHMÚ 2019 3,5 tis. t) souvisely v kraji zejména se zemědělskou činností, především s chovem hospodářských zvířat (97,5 %). Vznik emisí VOC (27,2 tis. t) byl vázán na používání a výrobu organických rozpouštědel (84,7 %) (CENIA, 2018a).

Emise všech sledovaných znečišťujících látek v kategorii vyjmenované stacionární zdroje měly s výjimkou CO ve sledovaném období 2008-2017 klesající nebo alespoň stagnující trend (Obrázek 18), což je důsledkem plnění legislativních povinností a modernizace technologií s důrazem na snižování vlivu na životní prostředí. Emise CO, které jsou specifickou škodlivinou MSK (183,6 tis. t v roce 2017) a jejich nárůst (o 8,6 % v období 2008-2017) souvisí se zvyšováním průmyslové výroby, která nastala po překonání ekonomické krize (CENIA, 2018a). Zdrojem těchto emisí byly především **velké průmyslové a energetické provozy** (68,7 %), především společnosti TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s. a Liberty Steel (bývalý ArcelorMittal Ostrava a.s.).



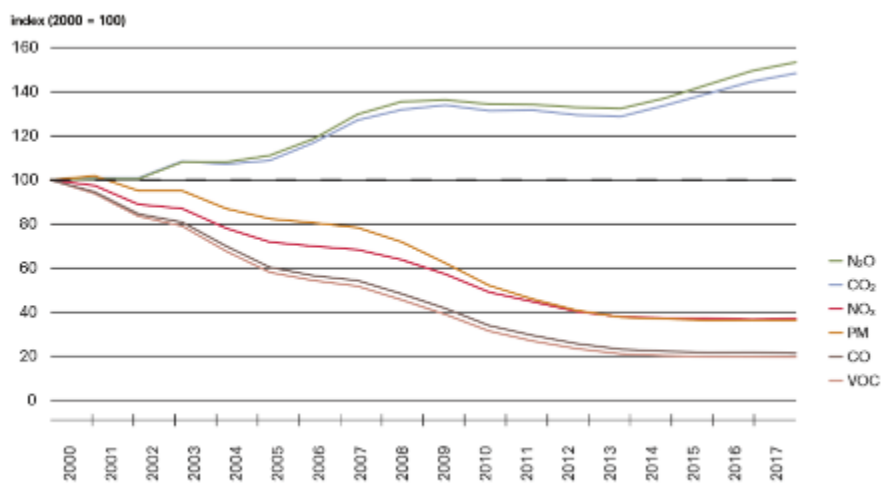
Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 18: Vývoj emisí z vyjmenovaných stacionárních zdrojů znečišťování (tis. t.rok⁻¹), 2008–2017 (CENIA, 2018a)

Emise TZL se v případě **vytápění domácností** daří v posledních letech v MSK snižovat prostřednictvím výměny kotlů. Od roku 2012 do dubna 2019 byly vyhlášeny tři výzvy týkající se kotlíkových dotací (MSK, 2019). Podle odhadů zbývá v kraji vyměnit do září roku 2022, kdy budou muset být ze zákona odstaveny z provozu všechny kotle 1. a 2. emisní třídy asi 8 000 kotlů. To by po jejich výměně mohlo znamenat snížení vypouštěného prachu do ovzduší o cca 500 tun prachu ročně (tzb.info.cz).

Trend emisí znečišťujících látek **z dopravy** v kraji byl zejména v úvodu období 2000-2017 klesající (Obrázek 19). Ve vývoji emisí se projevila modernizace vozového parku a s ní spojený pokles emisní náročnosti silniční dopravy, jehož vliv však byl v závěru sledovaného období převážen dalším růstem výkonů v silniční dopravě. V meziročním srovnání k roku 2017 vzrostly emise NO_x z dopravy v kraji o 1,1 %, emise CO však poklesly o 2,0 % a emise VOC o 0,8 %.

Emise skleníkových plynů z dopravy (CO₂, N₂O) zaznamenaly v hodnoceném období nárůst až o 50 % související s růstem spotřeby energie a paliv v dopravě (dochází k trvalému růstu přepravních objemů a výkonů v individuální automobilové dopravě, především v důsledku rychlého nárůstu počtu osobních automobilů), v roce 2017 pak emise CO₂ meziročně narostly o 2,6 %, tak jak vyplývá z níže uvedeného grafu CDV, publikovaného Cenií (CENIA, 2018a).



Zdroj: CDV, v.v.i.

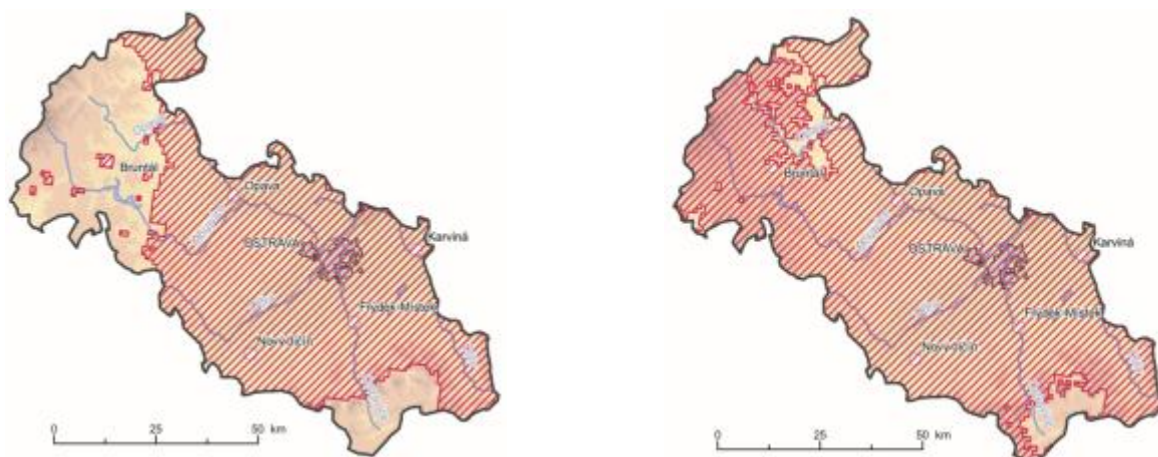
Obrázek 19: Vývoj emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů z dopravy (index, 2000 = 100), 2000–2017 (CENIA, 2018a)

2.1.4.2 Imisní situace

Přestože, jak je výše uvedeno, došlo v posledních letech k významnému poklesu produkce emisí v kraji, stále dochází k plošnému překračování imisních limitů. Hodnoty koncentrací některých škodlivin dosahují nejvyšších hodnot v rámci ČR.

Imisní limit pro 24hodinovou koncentraci **PM₁₀** ($L_v = 50 \mu\text{g.m}^{-3}$, maximální povolený počet překročení za kalendářní = 35krát) byl v roce 2017 v Moravskoslezském kraji překročen na celkem 22 stanicích. Roční imisní limit pro **PM₁₀** ($L_v = 40 \mu\text{g.m}^{-3}$) byl v roce 2017 překročen pro celou ČR pouze na 2 stanicích, přičemž obě se nacházejí na území Moravskoslezského kraje, a to na stanici Ostrava-Radvanice ZÚ a Věřňovice. Roční imisní limit pro **PM_{2,5}** ($L_v = 25 \mu\text{g.m}^{-3}$) byl v roce 2017 překročen na území ČR celkem na 10 stanicích, všechny se opět nalézají na území Moravskoslezského kraje. Imisní limit pro ochranu lidského zdraví vyjádřený denními 8hodinovými klouzavými průměrnými koncentracemi **ozonu** ($L_v = 120 \mu\text{g.m}^{-3}$) byl v roce 2017 překročen na 5 stanicích v kraji. Imisní limit ($L_v = 1 \text{ ng.m}^{-3}$) pro roční průměrnou koncentraci **B[a]P** byl v kraji v roce 2017 překročen na 12 lokalitách. Ostatní imisní limity nebyly na stanicích sítě imisního monitoringu v kraji překročeny.

Ucelenou informaci o kvalitě ovzduší na území kraje v roce 2017 udává mapa oblastí s překročením imisních limitů bez zahrnutí přízemního ozonu (Obrázek 20). Dle tohoto vymezení došlo v roce 2017 k překročení imisního limitu pro alespoň jednu znečišťující látku na 78,8 % kraje.

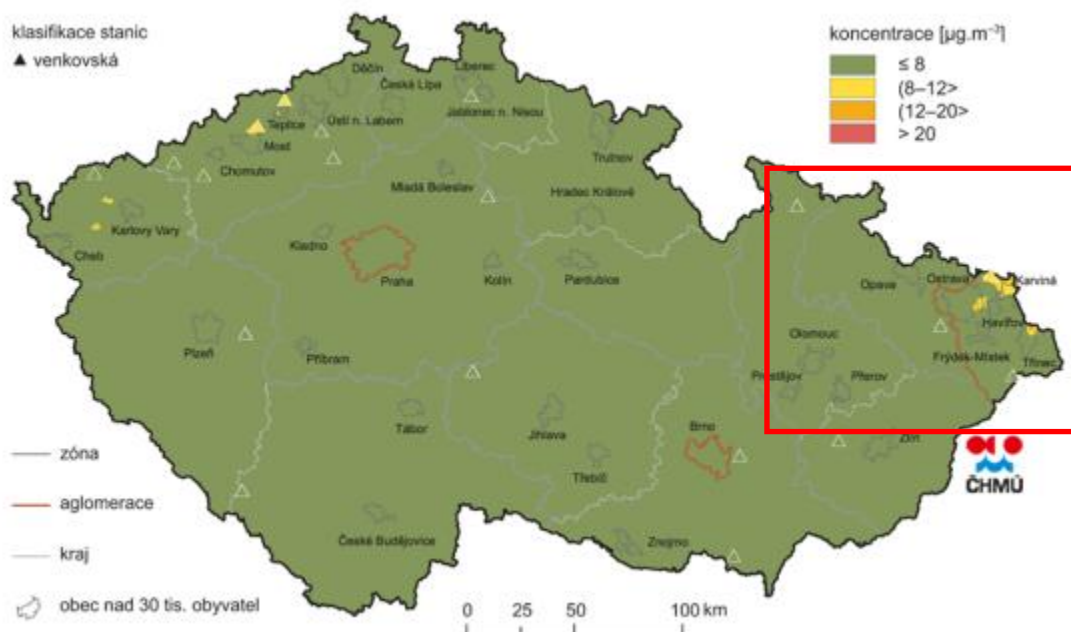


Oblasti bez zahrnutí přzemního ozónu

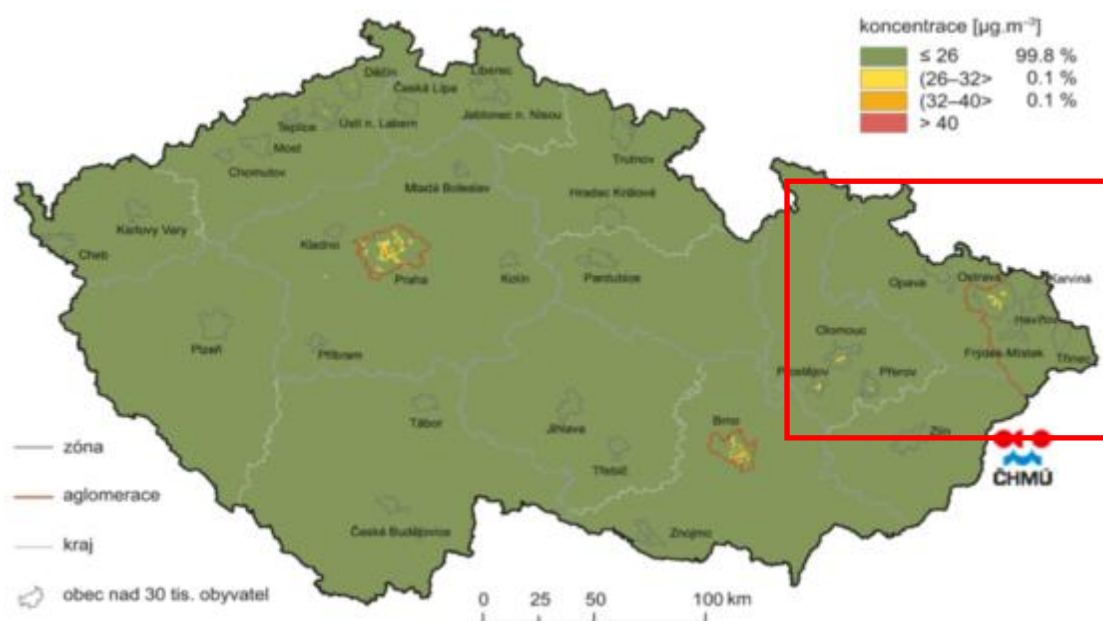
Oblasti se zahrnutím přzemního ozónu

Obrázek 20: Oblasti s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví, 2017 - zdroj dat ČHMÚ (CENIA, 2018a)

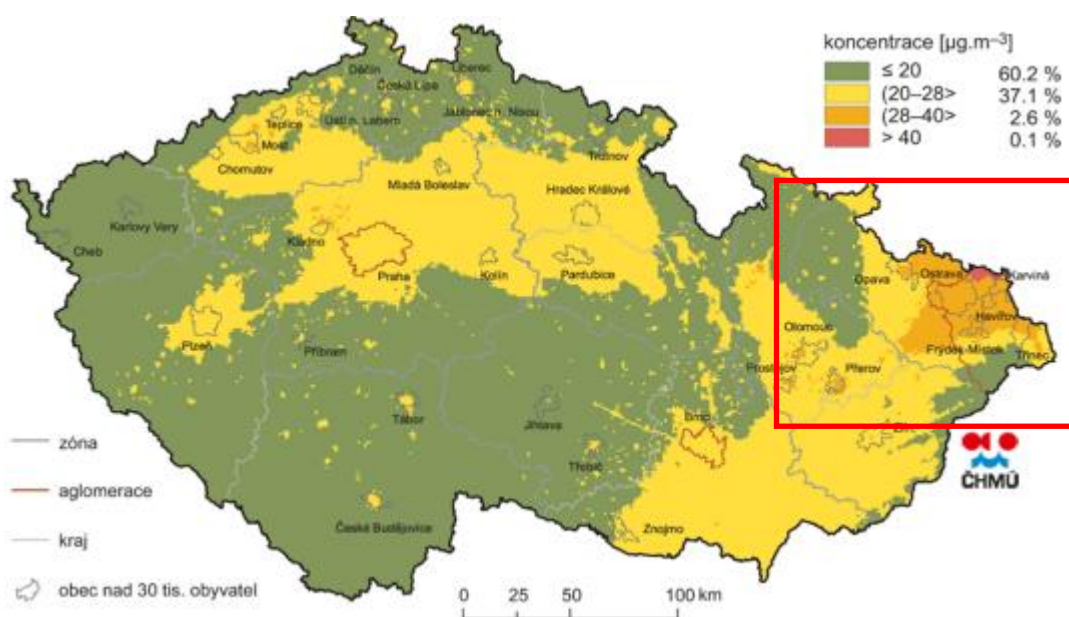
Nejvyšší hodnoty imisních koncentrací hlavních znečišťujících látek v Moravskoslezském kraji v porovnání s imisními koncentracemi v ostatních částech ČR jsou znázorněny na obrázcích níže (MS kraj je vyznačen v červeném čtverci). U SO_2 je průměrná roční koncentrace (2017), v případě škodlivin NO_2 , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$, B[a]P a benzenu se jedná o mapy pětiletých klouzavých průměrů pro sledované škodliviny provedené v síti 1 x 1 km (viz obrázky 12-17) (ČHMÚ, 2019).



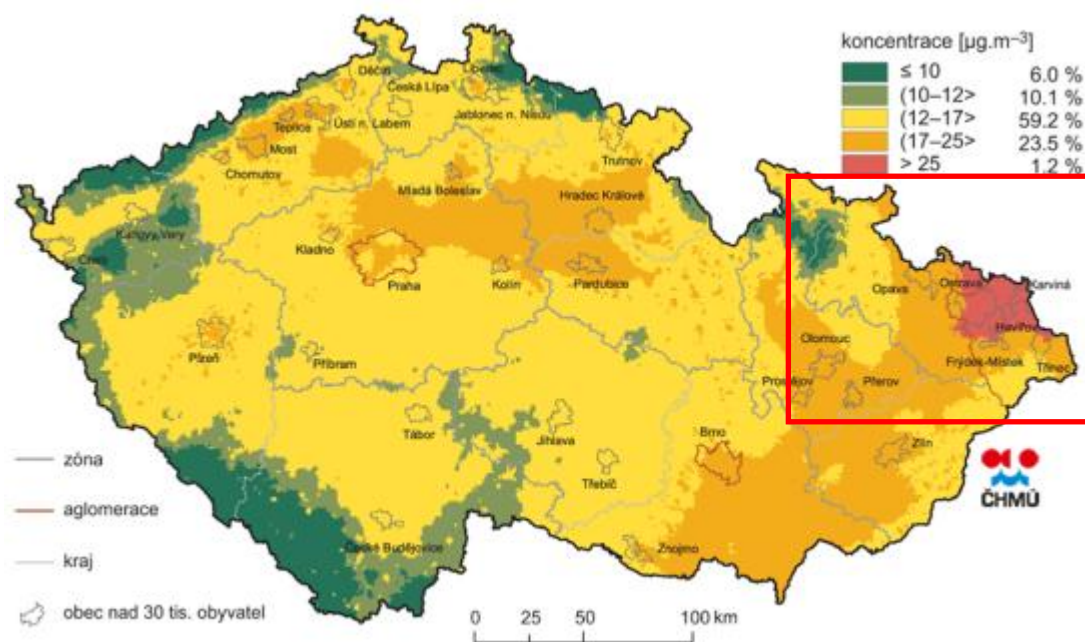
Obrázek 21: Průměrná roční koncentrace SO_2 v roce 2017 (ČHMÚ, 2019)



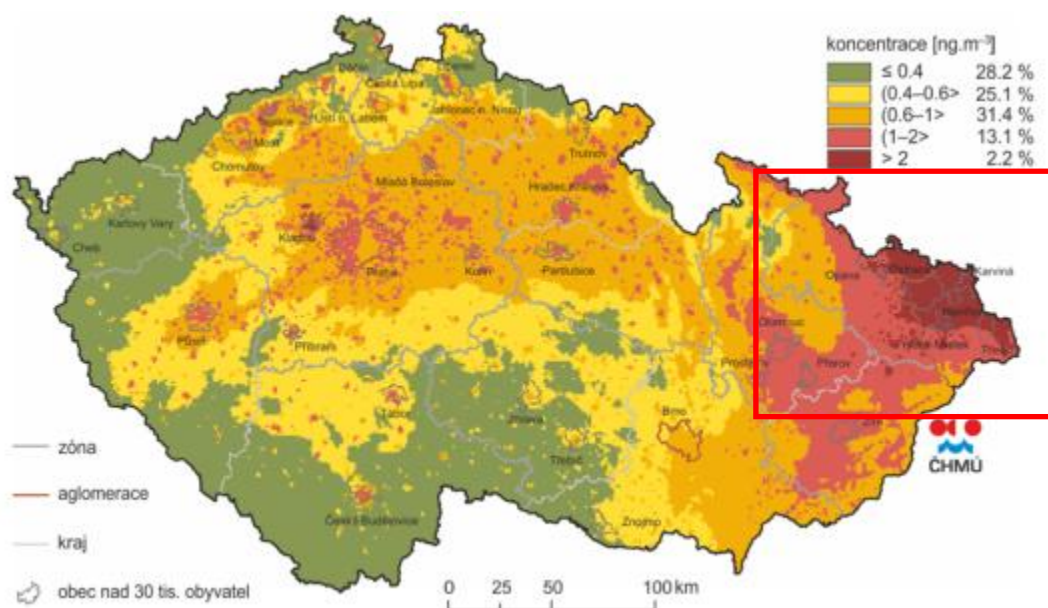
Obrázek 22: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací NO_2 , 2013 – 2017 (ČHMÚ, 2019)



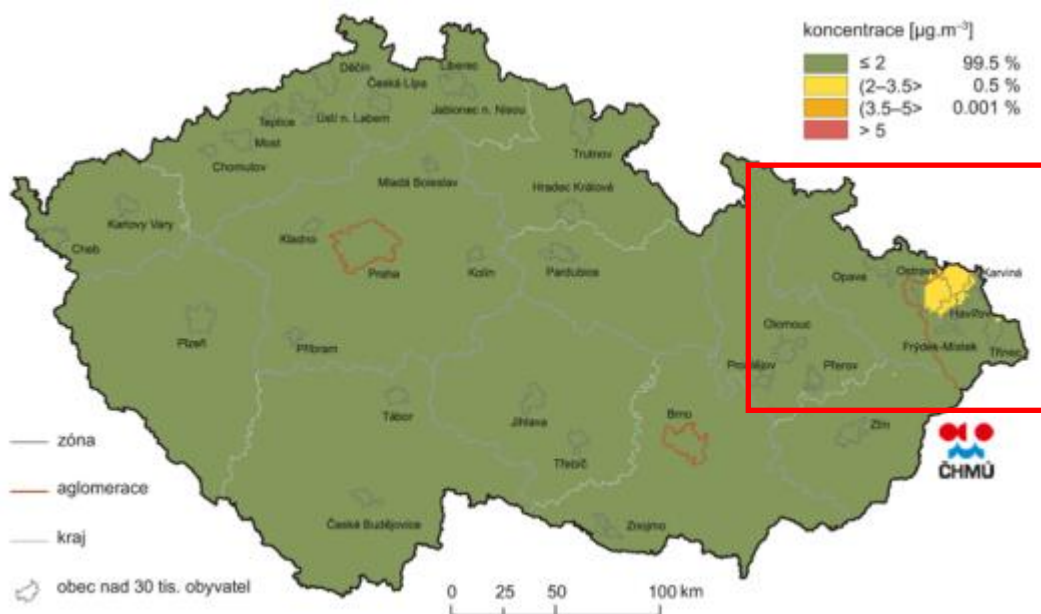
Obrázek 23: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM_{10} , 2013-2017 (ČHMÚ, 2019)



Obrázek 24: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací $\text{PM}_{2.5}$, 2013-2017 (ČHMÚ, 2019)



Obrázek 25: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací B[a]P, 2013-2017 (ČHMÚ, 2019)



Obrázek 26: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzenu, 2013-2017 (ČHMÚ, 2019)

2.1.5 Voda

Většina území Moravskoslezského kraje je odvodňována řekami náležejícími povodí Odry (Baltské moře), jen malá část území kraje (1,6 %) pak náleží povodí Moravy (Černé moře) a povodí Váhu (Černé moře). Nejvýznamnější (největšími z hlediska průtoku či celkové délky) vodní toky v Moravskoslezském kraji představuje řeka Odra a její přítoky Opava, Ostravice a Olše. Odra pramení v Oderských vrších a na území kraje činí délka jejího toku 112 kilometrů.

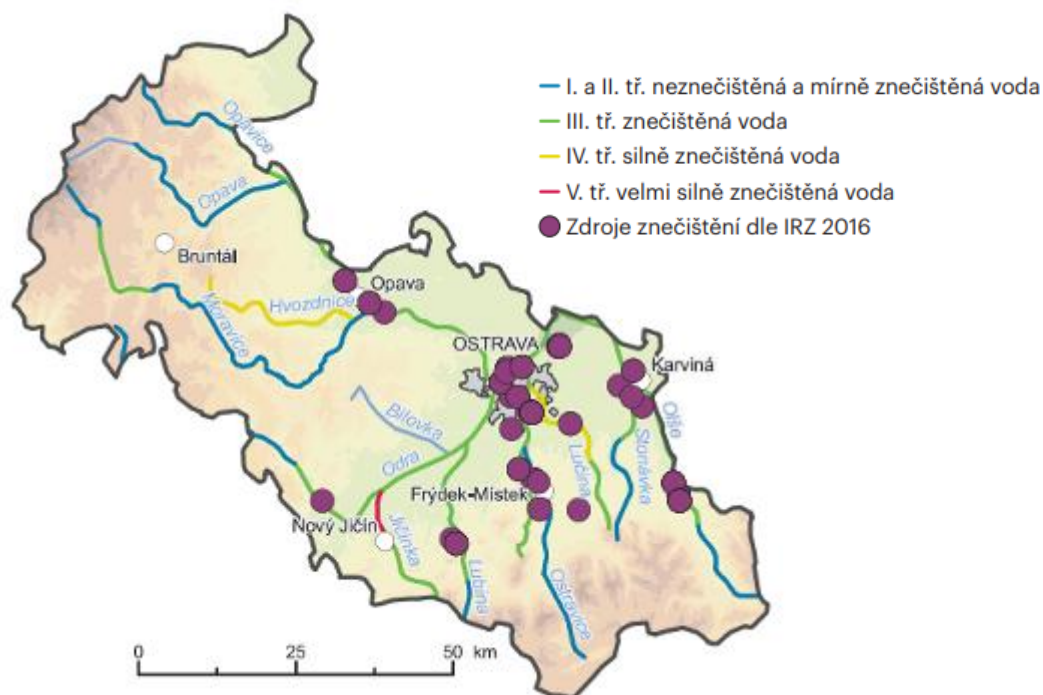
Opava je přítokem řeky Odry, vznikající soutokem Černé, Zlaté a Bílé Opavy ve Vrbně pod Pradědem. Od ústí Opavice až do Opavy-Vávrovic tvoří státní hranici s Polskem (Slezské vojvodství) v délce cca 25 km. Největším přítokem Opavy je Moravice.

Ostravice je řeka, jejíž tok tvoří zčásti historickou zemskou hranici Moravy a Slezska, zčásti tato hranice podél jejího toku mírně osciluje. Řeka získala název podle svého prudkého (ostrého) toku. Na horním toku řeky leží přehradní nádrž Šance (MSK, 2019).

Řeka Olše pramení v Polské republice, ale její tok se stáčí na území ČR, kde se po celkem cca 73 km vlévá v Bohumíně do řeky Odry (POD, 2019).

2.1.5.1 Jakost povrchových vod

Znečištění toků v Moravskoslezském kraji je ovlivňováno především průmyslovou a důlní činností, ale i přes jejich přetrvávající působení se stav z dlouhodobého hlediska zlepšuje. Zhoršení jakosti v letech 2016-2017 bylo zaznamenáno na dolním toku Jičínky, tento úsek byl hodnocen V. třídou jakosti. Silně znečištěná voda (IV. třída jakosti) byla zaznamenána ve Hvozdnici a v Lučíně (Obrázek 27). Zhoršená jakost vod v Moravskoslezském kraji byla ovlivněna řadou úniků do vody a přenosů v odpadních vodách, především z výroby železa a souvisejících provozů, a z ČOV. Jakost vody v tocích byla ovlivněna i nízkými průtoky (CENIA, 2018a).



Mapa je sestavena na základě výsledného zařazení jednotlivých profilů podle normy ČSN 75 7221, které je dáno nejhorší třídou z následujících ukazatelů: BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4^+$, $N-NO_3^-$, P_{celk} . Bodové zdroje znečištění jsou uvedeny dle IRZ (úniky do vody a přenosy v odpadních vodách) za ohlašovací rok 2015. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny třídy hodnocení jakosti vody v tocích.

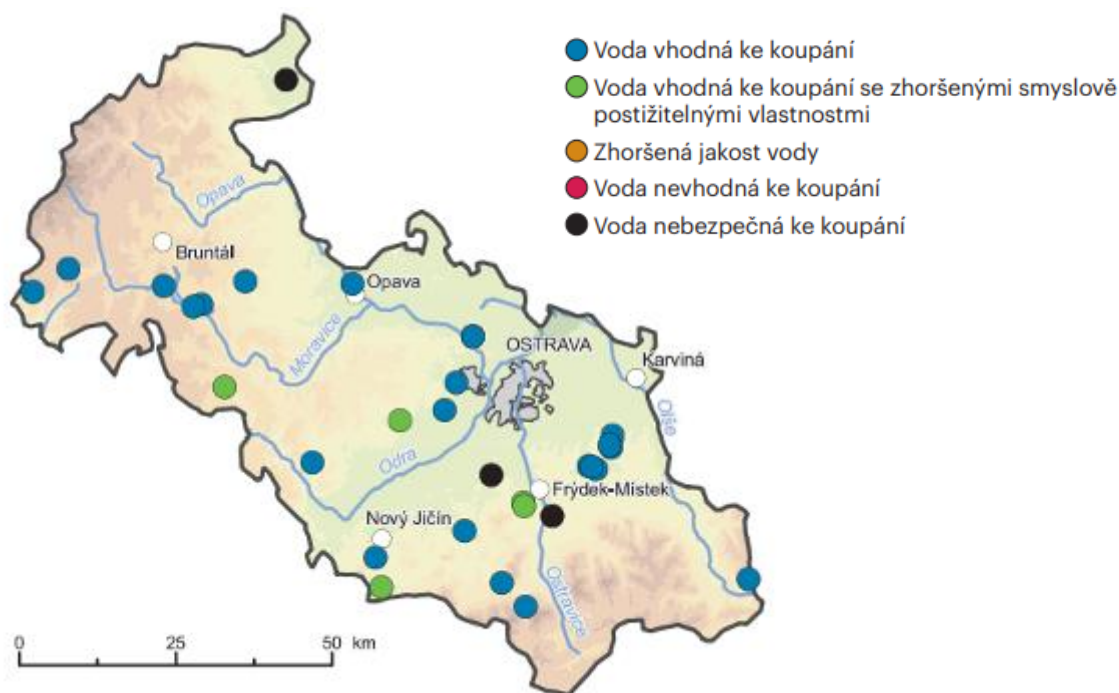
Zdroj: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů s.p. Povodí

Obrázek 27: Jakost vody v tocích Moravskoslezském kraji, 2016-2017 (CENIA, 2018a)

Dle predikcí změn klimatu však bude vzhledem ke sníženým průtokům a vyšším teplotám ve vodních tocích zejména v letním období docházet ke zhoršování kvality povrchových vod, což se může odrazit i na zhoršené kvalitě podzemních vod, přičemž zcela zásadní je dopad na vodní ekosystémy tekoucích vod.

2.1.5.2 Koupací vody

V rámci monitoringu koupacích vod bylo v Moravskoslezském kraji v koupací sezoně 2017 sledováno 34 profilů (Obrázek 28). Jakost vody byla klasifikována na většině z nich jako voda vhodná ke koupání nebo voda vhodná ke koupání se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi. Voda nebezpečná ke koupání byla zjištěna stejně jako loňský rok ve VN Baška, stejnou jakost vody měla i VN Brušperk I, kde došlo ke zhoršení o dva stupně oproti roku 2016 v důsledku rozmnožení sinic (CENIA, 2018a).



V mapě je znázorněno nejhorší dosažené hodnocení kvality koupacích vod na jednotlivých profilech z jednotlivých měření v průběhu celé koupací sezony. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny kategorie hodnocení kvality koupacích vod.

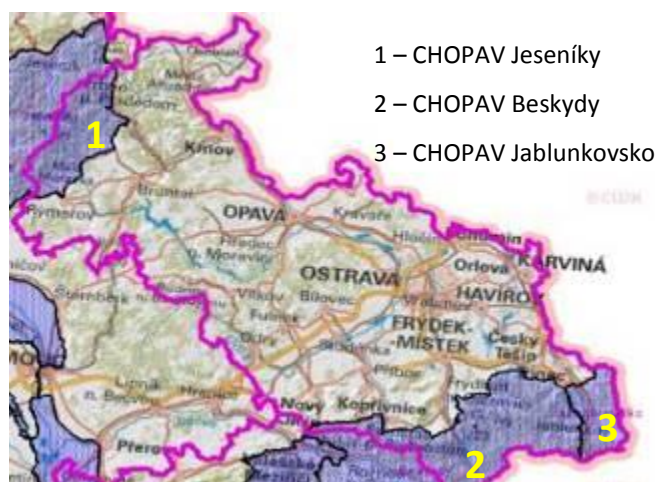
Zdroj: SZÚ

Obrázek 28: Kvalita koupacích vod v Moravskoslezském kraji v koupací sezoně 2016 (CENIA, 2018a)

2.1.5.3 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod, vyhláší vláda nařízením za chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV). V chráněných oblastech přirozené akumulace vod se v rozsahu stanoveném nařízením vlády limituje řada aktivit.

Na území MS kraje byly Nařízením vlády ČSR č. 40/1978 Sb. vyhlášeny CHOPAV Beskydy (celková plocha oblasti 1 162 km², na území kraje 576 km²) a CHOPAV Jeseníky (rozloha 740 km², na území kraje 277 km²). Dalším Nařízením vlády ČSR č. 10/1979 Sb. byla vyhlášena CHOPAV Jablunkovsko o rozloze 147 km², která leží celá v MS kraji (ÚAP MSK, 2017).



1 – CHOPAV Jeseníky

2 – CHOPAV Beskydy

3 – CHOPAV Jablunkovsko

Obrázek 29: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) v Moravskoslezském kraji (geoportal.gov.cz, 2019)

2.1.5.4 Zranitelné a citlivé oblasti

Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují

- a) povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo
- b) povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Seznam zranitelných oblastí na území ČR je uveden v příloze 1 Nařízení vlády č. 262/2012 Sb. Na území Moravskoslezského kraje se nejrozsáhlejší zranitelná oblast nachází jihozápadně od Ostravy a menší severozápadně od Opavy a v nejsevernější části kraje.

Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod,

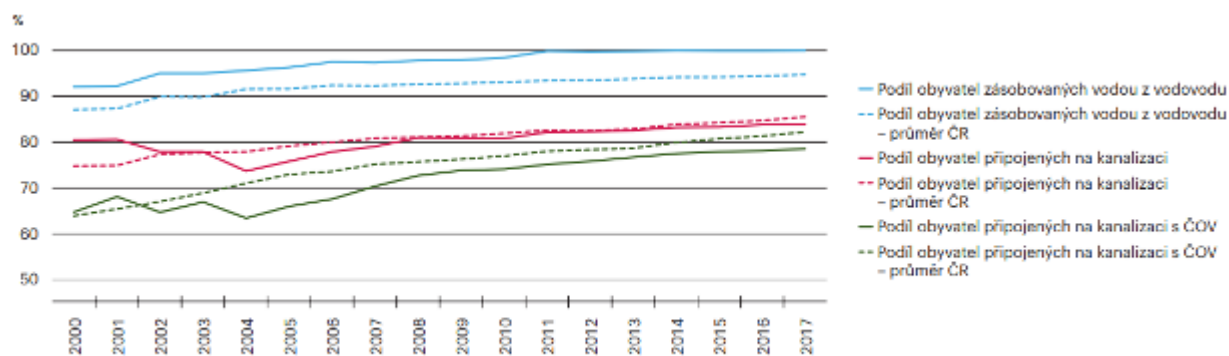
- a) v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod,
- b) které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v níž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo
- c) u nichž je z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod.

Dle Nařízení vlády č. 401/2015 Sb. jsou všechny povrchové vody na území České republiky vymezeny jako citlivé oblasti (Česká republika, 2015).

2.1.5.5 Vodní hospodářství

ZÁSOBOVÁNÍ VODOU

V Moravskoslezském kraji je díky centralizovanému charakteru osídlení (zejména na Ostravsku) připojeno k veřejnému vodovodu 99,9 % obyvatel (viz Obrázek 30).



Zdroj: ČSÚ

Obrázek 30: Podíl obyvatel připojených na vodohospodářskou infrastrukturu ve srovnání s celorepublikovými průměry (%), 2000–2017 (CENIA, 2018a)

V roce 2017 bylo celkem vyrobeno 68,6 mil. m³ vody. Spotřeba vody v domácnostech od roku 2000 výrazně klesla ze 111,0 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ na 89,1 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ v roce 2017. Meziročně došlo pouze k mírnému snížení spotřeby o 0,9 l.obyv.⁻¹.den⁻¹. Spotřeba vody ostatních odběratelů, mezi něž se řadí např. služby, zdravotnictví, školství či menší průmyslové podniky připojené na veřejný vodovod, byla v roce 2017 v rámci ČR podprůměrná a činila 39,7 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ (Obrázek 31). Ztráty pitné vody ve vodovodní síti jsou v MS kraji nejnižší v rámci ČR, od roku 2000 poklesly z 18,4 % na 13,6 % v roce 2017 (CENIA, 2018a).



Zdroj: ČSÚ

Obrázek 31: Spotřeba pitné vody (l.obyv.⁻¹.den⁻¹), 2000–2017 (CENIA, 2018a)

Zejména v posledních letech se na území ČR, MS kraj nevyjímaje, projevuje nedostatek vody pro zavlažování, nejen v letním období. S predikcí změn klimatu v letech následujících bude docházet k častějšímu výskytu sucha, a to včetně sucha hydrologického.

Nerovnoměrné rozložení srážek může vést k dlouhodobé pasivní hydrologické bilanci a tedy k lokálnímu poklesu zásob vodních zdrojů. Hlavní problém představuje zmenšení zásob ve sněhové pokrývce a posun tání směrem do zimy. Tím dojde ke snížení dotace podzemních vod a k poklesu průtoků zejména v málovodných obdobích na přechodu léta a podzimu, což bude mít dopad na vydatnost dostupných vodních zdrojů. V oblasti povodí Odry je očekáván růst zimních odtoků řádově do 25 %, v kombinaci s nepříliš výrazným poklesem odtoku v letním a podzimním období, lze očekávat roční pokles odtoků o cca 8 % (Hanel, 2011 in EKOTOXA, 2018).

ODPADNÍ VODY

Podíl obyvatel připojených ke kanalizaci od roku 2008 kopíruje celorepublikový trend a v roce 2017 dosahoval 83,8 %. Podíl připojení na kanalizaci zakončenou ČOV je však i přes dlouhodobý nárůst podílu

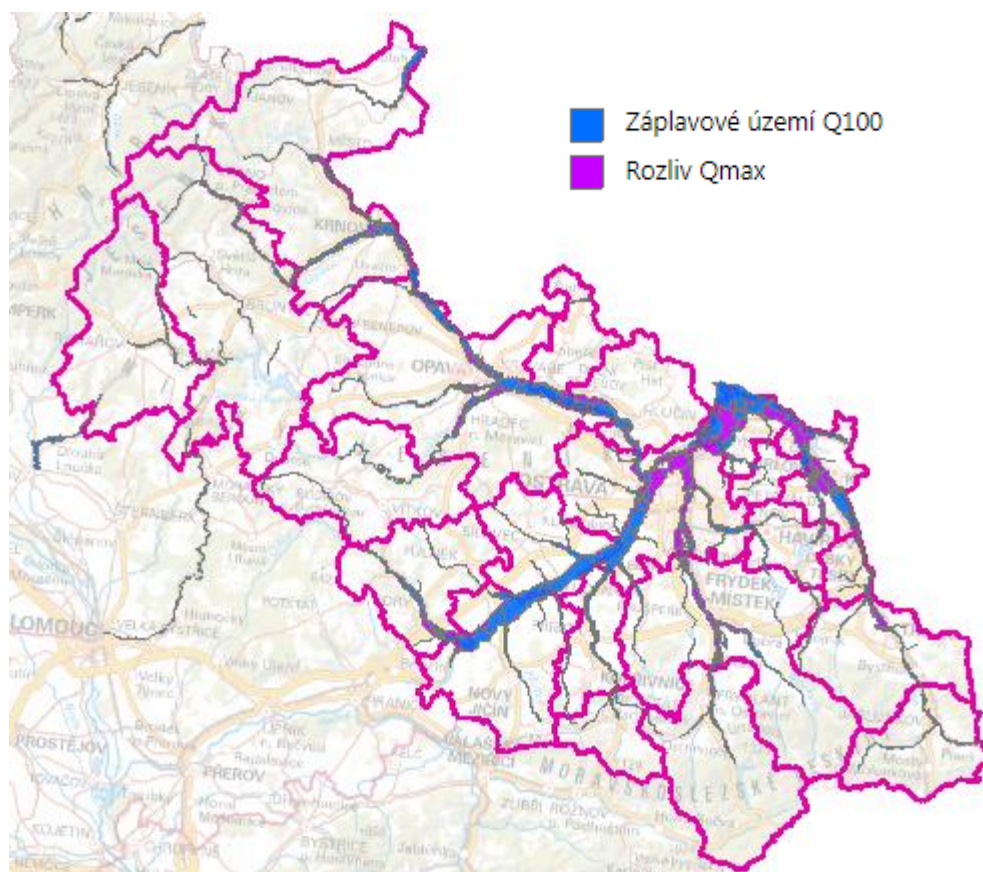
připojených obyvatel v kontextu ČR mírně podprůměrný a činil 78,6 % (Obrázek 30). Další projekty směřující ke zlepšení systému odvádění a čištění odpadních vod v obcích do 2 000, resp. do 5 000 ekvivalentních obyvatel, jsou podporovány mj. prostřednictvím dotačního programu Moravskoslezského kraje.

V kraji bylo v roce 2017 v provozu celkem 161 ČOV. Průměrně bylo na jednu z nich připojeno 6 287 obyvatel, jedná se tedy o druhý nejvyšší počet obyvatel z krajů ČR. Terciární stupeň čištění mělo 58,4 % ČOV v kraji, což je mírně nadprůměrný podíl. V roce 2017 bylo dokončeno několik staveb, které vedly k modernizaci kanalizační sítě a ČOV (CENIA, 2018a).

2.1.5.6 Povodňová ochrana

Významným limitem území, který je nutné při rozvoji a využití území respektovat, jsou záplavová území. Záplavová území jsou v Moravskoslezském kraji stanovena prakticky u všech vodohospodářsky významných toků, rozsáhlejší se nacházejí především podél řeky Odry, Opavy a Olše, a u jejich soutoků, ale také u ostatních méně vodných toků (viz Obrázek 32).

Výskyt záplavových území v kraji je poměrně velký. Kromě povodní přirozených, způsobených přírodními jevy, může vzniknout povodeň i jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla (ÚAP MSK, 2017).



Obrázek 32: Záplavová území přirozené povodně na území Moravskoslezského kraje (geoportal.msk.cz, 2019)

Realizace technických protipovodňových opatření na vodních tocích je zajišťována prostřednictvím Programu prevence před povodněmi v gesci Ministerstva zemědělství. Povodí Odry, s.p. spravuje soustavu nádrží Slezská Harta a Kružberk na řece Moravici, která je schopná snížit svým retenčním

prostorem kulminaci povodňové vlny na cca 20 % původního průtoku. Vodní nádrž Šance na řece Ostravici pak na 22 % původního průtoku. Podobně i další vodní nádrže kritické povodňové průtoky zásadně snižují: vodní nádrž Morávka na řece Morávce na 27 %, vodní nádrž Žermanice na řece Lučině na 25 %, vodní nádrž Těrlicko na řece Stonávce na 43 % původního průtoku (ÚAP MSK, 2017).

Na území MSK jsou vymezeny rezervy pro budování nových přehradních nádrží. Schváleným záměrem je vodní nádrž Nové Heřminovy na řece Opavě (území obcí Nové Heřminovy, Zátor a Čáková) včetně navazující soustavy protipovodňových a revitalizačních opatření v korytě a v údolní nivě řeky Opavy v délce 24 km na území obcí Zátor, Čáková, Brantice a města Krnov a lokálních opatření (ohrázování) níže po toku až po město Opavu a na území Polska.

Dále jsou v ZÚR MSK vymezeny rezervy pro územní ochranu výhledových vodních nádrží, v současnosti se jedná o 5 „lokalit hydrologicky, geologicky a morfologicky vhodných pro akumulaci povrchových vod“ (LAPV) - Spálené na Opavici, Horní Lomná na Lomné, Spálov na Odře, Čeladná na Čeladence a Dlouhá Loučka na Oslavě.

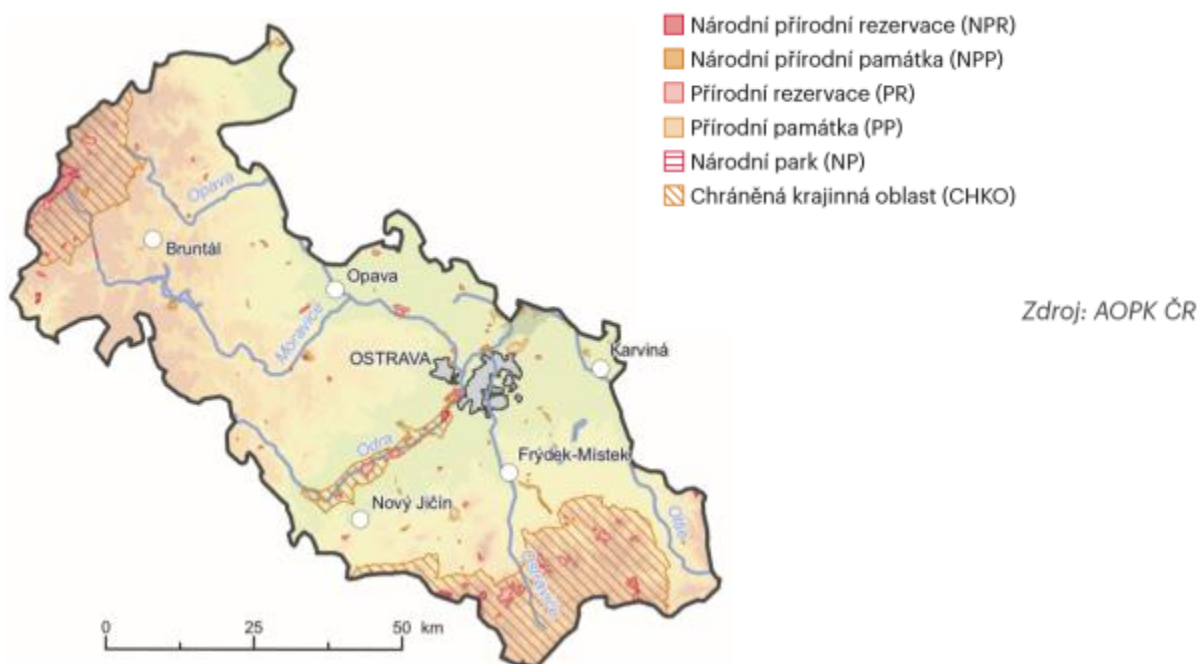
Další formou ochrany před povodněmi jsou preventivní opatření v krajině, která zvyšují přirozenou akumulaci vody v území a zpomalují povodňové odtoky. Pro zajištění obnovy a stabilizace vodního režimu krajiny je realizován v gesci Ministerstva životního prostředí Program revitalizace říčních systémů (ÚAP MSK, 2017).

Povodňová problematika rovněž souvisí s problematikou změn klimatu. V budoucnu je předpokládáno zvýšení rizika povodní. Rovněž je předpokládán čtenější výskyt sucha (meteorologického, hydrologického atd.). Opatření pro zadržení vody v krajině tak budou stěžejní pro zachování vodní bilance v povodích a zabránění vysychání malých vodních toků. Naopak s ohledem na přítomnost řady vodních nádrží v kraji a většinovým napojením obyvatel na vodovodní síť není předpokládán akutní nedostatek pitné vody (EKOTOXA, 2018).

2.1.6 Příroda a krajina

2.1.6.1 Velkoplošná zvláště chráněná území

Na území Moravskoslezského kraje se nacházejí tři velkoplošná zvláště chráněná území s celkovou výměrou 94,1 tis. ha. Jsou to CHKO Beskydy, CHKO Poodří a CHKO Jeseníky.



Obrázek 33: Zvláště chráněná území na území Moravskoslezského kraje (CENIA, 2018a)

CHKO Beskydy je s rozlohou 1 160 km² největším CHKO v České republice, ležícím při hranicích se Slovenskou republikou. CHKO Beskydy bylo vyhlášeno v roce 1973 na základě uznání výjimečné přírodních hodnot v tomto prostoru, zejména zbytků původních pralesovitých lesů s výskytem vzácných karpatských živočichů a rostlin. Pozoruhodné jsou také druhově pestré louky a pastviny, unikátní povrchové i podzemní pseudokrasové jevy. Beskydská krajina má dosud mimořádnou estetickou hodnotu, která vznikla historickým soužitím člověka s horami. Význam chráněné krajinné oblasti je podtržen vyhlášením 59 maloplošných zvláště chráněných území, z toho:

- 7 národních přírodních rezervací (NPR), z toho 5 na území MS kraje (tučně):
 - **Kněhyně – Čertův mlýn**
 - **Mazák**
 - **Mionší**
 - Pulčín – Hradisko
 - **Radhošť**
 - Razula
 - **Salajka**
- 28 přírodních rezervací (PR), z toho 23 na území MS kraje (tučně):

• Bučací potok	• Lysá hora	• Studenčany
• Čerňavina	• Makyta	• Travný
• Draplavý	• Malenovický kotel	• Travný potok
• Galovské lúky	• Malý Javorník	• Trojačka
• Gutské peklo	• Malý Smrk	• Uplaz
• Huštýn	• Mazácký Grúník	• V Podolánkách

- Klíny
 - Kršle
 - Kutaný
 - Losový
 - Noříčí
 - Poledňana
 - Ropice
 - Smrk
 - Velký Polom
 - Zimný potok
- 25 přírodních památek (PP), z toho 13 na území MS kraje (tučně):
 - Brodská
 - Byčinec
 - Filůvka
 - Kladnatá - Grapy
 - Kněhyňská jeskyně
 - Kudlačena
 - Kyčmol
 - Lišková
 - Motyčanka
 - Obidová
 - Ondrášovy díry
 - Pod Jurášskou
 - Pod Lukšincem
 - Podgruň
 - Poskla
 - Rákosina ve Stříteži nad Bečvou
 - Skálí
 - Smradlavá
 - Stříbrník
 - Uherská
 - Vachalka
 - Velký kámen
 - Vodopády Satiny
 - Vysutý
 - Zubří (AOPK ČR, 2019)

V rámci budování evropské soustavy chráněných území Natura 2000 byla celá CHKO navržena jako Evropsky významná lokalita a v roce 2005 zde byly zřízeny 2 ptačí oblasti – Beskydy a Horní Vsacko (CHKO Beskydy, 2019).

CHKO Poodří je významným chráněným územím podél řeky Odry (mezi Suchdolem n. Odrou a Ostravou). CHKO Poodří bylo poprvé vyhlášeno v roce 1991, v roce 2017 došlo k novému vyhlášení CHKO v nových hranicích a s upřesněním předmětů ochrany. Plošná výměra činí zhruba 81,5 km². Jádrou je rovinatá niva řeky Odry, na kterou navazují zvýšené okraje říčních teras a terasových plošin. Nadmořská výška se pohybuje v rozpětí mezi 212 m n. m. (Odra u PR Rezavka) a 310 m n. m. (na komunikaci mezi Šenovem u Nového Jičína a Bernarticemi nad Odrou, SSV od vrchu Salaš).

Na území CHKO Poodří se nachází 10 maloplošných zvláště chráněných území následujících kategorií:

- 1 NPR
 - Polanská niva
- 8 PR
 - Bartošovický luh
 - Bařiny
 - Bažantula
 - Kotvice
 - Koryta
 - Polanský les
 - Rákosina
 - Rezavka

- 1 PP
 - Meandry staré Odry (PP Pusté nivy byla zrušena v roce 2014) (AOPK ČR, 2019)

Celé území CHKO Poodří je vyhlášeno jako EVL, a většina území CHKO je také Ptačí oblastí Poodří (AOPK ČR, 2019).

CHKO Jeseníky se nachází na severozápadě Moravskoslezského kraje. CHKO Jeseníky byla vyhlášena v roce 1969 a v současnosti zaujímá rozlohu 740 km². Nejvyšším bodem CHKO je vrchol Pradědu (1 491 m n. m.). Území je z 80 % pokryto lesy, převážně druhotnými smrčinami nebo bučinami s mozaikovitě zachovalými zbytky přírodních lesů. CHKO je cenné pro výskyt vysokohorského bezlesí, prameny a rašeliniště a endemické druhy rostlin a živočichů. Dále také specifickým krajinným rázem, zachovalou lidovou architekturou a technickými památkami ve formě štol a podzemí, které jsou domovem chráněným letounům. Území CHKO Jeseníky je zajímavé rovněž z hlediska geomorfologie (ledovcový kar, mrazový srub, kamenná moře) a mineralogickými lokalitami (zlato, křišťál, epidot ad.).

Na území CHKO Jeseníky se nachází 26 maloplošných zvláště chráněných území následujících kategorií:

- 4 NPR
 - Praděd
 - Šerák – Keprník
 - Rejvíz
 - Rašeliniště Skřítek
- 1 NPP
 - Javorový vrch
- 19 PR

<ul style="list-style-type: none"> – Borek u Domašova – Břidličná – Bučina pod Františkovou myslivnou – Filipovické louky – Františkov – Franz-Franz – Jelení bučina 	<ul style="list-style-type: none"> – Niva Branné – Pod Jelení studánkou – Pod Slunečnou strání – Pstruží potok – Rabštejn – Růžová – Skalní potok 	<ul style="list-style-type: none"> – Sněžná kotlina – Suchý vrch – Šumárník – U Slatinného potoka – Vysoký vodopád
--	--	---
- 7 PP:

<ul style="list-style-type: none"> – Chebží – Louka Na Miroslavi – Morgenland – Pasák 	<ul style="list-style-type: none"> – Smrčina – Pfarrererb – Zadní Hutisko (AOPK ČR, 2019)
--	--

V rámci CHKO Jeseníky je v současné době vymezena Ptačí oblast Jeseníky a následujících 14 EVL: Branná – hrad, Heřmanovice, Javorový vrch, Karlova Studánka, Keprník, Praděd, Pstruží potok, Rabštejn, Rejvíz, Sokolí potok, Suchá Rudná – zlatý lom, Štola Franz-Franz, Šumárník, Údolí Malínského potoka (AOPK ČR, 2019).

2.1.6.2 Maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ)

Celkem se na území Moravskoslezského kraje v roce 2017 nacházelo 163 maloplošných zvláště chráněných území (162 v roce 2016). Mezi ně patřilo 11 národních přírodních rezervací, 7 národních přírodních památek, 76 přírodních rezervací a 69 přírodních památek (68 v roce 2016). Rozloha všech maloplošných zvláště chráněných území byla 8,4 tis. ha.

Rozloha všech zvláště chráněných území, bez započítání překryvů, v roce 2017 činila 97,1 tis. ha, tj. 17,9 % kraje.

2.1.6.3 Přírodní parky

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by mohlo způsobit zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Na území Moravskoslezského kraje bylo do roku 2017 vyhlášeno 5 přírodních parků s rozlohou 69,8 tis. ha (CENIA, 2018a).

- přírodní park Moravice
- přírodní park Oderské vrchy
- přírodní park Podbeskydí
- přírodní park Sovinecko
- přírodní park Údolí Bystřice

Přírodní park Moravice je největším chráněným územím na Opavsku (142 km²). Hranice parku je zhruba vedena Hradcem nad Moravicí, Žimrovicemi, Domoradovicemi, Melčem, Novými a Starými Lublicemi, Kružberkem, Starými a Novými Těchanovicemi, Březovou, Skřipovem, Hlubočcem, Raduní a Chvalíkovici. Údolí řeky Moravice je v úseku od Kružberku po Hradec nad Moravicí jedno z nejkrásnějších říčních údolí v České republice. Místy řeka vytvořila i kaňon se stěnami vysokými až 120 metrů. V celém parku je sedm druhů vegetačních jednotek, jako například údolní luhy, dubohabrové háje nebo roklinové lesy. Evidováno je zde 15 lokalit výskytu chráněných a ohrožených druhů. Mezi přírodně hodnotná území patří údolí potoků.

Přírodní park Oderské vrchy představuje malebnou část území mezi Nízkým Jeseníkem a Moravskou bránou, rozkládající se na rozloze 287 km². Oderské vrchy jsou tvořeny plošinami, které oddělují hluboce zaříznutá údolí vodních toků.

Přírodní park Podbeskydí představuje nejpozoruhodnější části Podradhoštské pahorkatiny o rozloze cca 125 km², rozkládající se na území mezi Novým Jičínem, Štramberkem a Frenštátem pod Radhoštěm. Přírodní park byl vyhlášen za účelem zachování krajinného rázu, který je typický pro toto území, s řadou lokalit, z nichž je možno vysledovat vývoj zemského povrchu a geologických dějin Země, ale i s mimořádnou druhovou pestrostí živých organismů a přírodních krás.

Přírodní park Sovinecko o rozloze 202 km² se nachází v jihozápadní části Rešovské hornatiny. Park byl založen k ochraně krajinného rázu a lesních komplexů s dochovanou strukturou a dřevinnou skladbou blízkou původním porostům. Parkem se vinou říčky Oskava a Teplička a také Huntava a Sítka, na jejichž nepřístupných stráních a skalnatých srázích rostou jedle a jilmy. Na svazích v údolí Oskavy se nacházejí malé přírodní poklady, kterými jsou zachovalé komplexy kyselých bučin. V přírodním parku hnízdí na 129 druhů ptáků, mezi nimiž kraluje dnes už vzácný výr velký. Na území parku jsou dodnes upomínky na

dolování železné rudy, stříbra, zlata a dalších nerostných surovin. Velice zvláštní a zajímavý je neobvyklý výskyt krasových útvarů v okolí Sovince.

Přírodní park Údolí Bystřice se rozkládá v jihozápadním okraji Domašovské vrchoviny v okolí údolí řeky Bystřice (rozloha činí 97 km², z toho se většina nachází na území Olomouckého kraje). Řeka zde vytvořila hluboké skalnaté údolí s kaňony, skalními ostrohy, sutěmi a kamennými moři. V místech, kde pramení přítoky, se zachovaly zbytky rašelinných luk, v údolích pak návštěvníka okouzlují vlhké louky. Na příkrých zalesněných svazích se prosadily kvalitní lesní porosty místy velmi připomínající prales (MSK, 2019).

2.1.6.4 Geoparky

Geopark je území, které zahrnuje konkrétní geologické dědictví a má strategii udržitelného územního rozvoje. Geologické lokality musí být z odborného hlediska významné a reprezentativní. Geopark je iniciativou místních obyvatel zaměřenou na dobrovolnou ochranu, prezentaci, interpretaci hodnot, vzdělávání a šetrné využívání území cestovním ruchem (MŽP, 2019).

V České republice vznikla Síť národních geoparků, v níž se může ucházet o členství území s významným geologickým dědictvím. Jednotlivé geoparky si v rámci neformální sítě vyměňují zkušenosti a realizují společné projekty. Na území Moravskoslezského kraje se vyskytuje Geopark Podbeskydí (Štramberško) (MŽP, 2019).

Geopark Podbeskydí se rozkládá v centrální části Podbeskydské pahorkatiny na území 530 km². Území je na severu ohraničeno sníženinou Oderské brány, na východě úbočím Palkovických vrchů na jihu prvním hřebenem Moravskoslezských Beskyd a na západě úbočím Kojetínských vrchů. Jedná se o geologicky velmi pestré území na severozápadním okraji Karpatského oblouku budované převážně usazenými horninami jurského až křídového stáří.

Jsou zde trosky druhohorních tropických korálových útesů, mohutná souvrství hlubokomořských usazenin, pradávne podmořské sesuvy, stopy kontinentálního ledovce či sopečné horniny, které pronikly mořským dnem (Geopark Podbeskydí, 2019).

2.1.6.5 Mokřady Ramsarské úmluvy

Jako jednu ze základních povinností ukládá Ramsarská úmluva účastnickým státům vybrat na svém území minimálně jeden mokřad, který svými přírodními hodnotami odpovídá schváleným kritériím a zařadit ho do seznamu mokřadů mezinárodního významu. Účastnický stát se tím zároveň zavazuje, že mokřadům zapsaným do seznamu bude věnovat zvýšenou péči a ochranu.

Podle Ramsarské úmluvy jsou mokřadem území bažin, slatin, rašelinišť i území pokrytá vodou, přirozená i uměle vytvořená, trvalá či dočasná, s vodou stojatou či tekoucí, sladkou, brakickou či slanou, včetně území s mořskou vodou, jejíž hloubka při odlivu nepřesahuje šest metrů (AOPK, 2019).

Na území kraje byl v roce 1993 vyhlášen jeden mokřad mezinárodního významu – Poodří (44 km²).

2.1.6.6 Významné krajinné prvky (VKP)

Významný krajinný prvek je dle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění definován jako ekologicky a geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability.

Významnými krajinnými prvky ze zákona jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona č. 114/1992 Sb. orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

2.1.6.7 Územní systémy ekologické stability krajiny (ÚSES)

Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je pro zajištění obecné ochrany přírody důležité vytvoření územního systému ekologické stability (ÚSES), který zahrnuje ekologicky stabilní, přírodní nebo přírodě blízké části krajiny a tvoří prostor pro výskyt, rozmnožování a migraci širokého spektra druhů organismů. ÚSES se skládá z biocenter, biokoridorů a interakčních prvků a je vymezen na lokální, regionální a nadregionální úrovni. Problémem realizace projektovaných ÚSES, zejména na lokální úrovni, je absence pozemků ve vlastnictví státu či obcí, nezbytných pro jejich výstavbu a omezená možnost realizace ÚSES na soukromých pozemcích.

Nadregionální a regionální ÚSES je závazně vymezen v Aktualizaci č. 1 ZÚR Moravskoslezského kraje (2018), které vycházejí ze schválených územních plánů velkých územních celků a jejich změn na území Moravskoslezského kraje, koridory pro záměry silniční dopravy mezinárodního a republikového významu. Tyto dvě hierarchie ÚSES, tj. hierarchie nadmístního významu, jsou prioritně předmětem řešení dokumentací krajského významu. Lokální ÚSES, jakožto nejpodrobnější úroveň ÚSES, spadá do kompetence ORP.

Na území kraje se nachází nebo částečně zasahuje 10 nadregionálních biocenter a 30 nadregionálních biokoridorů. Na území kraje je dále vymezeno 178 regionálních biocenter (kromě vložených biocenter do nadregionálních biokoridorů) a 145 regionálních biokoridorů.

Součástí NRBK K147 je migrační koridor pro velké savce (OZ 1) prostorem Jablunkovské brázdy (ZÚR MSK, 2018).

V rámci Územní studie Územní systém ekologické stability MSK (LÖW, 2016) bylo provedeno posouzení souladu průběhu migračních koridorů vrstvy biotopů vybraných zvláště chráněných druhů (BVZCHD) s vymezením koridorů nadregionálního a regionálního ÚSES (NR-RÚSES). Výsledky byly rozděleny na tři kategorie: BVZCHD v překryvu s NR-RÚSES, paralelně s ním a mimo něj. Přestože je toto rozdělení schematické a neodlišuje lokální specifika, poměrně dobře ilustruje, jak velká část migračních koridorů na území Moravskoslezského kraje je vedena mimo revidované vymezení NR-RÚSES. Z rozboru vyplývá, že necelá polovina migračních koridorů BVZCHD prochází krajinou odlišně jak vymezený R-ÚSES a NR-ÚSES. U zhruba pětiny těchto migračních koridorů se trasování dá považovat za směrově paralelní, více jak čtvrtina z nich je však vedena zcela rozdílně. Zjednodušenou sumarizaci uvádí následující přehledová tabulka (Tabulka 9):

Tabulka 9: Korespondence migračních koridorů savců s vymezením národního a regionálního ÚSES (LÖW, 2016)

Migrační koridory BVZCHD	Srovnání s NR-RÚSES	délka	podíl
celkem v MSK		cca 585 km	100%
	Paralelní	cca 105 km	18%
	Mimo	cca 157 km	27%
	bez překryvu (paralelní + mimo)	cca 262 km	45%

2.1.6.8 Krajinový ráz

Krajina Moravskoslezského kraje, stejně jako ostatní krajiny České republiky, je ohrožována řadou antropogenních činností. Tyto činnosti ovlivňují kvalitu i charakter přírodního a krajinového prostředí. Většinu těchto vlivů lze považovat za „globální“ ohrožující většinu krajín ČR. Na základě analýzy územně analytických podkladů a územně plánovací dokumentace zpracované pro území obcí a kraje byly identifikovány jevy a činnosti negativně ovlivňující charakter krajiny a přírodní a krajinové prvky. Krajina Moravskoslezského kraje je v posledním desetiletí ohrožována zejména těmito jevy a činnostmi:

- zábor PUPFL a ZPF vlivem zastavování těchto ploch
- odstraňování rozptýlené zeleně
- vznik nových charakterově odlišných dominant
- vznik nových suburbánních zón
- intenzifikace rekreace a cestovního ruchu
- unifikace krajiny – intenzivní rozvoj dopravní a technické infrastruktury, průmyslových zón, logistických center ve volné krajině
- prohlubování procesu fragmentace krajiny a snižování její prostupnosti z důvodu zahušťování sítě staveb a dopravní infrastruktury (Ateliér T-PLAN, 2013)

2.1.6.9 Péče o chráněné živočichy

V České Republice existuje od roku 1997 Národní síť stanic pro handicapované živočichy, která sdružuje subjekty pečující o zraněné a nemocné volně žijící živočichy. Jejich cílem je zajistit pomoc těmto živočichům a umožnit jejich plnohodnotný návrat do přírody. V případě, že je zranění vážné a neumožňuje zvířeti plnohodnotný návrat do volné přírody, je ponecháno trvale ve stanicích.

V Moravskoslezském kraji se nacházejí 2 záchranné stanice pro handicapované živočichy, a to Stránské – ČSOP a Bartošovice - ČSOP. Obě tyto záchranné stanice jsou členy Národní sítě záchranných stanic, kterou koordinuje Český svaz ochránců přírody (ČSOP).

2.1.6.10 Invazní druhy

Specifickou problematikou v obecné ochraně rostlin a živočichů je problematika invazních druhů, tedy těch druhů, jejichž introdukce a/nebo šíření ohrožuje biologickou diverzitu. Negativním působením nepůvodních druhů je pronikání do „přírodních“ společenstev a potlačování původních druhů. Následně dochází k rozvrácení společenstva a často tento proces končí vznikem silně pozměněných (v extrémních případech monocenózních) společenstev, která jsou výrazně druhově ochuzena. Dalším negativem jsou zdravotní rizika některých invazních rostlin, které mohou obsahovat jedovaté, nebo fototoxické látky, případně silné alergenů.

Mezi nejproblematictější invazní druhy se na území Moravskoslezského kraje řadí bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*), netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*) a všechny 3 druhy křídlatek (*Reynoutria* sp.), které se intenzivně vegetativně šíří.

2.1.6.11 Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické). Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody, a to směrnice 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“), a směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“).

Na základě směrnice o ptácích jsou vyhlašovány ptačí oblasti (PO) za účelem ochrany ptáků (angl. *Special Protection Areas* – SPA) a podle směrnice o stanovištích jsou vyhlašovány evropsky významné lokality (EVL) za účelem ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (angl. *Sites of Community Importance* – SCI). Dohromady ptačí oblasti a evropsky významné lokality tvoří soustavu chráněných území Natura 2000.

Vzhledem k tomu, že přílohou č. 1 Vyhodnocení je samostatné naturové hodnocení (hodnocení vlivu Strategie na soustavu Natura 2000) a lokality soustavy Natura 2000 jsou popsány také v kapitole „území se zvláštní ochranou“, jsou v této části uvedeny jen základní informace.

Na území Moravskoslezského kraje se v roce 2019 nachází 4 ptačí oblasti soustavy Natura 2000 (Tabulka 10). Jedná se o PO Beskydy, PO Heřmanský stav – Odra – Poolší, PO Jeseníky a PO Poodří. Z velké části jsou chráněny jako velkoplošná zvláště chráněná území (chráněné krajinné oblasti).

Tabulka 10: Ptačí oblasti na území Moravskoslezského kraje (AOPK ČR, 2019)

Název	Kód lokality	Rozloha (ha)
Beskydy	CZ0811022	41 702,0
Heřmanský stav - Odra - Poolší	CZ0811021	3 100,9
Jeseníky	CZ0711017	52 164,6
Poodří	CZ0811020	8 042,6

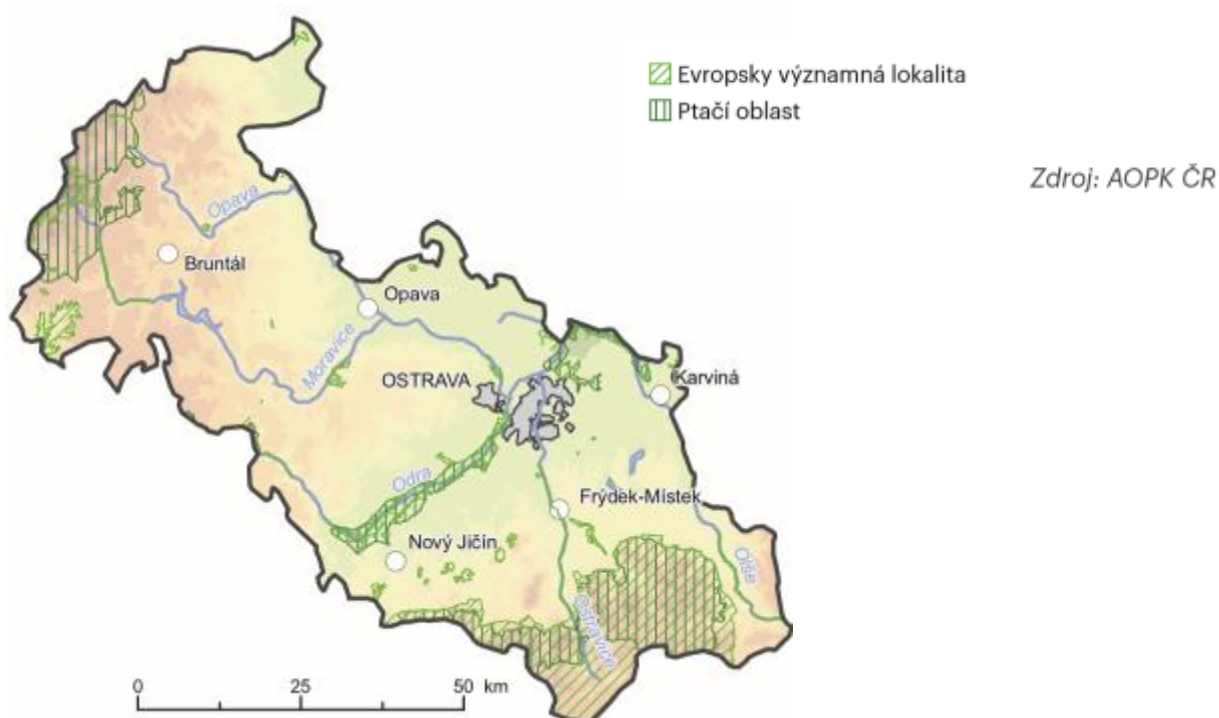
Na kontaktu s hranicemi Moravskoslezského kraje se dále nachází ptačí oblast Libavá.

Přehled EVL na území MS kraje je uveden v následující Tabulka 11 a Obrázek 34 níže.

Tabulka 11: EVL na území Moravskoslezského kraje (AOPK ČR, 2019)

Název	Kód	Rozloha (ha)
Červený kámen	CZ0810001	249,56
Niva Morávky	CZ0810004	367,36
Pstruží potok	CZ0810014	39,66
Sovinec	CZ0810018	2559,78
Libotín	CZ0810021	78,41
Palkovické hůrky	CZ0810031	131,54
Ptačí hora	CZ0810032	76,27
Kojetínské vrchy	CZ0810035	252,75
Štramberk	CZ0810036	129,36
Hněvošický háj	CZ0810423	70,16
Skučák	CZ0810424	29,77
Žermanický lom	CZ0810425	1,66
Cihelna Kunín	CZ0813438	26,88
Děhylovský potok - Štěpán	CZ0813439	84,90
Dolní Marklovice	CZ0813442	39,69
Heřmanický rybník	CZ0813444	477,22
Heřmanovice	CZ0813445	18,69
Hukvaldy	CZ0813447	221,59
Jakartovice	CZ0813448	13,02
Jilešovice - Děhylov	CZ0813449	18,82
Karlova Studánka	CZ0813450	24,69
Karviná - rybníky	CZ0813451	9,78
Mokřad u Rondelu	CZ0813455	14,56

Název	Kód	Rozloha (ha)
Moravice	CZ0813456	209,60
Niva Olše - Věřňovice	CZ0813457	540,49
Osoblažský výběžek	CZ0813460	102,74
Šilheřovice	CZ0813461	95,19
Řeka Ostravice	CZ0813462	203,34
Paskov	CZ0813463	16,86
Sokolí potok	CZ0813468	49,96
Staré hliniště	CZ0813469	4,41
Suchá Rudná - zlatý lom	CZ0813472	3,97
Údolí Moravice	CZ0813474	223,26
Václavovice - pískovna	CZ0813475	6,51
Olše	CZ0813516	169,04
Černý důl	CZ0813760	3,34
Javorový vrch	CZ0813763	83,06
Staré Oldřůvky	CZ0813764	0,04
Štola Franz - Franz	CZ0813765	0,04
Štola Jakartovice	CZ0813766	0,04
Zálužná	CZ0813767	0,20
Čermná - důl Potlachový	CZ0813770	0,02
Horní Odra	CZ0813810	17,23
Poodří	CZ0814092	5235,03
Hraniční meandry Odry	CZ0814093	125,87
Skalské rašeliniště	CZ0815031	45,35
Libavá (okrajově)	CZ0714133	10773,4



Obrázek 34: Evropsky významné lokality na území Moravskoslezského kraje (CENIA, 2018a)

2.1.7 Staré ekologické zátěže

Za starou ekologickou zátěž (SEZ) se považuje závažná kontaminace horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (jedná například o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy a podobně). Tento závažný stav byl způsobem používáním k životnímu prostředí nešetrných, ale ve většině případů povolených technologií a chemických látek. Nejedná se o produkt současných činností ani současných havarijních stavů.

Kontaminovaná místa mohou být rozmanitého charakteru – může se jednat o skládky odpadů, průmyslové a zemědělské areály, drobné provozovny, nezabezpečené sklady nebezpečných látek, bývalé vojenské základny, území postižená těžbou nerostných surovin nebo opuštěná a uzavřená úložiště těžebních odpadů představující závažná rizika (MŽP, 2019).

V Moravskoslezském kraji je v Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM), registrováno 986 kontaminovaných míst. Nejvíce lokalit se SEZ v MS kraji představují skládky TKO (162). Dalšími typickými SEZ na území MS kraje jsou místa po ukončené hlubinné těžbě (56), haldy (32) a také kontaminované areály po průmyslových nebo obchodních aktivitách (113). Nejzávažnější SEZ jsou postupně již od devadesátých let odstraňovány, stále jich však mnoho zbývá k odstranění. Stále také přetrvává problém vzniku nových nepovolených skládek.

Tabulka 12 uvádí 14 nejrizikovějších lokalit vyskytujících se v zájmovém území. Na takovýchto lokalitách (kategorie A3) je potvrzeno aktuální neakceptovatelné zdravotní riziko vyplývající z kontaminace lokality při jejím současném způsobu využívání nebo je potvrzeno šíření kontaminace hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika (SEKM, 2019).

Tabulka 12: Staré ekologické zátěže s největší rizikovostí v Moravskoslezském kraji (SEKM, 2019)

Název lokality	Obec, k.ú.	Původ kontaminace	Kontaminace a rizika
Liberty Steel (bývalý ArcelorMittal Ostrava a.s.)	Kunčice nad Ostravicí	hutnictví a slévárenství	k. půdy, povrchových a podzemních vod, r. kontaminace horninového podloží
Benzina s.r.o. DSPHM N. Bohumín	Nový Bohumín	manipulace s ropnými látkami	k. půdy, povrchových a podzemních vod
BorsodChem MCHZ	Mariánské Hory	úniky skladovaných chemických látek	k. zemin a k. podzemních vod, riziko k. řeky Odry
DEZA, a.s.	Zábřeh-VŽ	zpracování ropy	k. zemin, podzemních vod, k. ovzduší těkavými látkami, r. kontaminace vodního zdroje s vodohospodářským významem
FILSON Opava	Jaktař	manipulace s ropnými látkami	k. povrchových a podzemních vod, r. kontaminace zdroje pitné vody
Merkanta, a.s.	Opava- Předměstí	sudy s odpadem	inhalační riziko
OKD OKK, a.s. Koksovna Jan Šverma	Mariánské Hory	bývalý důl, navezená hlušina, v okolí koksovna a chemický závod	k. půdy, povrchových a podzemních vod, r. kontaminace zdroje pitné vody
OKK Koksovny, a.s. Koksovna Svoboda	Přívoz	provoz koksovny	k. půdy a podzemních vod, r. kontaminace povrchových vod, negativní vliv na ekosystém řeky Ostravice
Ostramo - bývalá rafinérie Vlček	Přívoz	rafinérie minerálních olejů	k. půdy a podzemních vod, r. kontaminace povrchových vod, r. úniku těkavých látek do ovzduší
PRIMAPLYN	Horní Suchá	výroba, skladování a manipulace s nebezpečnými látkami	k. zemin
Třinecké železářny, a.s.	Třinec	hutní prvovýroba, koksochemická výroba, výroba živičných směsí	k. zeminy, k. podzemních vod, kontaminace sedimentů významného vodohospodářského toku
Válcovny plechu	Frýdek	výroba oceli, moření, pokovování	k. zemina, k. podzemních vod, přímé ohrožení zdraví zaměstnanců
Vítkovice, a.s. Horní oblast	Vítkovice	metalurgie, těžké strojírenství, dopravní a energetické strojírenství	k. zemin, r. kontaminace podzemních vod, r. kontaminace vodního zdroje
VÍTKOVICE, a.s. Válcovna trub	Vítkovice	Provoz roury a koksárenství	k. zemin, r. kontaminace podzemních vod,

2.1.8 Odpady

V roce 2017 byl Moravskoslezský kraj v mezikrajském srovnání na 4. místě v celkové produkci odpadů a na 1. místě v produkci nebezpečných odpadů (CENIA, 2018b).

Celková produkce **odpadů** na obyvatele v Moravskoslezském kraji mezi lety 2009 a 2017 poklesla o 7,8 % na 3 374,3 kg.obyv.⁻¹, a to i přes meziroční 2016-2017 nárůst o 4,7 % (VISOH, 2019). Produkce odpadů v tomto regionu ve sledovaném období mírně kolísala, a to mimo jiné z důvodu odstraňování starých ekologických zátěží (např. Laguny Ostramo) a odtěžování a zpracování starých hald z hutní a ocelářské výroby (CENIA, 2018a). Celková produkce ostatních odpadů na obyvatele se od roku 2009 snížila o 6,3 % na 3 092,7 kg.obyv.⁻¹ v roce 2017 (VISOH, 2019).

Celková produkce **nebezpečných odpadů** na obyvatele se ve stejném období snížila o 21,1 % na 281,5 kg.obyv.⁻¹ (VISOH, 2019). I přes tento pokles se však jedná o nejvyšší hodnotu v rámci ČR. Důvodem poklesu je zejména směřování velkých průmyslových producentů odpadů k nízkoodpadovým technologiím a nahrazování surovin a materiálů vykazujících nebezpečné vlastnosti za méně nebezpečné v rámci BAT technik (CENIA, 2018a). Podíl celkové produkce nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů na obyvatele tak mezi lety 2009-2017 poklesl z 9,7 % na 8,3 % (VISOH, 2019). Moravskoslezský kraj je orientován na těžký průmysl, proto jsou v celkové produkci odpadů kromě stavebních a demoličních odpadů poměrně významně zastoupeny právě nebezpečné odpady, a to z tepelných procesů a z procesů tváření a fyzikální a mechanické úpravy kovů (CENIA, 2018a).

Celková produkce **komunálních odpadů** na obyvatele od roku 2009 kolísala a celkově stoupla o 14,8 % na hodnotu 536,7 kg.obyv.⁻¹ v roce 2017 (VISOH, 2019). Nárůst produkce komunálních odpadů v posledních dvou letech souvisí především se zvýšením produkce biologicky rozložitelného odpadu (CENIA, 2018a). Celková produkce **směsného komunálního odpadu** na obyvatele se mezi lety 2009-2017 snížila o 12,8 % na hodnotu 246,7 kg.obyv.⁻¹ a její podíl na celkové produkci komunálních odpadů na obyvatele ve sledovaném období poklesl z 60,5 % na 46,0 % (VISOH, 2019).

Podle Zprávy o plnění cílů Plánu odpadového hospodářství MSK 2016-2026 z roku 2018 připadalo na jednoho obyvatele kraje 56,1 kg vytríděného komunálního odpadu (4 složky). Množství i podíl takto tříděného odpadu v posledních letech roste, meziročně o 3,8 tis. t (MSK, Zpráva POH, 2018).

Přestože se podíl ukládaných odpadů na skládku mezi lety 2009-2017 snížil, skládkování stále představuje nejčastější způsob odstraňování především směsného komunálního odpadu (SKO) (viz Tabulka 13). Také v případě BRKO nedochází k významnému snižování skládkování, což je způsobeno značným podílem biologicky rozložitelné složky v SKO (MSK, Zpráva POH, 2018).

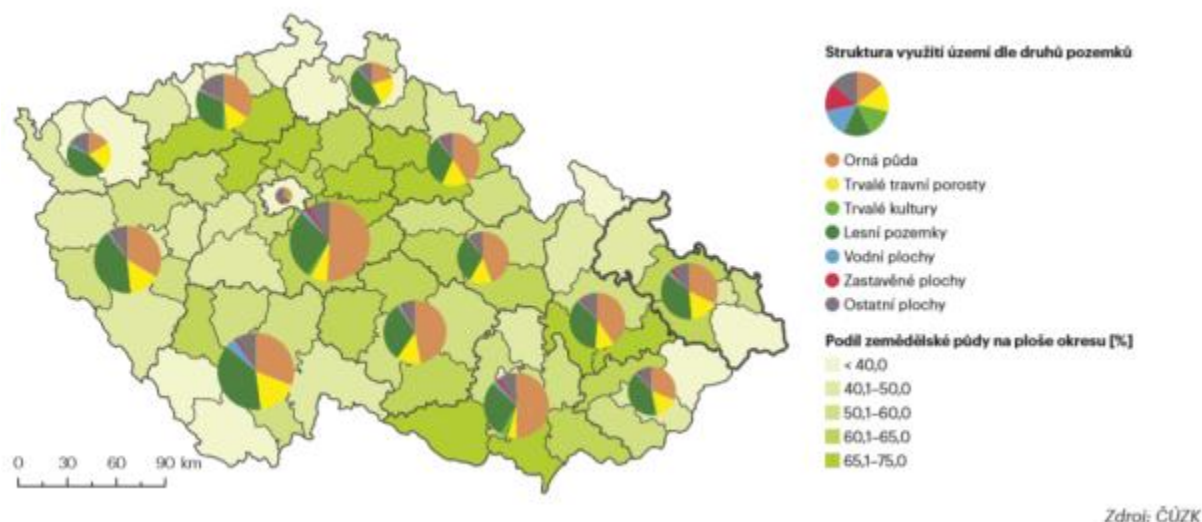
Tabulka 13: Podíl odpadů odstraněných skládkováním v letech 2009-2017 (VISOH, 2019)

Rok	Všechny odpady [%]	Komunální odpady [%]
2009	13,0	77,8
2010	10,3	62,1
2011	10,7	55,9
2012	12,3	57,6
2013	9,4	59,5
2014	10,3	55,3
2015	9,1	58,9
2016	11,4	56,5
2017	10,8	54,4

V současnosti je v odpadovém hospodářství evropských zemí stěžejním trendem snaha o přechod na oběhové hospodářství, kdy dochází k uzavírání toků materiálů v dlouhotrvajících cyklech a důraz je kladen na prevenci vzniku odpadů, opětovné využití výrobků, recyklaci a přeměnu na energie namísto těžby nerostných surovin a přibývání skládek.

2.1.9 Půda

V roce 2017 dle katastru nemovitostí zaujímala v Moravskoslezském kraji zemědělská půda 273,4 tis. ha, tedy 50,3 % území kraje (viz Obrázek 35) (CENIA, 2018a).



Obrázek 35: Struktura využití území v MS kraji (tučně vyznačená hranice kraje) a podíl zemědělské půdy na ploše okresu (%) v roce 2017 (CENIA, 2018a)

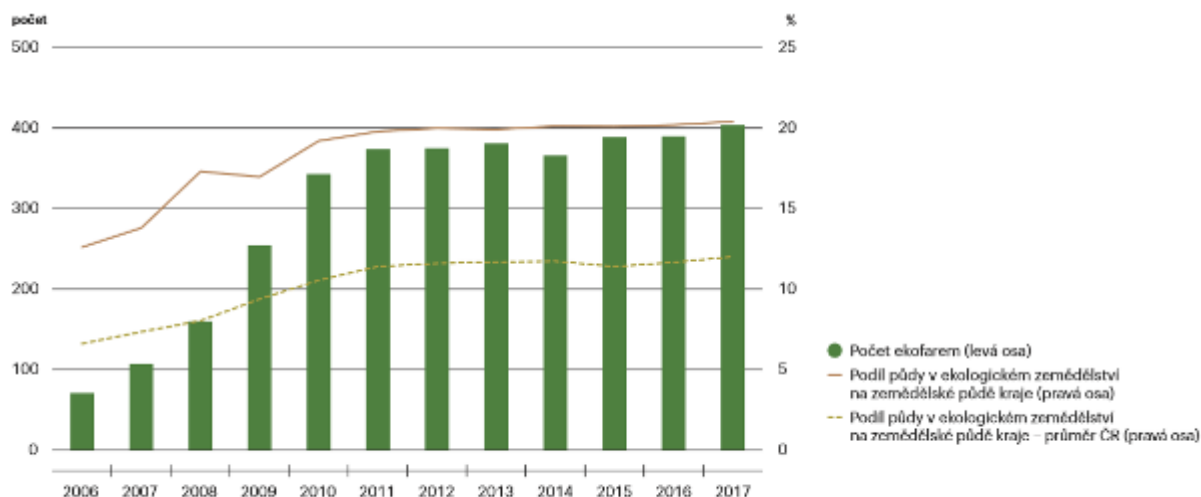
Ve využití půdy v Moravskoslezském kraji dále pokračuje proces snižování podílu zemědělské půdy, takže se podíl zemědělské (50,3 %) a nezemědělské půdy (49,7 %) téměř srovnal. Více než tři pětiny zemědělské půdy připadá na ornou půdu (61,6 %), téměř jedna třetina na trvalé travní porosty (31,6 %) a necelých 7 % na zahrady, ovocné sady a vinice. Vodní plochy zaujímaly 2,1 % území Moravskoslezského kraje, lesnatost v roce 2017 byla 34,6 %. Trendem je zvyšující se podíl ploch trvalých travních porostů (z 31,3 % v roce 2012 na 31,6 % v roce 2017) téměř výhradně na úkor podílu orné půdy (pokles z 62,1 % v roce 2012 na 61,6 % v roce 2017) (EKOTOXA, 2018).

Úbytek zemědělské půdy souvisí se zvětšováním ploch zástavby. Zastavěné plochy, nádvoří a ostatní plochy v roce 2017 pokrývaly 11,8 % (v roce 2005 to bylo 11,2 %) Moravskoslezského kraje, což je v rámci ČR nadprůměrný podíl ovlivněný průmyslovou a značně urbanizovanou ostravsko-karvinskou aglomerací (CENIA, 2018a).

V období 2006-2012 v MS kraji docházelo v kontextu celé ČR k nadprůměrným změnám krajinného pokryvu, k největším v okresech Nový Jičín (3,8 % změn) a Bruntál (3,2 % změn), v souvislosti s růstem plochy trvalých travních porostů a změnami v lesních porostech (CENIA, 2017).

2.1.9.1 Ekologické zemědělství

Moravskoslezský kraj se vyznačuje nadprůměrným podílem ekologicky obhospodařované půdy na celkové ploše zemědělské půdy, v roce 2017 činil 20,4 %, rozloha byla 55,8 tis. ha. Počet ekofarem v roce 2017 dosáhl 404 z celkového počtu 4 399, a je tak v krajském srovnání jeden z nejvyšších (Obrázek 36). V roce 2017 bylo v Moravskoslezském kraji evidováno 40 výrobců biopotravin z celkového počtu 672 výrobců v ČR (CENIA, 2018a).

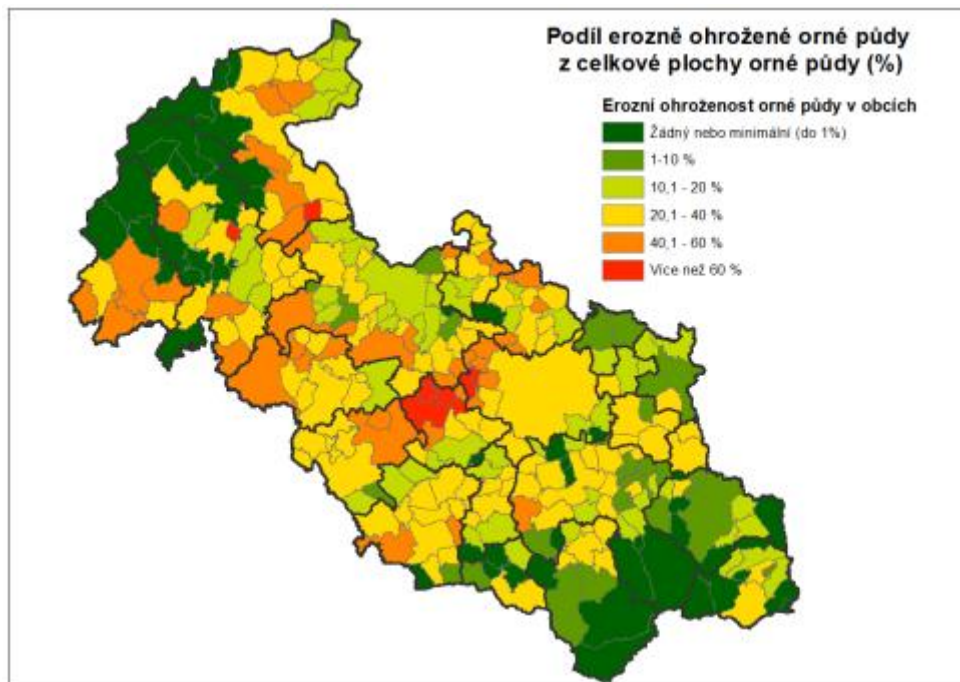


Zdroj: MZe

Obrázek 36: Vývoj ekologického zemědělství (počet, %), 2006-2017

2.1.9.2 Eroze půdy

Erozně nejvíce ohrožené zemědělské půdy se nacházejí na níže položených plochách orné půdy svažitějších lokalit, jako je zejména oblast Nížkého Jeseníku a Oderských vrchů, na svazích nad plochými nížinami a v níže položených podhorských oblastech. Ve vyšších polohách už na zemědělské půdě převažují trvalé travní porosty, takže riziko vodní eroze je zde nízké. Riziko vodní eroze je taktéž nízké v obcích nacházejících se v ploché krajině nížin podél řek Odry, Opavy, Olše a dalších (EKOTOXA, 2018).



Obrázek 37: Erozní ohroženost zemědělské půdy v rámci obcí (EKOTOXA, 2018)

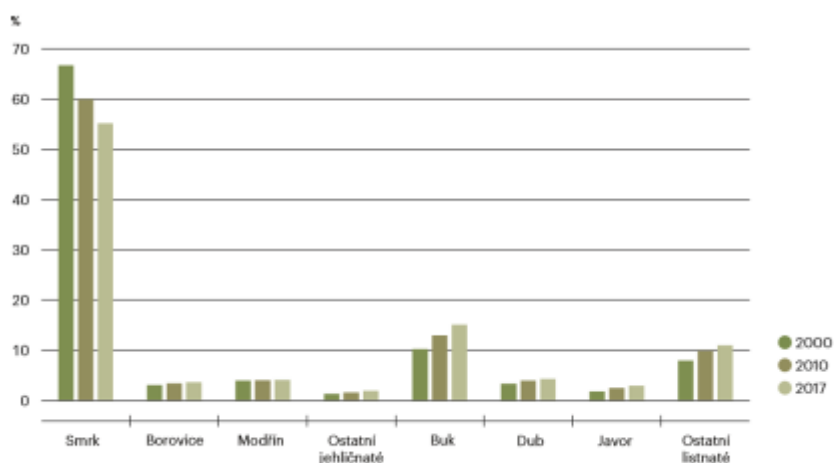
Příčinou erozního ohrožení půd je intenzivní zemědělská činnost, nevhodné agrotechnické postupy v zemědělství či nedostatek stabilizačních prvků v krajině (meze, remízky apod.) a s tím související často příliš velké půdní bloky.

Na zemědělství v MS kraji budou mít vliv také změny klimatu. Ty se budou projevovat nárůstem teplot, snižováním srážek v letním období a nárůstem meteorologických extrémů. Předpokládá se také snížení množství sněhu, jehož tání je zdrojem půdní vlhkosti. Změna klimatu ovlivní primárně rostlinnou výrobu, dále bude působit na genetickou rozmanitost v zemědělství, půdní úrodnost a riziko eroze půdy, kvalitu a dostupnost vody. Pozitivem je prodloužení délky vegetačního období a možnost pěstování širšího spektra teplomilných rostlin (např. víno). Vyšší produkce biomasy díky vyšším teplotám a množství CO_2 v ovzduší bude omezována sníženou dostupností vody. Nejvýznamnějším negativním dopadem změny klimatu je výskyt zemědělského sucha, tj. půdního sucha s nedostatkem vláhy pro zemědělské plodiny (Intersucho, 2017). Současně však je v MS kraji předpokládáno zvýšení pravděpodobnosti výskytu denních úhrnů srážek nad 10 mm, které mohou být erozně nebezpečné (vyšší odnos ornice), což povede ke zvýšení zemědělských ploch ohrožených vodní erozí. Vyšší teploty ovlivní podmínky pro rozšíření areálu chorob a škůdců rostlin doposud typických pro teplejší oblasti (MŽP, 2015).

2.1.10 Lesy

V roce 2017 činila porostní plocha lesů v Moravskoslezském kraji 187,8 tis. ha, tj. 34,6 % rozlohy kraje. Hospodářské lesy s primární produkční funkcí se na celkové porostní ploše lesů podílely 83,3 %, následovaly lesy zvláštního určení s podílem 15,9 % a lesy ochranné s podílem 0,8 %. Nejčastěji zastoupenou věkovou kategorií představovaly porosty ve věku 1–20 let, přičemž průměrný věk listnáčů byl 58 let a jehličnanů 63 let.

Přestože přirozená skladba lesů v MS kraji počítá s většinovým zastoupením listnatých dřevin a minimálním podílem smrčín (cca 1 %), tvořily v roce 2017 smrky 55,2 % celkového lesního porostu. Listnaté dřeviny byly zastoupeny především bukem (15,2 %). Od roku 2000 lze sledovat trend postupného přibližování se doporučenému stavu (Obrázek 38), který byl podpořen zejména relativně vysokým podílem listnatých dřevin v obnovovaných porostech (62,4 %) a zároveň vysokým podílem vytěžených jehličnanů 96,5 % (CENIA, 2018a).



Zdroj: ÚHÚL

Obrázek 38: Vývoj druhové skladby lesů v MSK (%) v letech 2000, 2010 a 2017 (CENIA, 2018a)

Zalesňování lesních pozemků a druhovou skladbu nových lesů uvádí Tabulka 14 níže.

Tabulka 14: Zalesňování pozemků v MS kraji (ČSÚ, 2017)

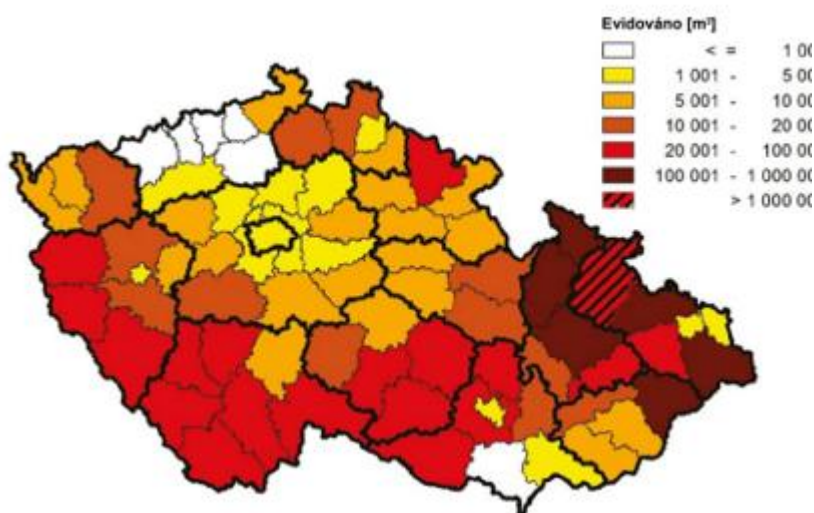
MSK	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lesní pozemky (stav k 31. 12.) (ha)	193 379	193 522	193 679	193 773	193 926	194 021	194 137

MSK	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zalesňování, celkem (ha)	2 022	1 838	1 565	1 652	1 567	1 524	1 959
podíl jehličnanů	789	854	689	706	590	592	722
z toho smrk	419	536	466	462	325	304	309
podíl listnáčů	1233	984	876	946	977	932	1237

V Moravskoslezském kraji, stejně jako ve zbytku ČR odumírají smrkové porosty. Jedná se o dlouhodobější problém, který je způsoben kombinací více faktorů – nepříznivé klimatické podmínky (sucho, méně srážek), škůdci (kůrovec a václavka), menší odolnost lesa v důsledku založení porostů v nevhodném prostředí (nepůvodnost smrku, výsadba na nevhodných stanovištích), nevhodné způsoby hospodaření v lesích v minulosti, které nezohledňovaly přirozenou skladbu lesa, a další. Rok 2015 byl rokem s extrémně suchým létem, které pozitivně ovlivnilo populace kůrovce, a to v takové míře, že došlo k jeho plošnému přemnožení a např. v Nížkém Jeseníku byla v tomto roce vyhlášena kůrovcová kalamita.

V Moravskoslezském kraji jsou k dnešnímu dni kromě Nížkého Jeseníku postiženy také oblasti Oderských vrchů, Zlatohorské vrchoviny, podhůří Rychlebských hor a Moravskoslezských Beskyd.

Problém odumírání smrkových porostů je problémem celého území České republiky, přesto se v Moravskoslezském kraji projevuje ze všech krajů (spolu s Olomouckým) nejvíce. Odumírání porostů je spojeno především s porosty nižších nadmořských výšek, u smrku je tento interval mezi 300 - 1 000 m n. m., což představuje podstatnou část rozlohy kraje. Kromě výše zmíněného vlivu tohoto faktu na ekonomickou a hospodářskou situaci v kraji (dřevozpracující průmysl, stavebnictví) se tyto podmínky mohou mít také vliv na zdraví a pohodu obyvatel kraje, kdy absence lesa a vzrostlé zeleně působí negativně na psychiku člověka. Tímto faktorem může být také ovlivněna oblast cestovního ruchu, protože návštěvníci se do MSK vydávají také kvůli jeho přírodním krásám a směřují také do horských oblastí (Beskydy, Jeseníky).



Obrázek 39: Evidovaný objem smrkového kůrovcového dříví v Česku v roce 2016 (LOS VÚHLM, 2018)

Problémem při obnově lesů však mohou být, kromě již narušených půd vodní erozí a nedostatku zejména bazických prvků v půdě důležitých pro růst stromů v důsledku kumulované depozice imisí v lesních půdách v průběhu minulých let, také vysoké stavy spárkaté zvěře, včetně nepůvodních druhů (např. daněk, muflon, jelen sika), které okusují semenáčky a brání tak založení lesa nového.

2.1.11 Hluk

Hluk, respektive obtěžování hlukem, má řadu nepříznivých vlivů na zdraví. Dlouhodobé vystavování nadměrnému hluku pak může způsobit hypertenzi (vysoký krevní tlak), poškození srdce včetně zvýšení rizika infarktu, snížení imunity organismu, chronickou únavu a nespavost. Výzkumy prokázaly, že výskyt civilizačních chorob přímo vzrůstá s hluchostí daného prostředí. Hluk během spánku snižuje jeho kvalitu i hloubku. K poškození sluchu může vést i dlouhodobé vystavování se hluku kolem 70 dB, což je běžná úroveň hluku podél hlavních silnic.

Pro deskriptor hladiny akustické energie L_{dvn} je stanoven limit vyhláškou č. 523/2006 Sb., kterou se stanoví mj. mezní hodnoty hlukových ukazatelů a také základní požadavky na obsah strategických hlukových map a akčních plánů (vyhláška o hlukovém mapování). Limit pro deskriptor L_{dvn} pro silniční dopravu je podle uvedené vyhlášky roven 70 dB. Pro deskriptor hladiny L_n (ukazatel rušení spánku) je limit 60 dB.

Vlivy hluku na obyvatelstvo ukazují mj. výsledky Strategického hlukového mapování (SHM), které ovšem dosud nejsou k dispozici pro území celé ČR, ale pouze pro vymezené aglomerace a dopravní infrastrukturu - lokality s intenzitou dopravy více než 6 mil. automobilů a/nebo 60 000 vlaků/rok (hluk z vnitroměstské dopravy zahrnut není).

Hlukovou zátěží (ze všech zdrojů) přesahující 55 dB bylo v roce 2017 zasaženo 43,9 % území aglomerace Ostrava, kde žilo 55,8 % obyvatel. I přes průmyslové zaměření aglomerace je zcela dominantním zdrojem hluku silniční doprava. Celodenní hlukové zátěži ze silniční dopravy nad mezní hodnotu 70 dB bylo exponováno 14,9 tis. obyvatel (2,9 % obyvatel aglomerace), 1 125 staveb na bydlení a 13 školských zařízení. V nočních hodinách bylo hluku nad mezní hodnotu 60 dB vystaveno 21,6 tis. osob (4,2 % obyvatel aglomerace). Počty exponovaných obyvatel v aglomeraci Ostrava jsou druhé nejvyšší po aglomeraci Praha, ve srovnání s výsledky předchozího kola hlukového mapování z roku 2012 však mírně poklesly.

Hluková zátěž z průmyslu je dle výsledků 3. kola SHM v aglomeraci Ostrava nízká. Celodennímu hluku z průmyslu nad mezní hodnotu 50 dB bylo exponováno cca 400 osob a 8 obytných staveb, v nočních hodinách se jednalo o 1 200 obyvatel.

Mimo aglomeraci Ostrava způsoboval provoz na hlavních silnicích (silnice s intenzitou dopravy vyšší než 3 mil. vozidel za rok) celodenní hlukovou zátěž nad 55 dB celkem 108,5 tis. obyvatel (15,5 % obyvatel kraje bez započtení aglomerace). Nad mezní hodnotu bylo exponováno 6,3 tis. obyvatel, v nočních hodinách se jednalo o 8,5 tis. obyvatel. Od roku 2012 expozice obyvatelstva hluku ze silniční dopravy nad mezní hodnoty narostla, v případě indikátoru L_{dvn} o 23,8 %. Tento vývoj je možné spojit s výrazným růstem intenzity silniční dopravy na hlavních komunikacích Moravskoslezského kraje.

Kraj má kvůli železničnímu koridoru výraznější hlukovou zátěž z železniční dopravy, hluku z železnic nad mezní hodnotu 70 dB bylo exponováno dle indikátoru L_{dvn} 1 300 obyvatel kraje mimo aglomeraci (CENIA, 2018a).

2.1.12 Kulturní památky

Na území kraje se nachází 5 památkových rezervací, 19 památkových zón, dále ochranná pásma, spadající pod režim ochrany dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dále národní kulturní památky, kulturní památky, spadající pod režim ochrany dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Jsou zde evidovány rovněž archeologické lokality (podle stavu poznání členěny na UAN I, UAN II, UAN III).

2.1.12.1 Památkové rezervace

Jedná se o území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů.

Na území Moravskoslezského kraje se nacházejí tyto **městské památkové rezervace**:

- Nový Jičín
- Příbor
- Štramberk (MSK, 2019; NPÚ, 2019)

Vesnické památkové rezervace se vyskytují v těchto obcích:

- Heřmanovice
- Lipina (MSK, 2019; NPÚ, 2019)

2.1.12.2 Památkové zóny

Památkové zóny jsou územím sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historickým prostředím nebo části krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty.

V kraji se nachází těchto 19 **městských památkových zón**:

- | | |
|--------------------------|----------------------------------|
| • Bílovec | • Hradec nad Moravicí |
| • Bruntál | • Karviná |
| • Brušperk | • Opava |
| • Budišov nad Budišovkou | • Ostrava – Moravská Ostrava |
| • Český Těšín | • Ostrava – Poruba |
| • Frenštát pod Radhoštěm | • Ostrava – Vítkovice |
| • Frýdek-Místek - Frýdek | • Ostrava – Přívoz |
| • Frýdek-Místek - Místek | • Odry |
| • Fulnek | • Rýmařov (MSK, 2019; NPÚ, 2019) |
| • Hlučín | |

Mezi **vesnické památkové zóny** se řadí těchto 6 míst:

- Karlova Studánka
- Komorní Lhotka
- Malá Morávka
- Petrovice
- Piskořov
- Stará Ves – Žďárský potok (MSK, 2019; NPÚ, 2019)

2.1.12.3 Národní kulturní památky

Národní kulturní památky tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa.

Níže je uveden seznam 19 **národních kulturních památek** na území Moravskoslezského kraje:

- Rodný dům Františka Palackého v Hodslavicích
- Památník J. A. Komenského ve Fulneku
- Zámek Hradec nad Moravicí
- Zámek Bruntál
- Kaple sv. Kříže (tzv. švédská kaple) v Opavě
- Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Opavě
- Důl Michal v Ostravě
- Důl Hlubina a vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren v Ostravě
- Památník obětem nacistického teroru v Havířově-Živicích
- Památník Rudé armády v Ostravě
- Památník partyzánského hnutí "Noční přechod" v Morávce
- Lískova vila v Ostravě
- Budova bývalé přádelny s dílnou vzorkovny - dezignatury včetně strojního vybavení v areálu továrny Alois Larisch v Krnově
- Železniční motorový vůz M 290.001 - "Slovenská strela" (Kopřivnice)
- Kosárna Karlovice
- Společenský dům (Obchodní a živnostenská komora v Opavě)
- Křížová cesta a kostel Panny Marie Sněžné v Rudě
- Poutní areál s kostelem Navštívení Panny Marie ve Frýdku
- Poutní areál s kostelem Panny Marie Sedmibolestné a Povýšení sv. Kříže na Cvilíně (MSK, 2019; NPÚ, 2019)

2.1.13 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Nástroje environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty jsou v některých oblastech ochrany životního prostředí (např. snižování negativních vlivů lokálních topenišť na kvalitu ovzduší, nakládání s odpady, ochrana přírody, ochrana klimatu) často velmi účinnými, i když ne postačujícími podmínkami pro řešení problémů ŽP. Pouze legislativní, administrativní ani ekonomické nástroje nejsou při ochraně životního prostředí rozhodující bez zapojení informované, vzdělané, poučené a v důsledku také aktivní veřejnosti. Moravskoslezský kraj má jednu z nejpropracovanějších Koncepcí EVVO mezi kraji v ČR. Její první verze vznikla již záhy po vzniku krajů v roce 2003 a byla pravidelně v intervalech 2-3 let pravidelně aktualizována. Ve stejných intervalech byly zpracovány i příslušné Akční plány. Další aktualizace se připravuje v termínu do poloviny roku 2020.

Ze strany Moravskoslezského kraje je věnována pozornost osvětě žáků mateřských, základních a středních škol i dospělých obyvatel, kterým slouží především informace na internetových stránkách úřadu a ekologický občasník Moravskoslezské EVVO listy. Na Internetových stránkách kraje najdou občané nejen pomoc při vyřizování potřebných povolení, ale také informace o životním prostředí v kraji,

o pořádaných akcích i aktuální informace např. o vyhlášených opatřeních při zhoršené kvalitě ovzduší. K množství letáků, pomůcek a publikací o životním prostředí v kraji se zařadil také Atlas životního prostředí Moravskoslezského kraje.

V rámci předávání příkladů dobré praxe pořádá Moravskoslezský kraj každoročně celokrajskou konferenci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, na které jsou prezentovány příklady dobré praxe u škol, dále jsou v příspěvcích prezentovány nabídky služeb pro školy (bádání, exkurze apod.). Součástí tohoto dvoudenního setkání nejen pedagogů v Moravskoslezském kraji je také exkurze na významné přírodovědné lokality v kraji. Žádanými se také stávají vícedenní kurzy, exkurze, pobyty v přírodě. Současně se školy mohou zapojit do soutěže Ekologická škola v Moravskoslezském kraji (MSK, 2019).

2.1.14 Vývoj životního prostředí bez provedení koncepce

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 byla připravována ve spolupráci s klíčovými aktéry rozvoje území, při níž byly zvažovány různé alternativy dílčích částí Strategie. Výsledkem je předložení koncepce v jediné variantě. Kromě navržené varianty lze definovat také variantu nulovou, která by znamenala zachování stávajícího stavu bez realizace Strategie. V případě nulové varianty by vývoj životního prostředí pokračoval ve stávajících trendech, které však Strategie může ovlivnit jen zprostředkovaně a pouze částečně, protože životní prostředí může být současně významně ovlivňováno řadou dalších vlivů, včetně vlivů jiných celostátních, případně krajských koncepcí.

Bez provedení Strategie by se tedy neprojevil její plánované pozitivní vlivy a převažovala by tendence k zachování stávajícího stavu a trendů vývoje životního prostředí i s řadou jeho současných problémů, které byly popsány v předcházejících kapitolách. Tyto problémy by sice byly postupně řešeny i bez předkládané Strategie, avšak právě ta tyto problémy vnímá a silně akcentuje (viz zejména část Čistější a zelenější kraj) a měla by tedy řešení těchto problémů značně urychlit. Bez schválení koncepce by se řešení problémů v oblasti životního prostředí zpomalilo.

3 CHARAKTERISTIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V OBLASTECH, KTERÉ BY MOHLY BÝT PROVEDENÍM KONCEPCE VÝZNAMNĚ ZASAŽENY

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 se týká území Moravskoslezského kraje. Dopady realizace SR MSK se mohou lišit nejen podle charakteru jednotlivých opatření, ale také podle citlivosti lokalit potenciálně dotčených aktivitami, jimž příslušná prioritní oblast tvoří rámec. Tuto problematiku řeší důsledné uplatňování environmentálních kritérií pro výběr aktivit / oblastí intervence (viz kapitola 11 Vyhodnocení) a vzhledem k tomu, že pomocí těchto environmentálních kritérií budou eliminovány (nebudou podpořeny) aktivity, které by mohly mít negativní vliv na životní prostředí, neměly by být realizací Strategie žádné oblasti významně (negativně) zasaženy. Nicméně je však třeba uvést, že v zájmovém území existují oblasti, v nichž je potřebné vyhodnocovat případné dopady aktivit zvláště důsledně. Jedná se konkrétně o následující oblasti:

Oblasti se zvláště zhoršeným stavem životního prostředí

Z analýzy stavu životního prostředí Moravskoslezského kraje vyplynulo, že postižení některých složek životního prostředí, především ovlivnění kvality ovzduší škodlivinami z průmyslových a energetických podniků, dopravy, lokálních topenišť a dálkovým přenosem škodlivin, a ovlivnění akustické (hlukové) situace hlukem z dopravy, může mít potenciální negativní vliv na životní prostředí a zdraví obyvatel.

V této souvislosti lze tedy považovat oblasti s nejvíce zatíženým ovzduším (aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek, intravilány měst, okolí nejzatíženějších komunikací apod.) a hlukovou zátěží obyvatel za území se zvláště zhoršeným stavem životního prostředí, v němž je potřeba věnovat pozornost jak potenciálně negativním, tak především možným pozitivním dopadům koncepce, které by umožnily tuto situaci zlepšit.

Oblasti se zvýšenými požadavky na ochranu přírody a krajiny.

Jedná se především o zvláště chráněná území a území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy NATURA 2000 dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Jde také o další cenná území (přírodní parky, prvky ÚSES, významné krajinné prvky a další), které mají svůj vliv na atraktivitu kraje a tvoří zázemí pro obyvatele zatížených oblastí. Vymezení těchto území je důležité zejména z hlediska jejich potenciálního ohrožení intervencemi Strategie.

Dále se jedná o území, kde je ohrožen zemědělský půdní fond a lesní fond z důvodu záboru ZPF, výskytu půdního sucha, erozní ohroženosti půd z důvodu jejich intenzivního využívání, nevhodná druhová skladba lesních porostů a s tím související jejich kalamitní poškození (sucho, extrémní vítr, kůrovec, václavka) a podobně.

V souvislosti s dopady klimatické změny patří mezi oblasti se zvýšenými požadavky na ochranu přírody, které by mohly být Strategií významně zasaženy, také území se zvýšenou zranitelností vůči dopadům klimatické změny, tedy vůči suchu, extrémním meteorologickým jevům, a dalším projevům klimatické změny (snížená retenční schopnost krajiny, narušení vodního režimu, zvýšené riziko eroze, snížené zásoby podzemních vod, velký rozsah záplavových území, dopad na socio-ekonomickou sféru a další).

4 VEŠKERÉ SOUČASNÉ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ JSOU VÝZNAMNÉ PRO KONCEPCI, ZEJMÉNA VZTAHUJÍCÍ SE K OBLASTEM SE ZVLÁŠTNÍM VÝZNAMEM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

4.1 Významné problémy životního prostředí v dotčeném území

Stav životního prostředí včetně současných problémů je popsán v předcházejících kapitolách.

Hlavní identifikované problémy životního prostředí v dotčeném území jsou v tomto textu dále využity pro stanovení referenčních cílů životního prostředí, jako základní metody hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí.

Níže jsou, hierarchicky dle závažnosti, uvedeny hlavní uvažované problémy životního prostředí v Moravskoslezském kraji:

OVZDUŠÍ

- Překračování imisních limitů pro PM_{10} , $PM_{2,5}$ a $B[a]P$, v některých případech nejvyšší hodnoty koncentrací škodlivin v rámci ČR.
- Vysoká imisní zátěž především ve střední a severovýchodní oblasti kraje (Ostravsko, Karvinsko, Třinecko); zvyšování koncentrací škodlivin i v ostatních částech kraje při nepříznivé rozptylové situaci.
- Pokračující znečištění z malých lokálních zdrojů škodlivin (domácí topeniště) a také z dopravy.
- Přeshraniční přenos emisí z Polska
- Neklesající trend produkce emisí CO (období 2008-2017).

KLIMA

- Narůstající počet událostí s extrémními projevy počasí (sucho, povodně, vlny veder, snižování zásob vody v půdě, pokles hladin vodních zdrojů).
- Nedostatečná pozornost věnovaná adaptačním opatřením na zmírnění projevů klimatické změny, včetně podceňování míry pravděpodobnosti jejich dopadů.
- Nedostatečné omezení produkce skleníkových plynů z výroby elektřiny, tepla a dopravy.
- Posun vegetačních pásů, lepší podmínky pro šíření škůdců, vyšší náročnost obnovy lesa, odumírání lesních porostů a související negativní ekonomické dopady v oblasti lesního hospodářství.
- Vliv vysokých teplot a čtenějších vln veder na zdraví především zranitelných skupin obyvatel (senioři, chronicky nemocní, děti).
- Ohrožení životů a majetku v důsledku zvýšení četnosti a intenzity extrémních klimatických jevů (povodně).
- Zhoršování podmínek pro zimní sporty a zvyšující se střety se zájmy ochrany přírody v důsledku posunu ski-areálů do vyšších nadmořských výšek. Nedostatek vody pro umělé zasněžování.

HLUK

- Druhý největší počet obyvatel exponovaných nadměrnému hluku v ČR (po aglomeraci Praha).

- Další nárůst expozice obyvatel hlukem v důsledku nárůstu intenzity silniční dopravy na hlavních komunikacích v kraji.

VODA

- Hodnocení vodních toků jako znečištěné (II. třída jakosti), v blízkosti sídel pak jako silně znečištěné (III. třída jakosti), zhoršování kvality vody v důsledku nižších průtoků.
- Podprůměrný podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci zakončenou ČOV v rámci ČR.
- Poměrně velký rozsah záplavových území v kraji.

PŮDA A ZEMĚDĚLSTVÍ

- Zábor ZPF v důsledku výstavby liniových staveb i průmyslových a skladových areálů.
- Výskyt půdního sucha.
- Erozní ohrožení půd svažitých lokalit, zejména Nízkého Jeseníku a Oderských vrchů, z důvodu využívání agrotechnických postupů nerespektujících charakter půd.

LESY

- Nevhodná druhová skladba lesních porostů, převaha smrku.
- Poškození jehličnatých lesů působením klimatických faktorů (sucho, extrémní vítr) s následnou plošnou degradací porostů škůdci (kůrovec, václavka)

PŘÍRODA A KRAJINA

- Střety mezi zájmy ochrany přírody a intenzivním cestovním ruchem koncentrovaným do malého počtu atraktivních lokalit.
- Fragmentace krajiny, místy nízká migrační prostupnost krajiny.
- Unifikace krajiny prostřednictvím intenzivního rozvoje dopravní a technické infrastruktury, budování logistických center a průmyslových zón ve volné krajině.
- Vznik nových suburbánních zón.

HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ, STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE

- Následky probíhající i utlumované těžby černého uhlí (důlní vody, metan, důlní poklesy, aktuální přístup k rekultivaci území).
- Velké množství evidovaných starých ekologických zátěží s dosud nerealizovanými opatřeními k jejich eliminaci, omezující využití území.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

- Vysoká produkce odpadů (celková produkce odpadů, nebezpečné odpady) ve srovnání s ostatními kraji v ČR.
- Vysoká míra skládkování směsného komunálního odpadu oproti jeho materiálovému a energetickému využití.
- Nízké využití biologicky rozložitelného odpadu a jeho ukládání na skládky.

4.2 Současné problémy životního prostředí vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí

NATURA 2000

Možnost významného vlivu Strategie na lokality soustavy Natura 2000 byla posouzena orgány ochrany přírody a z jejich stanovisek a ze závěru zjišťovacího řízení, vyplynula *povinnost posouzení vlivů na EVL a PO dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů*, které tvoří přílohu č. 1 tohoto Vyhodnocení. V něm jsou uvedeny detaily o možných vlivech koncepce na EVL a PO a konkrétní doporučení pro minimalizaci těchto vlivů.

Autor naturového hodnocení v jeho závěru uvádí, že na základě vyhodnocení předložené koncepce v souladu s § 45h,i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, lze konstatovat, že předložená koncepce ani jednotlivé dílčí cíle v ní uvedené nebudou mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000.

Pro předcházení, minimalizaci a zmírňování potenciálně negativních vlivů jsou v rámci naturového hodnocení (Příloha č. 1) doporučena především tato opatření:

- Rozvojové plochy pro podnikání v případě greenfields směřovat mimo území soustavy Natura 2000 a jejich blízké okolí.
- Při řešení dopravních staveb postupovat v souladu s platnými Zásadami územního rozvoje Moravskoslezského kraje a územními plány obcí. Vhodnou lokalizací minimalizovat zásahy do EVL, PO a MZCHÚ, problémové záměry řešit variantně. Současně zajistit u těchto staveb migrační prostupnost krajiny.
- Při lokalizaci nových cyklostezek/tras zohledňovat výskyt předmětů ochrany soustavy Natura 2000 a spolupracovat s příslušnými orgány ochrany přírody.
- U záměrů v oblasti cestovního ruchu lokalizovaných do evropsky významných lokalit a ptačích oblastí aktivně od úvodních fází projektu spolupracovat s příslušnými orgány přírody a hledat vhodná řešení s minimálním dopadem na předměty ochrany a celistvost daných lokalit.
- Při lokalizaci OZE v krajině mimo zástavbu zohledňovat přírodní hodnoty v území. Větrné elektrárny doporučujeme lokalizovat mimo území VZCHÚ a MZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000, respektive území významných tahů ptactva.
- Při realizaci sítí vysokého napětí zajistit vhodným technickým provedením ochranu ptáků před úrazem/smrtí elektrickým proudem.
- Upřednostňovat přírodě blízká protipovodňová opatření.

4.3 Současné problémy v oblasti veřejného zdraví

Základní charakteristiky týkající se zdraví obyvatel v Moravskoslezském kraji jsou popsány v kap. 2. Níže jsou shrnuty hlavní vybrané skutečnosti týkající se problémů, souvisejících s veřejným zdravím.

4.3.1 Znečištění ovzduší

Moravskoslezský kraj patří z hlediska znečištění ovzduší mezi nejzatíženější oblasti České republiky. Tato situace se týká především aglomerace, ale v období se zhoršenými rozptylovými podmínkami (zejména v zimních měsících), také ostatních oblastí kraje. Mezi hlavní zdroje znečištění patří průmysl a energetika, doprava, lokální topeniště a přenos škodlivin z Polska. Opakovaně dochází k překračování imisních limitů pro PM₁₀, PM_{2,5} a B(a)P.

I přesto, že v posledních letech zde došlo ke zlepšení imisní situace, jsou zde stále překračovány imisní limity pro ochranu zdraví, což bezesporu ovlivňuje nemocnost a kvalitu života populace. Nehledě na to, že populace si zde nese zátěž z minulých let, kdy byly koncentrace znečišťujících látek v ovzduší řádově vyšší. Tyto látky mají mj. i mutagenní a teratogenní účinky a jejich působení se nemusí projevovat akutní nemocí, ale chronicky a subchronicky a poruchami v genetické informaci se může účinek přenášet na další generace.

TZL- PM₁₀ A PM_{2,5}

Na imisním zatížení částicemi PM₁₀ a PM_{2,5} se podílí doprava (včetně resuspenze), hutní průmysl, spalovací procesy, zařízení na výrobu keramických výrobků, kamenolomy a zpracování kamene (MŽP, 2019). V Moravskoslezském kraji se na produkci TZL podílí zejména lokální topeniště a ke snižování emisí TZL přispívají takzvané kotlíkové dotace (MŽP, 2018).

Emise TZL vyprodukované v Moravskoslezském kraji (celkově 6,3 tis. t v roce 2017) pocházely především z malých stacionárních zdrojů, zejména z vytápění domácností (73,0 %).

Z hlediska lidského zdraví jsou nejnebezpečnější částice v rozmezí 0,25 až 5 µm, přičemž nejvíce jsou v plicích zadržovány částice o velikosti kolem 1 µm. Plice mají schopnost samočištění - řada škodlivin, které se dostávají do plic spolu s tuhými částicemi (kyselé aerosoly, těžké kovy a perzistentní organické látky) však tuto schopnost plic trvale narušuje a mají další škodlivé vlivy na zdraví člověka.

BENZO(A)PYREN

Člověk může být BaP vystaven přes dýchací a trávící trubici, možný je kožní přenos. Některé metabolity BaP jsou považovány za karcinogenní a chronická expozice vede k poškození dýchacích cest a trávícího traktu. BaP je mutagenní, poškozuje imunitní systém i červené krvinky, je schopen procházet placentou a omezuje reprodukční schopnost.

OZON

Přízemní ozon vzniká složitou chemickou reakcí, za přítomnosti slunečního záření a vysoké koncentrace výfukových plynů z automobilů. Způsobuje dráždění dýchacích cest, podráždění očí a bolesti hlavy. U rostlin dochází k poškození listů. Podle ČHMÚ přibližně 2,75 % populace bylo v průměru v období 2010-2012 vystaveno koncentracím přízemního ozonu překračujícím imisní limity pro ochranu lidského zdraví (Arnika, 2019).

4.3.2 Hluk

Hlukovým zatížením přesahujícím 55 dB bylo v roce 2017 v Moravskoslezském kraji zasaženo 43,9 % obyvatel. Jako nejvýznamnějším zdrojem hluku byla identifikována silniční doprava. Celodenní hlukové zátěži ze silniční dopravy nad mezní hodnotu bylo exponováno 14,9 tis. obyvatel (2,9 % obyvatel aglomerace). V nočních hodinách bylo hluku nad mezní hodnotu vystaveno 21,6 tis. osob (4,2 % obyvatel aglomerace). Počty exponovaných obyvatel v aglomeraci Ostrava jsou druhé nejvyšší po aglomeraci Praha.

Mimo aglomeraci Ostrava způsoboval provoz na hlavních silnicích celodenní hlukovou zátěž celkem 108,5 tis. obyvatel (15,5 % obyvatel kraje bez započtení aglomerace). Nad mezní hodnotu bylo exponováno 6,3 tis. obyvatel, v nočních hodinách se jednalo o 8,5 tis. obyvatel. Dalším významným zdrojem hluku je také železniční doprava

Za prokázané účinky hluku je v současné době považováno, např.:

- Poškození sluchového aparátu v pracovním prostředí a z volnočasových aktivit

- Kardiovaskulární účinky – zvýšení rizika ischemické choroby srdeční u hluku ze silniční dopravy
- Rušení spánku vedoucí ke změnám fyziologických funkcí v důsledku nočního hluku (SZÚ, 2019).

5 CÍLE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ STANOVENÉ NA MEZINÁRODNÍ, KOMUNITÁRNÍ NEBO VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI, KTERÉ MAJÍ VZTAH KE KONCEPCI A ZPŮSOB, JAK BYLY TYTO CÍLE VZATY V ÚVAHU BĚHEM JEJÍ PŘÍPRAVY, ZEJMÉNA PŘI POROVNÁNÍ VARIANTNÍCH ŘEŠENÍ

Při tvorbě Strategie byly jejími zpracovateli brány v úvahu všechny relevantní koncepce v oblasti kohezní politiky a regionálního rozvoje na mezinárodní, národní úrovni a regionální úrovni.

Vzhledem k charakteru Strategie je v této kapitole uvedeno především hodnocení toho, jak navržené cíle a obsah Strategie odpovídají cílům uvedených dokumentů v oblasti životního prostředí. Výběr, popis a porovnání jednotlivých koncepčních materiálů v oblasti ŽP má dále za účel stanovit na jejich základě referenční cíle ochrany životního prostředí pro hodnocení Strategie. Vzhledem k tomu, že jako hlavní problematické oblasti z hlediska realizace Strategie byly v analytické části identifikovány znečištění ovzduší, vlivy na klima, hluk, vlivy na přírodu, krajinu, vodu a půdní fond, byly pro stanovení environmentálních referenčních cílů vybrány především cíle takto zaměřených dokumentů.

Hlavní koncepce, které se vztahují k cílům ochrany ŽP, jsou následující vybrané relevantní dokumenty, jež jsou stručně popsány níže v této kapitole:

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na **národní** úrovni:

- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027
- Strategický rámec ČR 2030
- Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025
- Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR (2009)
- Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1
- Národní program snižování emisí ČR
- Státní energetická koncepce
- Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Program předcházení vzniku odpadů (2014)
- Plán odpadového hospodářství ČR 2015-2024
- Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. Století

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na **krajské** úrovni:

- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje (Aktualizace č. 1, 2018)
- Program zlepšování kvality ovzduší – zóna Moravskoslezsko – CZ08Z
- Program zlepšování kvality ovzduší – aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek – CZ08A

- Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje 2016-2026
- Plán oblasti povodí Odry
- Plán oblasti povodí Moravy

Vztah strategie ke strategickým dokumentům na **místní** úrovni:

- Územní plán Ostravy (zařazen na základě ZZŘ)

5.1 Přehled cílů ochrany životního prostředí souvisejících koncepčních materiálů

Ve stručném přehledu koncepčních materiálů jsou uvedeny především ty cíle ochrany ŽP, které jsou relevantní k obsahu a posouzení Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027, a které tak mohou sloužit k určenému cíli, tedy být jedním ze zdrojů tvorby referenčních cílů ŽP.

5.1.1 Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

SRR ČR 2021+ je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje a nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj.

Hlavním smyslem SRR ČR 2021+ je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup a definovat jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby docházelo k podpoře konkurenceschopnosti a ke snižování regionálních disparit a nalézání řešení podporujících udržitelný rozvoj území. Územně specifické cíle jsou v SRR ČR 2021+ definovány a nástroje jsou buď uváděny ve formě typových opatření, nebo jsou navrhovány a formulovány s ohledem na územně specifické cíle.

Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj

Časový rámec: 2021-2027

Hodnocení:

Pro Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 jsou základním východiskem cíle SRR. SRK MSK cíle SRR ČR 2021+ respektuje a je s nimi v souladu.

5.1.2 Strategický rámec ČR 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 (dále jen ČR 2030) navazuje na Strategický rámec udržitelného rozvoje (SRUR) z roku 2010. Jedná se o dokument, který udává směr rozvoje naší země na příští desetiletí. Je součástí společného úsilí o udržitelný rozvoj Evropské unie a zároveň příspěvkem České republiky k naplňování globálních Cílů udržitelného rozvoje přijatých Organizací spojených národů v roce 2015. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni. Stanovené principy, cíle a prioritní osy jsou nastaveny s ohledem na tři základní oblasti rozvoje společnosti – ekonomickou, sociální a environmentální, a mimo to se také věnují životu v regionech a obcích, českému příspěvku k rozvoji na globální úrovni a dobrému vládnutí. Vzhledem k obecnému záběru dokumentu jej lze pro stanovení referenčních cílů ŽP použít pouze rámcově.

Přehled cílů relevantních ke SR MSK 2019-2027 je uveden níže:

- (4) Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat i ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.
- (5) Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.
- (6) Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativě.

- (9) Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.
- (13) Česká krajina je pestrá a dochází k obnově biologické rozmanitosti.
- (14) Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.
- (15) Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku.
- (18) Kvalitní urbánní rozvoj sídelních útvarů je zajištěn.
- (19) Města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady změny klimatu.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: do roku 2030

Hodnocení:

Strategický rámec Česká republika 2030 je zastřešujícím rozvojovým dokumentem ČR a krajská SR MSK je s ním v souladu především prostřednictvím strategických oblastí změn 2.1 – 2.5, 3.1 – 3.4, 4.1 – 4.4, 6.2.

5.1.3 Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020

Státní politika životního prostředí (dále jen SPŽP) pro období 2012-2020 byla schválena v roce 2013, její aktualizace proběhla v roce 2016.

SPŽP je zásadní referenční dokument pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí. Z tohoto důvodu jsou informace o zaměření SPŽP rozvedeny podrobněji, než u dalších dokumentů.

Hlavním cílem SPŽP je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí, výrazně přispět k efektivnímu využívání veškerých zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, včetně dopadů přesahujících hranice státu, a přispět tak ke zlepšování kvality života v Evropě i celosvětově. SPŽP je zaměřena na tyto tematické oblasti:

- Ochrana a udržitelné využívání přírodních zdrojů - zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu, předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí, ochranu a udržitelné využívání půdního a horninového prostředí.
- Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší s cílem snižování emisí skleníkových plynů, snížení úrovně znečištění ovzduší, podpory efektivního a vůči přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti.
- Ochrana přírody a krajiny spočívající především v ochraně a posílení ekologických funkcí krajiny, zachování přírodních a krajinných hodnot a zlepšení kvality prostředí ve městech.
- Bezpečné prostředí zahrnující předcházení a snižování následků přírodních nebezpečí (povodně, dlouhodobé sucho, extrémní meteorologické jevy, svahové nestability, eroze, apod.), omezování negativních dopadů změny klimatu na území ČR a předcházení vzniku nebezpečí antropogenního původu.

Ochrana životního prostředí úzce souvisí s většinou sektorových politik a z tohoto důvodu je SPŽP průřezovou politikou, která musí být s ostatními sektorovými politikami jak koordinována, tak do nich integrována.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2012-2020

Hodnocení:

SPŽP je pro hodnocení SR MSK klíčovým dokumentem a je hlavním zdrojem tvorby referenčních cílů ochrany životního prostředí. Strategie přispívá k naplňování cílů Státní politiky životního prostředí (zejména prostřednictvím strategických oblastí změn 4.1 – 4.6 a dále také 5.1 – 5.4, 6.1, 6.3), a je tedy s nimi v souladu.

5.1.4 Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025

Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR představuje základní koncepční dokument definující priority v oblasti ochrany a udržitelného využívání biodiverzity na území ČR. Také zohledňuje současné mezinárodní závazky, zejména Strategii EU pro oblast biodiverzity do roku 2020 a Strategický plán Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD) do roku 2020. Současně Strategie navazuje na opatření, definovaná Státní politikou životního prostředí, a je provázána i s dalšími koncepčními dokumenty napříč prakticky všemi sektory. Strategie představuje koncepční dokument pro dosažení cílů definovaných v oblasti ochrany přírody a přírodních zdrojů v aktualizovaném Strategickém rámci Česká republika 2030. Hlavní úlohou aktualizované Strategie je vytvoření základního koncepčního rámce vycházejícího ze stávající legislativy a existujících nástrojů, který přispěje ke zlepšení celkového stavu a udržitelnému využívání biodiverzity na území České republiky.

Hlavním cílem Strategie je zabránit pokračujícímu celkovému úbytku biologické rozmanitosti na území České republiky a zároveň implementovat opatření a činnosti, které povedou ke zlepšení stavu a dlouhodobě udržitelnému využívání biodiverzity. Paralelně a v souladu s tímto hlavním cílem je významnou snahou Strategie přispět ke zvýšení širšího povědomí o významu biodiverzity a její adekvátní ochrany pro zajištění budoucího udržitelného rozvoje České republiky.

Pro Strategii byly definovány 4 prioritní oblasti:

1. Společnost uznávající hodnotu přírodních zdrojů
2. Dlouhodobě prosperující biodiverzita a ochrana přírodních procesů
3. Šetrné využívání přírodních zdrojů
4. Zajištění aktuálních a relevantních informací

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2016-2025

Hodnocení:

SR MSK není s cíli Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR v rozporu a naplňuje je především prostřednictvím strategické oblasti změny 4.4, 6.1 a 6.3. Její cíle byly využity při formulaci referenčních cílů ŽP.

5.1.5 Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR (2009)

Aktualizovaný program stručně analyzuje stav přírodního a krajinného prostředí, formuluje dlouhodobé cíle a opatření, nezbytná k jejich dosažení. Předložený Státní program se zabývá problematikou ochrany krajiny obecně a dále, podrobněji, podle jednotlivých typů krajinných ekosystémů, chráněnými územími a druhovou ochranou. Dokument respektuje princip udržitelného rozvoje, vychází ze současně platných právních předpisů ČR, bere v úvahu ustanovení mezinárodních mnohostranných úmluv, kterých je ČR smluvní stranou, a závazky ČR jako členského státu EU.

Cíle:

Krajina

- Udržet a zvyšovat ekologickou stabilitu krajiny – s mozaikou vzájemně propojených biologicky funkčních prvků a částí, schopných odolávat vnějším negativním vlivům včetně změn klimatu
- Udržet a zvyšovat přírodní a estetické hodnoty krajiny
- Zajistit udržitelné využívání krajiny jako celku především omezením zástavby krajiny, zachováním její prostupnosti a omezením další fragmentace s přednostním využitím ploch v sídelních útvarech, případně ve vazbě na ně
- Zajistit odpovídající péči o optimalizovanou soustavu ZCHÚ a vymezený ÚSES jako o nezastupitelný základ přírodní infrastruktury krajiny, zajišťující zachování biologické rozmanitosti a fungování přírodních, pro život lidí nezbytných procesů.

Lesní ekosystémy

- Zvýšit druhovou rozmanitost lesních porostů směrem k přirozené druhové skladbě, zvýšit strukturální rozrůzněnost lesa a podíl přirozené obnovy druhově a geneticky vhodných porostů a posílit mimoprodukční funkce lesních ekosystémů.

Vodní a mokřadní ekosystémy

- Obnovit přirozené hydro-ekologické funkce krajiny a posílit schopnosti krajiny odolávat a přizpůsobovat se očekávaným klimatickým změnám
- Zajistit udržitelné využívání vodního bohatství jako celku ve vazbě na dosažení dobrého ekologického stavu vod podle Směrnice 60/2000/ES
- Zachovávat a zvýšit biologickou rozmanitost vodních a mokřadních ekosystémů obnovením volné prostupnosti vodního prostředí a omezením jeho další fragmentace.

Horské ekosystémy

- Dosažení udržitelného využívání horských ekosystémů, které by zaručilo zachování a biologické rozmanitosti
- Rozvoj ekologicky přijatelných forem cestovního ruchu v horských územích respektujících krajinný ráz a přírodní hodnoty území
- Zpomalení nebo zastavení úbytku biologických a kulturně historických fenoménů horské krajiny, a to zejména v souvislosti s nepřiměřeně vysokou antropogenní zátěží.

Agrosystémy, půda

- Zabezpečení ochrany půdy jako nezastupitelného a neobnovitelného přírodního zdroje, s uplatněním principů udržitelného rozvoje a s ohledem na ostatní složky životního prostředí, omezení negativního trendu snižování rozlohy kvalitní zemědělské půdy, snížení negativního působení ohrožujících činitelů na půdu, které ohrožují poskytování ekosystémových služeb půdními ekosystémy (produkční a ekologické funkce půdy)
- Trvalé zvýšení různorodosti zemědělsky obhospodařovaných ploch a přilehlých pozemků, které jsou součástí zemědělsky využívané krajiny.

Travní ekosystémy

- Zachovat, případně obnovit druhově a morfologicky pestré travní porosty jako nedílnou součást zemědělského hospodaření v krajině.

Urbánní ekosystémy

- Zajištění vyšší kvality života v sídlech zapojením přírodních nebo přírodě blízkých prvků do struktury sídel.

Chráněná území

- Optimalizovat soustavu ZCHÚ z hlediska reprezentativního podchycení nejceněnějších částí přírody a krajiny, vymezení a nastavení režimu ochrany
- Zlepšit péči o chráněná území
- Integrovat ZCHÚ do života regionů s důrazem na trvale udržitelné využívání, zejména v oblasti cestovního ruchu, a zlepšení životních podmínek místních obyvatel.

Druhy

- Udržení dostatečně početných a tím i geneticky kvalitních populací původních planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, schopných dlouhodobé samostatné existence. Minimalizace rizik zavádění nových invazních nepůvodních druhů v ČR, omezení dalšího rozšiřování již přítomných invazních nepůvodních druhů a jejich regulace a odstraňování v přírodně hodnotných územích, a to i s ohledem na probíhající a očekávané změny podnebí.

Legislativní nástroje

- Zjednodušit, zpřehlednit a zefektivnit právní úpravu ochrany přírody a krajiny včetně doplnění chybějících nástrojů k naplňování mezinárodních mnohostranných a dvoustranných úmluv v ochraně přírody a krajiny a odstranění nejvýznamnějších rozporů mezi předpisy upravujícími využívání biologické rozmanitosti, zejména ekosystémů
- Sjednotit výkon státní správy a posílit odbornost orgánů ochrany přírody a krajiny.

Ekonomické nástroje

- Vyvážený systém ekonomických nástrojů především v oblasti dotační, náhradové a daňové, který přispěje k naplňování cílů ochrany přírody a krajiny.

Odborné informační nástroje

- Podporovat rozhodování státní správy v ochraně přírody a krajiny aktuálními a hodnověrnými údaji o stavu, změnách a vývojových trendech složek přírody a krajiny v ČR
- Zajistit sběr, zpracování, vyhodnocování, rozšiřování a péči o údaje o přírodě a krajině v ČR s využitím služeb Informačního systému ochrany přírody a Portálu ochrany přírody a krajiny (eNature).

Práce s veřejností

- Informovat, vzdělávat a radit veřejnosti (především výše citovaným cílovým skupinám) v různých aspektech ochrany přírody a krajiny v České republice, zvyšovat povědomí o principech ochrany přírody a krajiny v ČR a aktivně zapojovat veřejnost do podpory ochrany přírody a krajiny.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2009-2021

Hodnocení:

Cíle Aktualizovaného Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR posloužily pro formulaci referenčních cílů ochrany životního prostředí. Strategie přispívá k naplnění několika cílů Aktualizovaného Státního programu ochrany přírody (4.4, 4.5, 6.1, 6.3) a krajiny ČR a není s ním v rozporu.

5.1.6 Politika územního rozvoje ČR, Aktualizace č. 1

Politika územního rozvoje ČR je nástrojem územního plánování, který určuje požadavky a rámce pro konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech,

zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území. Stanovuje také republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. Vybrané priority relevantní pro SR MSK 2019-2027 jsou uvedeny níže:

- (14) Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice. Tato území mají značnou hodnotu, např. i jako turistické atraktivity. Jejich ochrana by měla být provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje. V některých případech je nutná cílená ochrana míst zvláštního zájmu, v jiných případech je třeba chránit, respektive obnovit celé krajinné celky. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užitné hodnoty. Bránit upadání venkovské krajiny jako důsledku nedostatku lidských zásahů.
- (19) Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporné v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území.
- (20) Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit a následně podporovat potřebná kompenzační opatření. S ohledem na to při územně plánovací činnosti, pokud je to možné a odůvodněné, respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění ekologických funkcí i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích, zvyšování a udržování rozmanitosti venkovské krajiny. V rámci územně plánovací činnosti vytvářet podmínky pro ochranu krajinného rázu s ohledem na cílové charakteristiky a typy krajiny a vytvářet podmínky pro využití přírodních zdrojů.
- (20a) Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umísťování dopravní a technické infrastruktury. V rámci územně plánovací činnosti omezovat nežádoucí srůstání sídel s ohledem na zajištění přístupnosti a prostupnosti krajiny.
- (21) Vymezit a chránit ve spolupráci s dotčenými obcemi před zastavěním pozemky nezbytné pro vytvoření souvislých ploch veřejně přístupné zeleně (zelené pásy) v rozvojových oblastech a v rozvojových osách a ve specifických oblastech, na jejichž území je krajina negativně poznamenána lidskou činností, s využitím její přirozené obnovy; cílem je zachování souvislých pásů nezastavěného území v bezprostředním okolí velkých měst, způsobilých pro nenáročné formy krátkodobé rekreace a dále pro vznik a rozvoj lesních porostů a zachování prostupnosti krajiny.
- (23) Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na prostupnost krajiny. Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně. Zmírňovat vystavení

městských oblastí nepříznivým účinkům tranzitní železniční a silniční dopravy, mimo jiné i prostřednictvím obchvatů městských oblastí, nebo zajistit ochranu jinými vhodnými opatřeními v území. Zároveň však vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od vymezených koridorů pro nové úseky dálnic, silnic I. třídy a železnic, a tímto způsobem důsledně předcházet zneprůchodnění území pro dopravní stavby i možnému nežádoucímu působení negativních účinků provozu dopravy na veřejné zdraví obyvatel (bez nutnosti budování nákladných technických opatření na eliminaci těchto účinků).

- (24) Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).
- (24a) Na územích, kde dochází dlouhodobě k překračování zákonem stanovených mezních hodnot imisních limitů pro ochranu lidského zdraví, je nutné předcházet dalšímu významnému zhoršování stavu. Vhodným uspořádáním ploch v území obcí vytvářet podmínky pro minimalizaci negativních vlivů koncentrované výrobní činnosti na bydlení. Vymezovat plochy pro novou obytnou zástavbu tak, aby byl zachován dostatečný odstup od průmyslových nebo zemědělských areálů.
- (25) Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucho atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umísťování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod. V zastavěných územích a zastavitelných plochách vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní.
- (29) Zvláštní pozornost věnovat návaznosti různých druhů dopravy. S ohledem na to vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní integrované systémy veřejné dopravy nebo městskou hromadnou dopravu, umožňující účelné propojení ploch bydlení, ploch rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, výroby a dalších ploch, s požadavky na kvalitní životní prostředí. Vytvářet tak podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v území. S ohledem na to vytvářet podmínky pro vybudování a užívání vhodné sítě pěších a cyklistických cest, včetně doprovodné zeleně v místech, kde je to vhodné.
- (31) Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí, s cílem minimalizace jejich negativních vlivů a rizik při respektování přednosti zajištění bezpečného zásobování území energiemi.

Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj

Časový rámec: 2015+

Hodnocení:

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje respektuje republikové priority PÚR ČR (zejména prostřednictvím strategických oblastí změn 1.2, 4.1, 4.4, 4.6, 5.2, 5.3, 6.1 – 6.3) a není s nimi v rozporu.

5.1.7 Národní program snižování emisí ČR

Strategický rámec Česká republika 2030 (dále jen ČR 2030) navazuje na Strategický rámec udržitelného rozvoje (SRUR) z roku 2010. Jedná se o dokument, který udává směr rozvoje naší země na příští desetiletí. Je součástí společného úsilí o udržitelný rozvoj Evropské unie a zároveň příspěvkem České

Národní program snižování emisí ČR (dále také NPSE) představuje základní koncepční materiál v oblasti zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší.

NPSE stanovuje postupy a opatření k nápravě stávajícího nevyhovujícího stavu ovzduší, cíle v oblasti snižování úrovně znečišťování ovzduší a lhůty k jejich dosažení. Pracuje s různými scénáři budoucího vývoje a v návrhové části stanovuje k roku 2020 maximální množství emisí oxidu siřičitého, oxidů dusíku, těkavých organických látek, amoniaku a jemných prachových částic PM_{2,5}, i emisní stropy pro jednotlivé sektory hospodářství.

Cílem NPSE je co nejrychlejší snížení rizik plynoucích ze znečištění ovzduší pro lidské zdraví, a to zejména vlivem expozice suspendovanými částicemi PM₁₀ a PM_{2,5} a přízemního ozónu, dále snížení negativního vlivu znečištěného ovzduší na ekosystémy a vegetaci (acidifikace, eutrofizace, vliv přízemního ozónu) a na materiály, a dodržení národních závazků snížení emisí a plnění platných imisních limitů.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Hodnocení:

V rámci Strategie nebyla navržena opatření, která by byla s cíli Národního programu snižování emisí ČR v rozporu. Naopak jsou formulovány strategické oblasti změn (zejména 4.1, 5.2 a 5.3), které Národní program snižování emisí naplňují. Národní program byl zdrojem pro formulaci referenčního cíle v oblasti ovzduší.

5.1.8 Státní energetická koncepce

Posláním Státní energetické koncepce (dále také ASEK) je zajistit spolehlivou, bezpečnou a k životnímu prostředí šetrnou dodávku energie pro potřeby obyvatelstva a národní ekonomiky a rovněž zabezpečit, že Česká republika bude mít k dispozici stálé dodávky energie i v případných krizových situacích.

Strategické priority:

- I. Vyvážený energetický mix: Vyvážený mix primárních energetických zdrojů i zdrojů výroby elektřiny založený na jejich širokém portfoliu, efektivním využití všech dostupných tuzemských energetických zdrojů a pokrytí spotřeby ČR zajištěnou výrobou elektřiny do ES s dostatkem rezerv. Udržování dostupných strategických rezerv tuzemských forem energie.
- II. Úspory a účinnost: Zvyšování energetické účinnosti a dosažení úspor energie v celém energetickém řetězci v hospodářství i v domácnostech. Naplnění strategických cílů snižování spotřeby EU a dosažení energetické účinnosti alespoň na úrovni průměru EU28.
- III. Infrastruktura a mezinárodní spolupráce: Rozvoj síťové infrastruktury ČR v kontextu zemí střední Evropy, posílení mezinárodní spolupráce a integrace trhů s elektřinou a plynem v regionu včetně podpory vytváření účinné a akceschopné společné energetické politiky EU.
- IV. Výzkum, vývoj a inovace: Podpora výzkumu, vývoje a inovací zajišťující konkurenceschopnost české energetiky a podpora školství, s cílem nutnosti generační obměny a zlepšení kvality technické inteligence v oblasti energetiky.
- V. Energetická bezpečnost: Zvýšení energetické bezpečnosti a odolnosti ČR a posílení schopnosti zajistit nezbytné dodávky energií v případech kumulace poruch, vícenásobných útoků proti kritické infrastruktuře a v případech déle trvajících krizí v zásobování palivy.

Gestor: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Časový rámec: 2015-2040

Hodnocení:

SR MSK 2019-2027 respektuje tuto koncepci a je s ní v souladu (zejména strategická oblast změny 4.6).

5.1.9 Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR

Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR je zastřešujícím koncepčním dokumentem, který shrnuje výstupy Národního programu snižování emisí České republiky a 10 programů zlepšování kvality ovzduší zpracovaných pro 7 zón a 3 aglomerace.

Strategie je zpracována zejména ve vztahu k požadavku Evropské komise (EK) připravit ucelenou koncepci řízení kvality ovzduší pro Českou republiku. Strategie tedy vytváří rámec pro soubor střednědobých strategických dokumentů nutných mj. pro vymezení oblastí podpory od roku 2014 do roku 2020. Cílem těchto strategických dokumentů je snížení celkové úrovně znečišťování a znečištění vnějšího ovzduší v ČR s ohledem na rizika pro lidské zdraví i ekosystémy a také vyčíslení souvisejících nákladů a možností financování.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2016-2020

Hodnocení:

Strategie není v rozporu s cíli Střednědobé strategie zlepšení kvality ovzduší v ČR. Strategie obsahuje strategické oblasti změn, které přispívají k naplňování lepší kvality ovzduší a vytváří vhodné podmínky pro lidské zdraví (4.1, 5.2, 5.3), tudíž s ní není v rozporu. Střednědobá strategie zlepšení kvality ovzduší byla zdrojem pro formulaci referenčního cíle v oblasti ovzduší.

5.1.10 Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR

Adaptační strategie ČR uvádí do kontextu adaptační opatření, navrhovaná v různých strategických sektorových dokumentech, a doplňuje směry adaptačních opatření v oblastech, pro které taková opatření zpracována nebyla. Adaptační strategie ČR svým obsahem doplňuje Politiku ochrany klimatu v ČR. Oba tyto dokumenty umožňují komplexní přístup k problematice změny klimatu, k možnostem aktivního předcházení těmto změnám a ke zmírnění nebo eliminaci negativních dopadů na životní podmínky v ČR.

Existence Adaptační strategie ČR jako jednoho uceleného dokumentu je důležitá pro směřování environmentální politiky nejen na národní úrovni. Téma připravenosti a včasné reakce na předpokládané projevy změny klimatu (bez ohledu na jejich příčinu) a předcházení škodám, které mohou být těmito změnami způsobeny, patří k prioritním tématům environmentální politiky Evropské unie.

Cílem Strategie je zmírnit dopady změny klimatu přizpůsobením se této změně v co největší míře, zachovat dobré životní podmínky a uchovat a případně vylepšit hospodářský potenciál pro příští generace.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2015-2020

Hodnocení:

SRK MSK byla zpracována s využitím analýzy zranitelnosti území MSK a pomáhá naplňovat uvedenou strategii především prostřednictvím strategické oblasti změny 4.3 a není s jejími cíli v rozporu. Adaptační strategie byla zdrojem pro formulaci příslušného referenčního cíle ochrany životního prostředí, zaměřeného na klima.

5.1.11 Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu je implementačním dokumentem Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015). Akční plán je strukturován podle projevů změny klimatu, a to z důvodu významných mezisektorových přesahů jednotlivých projevů změny klimatu a potřeby mezíresortní spolupráce při předcházení či řešení jejích negativních dopadů:

- Dlouhodobé sucho
- Povodně a přívalové povodně
- Zvyšování teplot
- Extrémní meteorologické jevy
 - Vydatné srážky
 - Extrémně vysoké teploty (vlny veder)
 - Extrémní vítr
- Přírodní požáry

Akční plán rozpracovává opatření uvedená v Adaptační strategii ČR do konkrétních úkolů, kterým přiřazuje gesci, termíny plnění, relevanci opatření k jednotlivým projevům změny klimatu a zdroje financování. Akční plán obsahuje 33 specifických cílů a 1 průřezový cíl věnovaný vzdělávání, výchově a osvětě. Jednotlivé cíle jsou naplňovány 52 prioritními opatřeními, respektive 160 prioritními úkoly.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2017-2020

Hodnocení:

Strategie přispívá k naplňování tohoto Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu (4.3 a 5.1) a není s ním v rozporu. Národní plán byl zdrojem pro formulaci příslušného referenčního cíle ochrany životního prostředí, zaměřeného na klima.

5.1.12 Program předcházení vzniku odpadů (2014)

Program předcházení vzniku odpadů ČR je víceletý koncepční dokument se stanoveným 1 hlavním strategickým a 12 dílčími cíli a 26 opatřeními, který by měl být dle evropské směrnice z roku 2008 průběžně vyhodnocován a revidován. Převážná většina opatření by měla být splněna nejdříve v roce 2020.

Hlavním cílem je:

- Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů

Mezi relevantní dílčí cíle náleží:

- (1) Po celou dobu realizace Programu předcházení vzniku odpadů ČR zajistit komplexní informační podporu o problematice včetně zavedení problematiky předcházení vzniku odpadů do školních osnov, výzkumných programů a výchovných, osvětových a vzdělávacích aktivit související s ochranou a tvorbou životního prostředí.
 - Cíl: krátkodobý až střednědobý a dále průběžně (nepřetržitý provoz systému, aktualizace 2019).

- (5) Na všech úrovních podpořit, propagovat a dostatečně informovat o dostupných dobrovolných nástrojích (dobrovolné dohody, systémy environmentálního řízení, environmentálního značení, čistší produkce s cílem jejich postupného rozšiřování).
 - Cíl: krátkodobý a dále průběžně.
- (8) Vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce jednotlivých složek komunálního odpadu a následnému snižování na všech úrovních veřejné správy a na úrovni občanů.
 - Cíl: střednědobý (stabilizace nárůstu, 2017) a dále průběžně (snižování produkce).
- (11) Zvýšit aktivní úlohu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti podpory Programu předcházení vzniku odpadů ČR
 - Cíl: dlouhodobý a dále průběžně.
- (12) Zvýšit účinnost prosazování problematiky předcházení vzniku odpadů v aktivitách a činnostech kolektivních systémů a systémů zpětně odebíraných výrobků.
 - Cíl: krátkodobý až střednědobý a dále průběžně.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2015-2020

Hodnocení:

Strategie se zabývá prevencí vzniku a využití odpadů (4.2) a podpoře EVVO (4.5), pomáhá tak naplňovat Program a není s ním v rozporu.

5.1.13 Plán odpadového hospodářství ČR (2015-2024)

Plán odpadového hospodářství ČR (POH ČR) stanoví, v souladu s principy udržitelného rozvoje, cíle a opatření pro nakládání s odpady na území ČR. POH ČR je podkladem pro zpracování plánů odpadového hospodářství krajů. Závazná část POH ČR je závazným podkladem pro rozhodovací a jiné činnosti příslušných správních úřadů, krajů a obcí v oblasti odpadového hospodářství.

Hlavními cíli strategie je jednoznačně předcházení vzniku odpadů a zvýšení recyklace a materiálového využití odpadů. Součástí POH je i Program předcházení vzniku odpadů. Plán se zaměřuje na upřednostnění způsobů nakládání s odpady podle celoevropské odpadové hierarchie a plnění evropských cílů ve všech oblastech nakládání s odpady. Strategie navržená v POH ČR vede k jednoznačnému odklonu odpadů ze skládek skrze předcházení odpadů, zvýšení recyklace a materiálového využití odpadů.

Strategické cíle:

1. Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů,
2. Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí,
3. Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“,
4. Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2015-2024

Hodnocení:

Strategie se zabývá prevencí vzniku a využití odpadů (4.2) a pomáhá tak naplňovat Plán odpadového hospodářství ČR a není s ním v rozporu.

5.1.14 Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020

Účelem Zdraví 2020 je především stabilizace systému prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví a nastartování účinných a dlouhodobě udržitelných mechanismů ke zlepšení zdravotního stavu populace. Rozpracovává vizi systému veřejného zdraví jako dynamické sítě zainteresovaných subjektů na všech úrovních společnosti a je tedy určena nejen institucím veřejné správy, ale také všem ostatním složkám – jedincům, komunitám, neziskovému a soukromému sektoru, vzdělávacím, vědeckým a dalším institucím.

Národní strategie definuje hlavní cíl, k němuž vedou dva strategické cíle, rozpracované do čtyř oblastí prioritních politických opatření zaměřených na řešení vybraných dominantních problémů zdravotního stavu populace ČR.

Prioritní oblasti Národní strategie jsou:

1. Realizovat celoživotní investice do zdraví a prevence nemocí, posilovat roli občanů a vytvářet podmínky pro růst a naplnění jejich zdravotního potenciálu,
2. čelit závažným zdravotním problémům v oblasti neinfekčních i infekčních nemocí a průběžně monitorovat zdravotní stav obyvatel,
3. posilovat zdravotnické systémy zaměřené na lidi, zajistit použitelnost a dostupnost zdravotních služeb z hlediska příjemců, soustředit se na ochranu a podporu zdraví a na prevenci nemocí, rozvíjet kapacity veřejného zdravotnictví, zajistit krizovou připravenost, průběžně monitorovat zdravotní situaci a zajistit vhodnou reakci při mimořádných situacích,
4. podílet se na vytváření podmínek pro rozvoj odolných sociálních skupin, tedy komunit žijících v prostředí, které je příznivé pro jejich zdraví.

Gestor: Ministerstvo zdravotnictví

Časový rámec: 2004-2020

Hodnocení:

Strategie není s cíli Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020 v rozporu. SR MSK naplňuje Zdraví 2020 zejména díky zlepšování kvality ovzduší a snižování hluku (4.1, 4.3, 4.6, 5.1 – 5.4), lepší dostupnosti zdravotnických služeb, zvyšování její kvality, podpora zdravého životního stylu (3.1, 3.2, 5.5) a podpory vzdělanosti (2.1 – 2.5, 3.4) a je s ní tedy v souladu.

5.1.15 Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století

Jedná se o dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR. Význam Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky - Zdraví pro všechny v 21. století (dále jen „ZDRAVÍ 21“) je v tom, že představuje racionální, dobře strukturovaný model komplexní péče společnosti o zdraví a jeho rozvoj, vypracovaný týmy předních světových odborníků z medicínských oborů a odborníků pro zdravotní politiku a ekonomiku. Velký význam přikládá ZDRAVÍ 21 účasti všech složek společnosti na zlepšování národního zdraví a společné odpovědnosti všech resortů. Zdraví jako konkrétní důvod spolupráce resortů a jedno z kritérií pro politické rozhodování dosud není běžnou praxí činnosti ministerstev.

Níže uvádíme přehled cílů Zdraví 21:

Solidarita ve zdraví v evropském regionu	Snížit škody způsobené alkoholem, drogami a tabákem
Spravedlnost ve zdraví	Zdravé místní životní podmínky
Zdravý start do života	Zdraví, důležité hledisko v činnosti všech resortů

Zdraví mladých	Integrovaný zdravotnický sektor
Zdravé stárnutí	Řízení v zájmu kvality péče
Zlepšení duševního zdraví	Financování zdravotnických služeb a rozdělování zdrojů
Prevence infekčních onemocnění	Příprava zdravotnických pracovníků
Snížení výskytu neinfekčních nemocí	Výzkum a znalosti v zájmu zdraví
Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy	Mobilizace partnerů pro zdraví
Zdravé a bezpečné životní prostředí	Opatření a postupy směřující ke zdraví pro všechny
Zdravější životní styl	

Gestor: Ministerstvo zdravotnictví

Časový rámec: 2003-2020

Hodnocení:

Strategie je s uvedenými cíli Zdraví 21 v souladu, zejména díky zlepšování kvality ovzduší a snižování hluku (4.1, 4.3, 4.6, 5.1 – 5.4), lepší dostupnosti zdravotnických služeb, zvyšování její kvality, podpora zdravého životního stylu (3.1, 3.2, 5.5) a podpory vzdělanosti (2.1 – 2.5, 3.4) a je s ní tedy v souladu. Národní program byl zdrojem pro formulaci referenčního cíle v oblasti veřejného zdraví.

5.2 Stručný přehled oborových/resortních strategických dokumentů Moravskoslezského kraje, které byly využity při hodnocení Strategie

5.2.1 Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje (Aktualizace č. 1, 2018)

Zásady územního rozvoje jsou územně plánovací dokumentací kraje ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Opatření obecné povahy Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje bylo vydáno Zastupitelstvem Moravskoslezského kraje usnesením č. 9/957 z 13. 9. 2018.

Priority územního plánování kraje jsou určeny ke konkretizaci cílů a úkolů územního plánování a požadavků na udržitelný rozvoj území v územně plánovací činnosti měst a obcí, kterými jsou stanovovány podmínky pro změny v konkrétních plochách.

Mezi priority územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje patří ty níže uvedené:

- (6) V rámci územního rozvoje sídel:
 - preferovat efektivní využívání zastavěného území (tj. přednostní využití nezastavěných ploch v zastavěném území a ploch určených k asanaci, změnu využití objektů a areálů původní zástavby v rámci zastavěného území) před vymezováním nových ploch ve volné krajině;
 - nové rozvojové plochy nevymezovat v lokalitách, kde by jejich zastavění vedlo ke srůstání sídel a zvýšení neprůchodnosti území
 - nové plochy pro obytnou zástavbu vymezovat v dostatečném odstupu od koridorů vymezených pro umístění nových úseků dálnic, silnic I. třídy a železnic;
 - preferovat lokality mimo stanovená záplavová území.

- (7a) Podporovat rozvoj systémů odvádění a čištění povrchových vod, včetně vytváření podmínek pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativu k umělé akumulaci vod.
- (8) Rozvoj rekreace a cestovního ruchu na území Slezských Beskyd, Moravskoslezských Beskyd, Oderských vrchů, Nízkého a Hrubého Jeseníku a Zlatohorské vrchoviny; vytváření podmínek pro využívání přírodních a kulturně historických hodnot daného území jako atraktivit cestovního ruchu při respektování jejich nezbytné ochrany.
- (11) Vytváření územních podmínek pro rozvoj udržitelných druhů dopravy (pěší dopravy a cyklo dopravy) v návaznosti na ostatní dopravní systémy kraje; podpora rozvoje systému pěších a cyklistických tras s vazbou na přilehlé území ČR, Slovenska a Polska.
- (12) Polyfunkční využití rekultivovaných a revitalizovaných ploch
- (13) Stabilizace a postupné zlepšování stavu složek životního prostředí především v centrální a východní části kraje. Vytváření územních podmínek pro výsadbu zeleně, přednostně v oblastech s dlouhodobě zhoršenou kvalitou ovzduší. Vytváření podmínek pro postupné snižování zátěže obytného a rekreačního území hlukem a emisemi z dopravy a výrobních provozů.
- (14) Ochrana přírodních, kulturních a civilizačních hodnot směřující k udržení a zachování nejvýraznějších jevů a znaků, které vystihují jedinečnost a nezaměnitelnost charakteru území
- (15) Preventivní ochrana území před současnými i předvídatelnými bezpečnostními hrozbami přírodního a antropogenního charakteru s cílem minimalizovat negativní dopady možných mimořádných událostí a krizových situací na chráněné zájmy na území kraje, přičemž za chráněné zájmy jsou považovány především životy a zdraví osob, životní prostředí a majetek.

Hodnocení:

SR MSK respektuje ZÚR MSK, a to především ve strategických oblastech změn 1.2, 4.1, 4.3, 4.4, 5.1 – 5.5, 6.1 a 6.3, a je s nimi tedy v souladu.

5.2.2 Program zlepšování kvality ovzduší – zóna Moravskoslezsko – CZ08Z

Účelem této koncepce je existence zpracování komplexního dokumentu k identifikaci příčin znečištění ovzduší a stanovení takových opatření, jejichž realizace povede ke zlepšení kvality ovzduší a dosažení přípustné úrovně znečištění.

Cílem PZKO je do roku 2020 dosáhnout na celém území zóny CZ08Z Moravskoslezsko splnění imisních limitů daných zákonem o ochraně ovzduší v příloze č. 1 v bodě 1 až 3.

Cíl programu je stanoven tak, aby do roku 2020:

- došlo ke snížení koncentrací znečišťujících látek v ovzduší, aby kvalita ovzduší byla zlepšena tam, kde jsou imisní limity na území zóny překračovány.
- byla kvalita ovzduší udržena a zlepšována také tam, kde jsou současné koncentrace znečišťujících látek pod hodnotami imisních limitů.

Hodnocení:

V rámci Strategie nebyla navržena opatření, která by byla v rozporu s cíli a opatřeními této PZKO. SR MSK naopak navrhuje v rámci strategických oblastí změn (4.1, 4.3, 4.6, 5.1 – 5.4) opatření, která přispívají ke zlepšování kvality ovzduší a vytvářejí vhodné podmínky pro lidské zdraví. PZKO sloužil pro formulaci referenčního cíle v oblasti ochrany ovzduší.

5.2.3 Program zlepšování kvality ovzduší – aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek – CZ08A

Účelem této koncepce je existence zpracování komplexního dokumentu k identifikaci příčin znečištění ovzduší a stanovení takových opatření, jejichž realizace povede ke zlepšení kvality ovzduší a dosažení přípustné úrovně znečištění.

Cílem PZKO je do roku 2020 dosáhnout na celém území aglomerace CZ08A Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek splnění imisních limitů daných zákonem o ochraně ovzduší v příloze č. 1 v bodě 1 až 3.

Cíl programu je stanoven tak, aby do roku 2020:

- došlo ke snížení koncentrací znečišťujících látek v ovzduší, aby kvalita ovzduší byla zlepšena tam, kde jsou imisní limity na území aglomerace překračovány.
- byla kvalita ovzduší udržena a zlepšována také tam, kde jsou současné koncentrace znečišťujících látek pod hodnotami imisních limitů.

Hodnocení:

V rámci Strategie nebyla navržena opatření, která by byla v rozporu s cíli a opatřeními PZKO aglomerace O/K/F-M. SR MSK naopak navrhuje v rámci strategických oblastí změn (4.1, 4.3, 4.6, 5.1 – 5.4) opatření, která přispívají ke zlepšování kvality ovzduší a vytvářejí vhodné podmínky pro lidské zdraví. PZKO sloužil pro formulaci referenčního cíle v oblasti ochrany ovzduší.

5.2.4 Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje 2016-2026

Plán představuje dlouhodobou strategii určující základní směr v nakládání s hlavními skupinami odpadů v zájmu splnění 4. strategických cílů, kterými jsou předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů; minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí; udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se evropské "recyklační společnosti"; maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství. Je plně v souladu s Plánem odpadového hospodářství České republiky a zavazuje se k plnění evropských cílů ve všech oblastech nakládání s odpady.

POH MSK plně respektuje hierarchii způsobu nakládání s odpady s cílem odklonu odpadů ze skládek prostřednictvím předcházení vzniku odpadů, přípravy k opětovnému použití, recyklaci a dalších způsobů využití odpadů. Z priorit rovněž vyplynula potřeba optimalizovat síť zařízení k nakládání s odpady s ohledem na plnění stanovených cílů a zejména budoucího zákazu skládkování směsného komunálního odpadu, recyklovatelných a využitelných odpadů.

Závazná část POH MSK je závazným podkladem pro zpracování plánů odpadového hospodářství obcí, pro rozhodovací a koncepční činnosti příslušných správních úřadů, kraje a obcí v oblasti odpadového hospodářství a podkladem pro zpracovávání územně plánovací dokumentace kraje.

Plán formuluje především tyto cíle relevantní ke SR MSK 2019-2027:

- Cíl 1: Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
- Cíl 2: Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
- Cíl 3: Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.
- Cíl 4: Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.
- Cíl 6: Do roku 2020 zvýšit nejméně na 50 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících

z domácností, a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností.

- Cíl 8: Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995.
- Cíl 14: a) Zvýšit celkovou recyklaci obalů na úroveň 70 % do roku 2020. b) Zvýšit celkové využití odpadů z obalů na úroveň 80 % do roku 2020. c) Zvýšit recyklaci plastových obalů na úroveň 50 % do roku 2020. d) Zvýšit recyklaci kovových obalů na úroveň 55 % do roku 2020. e) Dosáhnout 55 % celkového využití prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020. f) Dosáhnout 50 % recyklace prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020.

Hodnocení:

Strategie pomáhá naplňovat cíle POH MSK (zejména prostřednictvím strategické oblasti změny 4.2) a není s ním v rozporu. POH MSK byl podkladem pro formulaci referenčních cílů ŽP.

5.2.5 Plán oblasti povodí Odry

Plán oblasti povodí Odry je založen na ochraně vod, prevenci ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod, trvale udržitelném užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pak pro účely zásobování pitnou vodou. V rámci něho je sestaven program opatření, jenž se skládá z návrhu opatření. Jedná se zejména o tzv. dobré postupy, návrhy na výstavbu čistíren odpadních vod a kanalizačních systémů, odstranění starých ekologických zátěží, revitalizaci koryt vodních toků včetně odstranění migračních překážek na nich, úpravy v krajině pomocí komplexních pozemkových úprav a dalších.

Hodnocení:

SRK MSK je v souladu s Programem a navrhuje v rámci strategických oblastí změn (4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 6.3) opatření, která přispívají ke zlepšování kvality vod, snížení rizika jejich kontaminace a podpory retence vody v krajině.

5.2.6 Plán oblasti povodí Moravy

Plán oblasti povodí Moravy obsahuje hodnocení stavu povrchových a podzemních vod za současných podmínek, dále obsahuje program opatření, který se skládá z návrhu opatření. Program opatření je sestaven na základě hodnocení stavu vod, výhledových potřeb na užívání vod, strategie financování opatření a úkolů, stanovených Plánem hlavních povodí České republiky.

Základním cílem Plánu oblasti povodí Moravy je nezhoršovat současný stav vod a postupně dosáhnout dobrého stavu vod ve všech vodních útvech v oblasti povodí Moravy, dosáhnout eliminace prioritních nebezpečných látek, pokud by se vyskytly a dosáhnout snížení obsahu živin ve vodách a tak přispět ke snížení koncentrací těchto látek v mořském prostředí, aby byly blízké hodnotám jejich přirozeného výskytu.

Hodnocení:

SRK MSK je v souladu s Programem a navrhuje v rámci strategických oblastí změn (4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 6.3) opatření, která přispívají ke zlepšování kvality vod, snížení rizika jejich kontaminace a podpory retence vody v krajině.

5.2.7 Územní plán Ostravy (zařazen na základě ZZŘ)

Území řešené ÚPO je vymezeno administrativní správní hranicí města a je v době svého vydání (2014) tvořeno městskými obvody: Hošťálkovice, Hrabová, Krásné Pole, Lhotka, Mariánské Hory a Hulváky, Martinov, Michálkovice, Moravská Ostrava a Přívoz, Nová Bělá, Nová Ves, Ostrava – Jih, Petřkovice, Plesná, Polanka nad Odrou, Poruba, Proskovice, Pustkovec, Radvanice a Bartovice, Slezská Ostrava, Stará Bělá, Svinov, Třebovice a Vítkovice.

Územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání (dále jen "urbanistická koncepce"), uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy, plochy změn v krajině a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území, pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů.

Hodnocení:

Územní plán Ostravy je závazný pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí, a SR MSK jeho aktuální znění respektuje a je s ním v souladu.

Shrnující závěr kapitoly:

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 není v rozporu s relevantními cíli uvedených dokumentů, které mají vztah k životnímu prostředí a veřejnému zdraví. Všechny výše uvedené koncepční dokumenty na celostátní i krajské úrovni byly, dle své relevance k posuzované Strategii, v různé míře použity k hodnocení a zpracování dokumentu Vyhodnocení vlivů Strategie na životní prostředí. Ve vybraných případech byly některé z cílů koncepcí využity pro formulaci či úpravu referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, které jsou základním nástrojem pro hodnocení vlivů dokumentu Strategie na životní prostředí.

5.3 Způsob stanovení referenčního hodnotícího rámce v oblasti ŽP

Základní rámec pro vyhodnocení souladu strategických cílů a opatření koncepce s požadavky na ochranu životního prostředí tvoří referenční cíle ochrany životního prostředí. Referenční cíle ochrany životního prostředí především umožňují posoudit, jak mohou jednotlivé cíle Strategie a z nich vycházející opatření ovlivnit naplnění cílů ochrany životního prostředí a zda je ovlivňují pozitivně, negativně nebo jsou vůči nim neutrální². Následně mohou sloužit jako základ pro sledování (monitoring) dopadů implementace Strategie na životní prostředí pomocí stanovených indikátorů a jako rámec pro určení environmentálních kritérií výběru potenciálních projektů.

Obvykle se pro stanovení referenčního hodnotícího rámce, a tím i sestavení vybrané sady referenčních cílů pro konkrétní strategický dokument, postupuje tím způsobem, že se vychází především z cílů a priorit komunitárních a národních koncepčních dokumentů, které mají k předmětnému strategickému dokumentu vztah (viz výše). Dalším zdrojem pro formulaci referenčního hodnotícího rámce je také analýza stavu životního prostředí dotčeného území, která je podkladem pro identifikaci významných problémů životního prostředí.

V případě posuzované Strategie bylo postupováno v souladu s obvyklým, výše uvedeným, postupem. Všechny referenční cíle respektují problémové okruhy Strategie a jejich strukturu ovlivnily také požadavky závěru zjišťovacího řízení. Tímto způsobem byl sestaven seznam referenčních cílů, u nichž byla nalezena přímá vazba k jednotlivým cílům Strategie.

5.4 Sada referenčních cílů životního prostředí

Níže uvedená sada referenčních cílů ochrany životního prostředí představuje rámec pro Vyhodnocení koncepce. Při vyhodnocování strategických cílů prostřednictvím opatření a strategických projektů je ve Vyhodnocení v tabulární formě posouzeno, nakolik mohou jednotlivá opatření a strategické projekty ovlivnit naplňování referenčních cílů ochrany životního prostředí, to znamená, zda je ovlivňují pozitivně, negativně či jsou vůči nim neutrální.

Při hodnocení byly dále vzaty v úvahu relevantní požadavky dotčených orgánů z předchozích procedur SEA, na nichž se autoři Vyhodnocení podíleli, požadavky závěru zjišťovacího řízení, připomínky dotčených orgánů státní správy a hodnocení cílů některých koncepcí na národní a krajské úrovni.

Stanovené cíle vychází z výše uvedených dokumentů a z požadavků v závěru zjišťovacího řízení.

Tabulka 15: Referenční cíle ochrany životního prostředí

Č.	Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Charakteristika referenčního cíle
1.	Ovzduší	Zajistit požadovanou kvalitu ovzduší	Snižovat emise škodlivin do ovzduší, především polévatého prachu, pod úroveň platných limitů, včetně emisí z dopravy a lokálních topenišť.
2.	Klima a adaptace	Snižovat emise skleníkových plynů a adaptovat území a město i volnou krajinu na změnu klimatu.	Podpora energetických úspor, OZE, šetrnějších technologií a dalšího snižování emisí skleníkových plynů. Podporovat adaptaci na změnu klimatu.
3.	Hluk	Snižovat zatížení obyvatel hlukem (především z dopravy).	Chránit obyvatele před hlukovým znečištěním, omezovat zdroje hluku.

² Analogie platí i pro referenční cíle ochrany veřejného zdraví

Č.	Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Charakteristika referenčního cíle
4.	Voda	Chránit zdroje povrchových a podzemních vod, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.	Zajišťovat ochranu CHOPAV a obecné ochrany podzemních a povrchových vod, respektovat ochranná pásma vodních zdrojů, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.
5.	Půda	Omezit zábory a degradaci půdy (ZPF a PUPFL), zamezovat vodní a větrné erozi půdy.	Především ochrana před zábory ZPF, ochrana lesa, lesní půdy a pozemků před plošně většími zábory, ochrana před důsledky intenzivního hospodaření, přednostní využívání brownfields k nové výstavbě.
6.	Krajina	Omezovat fragmentaci krajiny, chránit krajinný ráz, kulturní a přírodní dědictví.	Omezit fragmentaci krajiny, dbát na zachování krajinného rázu, ochranu významných krajinných prvků a ÚSES.
7.	Biodiverzita a ochrana přírody	Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí.	Zajistit zejména ochranu zvláště chráněných území, chránit ohniska („hot-spots“) biodiverzity.
8.	Odpady, a ekologické zátěže	Aplikovat prvky oběhového hospodářství s cílem prevence vzniku odpadů, snižovat produkci odpadů, likvidovat staré zátěže.	Primárně omezovat vznik odpadů, zvýšit materiálové a energetické využití odpadů (zejména komunálních), minimalizovat skládkování odpadů, likvidovat staré zátěže (včetně skládek odpadů).
9.	Zdraví	Zajistit zdravé a bezpečné prostředí.	Navazuje na referenční cíle 1 a 3, kdy znečištění ovzduší a hlukové znečištění patří mezi hlavní determinanty zdraví obyvatel. V rámci bezpečného prostředí chránit obyvatele před negativními účinky extrémních meteorologických jevů (povodně, vítr).
10.	Kulturní památky	Chránit kulturní a přírodní dědictví	Dbát na ochranu kulturních a přírodních památek.
11.	EVVO	Zajišťovat environmentální vzdělávání a osvětu	Zvyšovat environmentální vědomí obyvatel jako součásti vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Zaměřit se především na oblast emisí z domácích topenišť a dopravy, ochranu klimatu, nakládání s odpady a ochranu přírody, kde je zapojení veřejnosti nezbytnou podmínkou řešení.

6 ZÁVAŽNÉ VLIVY (VČETNĚ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, POZITIVNÍCH A NEGATIVNÍCH VLIVŮ) NAVRHOVANÝCH VARIANT KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 je předkládána v jedné variantě. Tato varianta vznikla na základě komplexního procesu přípravy Strategie ve spolupráci s klíčovými aktéry rozvoje. Vzhledem k charakteru Strategie se variantní vývoj může projevit na úrovni implementace aktivit a strategických projektů, které jsou ve Strategii uvedeny. Jejich realizace či následné doplnění dalších typových aktivit a strategických projektů, které budou odpovídat formulovaným cílům v průběhu její realizace, ovlivní způsob provádění Strategie i její vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Tuto situaci řeší povinné sledování a rozbor koncepce dle § 10h zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

6.1 Hodnocení Vize Strategie

Vize pro Moravskoslezský kraj je citována v kapitole 1.2 Vyhodnocení a ukazuje, v čem by měl být Moravskoslezský kraj výjimečný po roce 2030. Tato vize je v oblasti ŽP formulována obecně (čisté ovzduší a zdravé životní prostředí, nízkemisní hospodářství a další) a je dále rozvedena prostřednictvím vizí jednotlivých strategických super priorit (pro oblast ŽP část Prostředí) a klíčových slov.

Vize pro Moravskoslezský kraj je navržena přiměřeně svému účelu. Podrobněji je popsána prostřednictvím strategických super priorit a klíčových slov.

Doporučení zpracovatele: Bez doporučení úprav.

6.2 Hodnocení vlivů strategických oblastí změn a strategických projektů

6.2.1 Postup hodnocení

Na základě výstupů analytické části byly v návrhové části rozpracovány **strategické oblasti změn**. Každá oblast obsahuje **strategický cíl**, který povede k požadovaným změnám. Strategické cíle jsou dále naplňovány **opatřeními** a doplňujícími **typovými aktivitami**.

Základní jednotkou pro hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví jsou Strategické oblasti změn, které byly hodnoceny vůči sadě referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

V rámci hodnocení oblastí změn byly rovněž zohledňovány jejich charakteristiky, to znamená, jak popis strategických cílů, tak typových opatření a přehled aktivit. To umožnilo vyhodnocení s ohledem na míru podrobnosti koncepce co nejvíce zacílit a objektivizovat. Pokud se v rámci Strategické oblasti změny vyskytoval takový strategický cíl, opatření či aktivita, které by mohly představovat potenciální negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, byly v souladu s principem předběžné opatrnosti rovněž podrobně popsány a vyhodnoceny, a to v komentáři pod bodovým hodnocením relevantní Strategické oblasti změny.

Obdobně byl prostřednictvím referenčních cílů ochrany životního prostředí vyhodnocen také vliv navrhovaných strategických projektů, resp. jejich strategických balíčků.

Tam, kde by dle názoru zpracovatele mohlo dojít během implementace opatření/typových aktivit/strategických projektů k nepříznivým vlivům, byla formulována doporučení, jak těmto nepříznivým vlivům předcházet, případně k nim byla navržena doporučení pro zmírnění nebo

kompenzaci vlivů na životní prostředí. Tato doporučení jsou rovněž součástí kap. 10 tohoto Vyhodnocení.

Pro hodnocení Strategických oblastí změn a návrhů Strategických projektů byl zvolen následující postup:

Stupnice významnosti:

- +2 potenciálně významný pozitivní vliv (velkého rozsahu) opatření na referenční cíl
- +1 potenciálně pozitivní (přímý či nepřímý, lokální) vliv opatření na daný referenční cíl
- 0 zanedbatelný nebo komplikovaně zprostředkovatelný potenciální vliv (velmi malý rozsah)
- 1 potenciálně negativní vliv opatření na daný referenční cíl (přímý či nepřímý, lokální)
- 2 potenciálně významný negativní vliv opatření na daný referenční cíl (velkého rozsahu)
- ? nebyla identifikována potenciální vazba mezi referenčním cílem a navrhovaným opatřením nebo vliv nelze vyhodnotit

Rozsah vlivu:

- B bodový (působící v místě realizovaného opatření)
- L lokální (působící v rámci širšího území např. v rozsahu správního území obce)
- R regionální (působící na území 2 a více obcí)

Spolupůsobení vlivu:

- K kumulativní působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
- Sy synergické působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
- Sk sekundární působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
- +/- pozitivní/negativní

V tabulkách je barevně podtrženo bodové hodnocení spolupůsobení vlivu u relevantních referenčních cílů.

Tyto vlivy lze orientačně definovat takto:

- *Kumulativní* vliv je dán součtem vlivů stejného druhu (například emise oxidu dusíku) z různých zdrojů, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán.
- *Synergický* vliv vzniká působením vlivů různého druhu (například současné působení více zdrojů různých emisí) na danou složku životního prostředí.
- *Sekundární* vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí nepřímo přes jinou (druhou) složku životního prostředí.

Časový horizont působení:

- Kp krátkodobé, respektive přechodné
- Sd střednědobé (to je v horizontu zhruba do 5 let)
- Dt dlouhodobé, respektive trvalé (to je v horizontu nad 5 let)

Tyto vlivy jsou uvedeny v posledním sloupci tabulky s označením RSČ (Rozsah, Spolupůsobení, Časový horizont).

Při hodnocení vlivu strategických oblastí změn na životní prostředí a veřejné zdraví se postupovalo tak, že vybraní členové týmu zpracovatele SEA provedli vlastní kompletní hodnocení strategických oblastí změn (zohledňující navržená opatření a typové aktivity) a strategických projektů. Úkolem každého experta bylo samostatně a nezávisle ohodnotit (na základě detailního studia koncepce) strategické oblasti změn a strategické cíle vzhledem k referenčním cílům ochrany životního prostředí a výsledky svého hodnocení zaznamenat do matice (tabulky).

Pokud existovaly velké rozdíly mezi jednotlivými hodnotiteli, byly sjednoceny v diskusi nad výsledky. Je však třeba zdůraznit, že cílem diskuse nebyla unifikace individuálních názorů expertů na danou problematiku, ale rozbor daného problému a vyjasnění individuálních názorů. Výsledkem diskuse tak mohla být korekce původního expertního hodnocení a do určité míry potlačení subjektivity hodnocení.

Na základě hodnocení jednotlivých členů týmu bylo pro každé pole matice zpracováno agregované hodnocení jako aritmetický průměr hodnocení všech členů týmu. Výsledná hodnota pak byla zaokrouhlena na celé číslo a vložena do příslušného pole odpovídající matice agregovaných (výsledných) hodnocení.

Hodnocení vlivů Strategie na životní prostředí vychází jak z provedeného zkoumání, tak i z rozsáhlé diskuse týmu posuzovatele k vlivům Strategie na naplňování referenčních cílů ochrany životního prostředí.

V následující tabulce je uvedeno číselné hodnocení strategických oblastí změn, které je v komentáři doplněno o slovní hodnocení. Pod tabulkou ke konkrétní strategické oblasti změny jsou okomentována ta opatření/typové aktivity, kterým je potřeba věnovat zvýšenou pozornost. Nakonec jsou vyhodnoceny tabelárně a komentářem také strategické projekty.

Tabulka 16: Hodnocení jednotlivých strategických oblastí změn a strategických projektů

Prioritní tematická oblast 1 Podnikavější a inovativnější kraj													
Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klíma a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpadů a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
1.1	Podnikaví lidé <i>Strategický cíl: Osobní zkušenost se zahájením podnikání u 15 % obyvatel kraje ve věkové kategorii 25–44 let</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Oblast se zaměřuje na zlepšení image podnikání, zajištění nabídky kvalitních služeb pro začínající podnikatele a zavedení podnikatelské gramotnosti, jedná se tedy o obecné opatření bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Doporučení: Bez návrhu.												
1.2	Vznik a růst firem <i>Strategický cíl: Zvýšení počtu firem se sídlem v kraji mladších 10 let s 25 a více zaměstnanci</i>	0	0	0	0	+1	+1	0	+1	0	0	0	B/-/Dt
Komentář	Oblast se zaměřením na podporu podnikatelské gramotnosti, podporu služeb pro podnikání, manažerských kompetencí, internacionalizace malých firem, a rozšíření nabídky atraktivních podnikatelských nemovitostí. Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Byly identifikovány mírně pozitivní vlivy aktivity zaměřené na regeneraci brownfieldů, a to na půdu (prevence dalších záborů půdy), krajinu (prevence změny krajinného rázu výstavbou tzv. na zelené louce) a v souvislosti s vyřešením případných starých ekologických zátěží. Synergické nebo kumulativní vlivy nelze, vzhledem k neznalosti místa realizace opatření, předpokládat. Doporučení: Směřovat podporu do podniků, které mají vysoký standard z hlediska ochrany životního prostředí nebo takový standard zavádějí. Při případné výstavbě zohledňovat požadavky spojené s adaptací budov na změnu klimatu i snížení vlivů na klima (energetické úspory, zateplení budov, zelené fasády a střechy, ad.).												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
1.3	Podnikatelský a inovační ekosystém <i>Strategický cíl: Zařazení kraje mezi TOP10 regionů v regionu střední a východní Evropy dle dynamiky růstu znalostní intenzity ekonomiky</i>	+1	+1	+1	+1	0	0	0	+1	+1	0	+1	R/-/Dt
komentář	<p>Oblast se zaměřením na inovace, spolupráci mezi firmami a strategickými partnery, a rozvíjení specializací v sektorech elektroniky, mechatroniky, ale také energetiky, či environmentálních technologií.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. V souvislosti s rozvojem inovací (opatření d) <i>Identifikovat oblasti strategické specializace a v nich rozvíjet sdílenou infrastrukturu posilující konkurenční výhody místního podnikatelského prostředí</i> lze očekávat inovace v oblasti ŽP (mírný pozitivní vliv) a tím i mírný pozitivní vliv na EVVO, přeneseně pak také na veřejné zdraví.</p> <p>Doporučení: Směřovat podporu do podniků, které mají vysoký standard z hlediska ochrany životního prostředí nebo takový standard zavádějí. Nově zaváděné technologie musí splňovat všechna environmentální kritéria a v případech, kdy je to relevantní, zohledňovat nejlepší dostupné techniky (BAT).</p>												
1.4	Výzkum a vývoj <i>Strategický cíl: Zvýšení podílu kraje na veřejných výdajích na výzkum a vývoj v České republice v období 2022–2027 na alespoň 6 %</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	R/-/Dt
komentář	<p>Oblast je zaměřena na podporu mezinárodního výzkumu, spolupráce firem a výzkumných organizací a posílení roli univerzit v kraji (Nové interdisciplinární výzkumné a vzdělávací programy reagující na nové globální společenské výzvy, sdílení know-how).</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Potenciální mírný pozitivní vliv je možné indikovat v případě EVVO, kdy mohou univerzity přispět ke vzdělání a osvětě společnosti v otázkách týkajících se životního prostředí.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
1.5	Velké firmy <i>Strategický cíl: Růst exportu velkých firem z kraje v období 2020–2027 o 10 % vyšší než růst exportu z celé České republiky ve stejném období.</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
komentář	<p>Oblast zaměřená na zapojení velkých regionálních firem do realizace RIS MSK, podpory sdílené kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj, spolupráci mezi firmami a školami, vytváření výzkumných aliancí a branding regionu a měst v kraji pro posílení podnikání.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

V rámci hodnocení Strategické oblasti změny a s přihlédnutím k opatřením a typovým aktivitám oblasti, nebyly identifikovány negativní vlivy na ŽP.

Hodnocení strategických projektů prostřednictvím strategických balíčků

Prioritní tematická oblast 1 Podnikavější a inovativnější kraj													
Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
PodReg (Podnikavý region)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	<p>Zaměření na podporu poradenství podnikatelským subjektů a řemeslníků ve sdíleném prostoru apod.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví.</p> <p>Doporučení: K realizaci projektu využívat stávající prostory. Při případné výstavbě nových zařízení zohledňovat požadavky spojené s adaptací na změnu klimatu i snížení vlivů na klima (energetické úspory, zateplení budov, zelené fasády a střechy a podobně). V případě umístění zpracovatelských technologií v objektech je nutné zohlednit potenciální příspěvky emisí znečišťujících látek a hluku z provozu těchto technologií (nutné řešit v rámci povolenacích řízení provozu).</p>												
Digitální inovační hub		0	+1	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	B/-/Dt
Komentář	<p>Podpora výzkumu, rozvoj digitálních technologií, budování vzdělávací infrastruktury, resp. budování Smart Factory (mj. realizace bytů, instalace fotovoltaické elektrárny, sledování a řízení energetických toků) a další.</p> <p>Významný negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Předpokládá se zábor půdního fondu z důvodu realizace budov a infrastruktury. Současně také dojde k podpoře OZE (fotovoltaika) a energetických úspor a tím k podpoře adaptací na změnu klimatu.</p> <p>Doporučení: Nově zaváděné technologie musí splňovat všechna environmentální kritéria a, v případech, kdy je to relevantní, zohledňovat nejlepší dostupné techniky (BAT). Pro novou výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy.</p>												
Smart District		+1	+1	0	+1	-1	0	0	+1	0	0	+1	L/-/Dt
Komentář	<p>Zaměření zejména na další rozvoj stávajícího areálu technologického parku, realizace smart distrikt a envi living lab.</p> <p>Významný negativní vliv strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. V souvislosti s možností výstavby nových budov lze předpokládat mírné negativní vlivy ve smyslu příspěvku emisí do ovzduší, vytváření zpevněných ploch a produkce skleníkových plynů, a dále navýšení spotřeby energií (vlivy na klima), záboru půdy, případně také produkci odpadů. Zároveň však realizace smart distrikt pravděpodobně povede k udržitelnému rozvoji, přizpůsobení se změně klimatu, získávání energie z OZE, retenci dešťových vod, využívání ekologického způsobu dopravy a pozitivnímu vlivu na EVVO.</p> <p>Doporučení: Podmínkou realizace projektu bude respektování veškerých relevantních procedur a rozhodnutí (EIA, územní a stavební rozhodnutí) a dodržení stanovených podmínek.</p>												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
Pohornická krajina (další části balíčku v rámci prioritních tematických oblastí 4 a 6)		-1	+1	-1	0	+1	+1	+1	+1	+1	0	0	L/K+,K-/Dt
Komentář	<p>Využití ploch brownfields, zejména těch, na kterých byla v minulosti prováděna těžba. Zaměřeno např. na podporu podnikání a investic, realizaci průmyslové zóny (Důl Lazy, Důl ČSA, Důl Darkov).</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Zahrnutí nabídky nevyužitých a sanovaných ploch po těžbě, tedy ploch brownfields – předpokládá se tak mírný pozitivní vliv z hlediska nenavyšování záboru bonitní půdy, budování tzv. na zelené louce (prevence záboru půdy), pozitivní vliv na krajinu a biodiverzitu a adaptace na změnu krajiny. Je očekáván také mírný pozitivní vliv na zdraví obyvatel, a to v souvislosti s nabídkou pracovních míst a tedy posílením socio-ekonomické situace místních obyvatel. Mírné negativní vlivy se mohou projevit v případě nárůstu emisí znečišťujících látek do ovzduší a emisí hluku, a to jak při výstavbě nových objektů, tak při následném provozu. Vzhledem k tomu, že se tyto bývalé doly (Důl Lazy, Důl ČSA, Důl Darkov) nacházejí v blízkosti a tvoří tak pomyslný trojúhelník o rozloze cca 4 km², je možné tyto vlivy považovat za vzájemně kumulativní, a to vlivy jak pozitivní, tak negativní.</p> <p>Doporučení: Území po těžbě, zvláště pokud na nich již proběhla přirozená sukcese, může představovat mozaiku rozdílných biotopů se specializovanou florou a faunou, tyto se tak stávají ohnisky biodiverzity v území. Před započítáním jakéhokoliv zásahu do území je tedy nutné provést také biologický průzkum a tento potenciál zhodnocovat.</p>												
Mobility Innovation Hub		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	<p>Podpora inovačního prostředí v kraji.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Bez přímého vlivu na životní prostředí.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												
Expat Centrum Ostrava		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	<p>Podpora příchodu zahraničních expertů a jejich působení v českých podnicích, se zaměřením na inovace.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Bez přímého vlivu na životní prostředí.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
ATIC – Centrum excellence pro aplikaci kompozitních materiálů		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	<p>Podpora výzkumu a vývoje kompozitních materiálů, s předpokladem zapojení laboratorního výzkumu.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Bez přímého vlivu na životní prostředí.</p> <p>Doporučení: Kompozitní materiály a další technologie musí splňovat všechna environmentální kritéria a, v případech, kdy je to relevantní, zohledňovat nejlepší dostupné techniky (BAT).</p>												

Prioritní tematická oblast 2 Vzdělanější a zaměstnanější kraj													
Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah, spolupůsobení, časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
2.1	Moderní vzdělávání a kompetence pro život <i>Strategický cíl: Zlepšení připravenosti absolventů, kteří vstupují na trh práce</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	+1	R/-/Dt
Komentář	Podpora odborného vzdělávání formou investic do vybavení, vzdělávání učitelů, modernizace výuky, exkurzí, podpora spolupráce zaměstnavatelů se školami, podpora talentů, modernizace výuky, s důrazem na podporu měkkých dovedností žáků, a také snížení administrativní zátěže pro školy a učitele. Významné negativní vlivy opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. V souvislosti s podporou vzdělanosti lze očekávat mírný pozitivní vliv na veřejné zdraví (zvýšením možností žáků na kvalitní život, dobrou sociálně-ekonomickou situaci, uplatnění na trhu práce, tedy zaměstnanost) a na EVVO, pokud budou součástí výuky také environmentální témata. Doporučení: Výuku zaměřit také na environmentální problematiku.												
2.2	Atraktivní vysoké školy <i>Strategický cíl: Zvyšování podílu obyvatel kraje s vysokoškolským vzděláním</i>	0	-1	0	0	-1	0	0	0	+1	0	+1	R/-/Dt
Komentář	Oblast je zaměřena na zlepšení nabídky univerzit, podporu talentů, marketingu regionálních univerzit, spolupráci škol s firmami a také zatraktivnění studentského prostředí (zkvalitnit zázemí pro studenty i pedagogy). Součástí aktivit této oblasti je také vybudování nové Fakulty umění, Fakulty sportu, vytvoření startovacích bytů a další. Významné negativní vlivy opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Mírné pozitivní vlivy realizace opatření a aktivit v této oblasti je možné předpokládat na veřejné zdraví (zvýšením možností žáků na kvalitní život, dobrou sociálně-ekonomickou situaci, uplatnění na trhu práce, tedy zaměstnanost) a na EVVO, pokud budou součástí výuky také environmentální témata. Mírně negativní vliv lze předpokládat v souvislosti s výstavbou nových objektů (fakult a doprovodné infrastruktury, případně startovacích bytů), a to vlivy na půdu (zábor půdy) a vznik nových zastavěných ploch (omezená retence dešťových vod, tepelné vyzařování povrchů). Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy. Vhodné by také bylo zahrnutí adaptačních opatření do dílčích realizací budov a související infrastruktury (stínící prvky, retence vody, využití OZE a podobně).												

Prioritní tematická oblast 2 Vzdělanější a zaměstnanější kraj													
Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah, spolupůsobení, časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
2.3	Kariérové poradenství <i>Strategický cíl: Lepší využití osobního potenciálu a odpovídající pracovní uplatnění obyvatel</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Oblast cílí na zvyšování dostupnosti služeb kariérového poradenství pro všechny cílové skupiny a rozvoj systému podpory kariérového poradenství. Negativní vlivy opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Předpokládá se zlepšení socio-ekonomické situace obyvatel (zvýšení šancí uplatnit se na trhu práce), tudíž se předpokládá mírný pozitivní vliv na zdraví obyvatel. Doporučení: Bez návrhu.												
2.4	Kvalitní pracovní místa³ <i>Strategický cíl: Růst produktivity, průměrné mzdy a nabídky dobře placených pracovních míst</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Oblast se zaměřením na podporu flexibility pracovních míst, zajištění špičkových expertů pro regionální trh práce, využití kvalifikovaných zahraničních pracovních sil v regionu a zvýšení počtu státních institucí v regionu. Negativní vlivy opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Předpokládá se mírný pozitivní vlivy na veřejné zdraví v souvislosti s podporou nabídky flexibilních možností práce, tj. sladění pracovního a rodinného života a tudíž zlepšení kvality života obyvatel. Doporučení: Bez návrhu.												

³ Strategická oblast změny 2.4 Kvalitní pracovní místa doplňuje opatření navržená v tematické oblasti 1 Podnikavější a inovativnější kraj.

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah, spolupůsobení, časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
2.5	Inovace při snižování dlouhodobé nezaměstnanosti <i>Strategický cíl: Snižování podílu dlouhodobě nezaměstnaných</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Oblast zaměřená na propagaci a podporu společenské odpovědnosti firem, opatření proti ilegální práci, zvýšení kvalifikace a mobility pracovní síly a spolupráce s úřady práce při cílení aktivní politiky zaměstnanosti.</p> <p>Negativní vlivy opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. V souvislosti s podporou zaměstnanosti a předcházení zadlužování obyvatel se předpokládají mírné pozitivní vlivy na veřejné zdraví.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

V rámci hodnocení Tematické oblasti 2 Vzdělanější a zaměstnanější kraj změny a s přihlédnutím k opatřením a typovým aktivitám oblasti, byly identifikovány potenciální mírné negativní vlivy na životní prostředí, a to v případě strategické oblasti změny (dále SOZ) 2.2 Atraktivní vysoké školy, opatření e) Zatraktivnit studentské prostředí, zkvalitnit zázemí pro studenty i pedagogy (včetně zahraničních), aktivit:

- Modernizace/rozšíření univerzitní infrastruktury (např. nová Fakulta umění, Fakulta sportu), včetně doprovodné infrastruktury a zázemí
- Startovací byty, startovací prostory pro začínající podnikatele z řad studentů a čerstvých absolventů, bydlení pro prestižní pedagogy a vědce

Aktivity představující výstavbu nových budov, zařízení a infrastruktury mohou vyvolat negativní ovlivnění kvality životního prostředí v jejich okolí, především zábor půdy a vznik nových zastavěných ploch. Konkrétní vlivy však budou záviset na konkrétní realizaci projektů. Charakter některých předpokládaných budoucích projektů bude zakládat nutnost posouzení, zda podléhají hodnocení dle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA).

Hodnocení strategických projektů prostřednictvím strategických balíčků

Prioritní tematická oblast 2 Vzdělanější a zaměstnanější kraj													
Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Služby pro volbu kariéry a uplatnitelnosti na trhu práce MSK		0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Projekt obecný, administrativního a systémového charakteru, zaměřený například na podporu odborného vzdělávání, spolupráce firem a škol, kariérové poradenství. Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. V souvislosti s podporou vzdělanosti lze očekávat mírný pozitivní vliv na veřejné zdraví (zvýšením možností žáků na kvalitní život, dobrou sociálně-ekonomickou situaci, uplatnění na trhu práce, tedy zaměstnanost). Doporučení: Bez návrhu.												
Zvýšení kvality středního školství		0	+1	0	0	-1	0	0	0	+1	0	+1	R/-/Dt
Komentář	Předpokládá se modernizace a oprava stávajícího zařízení včetně dopravní infrastruktury pro potřeby vzdělávání, výstavba nových budov, vytvoření zpevněných ploch, také vytvoření dešťové kanalizace, instalace fotovoltaiky, vybudování kotelny na biomasu. Významný negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Mírný pozitivní vliv lze předpokládat na veřejné zdraví v souvislosti s budoucím uplatněním žáků na trhu práce (zvýšení kvality života) a podpory OZE. Výstavba nových budov s sebou nese mírný negativní vliv v případě záboru půdy. Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy. Při výstavbě zohledňovat požadavky spojené s adaptací budov na změnu klimatu i snížení vlivů na klima (energetické úspory, zateplení budov, zelené fasády a střechy, ad.). OZE přednostně realizovat na střechách budov. Před vytvářením dešťové kanalizace upřednostnit zasakování dešťových vod.												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Nové obory a infrastruktura univerzit v MSK		0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	B/-/Dt
Komentář	Výstavba nových fakult Ostravské univerzity a VŠB-TUO včetně pořízení vybavení pro zajištění kvalitní výuky, dále vybudování výukových center zaměřených na profesně orientované studijní programy. Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizací nových fakult dojde k záboru půdního fondu. Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy. Vhodné je zahrnutí adaptačních opatření do dílčích realizací (stínící prvky, retence vody, využití OZE a podobně).												
Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK II (OKAP II)		0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	+1	R/-/Dt
Komentář	Popularizace a zatraktivnění polytechnického a odborného vzdělávání na středních školách, podpora vzájemné spolupráce mezi školami a školami a zaměstnavateli, zvýšení kvality absolventů středních škol a usnadnění jejich přechodu na trh práce, případně na další stupeň vzdělávání, zvýšení kvality personálního zázemí škol, podpora kariérového poradenství ve školách a snížení odchodů ze vzdělávání, podpora čtenářské a matematické gramotnosti. Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. V souvislosti s podporou vzdělanosti lze očekávat mírný pozitivní vliv veřejné zdraví (zvýšením možností žáků na kvalitní život, dobrou sociálně-ekonomickou situaci, uplatnění na trhu práce, tedy zaměstnanost) a na EVVO, pokud budou součástí výuky také environmentální témata. Doporučení: Výuku zaměřit také na environmentální problematiku.												
InfoReg (podpora výzkumných kapacit a internacionalizace)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Aktivní podpora výzkumných pracovníků při navazování a rozvíjení mezinárodní spolupráce, přípravě projektových žádostí a realizaci úspěšných projektů, propagace vědeckých pracovišť a jejich infrastruktury a další. Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Doporučení: Bez návrhu.												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí										Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	
C-HUB (Centrum umělé inteligence pro ekonomiku zaměřenou na člověka)		0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	B/-/Dt
Komentář	<p>Projekt zaměřený na rozvoj a sdílení know-how mezi excelentními týmy vědců v ČR v oblastech pokročilé výroby, komunikace mezi strojem a člověkem, autonomních dopravních systémů a dalších oblastí.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizace nových center může, v případě výstavby nových budov, generovat negativní vlivy zejména na půdní fond (zabor půdy), pravděpodobně však také na další složky životního prostředí a veřejné zdraví. Skutečné vlivy konkrétních projektů budou závislé na umístění v území a projektové dokumentaci k nim.</p> <p>Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy. Vhodné by také bylo zahrnutí adaptačních opatření do dílčích realizací (stínící prvky, retence vody, využití OZE a podobně).</p>											

Prioritní tematická oblast 3 Zdravější a soudržnější kraj													
Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah, spolupůsobení, časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
3.1	Kvalitní a vysoce odborná zdravotní péče <i>Strategický cíl: Komplexní navýšení kvality odborné zdravotní péče v kraji</i>	0	0	0	0	-1	0	0	0	+2	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Oblast je zaměřená na zajištění dostatečného počtu zdravotnického personálu, modernizaci majetku nemocničních zařízení, zavádění nových progresivních technologií, zřízení urgentních příjmů a zajištění potřebného vybavení pro pohotovostní služby, a dále podporu vyšší specializace nemocnic a celkové zkvalitnění péče. Součástí je také posílení spolupráce nemocnic a rozšiřování elektronizace zdravotnické péče (tzv. Health). V souvislosti se stárnutím populace se oblast soustředí také na péči o pacienty všech generací.</p> <p>Významný negativní vliv strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Realizace opatření a typových aktivit této oblasti bude naopak významně pozitivně působit na zdraví obyvatel. V souvislosti s modernizací majetku nemocnic je možné předpokládat např. výstavbu nových nemocničních pracovišť, které mohou vést k záboru půdy a tvorbě zpevněných povrchů (mírně negativní vliv).</p> <p>Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využívat území s méně kvalitními půdami. V případě modernizace budov, ale i nové výstavby, zohledňovat požadavky spojené s adaptací na změnu klimatu i snížení vlivů na klima (energetické úspory, zateplení budov, zelené fasády a střechy a další).</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah, spolupůsobení, časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
3.2	Prevence a zdravý životní styl <i>Strategický cíl: Realizace 2 projektů Telemedpoint v geograficky odlehlejších lokalitách a zavedení dotačních programů na podporu zdravého životního stylu a na podporu vývoje a propagace mHealth aplikací</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	L/-/Dt
Komentář	<p>Oblast se zabývá nabídkou nových preventivních programů ohledně zdravého životního stylu, podpory využití nových digitálních technologií a postupů v oblasti personalizované medicíny a domácí péče, zaváděním systému mobilního zdravotnictví (mHealth), budováním a rozvíjením center prevence (k předcházení vzniku či rozvinutí závažných onemocnění), prevencí obezity a zdravou výživou obyvatel.</p> <p>Negativní vlivy opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Lze očekávat významný pozitivní vliv na zdraví obyvatel.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												
3.3	Život v komunitě <i>Strategický cíl: Rozvoj komunitních služeb umožňujících život v přirozeném prostředí s využitím přirozených zdrojů</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Oblast se zaměřením na sociální podnikání, podporu tranzitních pracovních míst, komunitních center, zapojování veřejnosti do plánovacích procesů, rozvoj neformální péče včetně náhradní rodinné péče, podpory dobré praxe v oblasti komunitního rozvoje, dobrovolnictví a také zajištění dostupné bydlení, včetně podpory samostatného bydlení pro osoby s mentálním a zdravotním postižením. Součástí aktivit je také nákup vozidel pro poskytovatele terénních a komunitních služeb.</p> <p>Negativní vlivy opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Byly identifikovány významné pozitivní vlivy na veřejné zdraví, prostřednictvím podpory sociální oblasti obyvatel a komunitního života.</p> <p>Doporučení: Při nákupu vozidel pro poskytovatele terénních služeb tam, kde je to možné, upřednostňovat vozidla nízkoemisní, s alternativním pohonem.</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah, spolupůsobení, časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
3.4	Služby společně <i>Strategický cíl: Vytvoření sítě kvalitních a dostupných sociálních služeb odpovídající skutečným potřebám občanů kraje</i>	0	0	0	0	-1	0	0	0	+2	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Oblast se věnuje rozvoji kapacit pobytových a terénních služeb pro seniory (také výstavbě a rekonstrukci domovů pro seniory), rozvoji kapacit v terénních a ambulantních službách pro osoby s duševním onemocněním (vznik 5 center duševního zdraví na území kraje), služeb a aktivit pro rodiny a osoby s poruchou autistického spektra ad. Oblast se zabývá také systémovými opatřeními, jako je metodická podpora při zavádění systému evaluace a hodnocení kvality poskytovaných služeb a rozvoj inovačních aktivit v oblasti procesů a personalistiky v organizacích zaměřených na poskytování sociálních služeb, pomoci s nastavením vnitřních procesů u poskytovatelů sociálních služeb vedoucích ke zvyšování kvality a sebeevaluaci, využití asistivní technologie v sociálních službách a rozvoji inovativní aktivity aplikované sociální práce ve spolupráci s univerzitami. Dále se také zabývá rozvojem vzdělávání a výzkumu v oblasti kriminality a její prevence.</p> <p>Významné negativní vlivy opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizace opatření a typových aktivit této oblasti bude naopak významně pozitivně působit na zdraví obyvatel. Realizace nových center může, v případě výstavby nových budov, generovat negativní vlivy zejména na půdní fond (záběr půdy), pravděpodobně však také na další složky životního prostředí a veřejné zdraví.</p> <p>Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využívat území s méně kvalitními půdami. V případě modernizace budov, ale i nové výstavby, zohledňovat požadavky spojené s adaptací na změnu klimatu i snížení vlivů na klima (energetické úspory, zateplení budov, zelené fasády a střechy a další).</p>												

Všechny výše uvedené strategické oblasti změn představují intervence, které budou mít obecně významný pozitivní vliv na zdraví obyvatel kraje. Významné negativní vlivy opatření, či aktivit obsažených v jednotlivých oblastech, nebyly identifikovány. Potenciálně mírné negativní vlivy je možné předpokládat v souvislosti s výstavbou nových pavilonů, center péče apod. Jejich vliv se může projevit na všech složkách životního prostředí, v době realizace také krátkodobě na veřejném zdraví (období výstavby). Charakter některých budoucích projektů bude zakládat nutnost posouzení, zda podléhají hodnocení dle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA).

V případě modernizace či výstavby nových zařízení je doporučením zohledňovat požadavky spojené s adaptací na změnu klimatu i snížení vlivů na klima (energetické úspory, zateplení budov, zelené fasády a střechy a další).

Hodnocení strategických projektů prostřednictvím strategických balíčků

Prioritní tematická oblast 3 Zdravější a soudržnější kraj													
Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí										Rozsah, spolupůsobení, časový horizont	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		11.
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky		EVVO
Vybavení a rozvoj služeb zdravotnických zařízení		0	0	0	0	-1	0	0	0	+2	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Výstavba pavilonu nemocnice či přístavby, rekonstrukce stávajících prostor nemocničních zařízení, obnova a modernizace lékařských přístrojů a zdravotnické techniky.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Významný pozitivní vliv na zdraví obyvatel v souvislosti s rozvojem péče o nemocné. V souvislosti s výstavbou nových budov či přístavby je možné předpokládat mírné negativní vlivy na půdní fond (zábór půdy).</p> <p>Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využít území s méně kvalitními půdami. Do návrhu a při realizaci stavby zahrnout prvky adaptačních opatření budov (stínící prvky, retence vody, využití OZE).</p>												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah, spolupůsobení, časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Rozvoj kapacity pobytových sociálních služeb pro seniory		0	+1	0	0	-1	0	0	0	+2	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Projekt zahrnuje rekonstrukci či výstavbu domovů (pro seniory, se zvláštním režimem apod.), vznik pobytových služeb a další.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Významný pozitivní vliv na zdraví obyvatel v souvislosti s rozvojem péče o nemocné a dostupnosti sociálních služeb. Lze předpokládat také zlepšení tepelných vlastností budov. V souvislosti s výstavbou nové budovy je možné předpokládat mírné negativní vlivy na půdní fond (zábor půdy).</p> <p>Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využít území s méně kvalitními půdami. Do návrhu a při realizaci stavby zahrnout prvky adaptačních opatření budov (stínící prvky, retence vody, využití OZE).</p>												
Vytvoření sítě kvalitních a dostupných sociálních služeb odpovídající skutečným potřebám občanů kraje		0	0	0	0	-1	0	0	0	+2	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Rozvoj sociálních služeb reagujících na specifické potřeby občanů a zahrnující vznik 5 center duševního zdraví, rozvoj kapacit v terénních a ambulantních službách, rozvoj kapacit pobytových sociálních služeb, chráněné bydlení, domov se zvláštním režimem, zapojení SMART technologií do asistenční tísňové péče a další.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Významný pozitivní vliv na zdraví obyvatel v souvislosti s rozvojem sociálních služeb, podpory obyvatel (např. se specifickými potřebami a v tíživé situaci) apod. V souvislosti s výstavbou nových center je možné předpokládat mírné negativní vlivy na půdní fond (zábor půdy).</p> <p>Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využít území s méně kvalitními půdami. Do návrhu a při realizaci stavby zahrnout prvky adaptačních opatření budov (stínící prvky, retence vody, využití OZE).</p>												

Strategické projekty	Referenční cíle životního prostředí											Rozsah, spolupůsobení, časový horizont
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
	Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Rozvoj komunitních služeb umožňujících život v přirozeném prostředí s využitím přirozených zdrojů	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Projekt je zaměřen na podporu sounáležitosti s komunitou prostřednictvím organizací společných aktivit a zapojováním veřejnosti do procesu tvorby strategických dokumentů. Zvýší se dostupnost samostatného bydlení pro lidi s postižením. Bude posílena role sociálního podnikání a společnosti budou mít vyšší zájem na tvorbě tranzitních pracovních míst. Projekt dále zahrnuje např. nákup vozidel pro poskytovatele terénních a komunitních služeb, vznik centra metodické podpory realizace komunitní práce ve spolupráci s univerzitami a další.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Významný pozitivní vliv na zdraví obyvatel v souvislosti s rozvojem sociálních služeb, sociálního podnikání, podpory bydlení apod.</p> <p>Doporučení: Pro novou výstavbu přednostně využít území s méně kvalitními půdami. Do návrhu a při realizaci stavby zahrnout prvky adaptačních opatření budov (stínící prvky, retence vody, využití OZE).</p>											

Prioritní tematická oblast 4 Čistější a zelenější kraj													
Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí										Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		11.
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky		EVVO
4.1	Čisté ovzduší ⁴ Strategický cíl: Trvalé snižování rozlohy území kraje, v němž jsou překračovány limity koncentrací hlavních škodlivin v ovzduší	+2	+1	+1	0	0	0	0	0	+2	0	+1	R/Sy+/Dt
Komentář	Tato oblast se zabývá kombinovaným opatřením proti znečišťování ovzduší z velkých zdrojů, lokálních topenišť, dopravy a příhraničního přenosu. Opatření směřují ke zlepšení kvality informací o znečištění ovzduší (rozvoj imisního monitoringu v kraji, využití při smogových situacích a další), k pokračující podpoře snižování emisí z lokálních topenišť, snižování emisí z velkých průmyslových a energetických zdrojů, z dopravy a zemědělství a spolupráci s Polskem na snížení příhraničního přenosu škodlivin (mj. zapojení veřejnosti). Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Naopak jsou očekávány významné pozitivní vlivy na ŽP a zdraví obyvatel. Jedná se o výraznou podporu zlepšení kvality ovzduší, snížení emisí skleníkových plynů, hlukové zátěže zejména z dopravy, což povede ke zlepšení kvality života a zdraví obyvatel a tedy k významným pozitivním synergickým vlivům. Zároveň se také předpokládají pozitivní vlivy na EVVO, kdy v rámci zapojování veřejnosti dojde zejména k rozšíření povědomí o znečišťování ovzduší, a to zejména ve spojitosti s lokálními topeništi. Doporučení: Bez návrhu.												

⁴ Další opatření jsou uvedena ve strategické oblasti změny 4.6 Energetika.

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
4.2	Prevence vzniku a využití odpadů <i>Strategický cíl: Příprava na plnění cílů odpadového hospodářství EU</i>	0	0	0	+1	+1	0	0	+2	0	0	+1	R/-/Dt
Komentář	<p>Podpora omezení skládkování ve prospěch energetického a materiálového využití odpadu. Opatření se zabývají také prevencí vzniku odpadu (principy oběhového hospodářství, inovativní projekty v oblasti oběhového hospodářství), přizpůsobení nakládání s komunálními odpady cílům EU (podpora dalšího třídění a recyklace, materiálového a energetického využití) a likvidací a recyklací nebezpečných odpadů.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Byly identifikovány pozitivní vlivy na nakládání s odpady, kdy se zejména u omezení skládkování předpokládá také nižší riziko kontaminace podzemních a povrchových vod a půdy včetně záboru půdního fondu. Oblast se zaměřuje také podporu EVVO.</p> <p>Doporučení: Zařízení na energetické a materiálové využití odpadů umisťovat mimo zastavěná území, respektovat krajinný ráz, podmínky ochrany přírody a krajiny a dodržovat platné emisní limity pro takováto zařízení. Jakékoliv další zásahy, u nichž by se očekávaly negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) na ZCHÚ a soustavu Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody. Respektovat hierarchii způsobů nakládání s odpady.</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
4.3	Adaptace na dopady klimatické změny <i>Strategický cíl: Adaptace většiny měst kraje, venkova i území pohornické krajiny na klimatickou změnu</i>	+1	+2	0	+2	+2	+1	0	0	0	0	+1	R/Sy+/Dt
komentář	<p>Komplexní řešení adaptací na klimatickou změnu bez ohledu na ad hoc se projevující problémy v oblasti sucha, povodní, vln veder nebo extrémních meteorologických jevů. Adaptační opatření budou směřována do měst i venkovské krajiny a na příkladu pohornické krajiny bude demonstrován integrovaný a synergický přístup k resocializaci území postiženého hornickou činností v souladu s principy adaptace. Opatření podporují adaptaci kraje na klimatickou změnu formou metodické podpory zpracování adaptačních opatření ve městech, podpory opatření proti suchu (retence, zasakování, využití srážkových vod, výstavba nádrží, podpora zelené a modré infrastruktury), zlepšit kvalitu vody v tocích (čištění odpadních vod v malých obcích), snižovat vliv na klima v energetice, dopravě a podpořit adaptaci cestovního ruchu na dopady klimatické změny.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Lze předpokládat významný pozitivní synergický vliv na oblast klima a adaptací, a také pozitivní vliv na zvýšení retenční schopnosti krajiny, půdy, zlepšení kvality vod v tocích a zlepšení kvality ovzduší, zejména v oblasti energetiky a dopravy. Oblast se zaměřuje také podporu EVVO.</p> <p>Doporučení: Upřednostňovat přírodě bližší opatření (poldry a další) a jakékoliv další zásahy, u nichž by se eventuálně mohly očekávat negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody.</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
4.4	Šetrné využívání krajiny <i>Strategický cíl: Využití atraktivních a přírodně cenných území kraje při posilování pozitivní změny image kraje</i>	0	<u>+1</u>	0	<u>+1</u>	<u>+2</u>	<u>+2</u>	<u>+2</u>	0	<u>+1</u>	0	<u>+2</u>	R/Sy+/Dt
komentář	<p>Oblast se zaměřuje na zlepšení image kraje prostřednictvím využití VZCHÚ Jeseníků, Beskyd a Poodří za podmínky jejich ochrany před negativními dopady rozvojových aktivit, včetně intenzivního cestovního ruchu v nejzatíženějších oblastech. Dále je uváděno zachování prostupnosti krajiny, podpora biodiverzity, ekosystémových služeb a ochrana před invazivními druhy. Opatření a typové aktivity se tedy konkrétně zaměřují na ochranu a šetrné využívání krajiny (ochrana zemědělské půdy před zástavbou a degradací nevhodným způsobem obhospodařování, školení zemědělců, spolupráce s obcemi, nestátními neziskovými organizacemi a veřejností při ochraně MZCHÚ, zvyšování podílu ekologického zemědělství, udržitelné plánování krajiny, komplexní pozemkové úpravy, obnova alejí, podpora retence vody v krajině, využívání OZE včetně citlivého řešení v krajině, osvěta, vzdělávání a dobré příklady), snižování fragmentace krajiny dopravními prostředky, rozvíjením aktivit cestovního ruchu mimo ZCHÚ, zajištění udržitelného využívání krajiny a zachování atraktivity území.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Opatření a zejména typové aktivity jsou podrobně rozebrány a zasahují do několika oblastí ochrany přírody a krajiny. Podpora krajiny a ochrany přírody je zajištěna zejména snižováním fragmentace krajiny, udržitelným plánováním a využíváním krajiny, zachováním atraktivity území, školením v oblasti ochrany MZCHÚ a rozvíjením cestovního ruchu mimo ZCHÚ, dále podpora retence vody v krajině, ochrana ZPF před zábořem půdy a degradací, podpora adaptací na změnu klimatu využitím OZE a dále také podpora veřejného zdraví a EVVO. Všechny tyto intervence představují pozitivní synergické vlivy.</p> <p>Doporučení: Preferovat směřování cestovního ruchu mimo intenzivně navštěvované a citlivé oblasti VZCHÚ. Pro výstavbu OZE přednostně využívat plochy brownfields, popř. méně kvalitní půdu a zachovávat krajinný ráz. Při realizaci OZE je nutno respektovat požadavky ochrany přírody (zejména v oblasti zvláště chráněných území, soustavy Natura 2000, migračních tras). Jakékoliv další zásahy, u nichž by se očekávaly negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody. Upřednostňovat přírodě bližší opatření v oblasti zvýšení retenční schopnosti krajiny (poldry a další), ochranou před degradací půdy apod.</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
4.5	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta <i>Strategický cíl: Rozvíjet EVVO s cílem lepšího zapojení veřejnosti do řešení problematiky životního prostředí kraje</i>	+2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+2	+1	+1	+2	R/-/Dt
komentář	Oblast je zaměřená na aktivní zapojení veřejnosti do řešení klíčových problémů ŽP a vůdčí pozice kraje v oblasti EVVO. Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizací dojde k významně pozitivnímu vlivu na EVVO a potenciálně mírně pozitivním vlivům na složky ŽP. Doporučení: Bez návrhu.												
4.6	Energetika <i>Strategický cíl: Transformace energetického mixu Moravskoslezského kraje směrem od závislosti na uhlí k soběstačnosti a využívání nízkoe emisních a obnovitelných zdrojů energie</i>	+2	+1	0	0	0	0	0	0	+2	0	+2	R/Sy+/Dt
komentář	Zajištění transformace uhelné energetiky na energetiku s využitím nízkoe emisních a bezemisních technologií, přechod na moderní energetiku a zároveň zachování energetické bilance a atraktivity kraje. Opatření a typové aktivity se zaměřují na zpracování koncepčních dokumentů, vytvoření platformy pro nastavení dialogu pro nový energetický systém kraje, podpořit a posílit propojení forem v různých odvětvích, podporovat výzkumné aktivity v oblasti moderní energetiky, hledání vhodných alternativ pro nahrazení uhlí novými zdroji na bázi OZE (geotermální energie, fotovoltaika, odpady, biomasa, vodík atd.), odpadním teplem, metanem, koksárenským plynem a jadernou energií, podporovat osvětu uživatelů ve smyslu nakládání s energií, přenos dobré praxe ze zahraničí a další. Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Předpokládá se významný pozitivní synergický vliv na kvalitu ovzduší, s čímž je spojen také významný pozitivní dopad na zdraví obyvatel. Dále byl identifikován významný pozitivní synergický vliv na EVVO a mírný pozitivní synergický vliv na adaptační opatření. Doporučení: Nově zaváděné technologie musí splňovat všechna environmentální kritéria a, v případech, kdy je to relevantní, zohledňovat nejlepší dostupné techniky (BAT). Pro výstavbu OZE přednostně využívat plochy brownfields, popř. méně kvalitní půdu a zachovávat krajinný ráz. Při realizaci OZE je nutno respektovat požadavky ochrany přírody (zejména v oblasti zvláště chráněných území, soustavy Natura 2000, migračních tras). Jakékoliv další zásahy, u nichž by se očekávaly negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody.												

V rámci hodnocení Strategických oblastí změn Prioritní tematické oblasti 4 Čistější a zelenější kraj a s přihlédnutím k opatřením a typovým aktivitám oblastí, nebyly identifikovány negativní vlivy na životní prostředí.

Všechny výše uvedené strategické oblasti změn představují intervence, které budou mít obecně významný pozitivní vliv na ochranu přírody a krajiny a zdraví obyvatel kraje.

Hodnocení strategických projektů prostřednictvím strategických balíčků

Prioritní tematická oblast 4 Čistější a zelenější kraj												
Strategické projekty	Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
	Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Pohornická krajina (další části balíčku v rámci prioritních tematických oblastí 1 a 6)	+2	+2	+1	+1	+1	+2	+1	0	+2	+2	+2	R/-/Dt
Komentář	<p>Integrovaný rozvoj oblasti mezi Karvinou, Havířovem a Orlovou o rozloze cca 60 km², které je definováno výhradně antropogenní činností, zejména průmyslovou. Integrovaný rozvoj této lokality by měl být řešen zejména ve smyslu přechodu společnosti k bezuhlíkovému hospodářství, dopravě, energetice a také směrem k nabytí kompetencí pro aplikace inovací z různých odvětví. Prostor umožňující implementaci principů udržitelného rozvoje. Projekt bude koncipován s respektem ke stávajícím hodnotám území (přírodní, historické a kulturní), které jsou unikátní a jejich vhodným propojením mohou být výsledné efekty umocněny. Mezi další aktivity patří zvyšování povědomí a osvěta, dlouhodobý monitoring území a další.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Revitalizace území po dlouhodobé těžbě uhlí představuje významný pozitivní vliv na kvalitu životního prostředí a veřejného zdraví. V souvislosti s podporou bezuhlíkatého hospodářství, dopravy, energetiky a dalších lze předpokládat zvýšení kvality ovzduší a snížení hlukového zatížení s pozitivním vlivem na zdraví obyvatel. Projekt se dotýká také pozitivního vlivu na vodu, půdu, krajinu, biodiverzitu a EVVO.</p> <p>Doporučení: Území po těžbě, zvláště pokud na nich již proběhla přirozená sukcese, může představovat mozaiku rozdílných biotopů se specializovanou florou a faunou, tyto se tak stávají ohnisky biodiverzity v území. Před započítáním jakéhokoliv zásahu do území je tedy nutné provést také biologický průzkum.</p>											

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Materiálové a energetické využití odpadů		-1	0	0	+1	+1	0	0	+2	0	0	+1	R/-Dt
Komentář	<p>Vybudování chybějící infrastruktury pro odklon toku zejména směsných komunálních odpadů ze skládek odpadů směrem k sofistikovanějším technologiím ve vazbě na evropskou hierarchii způsobu nakládání s odpady. Dále např. realizace linky na třídění směsného komunálního odpadu a dotřídění druhotných surovin, logistická centra dopravy odpadů.</p> <p>Významný negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Byly identifikovány pozitivní vlivy na nakládání s odpady, kdy se zejména u omezení skládkování předpokládá také nižší riziko kontaminace podzemních a povrchových vod a půdy včetně záboru půdního fondu nebo emise znečišťujících látek do ovzduší. Vzhledem k vybudování linky se dá naopak předpokládat zábor půdního fondu, pozitivní vliv omezení zakládání skládek však převažuje. Nový zdroj emisí znečišťujících látek. Dojde k podpoře EVVO.</p> <p>Doporučení: Zařízení na energetické a materiálové využití odpadů a další umísťovat mimo zastavěná území, respektovat krajinný ráz, podmínky ochrany přírody a krajiny (zejména v oblasti zvláště chráněných území, soustavy Natura 2000, migračních tras) a dodržovat platné emisní limity pro takováto zařízení. Respektovat hierarchii způsobů nakládání s odpady. Jakékoliv další zásahy, u nichž by se očekávaly negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody. Respektovat hierarchii způsobů nakládání s odpady. Nově zaváděné technologie musí splňovat všechna environmentální kritéria a, v případech, kdy je to relevantní, zohledňovat nejlepší dostupné techniky (BAT).</p>												
Čisté ovzduší		+2	0	0	+2	0	0	0	0	+2	0	0	R/-Dt
Komentář	<p>Projekt podporuje pokračující výměnu kotlů v domácnostech po roce 2020, vytváření měřících sítí pro různé veličiny z oblasti ŽP a další.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Projekt předpokládá významný pozitivní vliv na kvalitu ovzduší a vod v kraji a zdraví obyvatel.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												
Energetické úspory ve veřejných budovách MSK		+1	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	L/-Dt
Komentář	<p>Snížení energetické náročnosti spotřeby elektrické energie ve veřejných budovách pomocí instalace fotovoltaických panelů na střechy budov včetně bateriového uložení, dále například snížení energetické účinnosti umělého osvětlení ve školních budovách a další.</p> <p>Negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Předpokládá se pozitivní vliv na adaptační opatření, kvality ovzduší a EVVO.</p> <p>Doporučení: Dbát na ochranu kulturních památek a respektovat zejména památkové zóny.</p>												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Centrum energetických a environmentálních technologií (CEET)		0	+1	0	0	-1	0	0	0	0	0	+1	R/-/Dt
Komentář	<p>Vytvoření multioborového vědeckého zázemí pro vývoj metod a technologií pro zajištění surovinové nezávislosti, energetické soběstačnosti a bezpečnosti pro energetiku 21. století. Pro umožnění výzkumu a vývoje aplikačních technologií je zapotřebí doplnit, modernizovat a sloučit stávající výzkumné technologie a laboratoře do logicky navazujících celků. K tomu je zapotřebí vystavět odpovídající prostory, které umožní nejen práci na výzkumu, ale také osvětu a stanou se centrem pro působení a prezentaci všech partnerů projektu.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Projekt přispěje zejména k surovinové nezávislosti a energetické soběstačnosti. Předpokládá se zábor půdy z důvodu výstavby budov a pozitivní vliv na EVVO.</p> <p>Doporučení: Při výstavbě zahrnout adaptační opatření do dílčích realizací (stínící prvky, retence vody, využití OZE a podobně).</p>												

Prioritní tematická oblast 5 Propojenější a chytřejší kraj													
Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
5.1	Podpora řešení chytřejšího kraje⁵ <i>Strategický cíl: Vytvářet nejlepší příklady využití ICT technologií a inovací a šetřit s jejich pomocí obyvatelům regionu čas a peníze a současně zvyšovat kvalitu prostředí, ve kterém žijí</i>	+1	+1	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Nové technologie budou využity k úspoře času při dojíždce za prací, vzděláním, kulturou, při komunikaci s úřady, efektivním výkonem veřejné správy, dostupností informací, zboží a služeb, ve zdravotní péči. Technologie rovněž umožní šetřit finanční prostředky díky nižší spotřebě energie, lepší organizaci veřejné správy a dostupnosti informací. V neposlední řadě poslouží k ochraně životního prostředí a lidského zdraví, například je lze využít ke snížení emisí, šetrnějšímu nakládání se zdroji, vyššímu využití obnovitelných zdrojů, ale také k podpoře zdravějšího životního stylu.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Naopak jsou očekávány pozitivní vlivy na ŽP (zlepšení kvality ovzduší, šetrnějšímu nakládání se zdroji, vyšší využití OZE) a zdraví obyvatel.</p> <p>Doporučení: Nově zaváděné technologie musí splňovat všechna environmentální kritéria.</p>												

⁵ Opatření a aktivity budou spočívat v naplňování Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje 2017–2023 „Chytřejší kraj“. Aktivity Strategie rozvoje chytrého regionu naplňují také cíle v ostatních tematických oblastech této Strategie.

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
5.2	Podpora udržitelné mobility <i>Strategický cíl: Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy na dopravní obslužnosti kraje</i>	+2	1	+1	0	0	0	0	0	+1	0	+1	R/Sy+/Dt
Komentář	<p>Zatraktivnění příměstské dopravy, modernizace vozového parku veřejné hromadné dopravy, výstavba multimodálních uzlů a zastávek včetně parkovišť typu P+R a B+R, podpora cyklistické dopravy včetně infrastruktury, odlehčení center měst od tranzitní dopravy, zvýšení plynulosti a bezpečnosti provozu, zohlednění PUMM v krajské koncepci dopravy a další.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Byly identifikovány pozitivní synergické vlivy projektu zaměřené na zlepšení kvality ovzduší, adaptaci na změnu klimatu, snížení hlukového zatížení a pozitivní vlivy na zdraví obyvatel, jejich bezpečnost a EVVO.</p> <p>Doporučení: Pro výstavbu (například záchytných parkovišť) přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy. Vhodné by také bylo zahrnutí adaptačních opatření do dílčích realizací (stínící prvky, retence vody, využití OZE, podpora ekologicky šetrnějších forem dopravy, prvky EVVO a podobně).</p>												
5.3	Přechod k nízkouhlíkové a bezemisní dopravě <i>Strategický cíl: Snížení emisí CO₂ v dopravě</i>	+1	0	+1	0	-1	0	0	0	+1	0	0	R/Sy+/Dt
komentář	<p>Vytvoření podmínek pro intenzivnější přechod k elektromobilitě a vývoj v oblasti vodíkových pohonů ve veřejné hromadné dopravě, elektrifikace vybraných železničních tratí, umožnění rozvoje infrastruktury pro trolejbusovou dopravu a parciální trolejbusy v MHD, podporovat a urychlit výstavbu nabíjecích stanic pro vozidla individuální automobilové dopravy a elektrobuses, jít příkladem v zavádění nízkouhlíkové a bezemisní dopravy na úrovni krajské korporace a další.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Opatření směřují k pozitivnímu synergickému vlivu na zlepšení kvality ovzduší, snížení hlukového zatížení a pozitivnímu vlivu na lidské zdraví. Zároveň se však u výstavby nabíjecích stanic a rozvoje infrastruktury předpokládá zábor půdního fondu.</p> <p>Doporučení: Zejména u nových úseků infrastruktury je nutné minimalizovat zábory půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany ZPF, řešit fragmentaci krajiny, migrační průchodnost pro živočichy, zásahy do přírodně hodnotných území a omezovat působení emisí znečišťujících látek a hluku.</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
5.4	Vnější dostupnost kraje <i>Strategický cíl: Zahájení výstavby vysokorychlostní železniční trati a provozu linky do letištního uzlu mezinárodního významu</i>	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	R/0/Dt
komentář	<p>Zahájení výstavby vysokorychlostní tratě (Praha, Brno, Vídeň), napojení Letiště Leoše Janáčka na ekonomická centra světa a jeho modernizace, lepší napojení západní části kraje na dálniční síť, realizace uzlů kombinující několik typů přepravy.</p> <p>Významné negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Lze předpokládat mírné negativní vlivy vzhledem k záboru půdy z důvodu výstavby infrastruktury, zásah do přírodně hodnotných oblastí (ZCHÚ, VKP, ÚSES) a fragmentaci krajiny v případě VRT.</p> <p>Doporučení: Výstavbu přednostně směřovat do oblastí s nižší bonitou půdy. Zejména u nových úseků infrastruktury je nutné minimalizovat zábory půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany ZPF, řešit fragmentaci krajiny, migrační průchodnost pro živočichy, eliminovat zásahy do přírodně hodnotných území a omezovat působení emisí znečišťujících látek a hluku.</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
5.5	Integrovaný záchranný systém <i>Strategický cíl: Kraj bude disponovat úplnou funkční sítí integrovaných záchranných center a bude prosazovat kroky vedoucí k zajištění nástrojů prevence rizik a chování obyvatel za mimořádných situací</i>	0	0	0	0	-1	0	0	0	+2	0	+2	R/-/Dt
komentář	<p>Oblast se zaměřuje na pokrytí celého území kraje sítí integrovaných výjezdových center složek IZS. Dojde k podpoře nástrojů prevence rizik a chování obyvatel za mimořádných situací včetně modernizace technologií umožňující včasnou detekci vzniku a projevu mimořádných událostí, podpory preventivních a edukačních programů a podpora výzkumu a vývoje v oblasti ochrany obyvatelstva. Dále také rozvoj Integrovaného bezpečnostního centra kraje.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Předpokládá se významný pozitivní vliv na bezpečnost obyvatel a EVVO. Vzhledem k rozvoji výše zmíněného centra není vyloučen zábor půdního fondu.</p> <p>Doporučení: Pro výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy. Vhodné by také bylo zahrnutí adaptačních opatření do dílčích realizací (stínící prvky, retence vody, využití OZE a podobně).</p>												

V rámci hodnocení Strategických oblastí změn Tematické oblasti 5 Propojenější a chytřejší kraj a s přihlédnutím k opatřením a typovým aktivitám oblasti, byly identifikovány potenciální mírné negativní vlivy na životní prostředí,

a to v případě strategické oblasti změny (dále SOZ) 5.3 Přechod k nízkouhlíkové a bezemisní dopravě, opatření e) Podporovat a urychlit výstavbu nabíjecích stanic pro vozidla individuální automobilové dopravy a elektrobusy, a 5.4 Vnější dostupnost kraje, u všech opatření.

Opatření se v rámci SOZ 5.3 zabývá výstavbou nabíjecích stanic a rozvojem infrastruktury, kdy je předpokládán zábor půdního fondu. Opatření v rámci SOZ 5.4 představují výstavbu infrastruktury a modernizace Letiště Leoše Janáčka a mohou vyvolat negativní ovlivnění kvality životního prostředí v jejich okolí, především zásahy do ZCHÚ a přírodně hodnotných lokalit, fragmentaci krajiny, zábor půdy a vznik nových zastavěných ploch. Konkrétní vlivy však budou

záviset na konkrétní realizaci projektů. Charakter některých předpokládaných budoucích projektů bude zakládat nutnost posouzení, zda podléhají hodnocení dle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA).

Hodnocení strategických projektů prostřednictvím strategických balíčků

Prioritní tematická oblast 5 Propojenější a chytřejší kraj													
Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EWO	
Propojení kraje – datová síť		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	<p>Vybudování silné síťové infrastruktury, která umožní propojení všech organizací kraje (zdravotnictví, školství, sociální oblast, kultura, doprava a regionální rozvoj), občanů a samotného krajského úřadu a vytvoří tak kapacitně dostatečný podklad pro digitalizaci jednotlivých služeb provozovaných MSK mezi jednotlivými organizacemi kraje. Dále také dotační program na podporu realizace přípojek pro vysokorychlostní internet a s tím spojené služby a další.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Projekt bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												
Rozvoj nízkoe emisní mobility v kraji		+1	0	+1	0	-1	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Podpora nákupu nízkoe emisních vozidel (autobusů s vodíkovým pohonem, elektrické vozidla veřejné dopravy) s důrazem na ekologickou veřejnou dopravu, za podmínky dlouhodobé udržitelnosti nového druhu pohonu. Součástí je také realizace nové vodíkové plničky.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Podpora nízkoe emisní dopravy v oblasti veřejné dopravy povede ke zlepšení kvality ovzduší, snížení hlukového zatížení a pozitivnímu vlivu na zdraví obyvatel. U těchto oblastí lze předpokládat pozitivní synergický vliv. Zároveň však dojde k záboru půdního fondu (vodíková plnička).</p> <p>Doporučení: Pro výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy.</p>												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
Rozvoj Letiště LLJO		0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	L/-/Dt
Komentář	<p>Rekonstrukce vzletové a přistávací dráhy Letiště Leoše Janáčka, včetně navazujících letecko-provozních ploch, realizace či rekonstrukce souboru hangárů, cargo hal a bezúvratové propojení tratí a další.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. U realizace nových hangárů se předpokládá zábor půdního fondu, potenciální ovlivnění krajinného rázu a fragmentace krajiny.</p> <p>Doporučení: Při nové výstavbě minimalizovat fragmentaci krajiny, respektovat krajinný ráz, zachovat migrační průchodnost pro živočichy, minimalizovat zásahy do přírodně hodnotných území (blízkost VZCHÚ, včetně cenných MZCHÚ) a omezovat působení emisí znečišťujících látek a hluku.</p>												
Modernizace železniční infrastruktury		+1	0	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	<p>Modernizace železničních tratí včetně zabezpečovacího zařízení.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Předpokládá se pozitivní vliv na kvalitu ovzduší, snížení hlukového zatížení a podpory zdraví obyvatel. Ve vazbě na stávající trati, bez významnějších negativních vlivů.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												
Modernizace / výstavba silniční sítě v MSK		+1	0	+1	0	-1	-1	-	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	<p>Optimalizace silniční infrastruktury - realizace obchvatu, rekonstrukce zbývajících vybraných úseků stávající silnice I. třídy do parametrů dálnice, rekonstrukce ve stávající stopě, pozemní komunikace s výhradně mimoúrovňovým křížením, vymístění tranzitní dopravy mimo zastavěné území, zvýšení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, zkrácení jízdních dob.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizací projektu dojde díky výstavbě obchvatů, rekonstrukcím silnic a odklonem tranzitní dopravy mimo zastavěné území ke zlepšení kvality ovzduší, snížení hlukového zatížení a podpoře veřejného zdraví i díky zvýšení bezpečnosti provozu. Předpokládá se také zábor půdního fondu a možné zásahy do přírodně hodnotných lokalit.</p> <p>Doporučení: Zejména u nových úseků silniční infrastruktury nutné řešit fragmentaci krajiny, migrační průchodnost pro živočichy, zásahy do přírodně hodnotných území a omezovat působení emisí znečišťujících látek a hluku.</p>												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
Rozvoj IZS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	<p>Podpora HZS MSK při obnově a modernizaci vybraných typů mobilní techniky, zvýšení úrovně prevence mimořádných událostí, ochrany obyvatel a další.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizaci projektu pravděpodobně dojde k záboru půdního fondu. Předpokládá se také pozitivní vliv na zdraví obyvatel z důvodu vyššího pokrytí regionu stanicemi IZS a snížení dojezdové vzdálenosti.</p> <p>Doporučení: Bez doporučení.</p>												
Tramvajová trať – Ostrava – Havířov – Karviná		+1	0	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/Sy+/Dt
Komentář	<p>Propojení Ostravy, (Orlové), Havířova a Karviné systémem lehké kolejové dopravy, v kombinaci výstavby nové tratě a využití stávající sítě vleček soukromých dopravců.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizaci projektu dojde k záboru půdního fondu. Předpokládá se také pozitivní synergický vliv na kvalitu ovzduší, snížení hlukového zatížení a podpory zdraví obyvatel z důvodu podpory veřejné hromadné dopravy.</p> <p>Doporučení: Pro výstavbu přednostně využívat půdy s nižší bonitou a nevytvářet tak nové bariéry v území. Dále je nutné řešit fragmentaci krajiny, migrační průchodnost pro živočichy, zásahy do přírodně hodnotných území a omezovat působení emisí znečišťujících látek a hluku.</p>												
Dynamický dopravní dispečink MSK		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	<p>Cílem projektu je připravit systém, jehož provozovatelem bude společnost KODIS. Jedná se o systém on-line Dynamického dopravního dispečinku MS kraje s callcentrem, datovým a analytickým centrem a se systémem multifunkčních informačních terminálů, přičemž takový systém umožňuje fungovat jako systém podpory pro činnosti koordinátora.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Projekt bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Vysokorychlostní trať Ostrava – Praha		+1	0	+1	0	-1	-1	-1	0	+1	0	0	R/Sy+/Dt
Komentář	<p>Novostavba vysokorychlostní železniční trati.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizací projektu dojde k záboru půdního fondu. Výstavba může vytvářet konflikty s ochranou přírodně hodnotnějších lokalit, včetně ZCHÚ, ÚSES, VKP aj. Rovněž bude zvýšena fragmentace krajiny. Na druhé straně se předpokládá také pozitivní synergický vliv na kvalitu ovzduší, snížení hlukového zatížení a podpory zdraví obyvatel z důvodu omezení automobilové dopravy.</p> <p>Doporučení: Nutné řešit fragmentaci krajiny, migrační průchodnost pro živočichy a člověka, omezovat zásahy do přírodně hodnotných území a omezovat působení emisí znečišťujících látek a hluku.</p>												
Geoportál		+1	0	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/Sy+/Dt
Komentář	<p>Hlavním obsahem je vybudování analyticko-technologického centra (v podobě pořízení nezbytného hardware a software, případně využití externích služeb např. cloudové řešení apod.), které zajistí centrální evidenci dat ve všech věcných oblastech, možnost analýz nad těmito daty, modelování, simulaci s možností predikce stavů a dějů (aplikace volby typu spojení, navigace řidiče, navigace cyklisty apod.). Mezi očekávané přínosy lze zahrnout úspory a optimalizaci zajištění dopravní obslužnosti regionu, zvýšení plynulosti dopravních toků a udržitelnosti dopravy, aktuální informace o dopravě, globální pohled na dopravu, plynulejší, rychlejší a levnější doprava, zvýšení užívání hromadné dopravy a zkvalitnění spolupráce mezi krajem a městy.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Předpokládá se pozitivní synergický vliv na kvalitu ovzduší, snížení hlukového zatížení a podpory zdraví obyvatel a jejich bezpečnosti.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

Prioritní tematická oblast 6 Atraktivnější a kulturnější kraj													
Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
6.1	Kulturní a přírodní dědictví <i>Strategický cíl: Posílení udržitelného rozvoje a atraktivity území a revitalizace a konverze památkově hodnotných staveb, muzeí, galerií, divadel, knihoven, kulturních zařízení a dalších objektů tak, aby nově, nebo inovativně sloužily veřejnosti</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	+1	R/-/Dt
Komentář	<p>Šetrné využívání kulturního a přírodního dědictví, udržitelný a vyvážený přístup ve všech aspektech. Opatření a typové aktivity se konkrétně zaměřují na zvýšení efektivního a udržitelného využívání památek, muzeí a kulturní infrastruktury (podpora institucí, které uchovávají kulturní a přírodní dědictví, budování návštěvnického zázemí, vytváření potřebné infrastruktury pro edukaci a další), podporu mobility, vzdělávání a síťování v oblasti kulturního a přírodního dědictví (vzdělávání a osvěta apod.) a podpora udržitelného cestovního ruchu v regionu založeného na kulturním a přírodním dědictví (propojení turisticky zajímavých míst, rozptýlení návštěvníků, podpora příhraniční spolupráce a další).</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Naopak jsou očekávány pozitivní vlivy na ochranu přírodního a kulturního dědictví a podpora EVVO.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

Strategická oblast změny		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
6.2	Živá kultura a kreativita <i>Strategický cíl: Vytváření podmínek pro nová pracovní místa v kulturně kreativních odvětvích a zvýšení podílu kulturních a kreativních odvětví na regionální ekonomice</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	L/-/Dt
Komentář	<p>Vytvoření podmínek pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví, vytvoření kreativního zázemí pro hledání, přilákání talentů, podpora přípravy inovativních projektů, pro další rozvoj kultury a identity regionu. Cílem je přilákat talenty, vytvořit podmínky pro setrvání inspirativních lidí v kraji a rozvoj jejich podnikání, které bude založeno na kulturním dědictví kraje. Bude tím posílena lokální ekonomika, identita kraje a pocit sounáležitosti s regionem.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Byly identifikovány mírně pozitivní vlivy na ochranu přírodního a kulturního dědictví.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												
6.3	Komunity a veřejné prostory <i>Strategický cíl: Zvýšení aktivity komunit a spolků zapojených do rozvoje území</i>	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	0	+1	R/Sy+/Dt
komentář	<p>Oblast se zaměřuje na posilování role občanské společnosti a komunitně vedeného místního rozvoje (podpora spolkového života, rozvoj škol jako center dalšího vzdělávání, posílení znalostí k ochraně ŽP, využití dobrých příkladů a další) a regenerace veřejných prostor a využívat je pro komunitní a kulturní akce (využití dočasně nebo dlouhodobě nevyužitých budov, odstraňování dlouhodobě nevyužívaných a nevyužitelných budov, estetizace zastávek, nádraží, zvyšování atraktivity a odolnosti veřejného prostoru formou zeleně – vazba na klimatickou změnu a zmírňování dopadů – prevence/zmírňování tepelných ostrovů, retence vody, čistota ovzduší, hluk, dále na vhodných místech podpora urbánní divočiny, spontánní zarůstání zelení, vytváření podmínek pro zdravý životní styl a pohyb, úprava legislativy – společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek – zohlednění environmentálních, sociálních, estetických a dalších kritérií). Další oblastí podpory jsou znevýhodněné oblasti Moravskoslezského kraje.</p> <p>Negativní vlivy Strategické oblasti změny na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Lze předpokládat pozitivní synergický vliv na podporu rozvoje EVVO, využití, popř. odstranění budov typu brownfields, podpora výsadby veřejné zeleně, biodiverzity, zmírňování dopadů klimatické změny, zvyšování retence vody v krajině, lepší kvalita ovzduší, snižování hlukového zatížení a podpora zdraví obyvatel.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

V rámci hodnocení Strategických oblastí změn Prioritní tematické oblasti 6 Atraktivnější a kulturnější kraj a s přihlédnutím k opatřením a typovým aktivitám oblastí, nebyly identifikovány negativní vlivy na životní prostředí.

Všechny výše uvedené SOZ představují intervence, které budou mít obecně významný či mírný pozitivní vliv na ochranu přírody a krajiny a zdraví obyvatel kraje.

Hodnocení strategických projektů prostřednictvím strategických balíčků

Prioritní tematická oblast 6 Atraktivnější a kulturnější kraj													
Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí										Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		11.
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky		EVVO
Turistické využití Jesenicka		+1	0	+1	0	-1	-1	-1	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	<p>Zajištění základní infrastruktury cestovního ruchu na březích vodní nádrže Slezská Harta v okrese Bruntál např. pro turistiku, vodní turistiku, ubytovací a stravovací služby, dále realizace a rekonstrukce cyklotras kolem vodní nádrže Slezská Harta, propojení stávající sítě již realizovaných cyklotras. Současně také výstavba sedačkové lanové dráhy a stavba nových propojovacích lyžařských a cyklistických tras včetně související turistické infrastruktury v Karlově pod Pradědem.</p> <p>Významný negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Předpokládá se zábor půdního fondu a krajiny, popř. zásah do PUPFL a vodních ploch z důvodu realizace infrastruktury cestovního ruchu i z důvodu výstavby cyklostezky, doprovodného mobiliáře a dalších. Na druhé straně se předpokládá pozitivní vliv na kvalitu ovzduší, snížení hlukového zatížení a podpory zdraví obyvatel z důvodu podpory alternativní dopravy a její upřednostnění před individuální automobilovou dopravou.</p> <p>Doporučení: Zejména u nových úseků je nutné minimalizovat zábory půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany ZPF, řešit fragmentaci krajiny, migrační průchodnost pro živočichy, zásahy do přírodně hodnotných území a omezovat působení emisí znečišťujících látek a hluku. Jakékoliv další zásahy, u nichž by se očekávaly negativní vlivy (i zprostředkované) na ZCHÚ a soustavu Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody. Charakter předpokládaných budoucích dílčích realizací zakládá nutnost posouzení, zda podléhají hodnocení dle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA).</p>												

Strategické projekty	Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
	Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Turistické využití Beskyd	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	<p>Revitalizace budovy na multifunkční areál v Ostravici, výměna sedačkové lanovky za novou kabinovou, rekonstrukce skokanského areálu Jiřího Rašky ve Frenštátě pod Radhoštěm apod.</p> <p>Významný negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. V případě sedačkové lanovky se dá očekávat další nárůst intenzity cestovního ruchu v území, což může vést k narušení přírodních hodnot, vyrušování živočichů aj.</p> <p>Doporučení: Zejména u realizace nových částí je nutné minimalizovat zábory půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany ZPF, řešit fragmentaci krajiny, migrační průchodnost pro živočichy, zásahy do přírodně hodnotných území a omezovat působení emisí znečišťujících látek a hluku. Jakékoliv další zásahy, u nichž by se očekávaly negativní vlivy (i zprostředkované) na ZCHÚ a soustavu Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody.</p>											
Pohornická krajina (další části balíčku v rámci prioritních tematických oblastí 1 a 4)	+1	0	+1	0	-1	0	0	0	+2	0	0	R/-/Dt
	<p>Realizace multifunkčního areálu (parkoviště, občerstvení, dětské hřiště, workoutové hřiště, místa pro míčové hry, disk golf, fotbal golf, rozšíření písčité pláže, doplnění a rozšíření cyklostezek atd.) v Karviné na území, kde v minulosti probíhala technická rekultivace. Také v částech Karviné, které zanikly v důsledku těžby, bude vybudována síť cyklostezek v tematických okruzích navazující na již vybudované či plánované cyklostezky a cyklotrasy podél Olše či v okolí Darkovského jezera v Karviné-Loukách a dojde tak k jejich volnočasovému využití. Dále dojde k propojení lokality průmyslové zóny Nové Pole s lokalitou Karviné - Starého Města pomocí cyklotras včetně lávky pro pěší a cyklisty přes řeku Olši.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizací projektu dojde k záboru půdního fondu. Předpokládá se pozitivní vliv na kvalitu ovzduší, snížení hlukové zátěže, což má pozitivní vliv na zdraví obyvatel. K podpoře zdraví dojde také z důvodu posílení alternativní dopravy a její upřednostnění místními obyvateli před individuální automobilovou dopravou a podpory tělesné aktivity (workoutové hřiště apod.).</p> <p>Doporučení: Pro výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy. Dále je zejména u nových úseků infrastruktury nutné řešit fragmentaci krajiny, migrační průchodnost pro živočichy, zásahy do přírodně hodnotných území a omezovat působení hluku. Území po těžbě, zvláště pokud na nich již proběhla přirozená sukcese, může představovat mozaiku rozdílných biotopů se specializovanou florou a faunou, tyto se tak stávají ohnisky biodiverzity v území. Před započítáním jakéhokoliv zásahu do území je tedy nutné provést také biologický průzkum.</p>											

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVO	
Moravskoslezská vědecká knihovna		0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	B/-/Dt
Komentář	<p>Realizace nové budovy Moravskoslezské vědecké knihovny.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Předpokládá se, že budova bude navržena na vysoké technické a technologické úrovni, tudíž dojde pravděpodobně k energetickým úsporám, apod.).</p> <p>Doporučení: Pro výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně směřovat výstavbu do oblastí s nižší bonitou půdy. Upřednostňovat zahušťování zástavby (s ohledem na udržitelný rozvoj území) před zastavováním ve volné krajině. Při výstavbě zohledňovat požadavky spojené s adaptací budov na změnu klimatu i snížení vlivů na klima (energetické úspory, zateplení budov, zelené fasády a střechy, ad.).</p>												
Přístavba Galerie výtvarného umění v Ostravě		0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	B/-/Dt
Komentář	<p>Jedná se o novou přístavbu Galerie výtvarného umění v Ostravě.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizací projektu dojde k záboru půdního fondu.</p> <p>Doporučení: Při výstavbě zohledňovat požadavky spojené s adaptací budov na změnu klimatu i snížení vlivů na klima (energetické úspory, zateplení budov, zelené fasády a střechy, ad.).</p>												
Ostravská koncertní hala		0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	B/-/Dt
Komentář	<p>Výstavba koncertní haly v Ostravě.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Realizací projektu dojde k záboru půdního fondu.</p> <p>Doporučení: Bez doporučení</p>												

Strategické projekty		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
Muzeum+		0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	B/-/Dt
Komentář	<p>Využití infrastruktury národní kulturní památky v Dolní oblasti Vítkovice pro realizaci unikátního výstavního prostoru a zpřístupnění sbírek národních a mezinárodních muzejních institucí a významně tak přispět k transformaci regionu. Současně zřízením příspěvkové organizace Ministerstva kultury, která posílí metropolitní image Ostravy, zajistit dlouhodobé fungování této nové infrastruktury. Základní expozice by byly zaměřeny na přírodní vědy, společenské vědy a umění. Tato infrastruktura by umožnila v Ostravě prezentovat vysoce kvalitní exponáty z národních i mezinárodních sbírek a zásadním způsobem zkvalitnit vzdělávání dětí, žáků a studentů z Moravskoslezského kraje. Přidanou hodnotou je zachrana významné části areálu NKP – Vysoké pece č. 4 a Vysoké pece č. 6.</p> <p>Negativní vliv Strategického projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyl identifikován. Lze předpokládat významnou podporu kulturního dědictví.</p> <p>Doporučení: Dbát na ochranu kulturních památek a respektovat zejména památkové zóny.</p>												
Svět techniky 2020+		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	L/-/Dt
Komentář	<p>Cílem projektu je využít infrastruktury a zázemí existujícího interaktivního zážitkového vzdělávacího centra Svět techniky (objekty Velký a Malý svět techniky U6) pro modernizaci a inovaci. Svět techniky je na poli neformálního vzdělávání leadrem v rámci celého regionu a dlouhodobě působí jako centrum podpory a popularizace technických a přírodovědných odborů.</p> <p>Významné negativní vlivy projektu na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Předpokládá se podpora EVVO.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>												

6.3 Hodnocení Strategie jako celku

Při hodnocení vlivů Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 na životní prostředí je potřeba vzít v úvahu nejen potenciální dopady koncepce na životní prostředí ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ale také vzájemnou interakci stavu životního prostředí s deklarovanou ambicí rozvoje území v navrženém scénáři.

V této souvislosti se jedná především o to, že současná kvalita životního prostředí v Moravskoslezském kraji (zejména stav ovzduší, hlukové zatížení, staré ekologické zátěže, dopady změn klimatu) může být jedním z limitů dalšího rozvoje území, a to ať už přímo – omezením možností realizace opatření/aktivit/strategických projektů, které by mohly mít další negativní vliv na životní prostředí v zatížených částech území - tak i zprostředkovaně, tedy možným negativním vývojem oblasti bez ohledu na realizaci Strategie (ovzduší, doprava, pozůstatky těžby a další).

1) Analytická část – Zpráva o Moravskoslezském kraji

Zpráva o životním prostředí se skládá z několika částí, které vykreslují charakter Moravskoslezského kraje, vysvětlují zvolený přístup ke zpracování Strategie, seznamují se strukturou analytické části, uvádí metodiku zpracování a socioekonomický profil kraje. Dále se tato část věnuje šesti tematickým oblastem, které jsou dále v návrhové části rozvedeny pomocí strategických cílů, opatření a typových aktivit. Na závěr jsou v analýze uvedeny strategické vývojové trendy, které budou mít vliv na budoucnost kraje.

Jednou z tematických oblastí je také Čistější a zelenější kraj, který popisuje hlavní zjištění pro jednotlivé oblasti životního prostředí (ovzduší, změna klimatu, odpady, příroda, biodiverzita, půda a další) a následně formuluje doporučení pro návrhovou část. Stejně jako ostatní tematické oblasti, je i tato završena stručnou SWOT analýzou a podrobným popisem jednotlivých složek životního prostředí a jejich problematikou.

Analytická část je zpracována v odpovídajícím rozsahu.

Doporučení zpracovatele: Bez doporučení úprav.

2) Návrhová část

Návrhová část vychází z informací a závěrů předchozí analytické části. V rámci této části byly rozvedeny tematické oblasti a Strategické oblasti změn do strategických cílů, opatření (aktivit) a Strategických projektů. V rámci této části byla také formulována vize pro Moravskoslezský kraj a pro strategické oblasti priorit. Podrobné vyhodnocení Strategických oblastí změn a Strategických projektů je uvedeno v kapitole výše.

Z výše provedeného hodnocení vyplývá, že strategické oblasti změn ani strategické projekty pro jednotlivé prioritní tematické oblasti SR MSK 2019-2017 i souhrnně pro celé území kraje **nejsou v rozporu s požadavky na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví a mezi strategickými oblastmi změn ani strategickými projekty není žádné, které by mělo potenciálně významný negativní vliv na životní prostředí**. V případě těch typových opatření, která potenciálně negativní vlivy na životní prostředí mohou zakládat (záleží na způsobu provedení následných intervencí), jsou vždy uvedena doporučení ke zmírnění dopadů jak v této kapitole, tak i v kapitole 10 tohoto Vyhodnocení.

V případě hodnocených strategických oblastí změn budou konkrétní vlivy na životní prostředí záviset především na konkrétním provedení a lokalizaci intervencí, kterými budou naplňována, a které musí být

vyhodnoceny prostřednictvím následných procedur hodnocení vlivů projektů na životní prostředí (EIA, naturové hodnocení, biologické hodnocení, požadavky stavebního řízení a další), které musí schválení projektů s potenciálně negativními vlivy na životní prostředí podmiňovat.

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, byl samostatně vyhodnocen rovněž vliv Strategie na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000 (Příloha č. 1 Vyhodnocení). V rámci hodnocení Natura 2000 bylo konstatováno, že předložená koncepce ani jednotlivé strategické oblasti změn a strategické projekty v ní uvedené, nebudou mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000. Doporučení pro předcházení, eliminaci a zmírnění potenciálně negativních vlivů jsou uvedena v kapitole 4 a kapitole 10 tohoto Vyhodnocení.

Rovněž byly hodnoceny kumulativní, sekundární a synergické vlivy. Jednotlivé strategické oblasti změn, strategické cíle, opatření a typové aktivity spolu se strategickými projekty jsou vzájemně provázané a podporují vzájemně pozitivní dopady koncepce zejména v oblasti ochrany ovzduší, snižování hlukového zatížení a podpory veřejného zdraví, ale také dopadu změn klimatu, péče o krajinu. V rámci hodnocení nebyly identifikovány žádné významněji negativní kumulativní, sekundární a synergické vlivy.

3) Implementační část Strategie

Tato část koncepce definuje základní principy (otevřenost, zpětná vazba, publicita), pomocí nichž bude vytvořen Akční plán SR MSK, a klíčové prvky implementační struktury.

Vzhledem k tomu, že Akční plán bude vycházet ze struktury Strategie, která je předmětem tohoto Vyhodnocení, nepředpokládá se významný negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví. Případná doporučení jsou uvedena v kapitole 10.

Doporučení zpracovatele: V rámci monitorování koncepce sladit systém monitoringu a evaluace s požadavky na sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle § 10h, zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

7 VYHODNOCENÍ MOŽNÝCH PŘEŠHRANIČNÍCH VLIVŮ KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V rámci hodnocení vlivů návrhu SR MSK na životní prostředí, provedených v předchozí kapitole, byly brány v úvahu také potenciální přeshraniční vlivy. Protože v rámci hodnocení nebyly identifikovány žádné významné negativní vlivy koncepce na území ČR, lze konstatovat, že lze vyloučit hodnotitelné potenciální negativní vlivy Strategie na životní prostředí přesahující hranice ČR. Potenciální bezprostřední vlivy opatření SR MSK se omezují výhradně na území ČR.

Na základě znalostí obsahu návrhu SR MSK a provedeného hodnocení jeho potenciálních vlivů tedy není žádný důvod předpokládat negativní přeshraniční vliv Strategie na životní prostředí a veřejné zdraví a realizovat přeshraniční posouzení koncepce ve smyslu § 14a zákona č. 100/2001 S., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, zejména v situaci, kdy potenciální vlivy na životní prostředí budou v rámci hodnocení konkrétních opatření eliminovány, případně zmírňovány vhodnými opatřeními. Naopak lze v případě spolupráce samospráv předpokládat pozitivní vliv Strategie na kvalitu života obyvatel v příhraničních regionech.

8 VÝČET DŮVODŮ PRO VÝBĚR ZKOUMANÝCH VARIANT A POPIS, JAK BYLO POSUZOVÁNÍ PROVEDENO, VČETNĚ PŘÍPADNÝCH PROBLÉMŮ PŘI SHROMAŽĐOVÁNÍ POŽADOVANÝCH ÚDAJŮ

8.1 Výběr zkoumaných variant

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 byla připravována ve spolupráci s klíčovými aktéry rozvoje území, a to v průběhu takřka devíti měsíců. Při přípravě Strategie byly zvažovány a diskutovány různé alternativy jejích dílčích částí, nicméně konečným výsledkem prací je předložení návrhu koncepce v jedné variantě. Na základě hodnocení provedených v rámci předchozích kapitol Vyhodnocení lze konstatovat, že nebyly zjištěny takové negativní vlivy Strategie na životní prostředí a veřejné zdraví, které by zakládaly potřebu navrhnout variantní řešení koncepce. Z uvedeného důvodu proto nebylo v rámci Vyhodnocení prováděno hodnocení a porovnávání více variant.

Vzhledem k charakteru SR MSK mohou varianty fakticky nastat při realizaci Strategie, na úrovni realizace konkrétních projektů s konkrétními charakteristikami. Je proto nezbytné, aby při výběru projektů k podpoře v rámci Strategie, které v současnosti Strategie neuvádí, byla dostatečně zohledněna environmentální kritéria a aby systém monitorování implementace Strategie obsahoval environmentální indikátory. A to jak při výběru projektů předkladatelem Strategie, tak při výběru projektů v rámci rozhodnutí o jejich financování z jiných zdrojů.

Je potřeba také upozornit na potřebu podrobit projekty uvedené ve Strategii, tam kde to bude relevantní, hodnocení EIA, naturovému a biologickému hodnocení, respektive aplikovat environmentální požadavky stavebního zákona. Dále je nutno upřednostňovat taková řešení, která budou předcházet případným kolizím se zájmy ochrany životního prostředí, přírody a krajiny a veřejného zdraví, či je budou minimalizovat.

8.2 Popis provedení posouzení vlivů koncepce na životní prostředí

Vyhodnocení vlivů Strategie na životní prostředí bylo zpracováno na základě § 10e až § 10f zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu jeho přílohy č. 9. Obsah a rozsah Vyhodnocení dále vychází ze Závěru zjišťovacího řízení podle § 10d citovaného zákona, vydaného Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, odborem ŽP a zemědělství, dne 20. 6. 2019 (č. j.: MSK 64550/2019).

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je provedeno také Posouzení vlivů koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, plynoucí z vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhodnocení SR MSK vychází z následujících zdrojů a metodických kroků:

- Analýza stavu životního prostředí dotčeného území, včetně charakteristik hlavních trendů vývoje,
- Analýza relevantních strategických koncepčních rozvojových dokumentů na národní i krajské úrovni,
- Stanovení referenčního hodnotícího rámce (sady referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejné zdraví) na základě vybraných koncepčních dokumentů (včetně dokumentů doporučených ze strany orgánů veřejné správy),

- Tabulkové a slovní hodnocení opatření Strategie ve vztahu k referenčním cílům ochrany životního prostředí včetně hodnocení rozsahu vlivů, jejich spolupůsobení a časového rozsahu s větší podrobností hodnocení u potenciálních negativních vlivů,
- Doporučení k vyloučení, minimalizaci, zmírnění nebo kompenzaci potenciálně negativních vlivů a návrhy úprav textu koncepce na základě výše uvedených kroků,
- Návrh environmentálních indikátorů pro sledování vlivů realizace koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví,
- Návrh environmentálních kritérií pro výběr projektů, jako případný návod pro výběr projektů podporovaných nižšími souvisejícími koncepcemi (strategie rozvoje krajů).

Hodnocení analýzy, vize a strategických cílů bylo provedeno slovně. Hodnocení opatření a strategických projektů bylo provedeno v tabulce porovnáním s vybranými jedenácti referenčními cíli – deseti pro oblast ochrany životního prostředí a jedním z oblasti ochrany veřejného zdraví, a následně slovně komentováno (viz kapitola 6.3. Hodnocení vlivů).

8.3 Problémy při shromažďování požadovaných údajů

Předkladatel i zpracovatel SR MSK 2019-2027 poskytli zpracovateli Vyhodnocení SEA pro jeho hodnocení dostatečné množství relevantních údajů, týkajících se samotné Strategie.

K posouzení koncepce, respektive strategických cílů a opatření uvedených v koncepci, bylo k dispozici dostatečné množství údajů. K dispozici byl návrh koncepce a rovněž také relevantní dokumenty, mapové podklady, s jejichž pomocí bylo hodnocení prováděno (například ZCHÚ, Natura 2000 a další). Nenastaly tedy žádné problémy při shromažďování údajů.

Určitým omezením hodnocení, nicméně zcela v souladu s principy strategického plánování, je podrobnost koncepce, ve které není prostor ani důvod pro uvádění konkrétních záměrů projektů, včetně podrobných údajů, jako je jejich přesná identifikace, kapacita, lokalizace, objemy produkce, a podobně. Ve Strategii jsou však uvedeny návrhy strategických projektů, kterým se chce Moravskoslezský kraj v následujících letech věnovat. Vzhledem k tomu, že při budoucím výběru projektů k realizaci budou uplatňována také environmentální kritéria pro výběr projektů a že stavební projekty budou podléhat standardním procedurám schvalování podle stavebního zákona a v odůvodněných případech budou projekty podléhat také hodnocení záměrů dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, případně dle §45i a § 67, zákona č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, neměly tyto skutečnosti na výsledné hodnocení zásadní dopad a jeho výsledek neovlivnily.

Vzhledem k rozsahu a charakteru Strategie je možno konstatovat, že se při zpracování tohoto Vyhodnocení nevyskytly takové obtíže nebo nejistoty, které by mohly negativně ovlivnit rozsah a obsah posouzení realizovaného v rámci Vyhodnocení nebo které by znemožňovaly jeho zpracování.

9 STANOVENÍ MONITOROVACÍCH UKAZATELŮ (INDIKÁTORŮ) VLIVU KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, zavazuje v § 10h předkladatele koncepce, aby zajistil sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Pokud předkladatel na základě tohoto sledování zjistí, že provádění koncepce má nepředvídané závažné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění těchto vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené orgány a současně rozhodnout o změně koncepce. Stanovení indikátorů navazuje na určení referenčních cílů životního prostředí a musí s nimi být v souladu, obdobně jako následně environmentální kritéria pro výběr projektů.

9.1 Monitorování vlivů realizace koncepce na životní prostředí

Návrh systému monitorování vlivů implementace Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 vychází ze skutečnosti, že obsah Strategie musí být natolik obecný, aby umožnil intervence dané rámcem strategických cílů a opatření. Nástrojem realizace Strategie budou tedy navržená opatření typové aktivity, které budou naplňovány jednotlivými intervencemi, podporovanými v rámci Strategie, a zároveň strategické projekty, které jsou ve Strategii stanoveny. Realizace těchto aktivit prostřednictvím projektů či záměrů přitom může mít – dle jejich konkrétního charakteru, kapacity a lokalizace – značně rozdílné dopady na životní prostředí a veřejné zdraví.

Při monitorování realizace Strategie navíc často nebude možno rozlišit, zda a v jaké míře byl vývoj stavu životního prostředí a veřejného zdraví ovlivněn intervencemi Strategie, nebo jinými procesy probíhajícími mimo systém podpory v rámci Strategie (například intervence v rámci dalších koncepčních dokumentů ČR, vlivy fondů EU, dynamika “přirozeného vývoje” společnosti, globální vlivy, dopady aktuální ekonomické situace a podobně).

Z tohoto důvodu byl při stanovování environmentálních indikátorů přijat systém, který sladuje monitorování implementace Strategie na strategické i projektové úrovni, zajišťuje dodržení souladu mezi cíli koncepce a dopadem podporovaných aktivit/projektů a současně - v důsledku propojení referenčních cílů ochrany životního prostředí, monitorovacích ukazatelů (indikátorů) a environmentálních kritérií výběru podporovaných projektů - umožňuje také praktické postupné sledování dopadů intervencí Strategie “zdola”, prostřednictvím agregace dat a údajů o dopadech aktivit/projektů.

Nastavení systému monitorovacích ukazatelů (indikátorů) pro sledování vlivu (monitorování) realizace Strategie z hlediska vlivů na životní prostředí lze považovat za důležitou součást jak hodnocení Strategie v rámci procedury SEA, tak i při její realizaci.

9.2 Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) životního prostředí

V rámci zpracování Vyhodnocení vlivů Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 na životní prostředí a veřejné zdraví byl identifikován výběrový seznam referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví a následně z něj byla stanovena základní sada referenčních cílů ochrany životního prostředí, odpovídající charakteru Strategie. Potenciální dopady realizace Strategie jsou odhadovány prostřednictvím posouzení vlivů koncepce na naplňování těchto cílů (pozitivní, negativní či neutrální).

Pro sledování vlivů realizace Strategie na jednotlivé referenční cíle ochrany životního prostředí byly navrženy příslušné indikátory tak, aby byly měřitelné/hodnotitelné. Jejich sledování by mělo být

prováděno v celém období platnosti Strategie a vychází mimo jiné z výše uvedených požadavků ustanovení §10h, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (povinnost předkladatele koncepce).

Návrh mechanismu monitorování Strategie předkladatelem je uveden v následujícím textu. Moravskoslezský kraj, jako předkladatel koncepce, po schválení Strategie zveřejní podle § 10 g, odst. 5, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, opatření pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle § 10h uvedeného zákona dle níže uvedeného nebo analogického návrhu a bude podle něj následně postupovat.

9.3 Návrh mechanismu monitorování

Moravskoslezský kraj bude 1 x za rok vyhodnocovat vlivy provádění Strategie na životní prostředí a veřejné zdraví. Realizace Strategie, především vlivy realizovaných aktivit/projektů na životní prostředí, bude hodnocena na základě požadavků Stanoviska příslušného úřadu k Vyhodnocení koncepce dle § 10 g) citovaného zákona a dále také na základě environmentálních indikátorů (vybraných monitorovacích ukazatelů vlivu na životní prostředí), tak jak byly navrženy v rámci tohoto dokumentu.

Uvedené Stanovisko příslušného úřadu i dokument Vyhodnocení budou zveřejněny na internetových stránkách Moravskoslezského kraje v sekci, v níž je zveřejněna dotčená Strategie. Výsledky hodnocení budou předkládány vedení Moravskoslezského kraje a následně zveřejňovány na jejich internetových stránkách.

K tomu, aby bylo možné sledovat vlivy Strategie pomocí navržených indikátorů, je nutné jejich sledování provázet s environmentálním hodnocením projektů podporovaných v rámci Strategie. Monitorováním a agregací dat pak bude možné vyhodnotit celkový dopad realizace koncepce na referenční cíle ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

V souvislosti s návrhem indikátorů je potřeba zmínit, že samotná Strategie navrhuje vlastní klíčové indikátory, prostřednictvím kterých budou monitorovány cíle Strategie a aktivity Akčního plánu Strategie.

9.4 Návrh environmentálních indikátorů

V následující tabulce jsou navrženy monitorovací ukazatele (indikátory) pro hodnocení vlivu Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 na životní prostředí a veřejné zdraví (prostřednictvím hodnocení vlivů aktivit/projektů) vycházející z referenčních cílů ochrany životního prostředí formulovaných způsobem popsaným v kapitole č. 5., současných problémů životního prostředí uvedených v kapitole číslo 4 Vyhodnocení a posouzení vlivů koncepce na životní prostředí v kapitole číslo 6 Vyhodnocení. Cílem jejich sledování je vyhodnotit míru přispění Strategie k naplňování referenčních cílů ochrany životního prostředí.

Zdrojem informací a údajů pro sledování vlivů Strategie pomocí environmentálních indikátorů budou environmentální hodnocení akčního plánu SR MSK.

Tabulka 17: Návrh environmentálních indikátorů

Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Indikátor	Jednotka	Definice
Ovzduší	Zajistit požadovanou kvalitu ovzduší	Podpora náhrady starých lokálních topenišť na pevná paliva	počet	Počet nahrazených starých lokálních topenišť

Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Indikátor	Jednotka	Definice
Klima a adaptace	Snižovat emise skleníkových plynů a adaptovat území a měst i volnou krajinu na změnu klimatu	Projekty adaptace na změnu klimatu	počet	Počet projektů zaměřených na adaptace krajiny, měst a obcí na změnu klimatu
Hluk	Snižovat zatížení obyvatel hlukem (především z dopravy)	Hluková zátěž	počet obyvatel zasažených nadměrným hlukem	Počet obyvatel žijících v území zasaženým nadlimitním hlukem dle map strategického hlukového mapování
Voda	Chránit zdroje povrchových a podzemních vod, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny	Podpora aktivit zaměřených na péči o vodní zdroje.	počet	Počet aktivit zaměřených na o vodní zdroje, revitalizaci a renaturaci drobných vodních toků a budování malých vodních nádrží
Půda	Omezit zábory a degradaci půdy (ZPF a PUPFL), zamezovat vodní a větrné erozi půdy	Podpora šetrného hospodaření na zemědělské a lesní půdě a podobně zvýšením povědomí o problematice správného hospodaření.	počet	Počet aktivit zaměřených na opatření zlepšení půdních vlastností a s tím související lepší infiltraci povrchových vod, nižší erozi a podobně, na kterých se bude podílet osvěta majitelů půdy
Krajina	Omezovat fragmentaci krajiny, chránit krajinný ráz, kulturní a přírodní dědictví.	Míra změny krajinného rázu	počet	Počet aktivit, jejichž realizace zapříčinila významnou změnu krajinného rázu
Biodiverzita a ochrana přírody	Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí	Rozloha ohnisek biodiverzity	%	Přírůstek nebo úbytek plochy ohnisek biodiverzity v rámci Strategie. (Pozn.: za ohniska biodiverzity lze považovat: 1. a 2. zóny NP a CHKO, NPR, PR, ÚSES a další.)
Odpady a ekologické zátěže	Aplikovat prvky oběhového hospodářství s cílem prevence vzniku odpadů, snižovat produkci odpadů, likvidovat staré zátěže	Nakládání s odpady	%	Podíl komunálních odpadů ukládaných na skládky
Zdraví	Zajistit zdravé a bezpečné prostředí	Podpora zdravého životního stylu	hodnota	Počet projektů na podporu zdravého životního stylu
Kulturní památky	Chránit kulturní a přírodní dědictví	Počet projektů na záchranu ohroženého kulturního a přírodního dědictví	počet	Počet projektů na záchranu ohroženého kulturního a přírodního dědictví

Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Indikátor	Jednotka	Definice
EVVO	Zajišťovat environmentální vzdělávání a osvětu	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	počet	Počet projektů realizovaných ne podporu EVVO

10 POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, VYLOUČENÍ, SNÍŽENÍ A KOMPENZACI VÝZNAMNÝCH NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH PŘI PROVÁDĚNÍ KONCEPCE

Z provedeného vyhodnocení strategických oblastí změn a strategických projektů vyplývá, že nebyly identifikovány žádné významné negativní vlivy na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví, respektive na lokality soustavy Natura 2000, vyplývající z provedení koncepce. Naopak byla zjištěna řada pozitivních vlivů, které by budoucí realizace koncepce měla přinést.

Byla identifikována potenciální rizika nebo mírně negativní vlivy pro některé ze složek životního prostředí. S ohledem na charakter koncepce se může jednat o:

- zábory půdního fondu například z důvodu výstavby budov například pro sociální a zdravotní služby a dalších objektů, dopravní infrastruktury (zejm. silniční, tramvajová, letecká), záchytných parkovišť, cyklostezek (a dalších liniových staveb), zařízení na energetické a materiálové využití odpadu a podobně,
- nové zdroje emisí do ovzduší
- zásahy do přírodně hodnotných lokalit, krajinného rázu, fragmentaci krajiny a zhoršení průchodnosti migračních tras (například silniční infrastruktura a další dopravní stavby),

Mezi těmito potenciálně negativními vlivy však nebyly identifikovány žádné významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, a proto je hlavním nástrojem ochrany životního prostředí předcházení, omezování, snižování či kompenzace případných vlivů (vhodná lokalizace, technické provedení a podobně). V případě projektů, které vycházejí z oblastí podpory Strategie, se jedná o zajištění souladu jejich umístování s platnou územně-plánovací dokumentací a v navazujících fázích jejich přípravy posouzení prostřednictvím EIA, naturového hodnocení, biologického hodnocení, nebo podle požadavků stavebního zákona, tam kde nejsou procedury dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, nebo zákona na ochranu přírody, relevantní.

Z výše uvedených důvodů v této části tedy **nejsou navrhována žádná opatření pro předcházení významných negativních vlivů na životní prostředí**. Zmírňující opatření se týkají pouze předcházení a zmírňování potenciálně negativních vlivů a jsou obsažena jak v hodnocení v kapitole 6 (pro každou strategickou oblast změn a strategický projekt), tak ve shrnutí v následující části kapitoly 11.

Strategie také přináší řadu typových opatření, která jsou přímo zaměřena na zlepšení stavu životního prostředí a přímo nebo zprostředkovaně i na zlepšení veřejného zdraví. Jedná se především o následující potenciálně pozitivní vlivy:

- Snížení množství emisí znečišťujících látek do ovzduší
- Omezení hlukové zátěže především z automobilové dopravy
- Adaptační opatření – podpora OZE, snižování energetické náročnosti a podobně
- Veřejné zdraví – zejména zajištění sociálních a zdravotních služeb, jejich lepší dostupnosti a kvality, lepší socioekonomické situace, vzdělávání
- Ochrana půdního fondu – předcházení záborů půdy, zmenšení půdní degradace, využívání ploch brownfields
- Snížení fragmentace krajiny, udržitelné plánování a využívání krajiny, zachování atraktivity území
- Hospodaření s dešťovými vodami, zlepšení kvality povrchových a podzemních vod

- Zlepšení retenčních funkcí krajiny
- Předcházení vzniku odpadů, omezení skládkování, materiálové a energetické využití odpadů
- Zachování a rozvoj funkční zeleně, zejména sídelní zelené infrastruktury
- Podpora sanování ploch po těžbě
- Sanace starých ekologických zátěží a regenerace brownfieldů
- Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta obyvatel, odborné veřejnosti i úředníků

10.1 Opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci potenciálně negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce

Základním opatřením k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce bude – vedle pečlivého a kvalifikovaného výběru podporovaných aktivit/projektů z hlediska jejich možných vlivů na životní prostředí (viz úvod této kapitoly a kapitola 6 Vyhodnocení) - pravidelná kontrola (monitoring) realizace provádění Koncepce (viz kapitola 9 Vyhodnocení).

V případě zjištění závažných negativních vlivů na životní prostředí nebo veřejné zdraví během realizace Strategie je předkladatel na základě požadavků zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů a informovat o tom příslušný úřad, tedy Krajský úřad Moravskoslezského kraje, dotčené orgány a současně rozhodnout o adekvátní změně Strategie. Opatření mohou být různého charakteru, od zvýšení dohledu při výběru podporovaných opatření po uložení nápravných opatření, až po případné zastavení podpory.

10.2 Opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů strategických oblastí změn a strategických projektů

Jak již bylo uvedeno výše, hlavní jednotkou struktury Strategie, jejímž prostřednictvím byly posouzeny vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, jsou strategické oblasti změn a strategické projekty. Při jejich vyhodnocování nebyly zjištěny žádné významné negativní vlivy na referenční cíle životního prostředí a veřejného zdraví.

Část strategických oblastí změn je organizačního nebo administrativního charakteru, bez identifikovaných negativních vlivů na referenční cíle, takže v případě těchto typových opatření není nutno doporučovat žádná zmírňující opatření.

V případě strategických oblastí změn, v jejichž rámci se budou realizovat záměry či projekty s potenciálním vlivem na životní prostředí, budou nejvýznamnějším nástrojem k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů procedura EIA, biologické hodnocení a tam, kde to není relevantní, požadavky stavebního zákona.

Vzhledem k tomu, že do části dotčeného území kraje zasahují lokality soustavy Natura 2000, je teoreticky u některých projektů možné – pokud tak určí orgán ochrany přírody svým stanoviskem – posoudit také vlivy na lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

V případě aktivit/projektů, které spadají do některých již dříve identifikovaných strategických oblastí změn s potenciálním vlivem na životní prostředí (viz kapitola 6), níže shrnujeme hlavní opatření ke snížení potenciálních negativních vlivů těchto aktivit/projektů:

- Při výběru projektů k podpoře v rámci Strategie preferovat projekty s nejvyššími pozitivními přínosy a minimálními negativními vlivy z hlediska životního prostředí.
- Respektovat předměty ochrany zvláště chráněných území a zamezit antropogennímu tlaku na jejich území. Konkrétní projekty posoudit z hlediska jejich vlivu na přírodu a krajinu. Jakékoliv aktivity/projekty, u nichž by se očekávaly negativní vlivy (i zprostředkované) na ZCHÚ a soustavu Natura 2000, konzultovat s orgány ochrany přírody.
- U relevantních konkrétních projektů posoudit jejich vlivy na životní prostředí v rámci procesu EIA, případně biologického či naturového hodnocení.
- Podporu cestovního ruchu směřovat zejména mimo chráněná území s cílem rozmělnění intenzity návštěvnosti a její snížení zejména v cenných lokalitách. Provádět pravidelný průzkum návštěvnosti a použít jej jako podklad pro management turizmu. V případě podpory cestovního ruchu v již exponovaných přírodních atraktivitách zajistit ochranu přírodních hodnot v území. Jakékoliv zásahy, u nichž by nebylo možno vyloučit negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a chráněných území soustavy Natura 2000, konzultovat včas s orgány ochrany přírody.
- Dbát na ochranu zemědělské a lesní půdy, minimalizovat zábory půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany ZPF, omezit fragmentaci krajiny, zachovávat krajinný ráz a migrační prostupnost území.
- Podporovat využívání hromadné dopravy na úkor individuální automobilové dopravy, podporovat bezpečnou cyklistickou a pěší dopravu. Kromě zvýšení konkurenceschopnosti hromadné, cyklistické a pěší dopravy zlepšováním podmínek pro jejich využívání (komfort, telematika, záchytná parkoviště a další), zvážit restriktci individuální automobilové dopravy prostřednictvím vytváření nízkoemisních zón, progresivních cen parkování a podobně.
- Pro výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně výstavbu směřovat do ploch s nižší bonitou půdy. Upřednostňovat zahušťování zástavby (s ohledem na udržitelný rozvoj území) před zastavováním ve volné krajině.
- Umisťovat novou infrastrukturu s ohledem na chráněné části přírody a zachovat migrační prostupnost území. Doplnovat adaptační opatření na změnu klimatu jako součást výstavby (stínící prvky, retence vody, využití OZE, podpora ekologicky šetrnějších forem dopravy a podobně).
- Využívat alternativní pohony (LPG, CNG, hybridy) pro obsluhu odlehlých a obtížně dostupných lokalit a podporovat rozvoj elektro a vodíkové mobility.
- Při výstavbě nových či regeneraci stávajících budov uplatňovat adaptační prvky (zelené fasády, střechy, využití šedých vod a podobně). V rámci modernizace budov preferovat energeticky úsporné instalace (například zateplení budov a jiné) a tím snižovat i vlivy na klima.
- Při zahušťování center měst dbát na udržitelný rozvoj území v souladu s adaptací na změnu klimatu.
- V případě sanování starých ekologických zátěží v rámci využití ploch brownfields postupovat striktně podle projektu sanačních prací a dbát pokynů ČIŽP.
- Pro nové zdroje OZE využívat tam, kde je to možné, plochy brownfields či budovy (s ohledem na památkové zóny apod.). Nové zdroje OZE umisťovat mimo ZCHÚ, EVL, PO a jejich ochranná pásma a respektovat požadavky orgánů ochrany přírody.
- Zasadit se o zachování nebo zajištění migrační prostupnosti pro zvláště chráněné a evropsky významné druhy (vodní díla, větrné elektrárny). Před umístěním nových zdrojů posoudit jejich

vliv na krajinný ráz. Jakékoliv aktivity, u nichž by se očekávaly negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody.

- Území po těžbě, zvláště pokud na nich již proběhla přirozená sukcese, může představovat mozaiku rozdílných biotopů se specializovanou florou a faunou, tyto se tak stávají ohnisky biodiverzity v území. Před započítáním jakéhokoliv zásahu do území je tedy nutné provést také biologický průzkum.
- Předcházet vzniku odpadů a uplatňovat principy cirkulární ekonomiky (oběhového hospodářství). V rámci hierarchie nakládání s odpady u kategorie jiné využití odpadů přednostně podporovat kompostování a anaerobní rozklad u těch, u kterých je to z hlediska především environmentálních a zdravotních rizik možné.
- Pro zadržování vody v krajině vybírat přírodě blízká opatření a soustředit se na komplexní krajinářská řešení.
- U vodohospodářských opatření upřednostňovat přírodě bližší opatření (poldry a další) a jakékoliv další zásahy, u nichž by se eventuálně mohly očekávat negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody a podrobit je biologickému hodnocení, v případě možného zásahu do EVL a PO také naturovému hodnocení.
- Zajistit odborný a odpovědný výběr investic, pro které budou vytvářeny podmínky, s ohledem také na jejich vlivy na životní prostředí. Nevytvářet podmínky pro investice s malou přidanou hodnotou ani pro investice s potenciálně významnými negativními vlivy na životní prostředí. Dbát na případnou výstavbu přednostně na území brownfields, půdě s nízkou kvalitou a na ochranu krajinného rázu.
- Záměry, které znamenají realizaci nového stacionárního zdroje znečišťování ovzduší, je nutno vždy zvažovat s ohledem na stávající stav imisních koncentrací ovzduší v území. Stejně tak je důležité dále podporovat opatření pro snižování emisí z lokálních topenišť.
- V průběhu revitalizace/regenerace území je nutno zajistit, že budou eliminovány nebo alespoň minimalizovány negativní dopady provádění prací na životní prostředí. Je potřeba zohlednit principy adaptace na klimatickou změnu a přizpůsobit jí regeneraci území.
- Celé území je nutné chápat jako území s archeologickými nálezy. Z tohoto důvodu je nutné ohlásit písemně s dostatečným časovým předstihem zahájení výkopových prací Archeologickému ústavu Akademie věd ČR a následně umožnit některé z oprávněných organizací provedení záchranného archeologického výzkumu. Obdobně je třeba postupovat, měli se na takovém území provádět jiná činnost, kterou by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů.
- Rozvíjet environmentální vědomí obyvatel, zejména v těch oblastech, které nejsou bez zapojení veřejnosti řešitelné (znečištění ovzduší z malých zdrojů, omezování vlivů dopravy na životní prostředí, nakládání s odpady, adaptace na změnu klimatu, ochrana přírody a další).

11 STANOVENÍ INDIKÁTORŮ (KRITÉRIÍ) PRO VÝBĚR PROJEKTŮ

Hlavním kritériem pro výběr projektů k realizaci bude konkrétní aktuální potřeba v území a finanční a technické možnosti. Avšak při výběru a realizaci konkrétního projektu v rámci jednotlivých Strategických oblastí změn musí být zohledněno i environmentální hledisko. Pro tuto potřebu vyhodnocení environmentálních dopadů předkládaných a vybíraných projektů jsou navrženy indikátory/kritéria pro výběr projektů na základě stanovených referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Environmentální hodnocení projektů při jejich výběru je jednou z možností minimalizace negativních vlivů koncepcí na životní prostředí. Jak již bylo uvedeno výše, hodnocení projektů dle navržených kritérií by mělo být prováděno jako součást schvalovacích procedur projektů, podporovaných v rámci nižších souvisejících koncepcí (například SRK). Na základě hodnocení projektů dle environmentálních kritérií by měly být následně schváleny či doporučeny k realizaci pouze ty projekty, které nebudou mít významný negativní vliv na životní prostředí. Současně by měly být v případě věcně stejných projektů doporučeny k realizaci ty projekty, které budou hodnoceny jako příznivější z hlediska životního prostředí.

Kritéria environmentálního hodnocení aktivit/projektů byla stanovena vzhledem k referenčním cílům ochrany životního prostředí a identifikovaným vlivům koncepce na životní prostředí (viz výše). Environmentální hodnocení projektů pak má odpovědět na otázku, jakým způsobem může předkládaný projekt ovlivnit životní prostředí ve smyslu referenčních cílů ochrany životního prostředí. Hodnocení projektu z hlediska životního prostředí je navrhováno v podobě slovního hodnocení, to znamená konstatováním pro jednotlivá environmentální kritéria.

11.1 Environmentální kritéria pro výběr projektů

Zpracovatel SEA navrhl pro jednotlivé referenční cíle ochrany životního prostředí (viz kapitola 5) následující environmentální kritéria pro výběr projektů realizovaných v rámci SR MSK 2019-2027. Pro některé referenční cíle je v následující tabulce uváděno větší množství otázek kvůli možnému výběru. Tučně jsou označena pozitivní hodnocení.

Tabulka 18: Referenční cíle a environmentální kritéria pro výběr projektů

Referenční cíl	Otázky pro hodnocení a výběr projektů z hlediska životního prostředí	Pozitivní hodnocení tučně
Zajistit požadovanou kvalitu ovzduší	Přispěje realizace projektu k významnému snížení produkce hlavních škodlivin do ovzduší?	ano/ne
Snižovat emise skleníkových plynů a adaptovat území obcí a měst i volnou krajinu na změnu klimatu.	Přispěje realizace projektu k významnému snížení produkce skleníkových plynů? Je projekt adaptační strategií na změnu klimatu, případně přinese významný pokrok v adaptaci na hlavní dopady klimatické změny?	ano/ne ano/ne
Snižovat zatížení obyvatel hlukem (především z dopravy).	Sníží se počet obyvatel zasažených nadlimitním hlukem?	ano/ne

Referenční cíl	Otázky pro hodnocení a výběr projektů z hlediska životního prostředí	Pozitivní hodnocení tučně
Chránit zdroje povrchových a podzemních vod, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.	Může projekt pozitivně ovlivnit kvalitu povrchových nebo podzemních vod? Může projekt negativně ovlivnit kvalitu povrchových nebo podzemních vod?	ano/ne ano/ne
Omezit zábory a degradaci půdy (ZPF a PUPFL), zamezovat vodní a větrné erozi půdy.	Dojde v rámci projektu k významnému snížení kvalitních zemědělských a lesních půd?	ano/ne
Omezovat fragmentaci krajiny, chránit krajinný ráz, kulturní a přírodní dědictví.	Ovlivní projekt krajinný ráz nebo zvýší fragmentaci krajiny? Zvýší projekt retenci krajiny?	ano/ne ano/ne
Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí.	Má projekt negativní dopad na ohniska biodiverzity?	ano/ne
Aplikovat prvky oběhového hospodářství s cílem prevence vzniku odpadů, snižovat produkci odpadů, likvidovat staré zátěže.	Dojde v rámci projektu k zavedení principů oběhového hospodářství? Dojde v rámci projektu ke snížení podílu komunálního odpadu ukládaného na skládky?	ano/ne ano/ne
Zajistit zdravé a bezpečné prostředí.	Je projekt zaměřen na zlepšení některého z aspektu veřejného zdraví?	ano/ne
Chránit kulturní a přírodní dědictví.	Je projekt zaměřen na zlepšení ochrany kulturního nebo přírodního dědictví?	ano/ne
Zajišťovat environmentální vzdělávání a osvětu	Přispěje projekt ke zlepšení EVVO, lepšímu zapojení veřejnosti a tím i ke zlepšení stavu životního prostředí prostřednictvím zapojení veřejnosti do řešení problémů ŽP?	ano/ne

12 VLIVY KONCEPCE NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Vlivy Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 byly hodnoceny současně s ostatními vlivy na životní prostředí průběžně v rámci jednotlivých kapitol.

Základní demografické charakteristiky a charakteristiky zdravotního stavu obyvatel jsou popsány v rámci kapitoly 2. Z hlediska lidského zdraví je důležitá kvalita ovzduší a hlukové znečištění, jež jsou taktéž popsány v rámci kapitoly 2. Z hodnocení vychází, že Moravskoslezský kraj patří z hlediska znečištění ovzduší k nejzatíženějším oblastem ČR. Svůj příspěvek zde mají všechny hlavní zdroje znečištění, tedy průmysl, doprava, lokální topeniště a dálkový transport (z Polska). Vše ještě umocňují špatné rozptylové podmínky, které jsou dány morfologií terénu. I přesto, že v posledních letech zde došlo ke zlepšení imisní situace, jsou zde stále překračovány imisní limity pro ochranu zdraví, což bezesporu ovlivňuje nemocnost a kvalitu života populace. Nehledě na to, že populace si zde nese zátěž z minulých let, kdy byly koncentrace znečišťujících látek v ovzduší řádově vyšší. Tyto látky mají mj. i mutagenní a teratogenní účinky a jejich působení se nemusí projevovat akutní nemocí, ale chronicky a subchronicky a poruchami v genetické informaci se může účinek přenášet na další generace.

U hluku je nejvýznamnějším zdrojem silniční doprava, a to i přes průmyslové zaměření aglomerace Ostrava. Počty exponovaných obyvatel jsou v aglomeraci Ostrava druhé nejvyšší po aglomeraci Praha a hlukové zatížení ze silniční dopravy je významným zdrojem hluku také pro ostatní části Moravskoslezského kraje. Mezi další významné zdroje hluku patří železniční doprava. Negativní účinky hluku na lidské zdraví se projevují zejména poškozením sluchového aparátu, vlivem na kardiovaskulární systém, nepříznivým působením na osvojování řeči a čtení u dětí, dále mají vliv na poruchy spánku apod.

Celkově lze říci, že Moravskoslezský kraj patří v rámci České republiky k oblastem s nejvyšší úmrtností a nejnižší střední délkou života. V hlavních příčinách úmrtí je zde kopírován celorepublikový trend, kdy hlavní příčinou úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy. Dalším z faktorů, které přímo i nepřímo ovlivňují negativně zdraví lidí, jsou špatné socioekonomické podmínky (vysoká nezaměstnanost, výrazné stárnutí populace apod.).

V kapitole 3 jsou aspekty veřejného zdraví rovněž zmiňovány, a to především ve vztahu ke zhoršené kvalitě ovzduší a hlukovému zatížení. Znečištění ovzduší je taktéž problémem životního prostředí (kap. 4), k jehož řešení koncepce významně přispívá. V této části jsou rovněž komentovány současné problémy v oblasti veřejného zdraví.

Problematika zdraví a bezpečnosti obyvatel je také zohledněna v rámci kap. 5 při hodnocení cílů životního prostředí a návrhu referenčních cílů. Jsou zde podrobněji uvedeny cíle z dokumentu Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2003-2020). Rovněž jsou v této kapitole uvedeny cíle z dokumentu Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí.

Na základě této kapitoly byly také stanoveny referenční cíle, kdy jedním z cílů je také cíl č. 9 Zdraví. Tento cíl je dále podrobněji charakterizován, tj. s uvedením vazby na referenční cíle 1 a 3, kdy znečištění ovzduší a hlukové zatížení patří mezi determinanty zdraví obyvatel. Pro potřeby hodnocení Strategie je zde tedy myšleno zejména omezování hlučnosti a znečištění ovzduší. Ve vztahu k takto charakterizovanému cíli jsou dále vyhodnocována jednotlivá opatření.

V kapitole 6 jsou opět hodnoceny i vlivy na veřejné zdraví, a to jednak tabulkově ve vztahu k referenčnímu cíli a případně i doprovodným komentářem (v potaz byly brány také další cíle s přímým vztahem ke zdraví obyvatel). Strategie se zabývá celou soustavou opatření, z nichž některé mají také pozitivní vliv na zdraví obyvatel.

V rámci hodnocení vlivů jednotlivých strategických oblastí změn a strategických projektů nebyly identifikovány žádné významnější negativní vlivy na lidské zdraví. Naopak u řady strategických oblastí

změn a strategických projektů se dají předpokládat kladné vlivy na veřejné zdraví, a to zejména díky podpoře lepší kvality životního prostředí, snižování hlukového zatížení, podpoře adaptačních opatření, které vedou ke zlepšení mikro i makroklimatických podmínek, dále také podpora v sociální oblasti (bezpečnost, zvyšování životní úrovně, lepší dostupnost a kvalita zdravotnických a sociálních zařízení a další). V souvislosti se zdravím nebyly zjištěny ani žádné přeshraniční vlivy.

Problematika zdraví je rovněž přiměřeně zohledněna i v rámci kapitoly 9 při stanovení monitorovacích indikátorů a v kapitole 11 při návrhů kritérií pro výběr projektu.

Na základě všech výše uvedených poznatků vyplývajících z vyhodnocení je možno konstatovat, že problematika ochrany veřejného zdraví byla akcentována průběžně v dostatečné podrobnosti a že realizace strategických oblastí změn a strategických projektů uvedených ve Strategii povede ke zlepšení podmínek pro zajištění bezpečnosti obyvatel a ochranu veřejného zdraví. Současně nebyly zjištěny žádné významné negativní vlivy na veřejné zdraví.

13 NETECHNICKÉ SHRNUÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ

Předmětem Vyhodnocení je „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027“ (dále též strategie, nebo koncepce). Hodnocení Strategie je strukturováno dle požadavků Přílohy 9 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, a jeho součástí je rovněž hodnocení vlivů na lokality evropsky významných chráněných území soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.

V **kapitole 1** Vyhodnocení je popsán obsah, výchozí principy a cíle Strategie a její vztah k jiným koncepcím. Strategie obsahuje vizi, prioritní témata, strategické oblasti změn, strategické cíle, opatření, typové aktivity a strategické projekty, kterými bude koncepce naplňována.

V **kapitole 2** Vyhodnocení je popsán současný stav životního prostředí v Moravskoslezském kraji, na něhož se Strategie vztahuje. Identifikace hlavních problémů životního prostředí kraje je jedním ze zdrojů pro formulaci referenčních cílů ochrany životního prostředí, s nimiž je koncepce při hodnocení konfrontována.

V **kapitole 3** Vyhodnocení jsou vymezeny oblasti, které by mohly být prováděním koncepce zvláště ovlivněny. Jedná se především o oblasti se zhoršeným stavem životního prostředí (kvalita ovzduší, hlukové zatížení) a také oblasti se zvýšenými požadavky na ochranu přírody a krajiny (zvláště chráněná území, lokality soustavy Natura 2000, ÚSES a další cenné části přírody a krajiny).

V **kapitole 4** Vyhodnocení jsou shrnuty hlavní problémy životního prostředí, které vyplynuly z analýzy v kapitole 2. To se týká zejména ovzduší, klimatu, hluku, vody, půdy a zemědělství, lesů, přírody a krajiny, následky těžby, starých ekologických zátěží a nakládání s odpady.

V rámci **kapitoly 5** jsou formulovány referenční cíle ochrany životního prostředí, které vycházejí jak z analýzy životního prostředí v kapitolách 2 a 4 Vyhodnocení, tak z identifikace cílů relevantních neregionálních, národních a krajských koncepcí. Tedy mimo jiné ze Státní politiky životního prostředí a řady strategických dokumentů v oblasti životního prostředí v České republice. Výše uvedeným způsobem bylo stanoveno 11 referenčních cílů, které jsou v rámci dané kapitoly dále charakterizovány. Jedná se o referenční cíle, uvedené v následující tabulce.

Tabulka 19: Referenční cíle ochrany životního prostředí

Č.	Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Charakteristika referenčního cíle
1.	Ovzduší	Zajistit požadovanou kvalitu ovzduší	Snižovat emise škodlivin do ovzduší, především polévatého prachu, pod úroveň platných limitů, včetně emisí z dopravy a lokálních topenišť.
2.	Klima a adaptace	Snižovat emise skleníkových plynů a adaptovat území a město i volnou krajinu na změnu klimatu.	Podpora energetických úspor, OZE, šetrnějších technologií a dalšího snižování emisí skleníkových plynů. Podporovat adaptaci na změnu klimatu.
3.	Hluk	Snižovat zatížení obyvatel hlukem (především z dopravy).	Chránit obyvatele před hlukovým znečištěním, omezovat zdroje hluku.
4.	Voda	Chránit zdroje povrchových a podzemních vod, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.	Zajišťovat ochranu CHOPAV a obecné ochrany podzemních a povrchových vod, respektovat ochranná pásma vodních zdrojů, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.

Č.	Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Charakteristika referenčního cíle
5.	Půda	Omezit zábory a degradaci půdy (ZPF a PUPFL), zamezovat vodní a větrné erozi půdy.	Především ochrana před zábory ZPF, ochrana lesa, lesní půdy a pozemků před plošně většími zábory, ochrana před důsledky intenzivního hospodaření, přednostní využívání brownfields k nové výstavbě.
6.	Krajina	Omezovat fragmentaci krajiny, chránit krajinný ráz, kulturní a přírodní dědictví.	Omezit fragmentaci krajiny, dbát na zachování krajinného rázu, ochranu významných krajinných prvků a ÚSES.
7.	Biodiverzita a ochrana přírody	Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí.	Zajistit zejména ochranu zvláště chráněných území, chránit ohniska („hot-spots“) biodiverzity.
8.	Odpady, a ekologické zátěže	Aplikovat prvky oběhového hospodářství s cílem prevence vzniku odpadů, snižovat produkci odpadů, likvidovat staré zátěže.	Primárně omezovat vznik odpadů, zvýšit materiálové a energetické využití odpadů (zejména komunálních), minimalizovat skládkování odpadů, likvidovat staré zátěže (včetně skládek odpadů).
9.	Zdraví	Zajistit zdravé a bezpečné prostředí.	Navazuje na referenční cíle 1 a 3, kdy znečištění ovzduší a hlukové znečištění patří mezi hlavní determinanty zdraví obyvatel. V rámci bezpečného prostředí chránit obyvatele před negativními účinky extrémních meteorologických jevů (povodně, vítr).
10.	Kulturní památky	Chránit kulturní a přírodní dědictví	Dbát na ochranu kulturních a přírodních památek.
11.	EVVO	Zajišťovat environmentální vzdělávání a osvětu	Zvyšovat environmentální vědomí obyvatel jako součásti vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Zaměřit se především na oblast emisí z domácích topenišť a dopravy, ochranu klimatu, nakládání s odpady a ochranu přírody, kde je zapojení veřejnosti nezbytnou podmínkou řešení.

V kapitole 6, která je klíčovou kapitolou hodnocení, je vyhodnocen vliv všech strategických oblastí změn a vybraných strategických projektů s potenciálně negativním vlivem na životní prostředí a veřejné zdraví, a to jak pomocí číselného hodnocení vůči všem stanoveným referenčním cílům ochrany životního prostředí (viz tabulka hodnocení v kapitole 6), tak i prostřednictvím slovního komentáře.

Každá strategická oblast změn a vybrané strategické projekty jsou v textové části kapitoly 6 stručně charakterizovány, je uvedeno hodnocení jejich vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví pomocí textového hodnocení a v relevantních případech jsou doplněna také doporučení zpracovatele pro snížení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. Kromě strategických oblastí změn a strategických projektů je slovně vyhodnocena také více Strategie a také jsou komentovány analytická a implementační část. Vzhledem k významu této kapitoly jsou v následujícím textu uvedeny informace ve větší podrobnosti, než v jiných částech této shrnující kapitoly.

Z provedeného hodnocení vyplývá, že strategické oblasti změn a strategické projekty pro jednotlivá prioritní témata SR MSK 2019-2027 **nejsou v rozporu s požadavky na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví a není mezi nimi žádné, které by mělo potenciálně významný negativní vliv na životní prostředí.** V případě těch strategických oblastí změn a strategických projektů, které potenciálně negativní vlivy na životní prostředí mohou zakládat (záleží na způsobu provedení následných intervencí), jsou vždy uvedena doporučení ke zmírnění dopadů, a to jak v kapitole 6, tak i v kapitole 10 tohoto Vyhodnocení.

V případě hodnocených strategických oblastí změn budou konkrétní vlivy na životní prostředí záviset především na konkrétním provedení a lokalizaci intervencí, kterými budou naplňována.

Vlivy intervencí s potenciálně negativními vlivy na životní prostředí musí být vyhodnoceny prostřednictvím procedur hodnocení vlivů projektů na životní prostředí (EIA, naturové hodnocení, biologické hodnocení, požadavky stavebního řízení a další), které musí schválení projektů podmiňovat.

Strategické oblasti změn a strategické projekty s potenciálně mírnými negativními vlivy na životní prostředí jsou dle hodnocení v kapitole 6 taková, která se zaměřují na realizaci staveb (budovy, nabíjecí stanice, infrastruktura a další), tedy intervence, které budou mít vliv na zábor půdního fondu, omezenou retenci vod, tepelné vyzařování povrchů apod. (např. 2.2, 3.1, 3.4, 5.3, 5.4). Takové intervence mohou způsobit také fragmentaci krajiny, tlak na přírodu a biodiverzitu, krajinný ráz. Naopak s sebou často nesou také pozitivní vliv např. v souvislosti podpory adaptací na změnu klimatu (OZE, energetických úspor), zvýšení kvality ovzduší, snížení hlukového zatížení a pozitivního vlivu na zdraví obyvatel.

Řada typových opatření bude potenciálně působit na životní prostředí pozitivně, a to především ta, která se věnují kombinovaným opatřením proti znečišťování ovzduší z velkých zdrojů, lokálních topenišť, dopravy a příhraničního přenosu z Polska (4.1) a také další s obdobnou tematikou včetně např. zatraktivnění a zefektivnění přepravy, odvedení dopravy z měst (4.3, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4). Dojde tak k pozitivním vlivům na lepší kvalitu ovzduší, snížení hlukového zatížení a podpory zdraví obyvatel, zvýšení retenční schopnosti krajiny, lepší kvality povrchových vod (4.3).

Široký záběr má strategická oblast změny 4.4, která se zabývá snižováním fragmentace krajiny, udržitelným plánováním a využíváním krajiny, zachováním atraktivity území, školením v oblasti ochrany MZCHÚ a rozvíjením cestovního ruchu mimo ZCHÚ, podporou retence vody v krajině, ochranou ZPF před záborům půdy a degradací, podporou adaptací na změnu klimatu využitím OZE a dále také podporou EVVO. Dále také 6.3 zaměřená na podporu rozvoje EVVO, využití, popř. odstranění budov typu brownfields, podporu výsadby veřejné zeleně, biodiverzity, zmírňování dopadů klimatické změny, zvyšování retence vody v krajině, lepší kvality ovzduší, snižování hlukového zatížení a podporu zdraví obyvatel.

V souvislosti s ochranou půdního fondu pak lze identifikovat např. pozitivní vliv strategické oblasti změn 1.2, která je zaměřena na regeneraci brownfields a předcházení tak záborům půdy a negativního ovlivnění krajinného rázu výstavbou na tzv. zelené louce.

V souvislosti s odpadovým hospodářstvím lze zmínit strategickou oblast změn 4.2 (podpora omezování skládkování, oběhového hospodářství, prevence vzniku odpadů). Předpokládá se také nižší riziko kontaminace podzemních a povrchových vod a půdy včetně záboru půdního fondu.

Kromě výše zmíněných strategických oblastí změn bude mít pozitivní vliv na zdraví obyvatel také celé prioritní téma 2 a strategické oblasti změn 3.4 (podpora vzdělanosti, tedy vyšší šance na kvalitní život, uplatnitelnost na trhu práce) a 3.1, 3.2, 5.5 (lepší dostupnost a kvalita zdravotnické péče, podpora zdravého životního stylu, pokrytí celého území kraje sítí integrovaných výjezdových center složek IZS), dále také strategické oblasti změn věnující se adaptacím na změnu klimatu (4.3).

Tematikou EVVO se zabývají např. 1.3, 1.4, 4.1, 4.5, 4.6, 5.5, 6.1 (příspěvek na vzdělání, osvěta společnosti, zapojování veřejnosti zejm. ve spojitosti s lokálními topeništi, vzdělanost obyvatel v prevenci rizik a chování za mimořádných situací, inovace v oblasti ŽP a další).

Dojde také k pozitivním vlivům na ochranu přírodního a kulturního dědictví (6.1, 6.2).

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny byl samostatně vyhodnocen rovněž vliv Strategie na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000 (Příloha č. 1 Vyhodnocení). V rámci hodnocení Natura 2000 bylo konstatováno, že předložená koncepce ani strategické oblasti změn a strategické projekty v ní uvedené, nebudou mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000. Doporučení pro

předcházení, eliminaci a zmírnění potenciálně negativních vlivů jsou uvedena v kapitole 4 a kapitole 10 tohoto Vyhodnocení.

Kapitola 7 Vyhodnocení posuzuje možné přeshraniční vlivy koncepce na životní prostředí. Z hodnocení vyplývá, že k významnému ovlivnění území okolních států nedojde.

Kapitola 8 Vyhodnocení obsahuje informaci o invariantní podobě koncepce a je popsán způsob hodnocení.

V **kapitole 9** Vyhodnocení jsou navrženy monitorovací ukazatele, které odpovídají referenčním cílům ochrany životního prostředí, které byly stanoveny v kapitole 5 Vyhodnocení. Indikátory budou sloužit ke sledování a rozboru vlivů provádění koncepce na životní prostředí. Způsob monitorování je v kapitole navržen.

V **kapitole 10** Vyhodnocení jsou popsána opatření pro předcházení, eliminaci a kompenzaci vlivů Strategie. V kapitole jsou navržena opatření, týkající se všech částí koncepce, zejména však strategických oblastí změn a strategických projektů, které jsou nejdělněji popsanou jednotkou koncepce. Kapitola 10 shrnuje všechna nevýznamnější doporučení pro snížení vlivů, které jsou konkrétně uvedeny pro každé typové opatření a související cíle v kapitole číslo 6.

V rámci **kapitoly 11** Vyhodnocení jsou navržena environmentální kritéria pro výběr projektů. Hlavním kritériem pro výběr aktivit/projektů k realizaci bude konkrétní aktuální potřeba v území a finanční a technické možnosti. Avšak při výběru a realizaci konkrétní aktivity/projektu v rámci jednotlivých strategických oblastí změn musí být zohledněno i environmentální hledisko. Tato kritéria tvoří jednotný systém s dříve stanovenými referenčními cíli životního prostředí a souvisejícími indikátory pro monitorování provádění koncepce.

Kapitola 12 Vyhodnocení shrnuje vlivy koncepce na veřejné zdraví. Na základě všech výše uvedených poznatků vyplývajících z vyhodnocení je zde konstatováno, že realizace opatření uvedených v koncepci povede ke zlepšení podmínek a ochraně veřejného zdraví. Současně nebyly zjištěny žádné významné negativní vlivy na veřejné zdraví.

Kapitola 13 představuje netechnické shrnutí obsahu Vyhodnocení.

Kapitola 14 Vyhodnocení obsahuje vypořádání vyjádření obdržných ke koncepci.

Kapitola 15 Vyhodnocení obsahuje závěry a doporučení včetně návrhu souhlasného stanoviska a podmínek, které jsou zaměřeny na eliminaci a snížení vlivů Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 na životní prostředí.

14 SOUHRNNÉ VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ STANOVENÝCH ZÁVĚREM ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ A VYJÁDŘENÍ OBDRŽENÝCH KE KONCEPCI Z HLEDISKA VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

14.1 Přehled vyjádření obdržených ke Koncepci

Zpracovateli Vyhodnocení byla prostřednictvím příslušného úřadu, Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, předána vyjádření obdržená k Oznámení ve smyslu § 10c, odstavec 3 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Všechna předaná vyjádření jsou podle data jejich vydání přehledně uvedena v následující tabulce. V následujícím vypořádání jsou pak vyjádření rozdělena na vyjádření obsahující připomínky a doporučení a vyjádření neobsahující ani připomínky ani doporučení.

Tabulka 20: Přehled obdržených vyjádření

Odesílatel vyjádření		Kontaktní adresa	Č. j.:	Ze dne
1.	Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v Ostravě	Odboje 1941/1, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava	NPU-381/39258/2019	29. 5. 2019
2.	Městský úřad Bruntál, odbor životního prostředí, silničního hospodářství a zemědělství	Nádražní 994/20, 792 01 Bruntál	MUBR/35651-19/tes - OŽP-5130/2019/tes	3. 6. 2019
3.	Statutární město Karviná, náměstek primátora	Fryštátská 72/1, 733 24 Karviná-Fryštát	SMK/082109/2019	3. 6. 2019
4.	Statutární město Ostrava	Prokešovo nám. 8, 729 30 Ostrava	SMO/317538/19/OŽP/Mrt	5. 6. 2019
5.	Ministerstvo životního prostředí – Odbor výkonu státní správy IX	Čs. legií 5, 702 00 Ostrava	MZP/2019/580/744	5. 6. 2019
6.	AOPK ČR – Regionální pracoviště Olomoucko, Oddělení Správa CHKO Olomoucko	Šumperská 93, 790 01 Jeseník	01575/OM/19	6. 6. 2019
7.	Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého	Veslavínova 18, P.O. BOX 103, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava	SBS 17549/2019/OBÚ-05	6. 6. 2019
8.	Městský úřad Český Těšín, odbor výstavby a životního prostředí	nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín	MUCT/29209/2019	7. 6. 2019
9.	Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ostrava	Valchařská 15, 702 00 Ostrava	ČIŽP/49/2019/5361	7. 6. 2019
10.	Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství	28. října 117, 702 18 Ostrava	MSK 91100/2019	10. 6. 2019

Odesílatel vyjádření		Kontaktní adresa	Č. j.:	Ze dne
11.	Magistrát města Frýdku-Místku, Odbor životního prostředí a zemědělství	Politických obětí 2478, 738 22 Frýdek-Místek	MMFM 77571/2019	10. 6. 2019
12.	Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje	Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava	KHSMS 26369/2019/HOK/OV	10. 6. 2019

14.2 Vypořádání vyjádření obsahujících připomínky a doporučení

V následujícím přehledu jsou postupně uvedeny podstatné relevantní údaje z vyjádření, podaných ke zveřejněnému Oznámení (jen ta vyjádření, která obsahují náměty, připomínky nebo doporučení) a jejich vypořádání zpracovatelem Vyhodnocení. Zbývající vyjádření (vyjádření číslo 2, 4, 5, 7 a 8) neobsahovala připomínky ani návrhy, a proto nejsou předmětem tohoto vypořádání.

Ad 1) Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v Ostravě

Uvádí

- a) Ochrana řešeného území z hlediska zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů – legislativní rámec:
 - na území Moravskoslezského kraje se nachází 5 památkových rezervací, 19 památkových zón, dále ochranná pásma, spadající pod režim ochrany dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů;
 - na území Moravskoslezského kraje se nachází národní kulturní památky, kulturní památky, spadající pod režim ochrany dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů;
 - na území Moravskoslezského kraje jsou evidovány archeologické lokality (UAN I, UAN II, UAN III).
- b) Navrhovaná koncepce negativně neovlivní chráněné památkové hodnoty v Moravskoslezském kraji dle legislativního rámce. *V kapitole C.3.11.2 Památkové zóny požadujeme opravu a doplnění:*
 - městských památkových zón se v kraji nachází 19
 - doplnit - MPZ Ostrava – Přívoz
- c) *V kapitole C.3.11.3 Národní kulturní památky požadujeme opravu a doplnění:*
 - národních kulturních památek se v kraji nachází 19
 - doplnit – Křížová cesta a kostel Panny Marie Sněžné v Rudě
 - doplnit – Poutní areál s kostelem Navštívení Panny Marie ve Frýdku
 - doplnit – Poutní areál s kostelem Panny Marie Sedmibolestné a Povýšení sv. Kříže na Cvilíně
- d) Upozorňujeme, že celé území je nutné chápat jako území s archeologickými nálezy. Z tohoto důvodu je nutné dle ustanovení odst. 2, § 22, zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ohlásit písemně s dostatečným časovým předstihem zahájení výkopových prací Archeologickému ústavu Akademie věd ČR a následně umožnit některé

z oprávněných organizací provedení záchranného archeologického výzkumu na základě dohody uzavřené podle odst. 1 a 2, § 22, zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Obdobně je třeba postupovat, má-li se na takovém území provádět jiná činnost, kterou by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů.

Vypořádání vyjádření:

- a) Akceptováno. Zpracováno do kap. 2.1.12 Vyhodnocení návrhu koncepce.
- b) Akceptováno. Městská památková zóna Ostrava – Přívoz byla doplněna do výčtu MPZ v kap. 2.1.12 Vyhodnocení.
- c) Akceptováno. Uvedené národní kulturní památky byly doplněny do výčtu v kap. 2.1.12 Vyhodnocení.
- d) Akceptováno. Podmínka ohlášení výkopových prací pro provedení archeologického průzkumu byla zapracována mezi opatření pro předcházení negativních vlivů koncepce na ŽP v kap. 10 Vyhodnocení.

Ad 3) Statutární město Karviná, náměstek primátora

Požaduje

- a) Rozpracovat následující strategická témata:
- zlepšení stavu ovzduší,
 - dopady útlumu těžby uhlí,
 - omezení produkce a skládkování směsného komunálního odpadu, jeho vyšší separace a recyklace,
 - revitalizace vodních toků, obnova vodního režimu v krajině a ochrana před povodněmi,
 - rozvoj udržitelné mobility s pozitivními dopady na snížení znečištění a hluku z dopravy,
 - předcházení záboru zemědělského a lesního půdního fondu pro výstavbu nových výrobních areálů a pro bydlení,
 - efektivnější odstraňování starých ekologických zátěží,
 - řešení nezaměstnanosti.
- b) Zpracovat komplexní posouzení vlivu koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví.
- c) Navrhnout strategické projekty, do kterých se promítnou potřeby vyplývající z analytických zjištění a potřeb Moravskoslezského kraje.
- d) Samostatně zpracovat zhodnocení možných vlivů jednotlivých záměrů, realizovaných v rámci koncepce, na lokality soustavy NATURA 2000.

Vypořádání vyjádření:

a) Strategie se zabývá výše zmíněnými tématy, které jsou v rámci analytické části řešeny v dostatečné míře a následně rozpracovány v návrhové části do podoby strategických oblastí změn, opatření a typových aktivit. Zlepšení kvality ovzduší je jedno z klíčových témat a je řešeno např. ve strategických oblastech změn 4.1, 4.3, 4.6, 5.1, 5.2, 5.4. Taktéž dopady útlumu těžby jsou rozebírány zejména v rámci 4.6 a 6.1. Oblast odpadového hospodářství (4.2, 4.5) je spolu s oblastí vod (4.3, 5.1, 5.5), podpory udržitelné mobility (1.5, 5.2, 5.3), předcházení záborů ZPF a PUPFL (1.2, 4.4, 6.1, 6.3) a efektivnějšímu

odstraňování SEZ (6.3) je také ve Strategii zohledněna. Nezaměstnanost je podrobně řešena zejména v rámci 2.4, 2.5.

b) Vyhodnocení vlivů návrhu koncepce bylo provedeno v rámci tohoto Vyhodnocení SEA (kapitola 6), a to jak souhrnně, tak podrobně prostřednictvím strategických oblastí změn spolu se strategickými cíli, u nichž bylo přihlíženo také k opatřením a typovým aktivitám, a strategických projektům, a to ve vztahu k referenčním cílům ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

c) Strategické projekty byly navrženy v rámci Strategie a v rámci tohoto Vyhodnocení SEA bylo v rámci kapitoly 6 provedeno jejich hodnocení ve vztahu k referenčním cílům ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

d) Zhodnocení možných vlivů návrhu koncepce na lokality soustavy Natura 2000 bylo provedeno v rámci samostatného Posouzení vlivu koncepce na evropsky významné lokality a ptací oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (tzv. „naturové hodnocení“), které je přílohou č. 1. tohoto Vyhodnocení.

Ad 6) AOPK ČR – Regionální pracoviště Olomoucko, Oddělení Správa CHKO Olomoucko

Požaduje

- a) vyhodnotit vliv koncepce na přírodu a krajinu území CHKO Jeseníky. Koncepce a vyhodnocení by měly zohledňovat, byť v obecné rovině, odlišnou strategii v tomto zvláště chráněném území na rozdíl od ostatního území Moravskoslezského kraje a limitovat cíle v návaznosti na ochranný režim a ochranné podmínky v tomto území.

Vypořádání vyjádření:

a) Vliv na přírodu a krajinu byl vyhodnocen s ohledem na referenční cíle ochrany životního prostředí (kapitola 6, referenční cíl č. 6 Krajina a referenční cíl č. 7 Biodiverzita a ochrana přírody) a zapracována mezi doporučení pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) tohoto Vyhodnocení a v návrhu stanoviska. CHKO Jeseníky (resp. VZCHÚ) se přímo zabývá strategická oblast změn 4.4, která zmiňuje mj. její rozvoj s podmínkou ochrany před negativními dopady rozvojových aktivit, včetně intenzivního cestovního ruchu v nejzatíženějších oblastech, šetrné využívání krajiny s cílem zachování její prostupnosti, podporu biodiverzity a ekosystémových služeb a ochranu před invazivními druhy a další.

Ad 9) Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ostrava

Upozorňuje

- a) Z hlediska ochrany lesa, že část C.4 STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ – LESY na straně 55: Příčiny současného stavu lesů (a stavů lesů v blízké budoucnosti) v MSK je příliš zjednodušená, tato problematika je složitější a zahrnuje v sobě také:
 - někdejší výsadby smrku na nevhodných stanovištích anebo v nevhodných lesních vegetačních stupních,
 - kumulovaná depozice imisí v lesních půdách, ve výsledku způsobující zhoršenou dostupnost některých prvků – zejména bazických – pro stromy,
 - zjevná pomalejší reakce vlastníků/správců/nájemců/pachtýřů lesů na kalamitní situace způsobená společensko-politickými změnami na konci osmdesátých let a v devadesátých letech,

- **škody způsobené vysokými stavy spárkaté zvěře, včetně šíření nepůvodních druhů spárkaté zvěře, např. daňka, muflona, siky;** tyto vysoké stavy zvěře mají a budou mít mimo jiné zásadní nežádoucí následek – zpomalení obnovy lesa, zejména na pokalamitních holinách.
- b) Z hlediska ochrany přírody ČIŽP předpokládá, že rozvoj může mít vliv na přírodu a krajinu.
- c) Z hlediska ochrany vod oznámení popisuje současný stav některých aspektů životního prostředí Moravskoslezského kraje a obsahuje téměř nečitelné obrázky, a další nedostatky např. nepřesný popis hydrologie (uvedeno pouze povodí Odry a povodí Moravy), další nepřesnost je např. v informacích o SEZ - původ kontaminace lokality OKD OKK, a.s. Koksovna Jan Šverma, kde je uvedeno organická a anorganická kontaminace z navezené hlušiny.

Vypořádání vyjádření:

- a) Přípomínka byla akceptována a zapracována do Vyhodnocení, kapitoly 2.1.10 Lesy.
- b) Součástí Vyhodnocení Strategie je posouzení jejích potenciálních vlivů na přírodu a krajinu v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 6 Krajina a referenční cíl č. 7 Biodiverzita a ochrana přírody).
- c) Zmiňované nedostatky byly v rámci tohoto Vyhodnocení odstraněny.

Ad 10) Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství

Požaduje

- a) Z hlediska zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, krajský úřad požaduje v kapitole B.9 na straně 15 předloženého oznámení koncepce doplnit v přehledu strategických dokumentů dokument „Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek - CZ08A“.

Vypořádání vyjádření:

- a) Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek - CZ08A je uveden v kap. 1.3 tohoto Vyhodnocení. Zároveň bylo provedeno hodnocení souladu návrhu SR MSK s uvedeným Programem v kap. 5 tohoto Vyhodnocení.

Ad 11) Magistrát města Frýdku-Místku, Odbor životního prostředí a zemědělství

Uvádí

- a) Z hlediska zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ZPF“), dle ust. § 15 písm. m) zákona o ochraně ZPF: Předloženým záměrem oznámení koncepce „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019 – 2027“ nedojde k dotčení zájmů chráněných dle zákona o ochraně ZPF v kompetenci Magistrátu města Frýdku-Místku, odboru životního prostředí a zemědělství, který je dotčeným správním orgánem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, mají-li být dotčeny pozemky náležející do ZPF o výměře menší nebo rovné 1 ha. Vzhledem k rozsahu území je tato výměra překročena.

Vypořádání vyjádření:

a) Připomínka byla vzata v úvahu při hodnocení strategických oblastí změn a strategických projektů s ohledem na referenční cíle ochrany životního prostředí (kapitola 6, referenční cíl č. 5 Půda) a zapracována mezi doporučení pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) tohoto Vyhodnocení a v návrhu stanoviska.

Ad 12) Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje

Doporučuje

- a) Ve zjišťovacím řízení se při návrhu konkrétních aktivit komplexně zabývat jejich dopady na zdraví, včetně aspektu socioekonomického vlivu.
- b) KHS MSK však upozorňuje, aby v rámci návrhu a hodnocení dopadů jednotlivých aktivit bylo přihlédnuto i k socioekonomickým dopadům, které se rovněž významně podílí na ovlivnění zdravotního stavu (př. dopady útlumu těžby uhlí) a současně byl pro možnosti aktivit zmíněn i právní rámec.

Vypořádání vyjádření:

a) Tato připomínka je směřována na příslušný úřad, kterým je Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, který tuto připomínku zahrnul do ZZŘ (bod 13). Tento bod je v rámci tohoto Vyhodnocení respektován, a to v rámci kapitoly 6 při hodnocení potenciálních vlivů na zdraví obyvatel (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 9 Zdraví).

b) Připomínky byly vzaty v úvahu v rámci hodnocení vlivů strategických oblastí změn a strategických projektů na referenční cíle ochrany veřejného zdraví (kapitola 6, referenční cíl č. 9 Zdraví) a zapracovány mezi doporučení pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) tohoto Vyhodnocení a do návrhu stanoviska.

VYJÁDŘENÍ NEOBSAHUJÍCÍ ANI PŘIPOMÍNKY ANI DOPORUČENÍ

Níže uvedená vyjádření neobsahovala žádné námítky k návrhu Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 ani k Oznámení dotčené koncepce ve smyslu § 10c) zákona číslo 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, případně obsahovala souhlasná vyjádření. Vyjádření jsou očíslována stejně jako ve výše uvedené tabulce (Tabulka 20).

Ad 2) Městský úřad Bruntál, odbor životního prostředí, silničního hospodářství a zemědělství

Ad 4) Statutární město Ostrava

Ad 5) Ministerstvo životního prostředí – Odbor výkonu státní správy IX

Ad 7) Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého

Ad 8) Městský úřad Český Těšín, odbor výstavby a životního prostředí

14.3 Vypořádání požadavků vyplývajících ze zjišťovacího řízení

Níže je uveden soupis požadavků ze zjišťovacího řízení a stručné vyhodnocení jejich naplnění.

1) Vyhodnotit soulad koncepce s relevantními mezinárodními, národními a krajskými koncepcemi (např. s Aktualizací Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Státní politikou životního prostředí ČR 2012-2020, s Aktualizací Strategie udržitelného rozvoje ČR, Strategickým rámcem udržitelného rozvoje, Národním programem snižování emisí ČR, Programem předcházení vzniku odpadů, Plánem odpadového hospodářství ČR, Státní energetickou koncepcí, Zásadami územního rozvoje Moravskoslezského kraje ve znění její aktualizace, Plánem odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje pro roky 2017-2021, Územním plánem Ostravy, Programem zlepšování kvality ovzduší aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek, Zdraví 2020 - Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí, plány oblasti povodí, apod.).
Akceptováno. Vyhodnocení souladu předloženého návrhu Strategie s uvedenými koncepcemi v oblasti ochrany přírody na mezinárodní, národní a krajské úrovni bylo provedeno v kapitole 5 Vyhodnocení. SR MSK 2019-2027 je se schválenými koncepčními dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny v souladu.
2) Vyhodnotit, jaké dopady může mít koncepce na zvláště chráněná území (dále jen „ZCHÚ“), významné krajinné prvky (dále jen „VKP“), přírodní parky, územní systém ekologické stability (dále jen „ÚSES“), biodiverzitu, migrační prostupnost území, krajinný ráz a fragmentaci přírodních biotopů a krajiny a zda předkládaný materiál respektuje limity využití území, respektive základní ochranné podmínky dané zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a bližší ochranné podmínky dané zřizovacím předpisem dotčených ZCHÚ, zhodnotit možný vliv realizace na úroveň biodiverzity, rozmanitost ekosystémů a na navržený nebo vymezený ÚSES.
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení Strategie je posouzení jejich potenciálních vlivů na obecnou ochranu přírody a krajiny, územní systém ekologické stability, krajinný ráz a zvláště chráněná území a další v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 6 Krajina a referenční cíl č. 7 Biodiverzita a ochrana přírody).
3) Navrhnout případná opatření ke snížení, vyloučení či kompenzaci negativních vlivů na ZCHÚ, VKP, přírodní parky, ÚSES, biodiverzitu, migrační prostupnost území kraje, krajinný ráz a fragmentaci přírodních biotopů a krajiny.
Akceptováno. V rámci Vyhodnocení Strategie nebyly identifikovány žádné potenciálně významné negativní vlivy SR MSK 2019-2027 na ZCHÚ, VKP, přírodní parky, ÚSES, biodiverzitu, migrační prostupnost území kraje, krajinný ráz a fragmentaci přírodních biotopů a krajiny. Opatření pro předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci případných mírných negativních vlivů jsou navržena v rámci kapitoly 10) Vyhodnocení.
4) Stanovit případné podmínky a limity pro navrhovaná opatření k zajištění ochrany a eliminaci negativních vlivů na přírodu a krajinu včetně lokalit soustavy Natura 2000.
Akceptováno. V rámci Vyhodnocení Strategie byly v kapitole 6 Vyhodnocení u strategických oblastí změn a strategických projektů uvedeny doporučení, které se promítly také do opatření pro předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci případných mírných negativních vlivů navržených v rámci kapitoly 10) Vyhodnocení. Součástí tohoto Vyhodnocení je samostatné Posouzení vlivů koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, plynoucí z vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (Příloha č. 1).
5) Vyhodnotit vlivy ve vztahu k ochraně říčních niv, podzemních a povrchových vod.
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení Strategie je posouzení jejich potenciálních vlivů na ochranu říčních niv, podzemních a povrchových vod v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 4 Voda a referenční cíl č. 5 Půda).
6) Vyhodnotit, zda a jak jsou v koncepci zohledněny zásady ochrany zemědělského půdního fondu, zejména s ohledem na zábory kvalitní zemědělské půdy, a do jaké míry vytváří koncepce podmínky pro omezení záboru půdy ve volné krajině.
Akceptováno. Ve SR MSK 2019-2027 jsou zásady ochrany zemědělského půdního fondu zohledněny například ve strategických oblastech změn 1.2, 4.2, 4.4, 6.3. Strategické oblasti změn, které se věnují ochraně zemědělského půdního fondu, vytváří podmínky pro omezení záboru půdy ve volné krajině v úrovni odpovídající charakteru Strategie.

7) Vyhodnotit vlivy navrhovaných cílů a opatření na kvalitu ovzduší. V případě negativních vlivů na kvalitu ovzduší navrhnout taková opatření, aby byly tyto negativní dopady minimalizovány a aby byly vytvořeny podmínky pro zlepšování kvality ovzduší.
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení Strategie je posouzení jejích potenciálních vlivů na kvalitu ovzduší v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 1 Ovzduší), kde jsou uvedeny doporučení, které se promítly také do opatření pro předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci případných mírných negativních vlivů navržených v rámci kapitoly 10) Vyhodnocení.
8) Vyhodnotit, jaký vliv má koncepce na památkovou hodnotu území chráněnou dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a na dochované kulturní dědictví (architektonické i archeologické).
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení Strategie je posouzení jejích potenciálních vlivů na památkovou hodnotu území a dochované kulturní dědictví v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 10 Kulturní památky).
9) V případě, že budou v návrhu koncepce uvedeny či lokalizovány konkrétní investiční záměry, požadujeme vyhodnotit jejich dopady na životní prostředí a veřejné zdraví, a to včetně synergických a kumulativních vlivů. Dále vyhodnotit, zda a jak je zohledněn ekologický potenciál a ekologické zatížení dotčeného území a přírodní hodnoty krajiny.
Akceptováno. Vlivy jednotlivých strategických oblastí změn a strategických projektů, u nichž je předpokládán negativní vliv, byly podrobně hodnoceny v kapitole 6 Vyhodnocení koncepce, přičemž pro některé z nich bylo identifikováno kumulativní či synergické působení, které je v téže kapitole okomentováno. Tam, kde z hodnocení vyplynula možná rizika z hlediska únosnosti krajiny, byla doporučena opatření k zajištění udržitelného rozvoje daného území. Rovněž byly řešeny vlivy na krajinu a ochranu přírody (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 6 Krajina a referenční cíl č. 7 Biodiverzita a ochrana přírody).
10) Jasně definovat a zdůvodnit, zda koncepce má či nemá přeshraniční vliv. Vzhledem k návaznosti území kraje na státní hranice je nutno kapitolu, která se bude zabývat možnými přeshraničními vlivy, rozpracovat a řádně tuto kapitolu odůvodnit.
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení Strategie je posouzení jejích potenciálních přeshraničních vlivů v kapitole 7.
11) Doplnit v přehledu strategických dokumentů dokument „Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek – CZ08A“.
Akceptováno. Dokument byl doplněn do přehledu strategických dokumentů v kapitolách 1 a 5.
12) Rozpracovat problematiku stavu lesů a vod ve smyslu připomínek České inspekce životního prostředí (vyjádření č.j. ČIŽP/49/2019/5361 ze dne 7. 6. 2019).
Akceptováno. Problematika stavu lesů a vody byla dle připomínek ČIŽP rozpracována v rámci kapitoly 2.
13) V návrhu a hodnocení dopadů jednotlivých aktivit vyhodnotit socioekonomické dopady ovlivňující zdravotní stav obyvatelstva (např. dopady útlumu těžby uhlí apod.).
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení Strategie je posouzení jejích potenciálních vlivů na zdraví obyvatel v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 9 Zdraví).

15 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ VČETNĚ NÁVRHU STANOVISKA KE KONCEPCI

Na základě předloženého vyhodnocení vlivů Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 na životní prostředí a veřejné zdraví lze konstatovat, že nebyly identifikovány žádné významnější negativní vlivy této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, které by znemožňovaly její schválení. To se týká jak celkového vyhodnocení koncepce, tak i vyhodnocení jednotlivých strategických oblastí změn a strategických projektů. Byly identifikovány potenciálně mírně negativní vlivy, respektive potenciální rizika, u kterých byla navržena doporučení k jejich předcházení, vyloučení či snížení.

Na základě všech výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že předložená „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027“

nebude mít významně negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

Současně bylo v rámci samostatného posouzení vlivů na lokality soustavy Natura 2000, konstatováno, že:

předložená koncepce ani jednotlivé strategické oblasti změn a strategické projekty v ní uvedené nebudou mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000.

Na základě všech informací výše uvedených doporučujeme vydat následující stanovisko:

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství

28. října 117

702 18 Ostrava

V Ostravě, dne: 2019

Č.j.:

STANOVISKO K NÁVRHU KONCEPCE

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2021-2027

podle § 10 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Předkladatel koncepce: Moravskoslezský kraj

Zpracovatel koncepce: BeePartner a.s.

Zpracovatel vyhodnocení: RADDIT consulting s.r.o.

Mgr. Zdeněk Frélich

autorizovaná osoba dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí

autorizovaná osoba dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Další členové týmu podle abecedy:

Martina Blahová

Mgr. Zuzana Karkoszková

RNDr. Radim Misiáček

Mgr. Pavla Škarková

Mgr. Lenka Trojáčková

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce ve smyslu § 10c) zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo příslušnému úřadu, Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, předloženo předkladatelem koncepce. Oznámení bylo v souladu s požadavkem odstavce 2, § 10c) citovaného zákona příslušným úřadem zasláno dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 20. 5. 2019.

Na základě vyjádření, doručených k Oznámení, byl příslušným úřadem vydán 20. 6. 2019 Závěr zjišťovacího řízení, který mimo jiné stanovil obsah a rozsah Vyhodnocení nejen v rozsahu základních zákonných požadavků, daných § 2 a 10b) a přílohou č. 9 zákona, ale také nad tento rámec, se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení. V souladu s požadavky zákona byl tento dokument zveřejněn.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, obdržel vyjádření celkem od 12 subjektů, přičemž 5 vyjádření bylo bez připomínek. Vyjádření týkající se obsahu a rozsahu posouzení (vyhodnocení) byla využita jako podklad pro vydání závěru zjišťovacího řízení.

Na podkladě oznámení koncepce a vyjádření k němu obdržených provedl Krajský úřad Moravskoslezského kraje podle kritérií uvedených v příloze č. 8 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) zjišťovací řízení ve smyslu § 10d výše uvedeného zákona s následujícím závěrem:

„Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027“ je koncepcí naplňující dikci ustanovení § 10a odst. 1 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a proto bude předmětem procesu posuzování vlivů na životní prostředí.

Závěr zjišťovacího řízení také stanovil obsah a rozsah Vyhodnocení nejen v rozsahu základních zákonných požadavků, daných §§ 2 a 10b) a přílohou č. 9 zákona, ale také nad tento rámec, se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení. V souladu s požadavky zákona č. 100/2001 Sb. byl tento dokument zveřejněn.

Dne 2019 byl příslušnému úřadu předložen návrh koncepce „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2021-2027“ (dále také koncepce), včetně Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, ve smyslu § 10f) citovaného zákona.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení SEA byl dne 2019 zveřejněn podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2021-2027 včetně vyhodnocení SEA se konalo dne 2019 v Zápis z veřejného projednání obdržel Krajský úřad Moravskoslezského kraje dne 2019.

Stručný popis koncepce:

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 (dále také jen „SR MSK“ nebo „Strategie“ či „koncept“) je střednědobý strategický dokument a vytyčuje směr a hlavní cíle Moravskoslezského kraje na období let 2019-2027. Protože však některé změny budou viditelné až s odstupem mnoha let, představuje rok 2030 jeden důležitý milník v procesu rozvoje kraje, ke kterému směřuje dlouhodobá vize. Strategie má pomáhat spojovat klíčové aktéry za společným cílem, usnadnit komunikaci, být nástrojem řízení pro dosahování vyšší efektivity, účinnosti a hospodárnosti při vynakládání veřejných prostředků.

Strategie vychází z dlouhodobé vize, určuje prioritní témata rozvoje, stanovuje strategické oblasti změn, kterých chce kraj dosáhnout, navrhuje opatření a typové aktivity, i návrhy strategických projektů, které mají k dosažení cílů vést, a popisuje, jak chce strategické změny řídit, monitorovat a hodnotit. Strategii rozvoje schvaluje zastupitelstvo kraje, které také zajišťuje a kontroluje její plnění.

Zaměření strategie je zároveň opřeno o dlouhodobou vizi vedení kraje, o koncepci a strategické dokumenty na krajské, národní a evropské úrovni, o analytické podklady a o studie, šetření a názory a podněty obyvatel Moravskoslezského kraje všech věkových skupin ze všech koutů regionu, včetně názorů studentů středních odborných škol a gymnázií.

Strategie se skládá z následujících dílčích částí:

Analytická část – Zpráva o Moravskoslezském kraji - V rámci analytické části byly socioekonomická data a informace vybrány a posouzeny v šesti prioritních tematických oblastech (klíčových směrech), kterými jsou:

- Podnikavější a Inovativnější kraj
- Vzdělanější a Zaměstnanější kraj
- Čistější a Zelenější kraj
- Zdravější a Soudržnější kraj
- Propojenější a Chytřejší kraj
- Kulturnější a Atraktivnější kraj

Těchto šest oblastí vyplynulo ze společných jednání s vedením kraje a syntézy prioritních témat uvedených v relevantních koncepcích a strategických dokumentech na krajské, národní i evropské úrovni. Jedná se o tyto dokumenty:

- Vize 2024 - Nová energie pro Moravskoslezský kraj

- Víceletý finanční rámec Evropských strukturálních a investičních fondů pro léta 2021-2027
- Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského, Karlovarského kraje – Restart
- Strategie ITI Ostravské aglomerace
- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje 2010-2020
- Návrh Koncepce rozvoje venkova Moravskoslezského kraje
- Strategie regionálního rozvoje 2021+

Pro každou tematickou oblast byla vytvořena pracovní skupina, kterou tvořili členové z řad expertů, místních klíčových aktérů a zástupců Moravskoslezského kraje a Statutárního města Ostravy. V každé z pracovních skupin byl nominován garant, s jehož pomocí byly definovány strategické (klíčové) oblasti změn, které byly projednány v rámci pracovních skupin. Struktura strategických oblastí změn se odráží také ve struktuře doporučení pro návrhovou část, a předznamenává tak strukturu Strategického rámce v návrhové části Strategie.

Struktura analytické části je vedle úvodu, základních informací o kraji, metodologické části, a socioekonomického profilu členěna dle výše zmíněných šesti prioritních tematických oblastí do šesti hlavních kapitol. Každá kapitola obsahuje zdůvodnění důležitosti daného tématu, hlavní zjištění v dané oblasti, stručnou analýzu SWOT, doporučení pro návrhovou část, popis nejdůležitějších zjištění a mapy, grafy a tabulky. Cílem dokumentu není přinést vyčerpávající souhrn dat, trendů a srovnání, ale poskytnout jejich reprezentativní výběr s cílem přiblížit zajímavosti a trendy i těm, kteří se agendou strategického plánování běžně a do hloubky nezabývají.

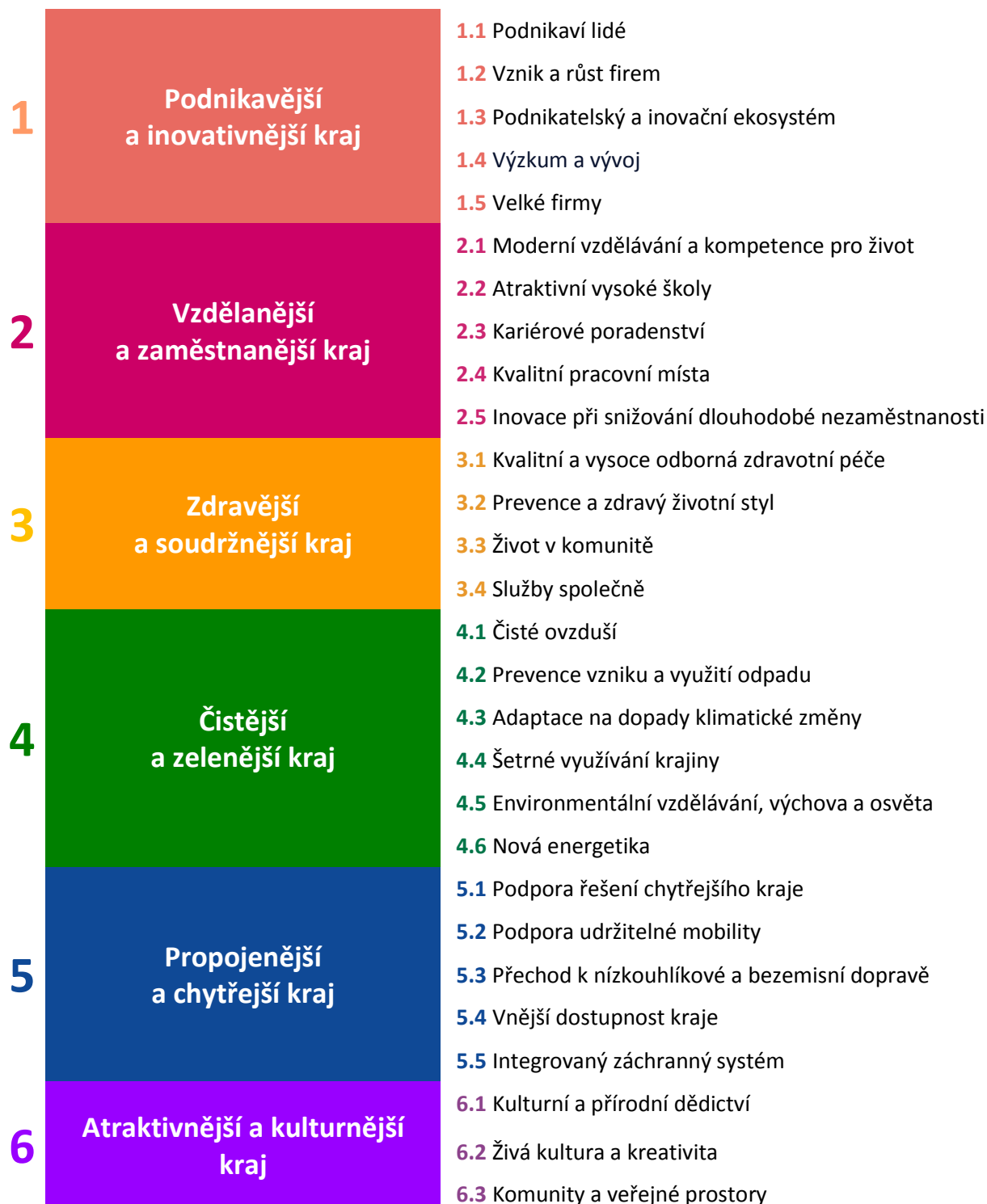
Návrhová (strategická) část obsahuje následující klíčové části:

- **Dlouhodobá vize rozvoje Moravskoslezského kraje 2030+**
- **Tři hlavní strategické směry rozvoje kraje na roky 2019 až 2027 – „superpriority“- kterými jsou:**
 1. PODNIKÁNÍ - #podnikavější, #inovativnější, #propojenější a #chytřejší kraj
 2. LIDÉ - #vzdělanější, #zaměstnanější, #zdravější, #soudržnější a #kulturnější kraj
 3. PROSTŘEDÍ - #čistější, #zelenější a #atraktivnější kraj

Dva nejvýznamnější ukazatele změny pro dlouhodobé měření úspěšnosti v realizaci Strategie rozvoje a naplňování vize:

1. Zastavení odlivu obyvatel z kraje
 2. Lepší image kraje
- 6 prioritních tematických oblastí, obsahujících celkem 28 strategických oblastí změn, jejichž součástí jsou:
 - Strategický cíl
 - Požadovaná změna
 - Návrhy opatření a typových aktivit
 - Klíčové indikátory
 - Vazba na krajské koncepce
 - Návrhy strategických projektů

Tematické oblasti jsou východiskem a integrální součástí organizačního zajištění procesu realizace Strategie rozvoje kraje. Tyto tematické oblasti jsou dále rozvedeny prostřednictvím souboru strategických cílů, opatření a typových aktivit. Dále se každá tematická oblast člení na 3 – 6 strategických oblastí změn. Pro některé strategické oblasti změn byly stanoveny také strategické projekty.



Implementace je založena na třech základních principech:

- otevřenost – platforma permanentní diskuse pod značkou #hrajemMSKrajem, zaštitěnou Odborem regionálního rozvoje a cestovního ruchu a Oddělením komunikace a strategického marketingu, umožňující jednotlivým zainteresovaným subjektům i obyvatelům kraje sdělit jejich názor ke klíčovým bodům obsahu strategického dokumentu v průběhu celého procesu jeho implementace a navrhnout projekty a sdílet podněty pro naplňování strategických cílů
- zpětná vazba - pravidelným monitoringem bude možné velmi pružně vyhodnotit naplňování cílů, aktivit a projektů akčního plánu a delegované úkoly a vyhodnocovat posun v jednotlivých strategických oblastech změny. Každá ze strategických oblastí změn obsahuje klíčové indikátory k měření úspěšnosti a návrh doplňkových indikátorů pro případné detailnější vyhodnocování v rámci specifických témat.
- publicita - komunikace strategických změn a plánovaných projektů tak, aby se strategické priority staly vlastní většině zájmových skupin a obyvatel regionu. Komunikace bude probíhat průběžně, obyvatelé a klíčoví aktéři budou pravidelně informováni o vývoji ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik Moravskoslezského kraje i o míře plnění cílů a aktivit Strategie rozvoje.

Aktuální informace o celém procesu zpracování Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 jsou dostupné také na webových stránkách <http://www.hrajemskrajem.cz/>, facebookových stránkách Hrajemskrajem či instagramu #hrajemskrajem.

Stručný popis vyhodnocení:

Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí bylo provedeno v souladu s požadavky zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb. a v souladu s požadavky Závěru zjišťovacího řízení. Pro posouzení byla využita metoda referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, vytvořených na základě platných strategických dokumentů na mezinárodní a národní úrovni, a to především porovnáváním možného vlivu cílů a opatření koncepce se stanovenými referenčními cíli ochrany životního prostředí a veřejného zdraví a dále s možnými vlivy na jednotlivé složky životního prostředí. Hodnocen byl rovněž rozsah vlivu, spolupůsobení a časový horizont působení.

Závěry vyhodnocení:

Na základě návrhu koncepce, oznámení koncepce, závěru zjišťovacího řízení, vyhodnocení koncepce podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, vyjádření dotčených územně samosprávných celků, dotčených správních úřadů a veřejnosti a veřejného projednání

v y d á v á

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, jako příslušný úřad podle § 22 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, vydává

souhlasné stanovisko

k návrhu koncepce

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027

Souhlasné stanovisko k návrhu Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2021-2027 se vydává současně s těmito požadavky a doporučeními:

- 1) Při výběru projektů k podpoře v rámci Strategie preferovat projekty s nejvyššími pozitivními přínosy a minimálními negativními vlivy z hlediska životního prostředí.
- 2) Respektovat předměty ochrany zvláště chráněných území a zamezit antropogennímu tlaku na jejich území. Konkrétní projekty posoudit z hlediska jejich vlivu na přírodu a krajinu. Jakékoliv aktivity/projekty, u nichž by se očekávaly negativní vlivy (i zprostředkované) na ZCHÚ a soustavu Natura 2000, konzultovat s orgány ochrany přírody.
- 3) U relevantních konkrétních projektů posoudit jejich vlivy na životní prostředí v rámci procesu EIA, případně biologického či naturového hodnocení.
- 4) Podporu cestovního ruchu směřovat zejména mimo chráněná území s cílem rozmělnění intenzity návštěvnosti a její snížení zejména v cenných lokalitách. Provádět pravidelný průzkum návštěvnosti a použít jej jako podklad pro management turizmu. V případě podpory cestovního ruchu v již exponovaných přírodních atraktivitách zajistit ochranu přírodních hodnot v území. Jakékoliv zásahy, u nichž by nebylo možno vyloučit negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a chráněných území soustavy Natura 2000, konzultovat včas s orgány ochrany přírody.
- 5) Dbát na ochranu zemědělské a lesní půdy, minimalizovat zábory půdního fondu především v I. a II. třídě ochrany ZPF, omezit fragmentaci krajiny, zachovávat krajinný ráz a migrační propustnost území.
- 6) Podporovat využívání hromadné dopravy na úkor individuální automobilové dopravy, podporovat bezpečnou cyklistickou a pěší dopravu. Kromě zvýšení konkurenceschopnosti hromadné, cyklistické a pěší dopravy zlepšováním podmínek pro jejich využívání (komfort, telematika, záchytná parkoviště a další), zvážit restriktci individuální automobilové dopravy prostřednictvím vytváření nízkoemisních zón, progresivních cen parkování a podobně.
- 7) Pro výstavbu přednostně využívat plochy brownfields, případně výstavbu směřovat do ploch s nižší bonitou půdy. Upřednostňovat zahušťování zástavby (s ohledem na udržitelný rozvoj území) před zastavováním ve volné krajině. Umisťovat novou infrastrukturu s ohledem na chráněné části přírody a zachovat migrační propustnost území. Doplňovat adaptační opatření na změnu klimatu jako součást výstavby (stínící prvky, retence vody, využití OZE, podpora ekologicky šetrnějších forem dopravy a podobně).
- 8) Využívat alternativní pohony (LPG, CNG, hybridy) pro obsluhu odlehlých a obtížně dostupných lokalit a podporovat rozvoj elektro a vodíkové mobility.
- 9) Při výstavbě nových či regeneraci stávajících budov uplatňovat adaptační prvky (zelené fasády, střechy, využití šedých vod a podobně). V rámci modernizace budov preferovat energeticky úsporné instalace (například zateplení budov a jiné) a tím snižovat i vlivy na klima.

- 10) Při zahušťování center měst dbát na udržitelný rozvoj území v souladu s adaptací na změnu klimatu.
- 11) V případě sanování starých ekologických zátěží v rámci využití ploch brownfields postupovat striktně podle projektu sanačních prací a dbát pokynů ČIŽP.
- 12) Pro nové zdroje OZE využívat tam, kde je to možné, plochy brownfields či budovy (s ohledem na památkové zóny apod.). Nové zdroje OZE umisťovat mimo ZCHÚ, EVL, PO a jejich ochranná pásma a respektovat požadavky orgánů ochrany přírody.
- 13) Zasadit se o zachování nebo zajištění migrační prostupnosti pro zvláště chráněné a evropsky významné druhy (vodní díla, větrné elektrárny). Před umístěním nových zdrojů posoudit jejich vliv na krajinný ráz. Jakékoliv aktivity, u nichž by se očekávaly negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody.
- 14) Území po těžbě, zvláště pokud na nich již proběhla přirozená sukcese, může představovat mozaiku rozdílných biotopů se specializovanou florou a faunou, tyto se tak stávají ohnisky biodiverzity v území. Před započítáním jakéhokoliv zásahu do území je tedy nutné provést také biologický průzkum.
- 15) Předcházet vzniku odpadů a uplatňovat principy cirkulární ekonomiky (oběhového hospodářství). V rámci hierarchie nakládání s odpady u kategorie jiné využití odpadů přednostně podporovat kompostování a anaerobní rozklad u těch, u kterých je to z hlediska především environmentálních a zdravotních rizik možné.
- 16) Pro zadržování vody v krajině vybírat přírodě blízká opatření a soustředit se na komplexní krajinářská řešení.
- 17) U vodohospodářských opatření upřednostňovat přírodě bližší opatření (poldry a další) a jakékoliv další zásahy, u nichž by se eventuálně mohly očekávat negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody a podrobit je biologickému hodnocení, v případě možného zásahu do EVL a PO také naturovému hodnocení.
- 18) Zajistit odborný a odpovědný výběr investic, pro které budou vytvářeny podmínky, s ohledem také na jejich vlivy na životní prostředí. Nevytvářet podmínky pro investice s malou přidanou hodnotou ani pro investice s potenciálně významnými negativními vlivy na životní prostředí. Dbát na případnou výstavbu přednostně na území brownfields, půdě s nízkou kvalitou a na ochranu krajinného rázu.
- 19) Záměry, které znamenají realizaci nového stacionárního zdroje znečišťování ovzduší, je nutno vždy zvažovat s ohledem na stávající stav imisních koncentrací ovzduší v území. Stejně tak je důležité dále podporovat opatření pro snižování emisí z lokálních topenišť.
- 20) V průběhu revitalizace/regenerace území je nutno zajistit, že budou eliminovány nebo alespoň minimalizovány negativní dopady provádění prací na životní prostředí. Je potřeba zohlednit principy adaptace na klimatickou změnu a přizpůsobit jí regeneraci území.
- 21) Celé území je nutné chápat jako území s archeologickými nálezy. Z tohoto důvodu je nutné ohlásit písemně s dostatečným časovým předstihem zahájení výkopových prací Archeologickému ústavu Akademie věd ČR a následně umožnit některé z oprávněných organizací provedení záchranného archeologického výzkumu. Obdobně je třeba postupovat, má-li se na takovém území provádět jiná činnost, kterou by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů.
- 22) Rozvíjet environmentální vědomí obyvatel, zejména v těch oblastech, které nejsou bez zapojení veřejnosti řešitelné (znečištění ovzduší z malých zdrojů, omezování vlivů dopravy na životní prostředí, nakládání s odpady, adaptace na změnu klimatu, ochrana přírody a další).

Podmínky stanoviska z hlediska vlivů na předměty ochrany a celistvost lokalit soustavy Natura 2000:

- 1) Rozvojové plochy pro podnikání v případě greenfields směřovat mimo území soustavy Natura 2000 a jejich blízké okolí.
- 2) Při řešení dopravních staveb postupovat v souladu s platnými Zásadami územního rozvoje Moravskoslezského kraje a územními plány obcí. Vhodnou lokalizací minimalizovat zásahy do EVL, PO a MZCHÚ, problémové záměry řešit variantně. Současně zajistit u těchto staveb migrační prostupnost krajiny.
- 3) Při lokalizaci nových cyklostezek/tras zohledňovat výskyt předmětů ochrany soustavy Natura 2000 a spolupracovat s příslušnými orgány ochrany přírody.
- 4) U záměrů v oblasti cestovního ruchu lokalizovaných do evropsky významných lokalit a ptačích oblastí aktivně od úvodních fází projektu spolupracovat s příslušnými orgány přírody a hledat vhodná řešení s minimálním dopadem na předměty ochrany a celistvost daných lokalit.
- 5) Při lokalizaci OZE v krajině mimo zástavbu zohledňovat přírodní hodnoty v území. Větrné elektrárny doporučujeme lokalizovat mimo území VZCHÚ a MZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000, respektive území významných tahů ptactva.
- 6) Při realizaci sítí vysokého napětí zajistit vhodným technickým provedením ochranu ptáků před úrazem/smrtí elektrickým proudem.
- 7) Upřednostňovat přírodě blízká protipovodňová opatření.

Toto stanovisko není Rozhodnutím podle zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů. Toto stanovisko nenahrazuje vyjádření dotčených správních úřadů ani příslušná povolení podle zvláštních předpisů.

Datum vydání stanoviska:

Otisk razítka příslušného úřadu:

Jméno, příjmení a podpis ověřeného zástupce příslušného úřadu:

.....

SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ

ZÁKLADNÍ PODKLADY

Ateliér T-PLAN (2013): Cílové charakteristiky krajiny Moravskoslezského kraje. Územní studie – analytická část. Dostupné na <https://www.msk.cz/assets/uzemni_planovani/upl_text_analyticka.pdf>

CENIA (2018a): Zpráva o životním prostředí v Moravskoslezském kraji 2017. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2017/\\$FILE/OPZPUR-Moravskoslezsky_kraj-20190116.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2017/$FILE/OPZPUR-Moravskoslezsky_kraj-20190116.pdf)>

CENIA (2018b): Statistická ročenka životního prostředí České republiky 2017. Dostupné na <http://www1.cenia.cz/www/sites/default/files/Rocenka17/Statisticka_Rocenka_zivotniho_prostredi_CR%202017_tit.pdf>

CENIA (2017): Zpráva o životním prostředí v Moravskoslezském kraji 2016. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2016/\\$FILE/SOPSZ-Moravskoslezsky_kraj-20180115.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2016/$FILE/SOPSZ-Moravskoslezsky_kraj-20180115.pdf)>

ČHMÚ (2017): Grafická ročenka 2017. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/17groc/gr17cz/Obsah_CZ.html>

ČSÚ (2017): Statistická ročenka Moravskoslezského kraje – 2017. Dostupné na <<https://www.czso.cz/csu/czso/3-zivotni-prostredi-96i01giq5w>>

ČSÚ (2018): Statistická ročenka Moravskoslezského kraje – 2018. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/61431878/32019818.pdf/f7a76822-fe74-4caa-8031-6cf5963e125f?version=1.4>>.

ČSÚ (2018b): Statistická ročenka České republiky – 2018. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/61431878/32019818.pdf/f7a76822-fe74-4caa-8031-6cf5963e125f?version=1.4>>.

ČSÚ (2018): Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2017, dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11288/17832997/33013418.pdf/98d48a6d-75ba-4565-86ff-b9800c3ba51d?version=1.1>

ČSÚ (2018): Produkce komunálního odpadu v Moravskoslezském kraji v roce 2017. Dostupné na <<https://www.czso.cz/csu/xt/produkce-komunalniho-odpadu-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2017>>.

ČSÚ (2018): Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2017. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/11288/17832997/33013418.pdf/98d48a6d-75ba-4565-86ff-b9800c3ba51d?version=1.1>>.

EKOTOXA (2006): Koncepce strategie ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje – Textová část. Dostupné na <<https://www.msk.cz/assets/temata/koncepce/koncepce.pdf>>.

EKOTOXA s.r.o. (2018): Analýza zranitelnosti Moravskoslezského kraje vůči dopadům klimatické změny.

IRI, 2015: Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje, aktualizace 2014. Dostupné na <https://www.msk.cz/assets/uzemni_planovani/04_priloha_e_aktualizacni-uloziste.pdf>.

LOS VÚLHM, v. v. i. (2018): Škodliví činitelé v lesích Česka 2017/2018 In: Zpravodaj ochrany lesa. Svazek 21/2018. Dostupné na <http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/zpravodaj_ochrany_lesa/ZOL_21-2018.pdf>

LÖW & spol, s.r.o. (2016): Územní studie Územní systém ekologické stability Moravskoslezského kraje. Analytická část. Dostupné na <https://www.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/us-ruses_analyza_text.pdf>

Moravskoslezský kraj (2015): Aktualizace Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje. Dostupné na <https://www.msk.cz/assets/temata/koncepce/aktualizovana-koncepce-evvo-msk_1.pdf>

Moravskoslezský kraj (2018): Úplné znění ZÚR Moravskoslezského kraje po vydání Aktualizace č. 1. Dostupné na <https://www.msk.cz/assets/uzemni_planovani/uplne-zneni-zur-msk-po-vydani-aktualizace-c--1_.pdf>

MSK, Zpráva POH (2018): Zpráva o plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje pro období 2016 – 2026. Dostupné na <https://www.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/zprava-2018_plneni-cilu-poh-msk-2016---2026-fin.pdf>

MŽP (2015): Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/\\$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf)>

MŽP (2019b): Databáze záchranných stanic pro handicapované živočichy. Dostupné na <<https://www.mzp.cz/Aplikace/rzc.nsf/index.xsp>>.

Quitt (1971): Klimatické oblasti Československa.

SZÚ - NRL pro komunální hluk (2018): 3. Kolo strategických hlukových map. Dostupné na <<https://geoportal.mzcr.cz/SHM2017/>>.

TECHNICKÉ SLUŽBY OCHRANY OVZDUŠÍ OSTRAVA spol. s r.o., 2018: Situační zpráva o kvalitě ovzduší na území Moravskoslezského kraje za kalendářní rok 2017. Dostupné na <https://www.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/kvalita-ovzdusi-a-emisni-situace-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2017.pdf>.

ÚAP MSK (2017): Územně analytické podklady MSK 2017. 4. úplná aktualizace. Dostupné na <https://www.msk.cz/cz/uzemni_planovani/uzemne-analyticke-podklady-msk-2017-94779/>.

ÚZIS (2018a): Zemřelí 2017. Dostupné na <<http://www.uzis.cz/katalog/zdravotnicka-statistika/zemreli>>.

ÚZIS (2018b): Zdravotnická ročenka České republiky. Dostupné na <<http://www.uzis.cz/publikace/zdravotnicka-rocenka-ceske-republiky-2017>>.

VISOH (2019): Veřejné informace o produkci a nakládání s odpady. MŽP. Dostupné na <<https://isoh.mzp.cz/VISOH/>>.

INTERNETOVÉ STRÁNKY

- www.drusop.nature.cz (AOPK ČR, 2019)
- <http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php> (AOPK ČR, 2019)
- beskydy.ochranaprirody.cz (CHKO Beskydy, 2019)
- www.geoportal.gov.cz (CENIA, 2019)
- www.geoportal.msk.cz (MSK, 2019)
- www.sekm.cz (SEKM, 2019)
- www.isoh.mzp.cz (ISOH, 2019)
- www.heis.vuv.cz (HEIS VÚV, 2019)
- www.geologie.vsb.cz/Geologie/KAPITOLY/11_REGION%C3%81LN%C3%8D_GEO/11_regionalka.htm (VŠB TUO, 2019)
- www.risy.cz (RIS, 2019)
- www.msk.cz (MSK, 2019)

- www.czso.cz (ČSÚ, 2019)
- www.pod.cz (POD, 2019)
- www.intersucho.cz (Ústav výzkumu globální změny AV ČR, 2017)
- <http://portal.chmi.cz/> (ČHMÚ, 2019)
- tzb.info.cz
- <https://www.mzp.cz/> (MŽP, 2019)
- http://geoparkpodbeskydi.cz/o_geoparku.php (Geopark Podbeskydí, 2019)
- http://www.csop.cz/index.php?cis_menu=1&m1_id=1002&m2_id=1374&m_id_old=1051 (ČSOP, 2019)
- <http://www.szu.cz> (SZÚ, 2019)
- <https://pamatkovykatalog.cz/> (NPÚ, 2019)